

Consell de
Mallorca

■ Departament de
Medi Ambient i Natura

CATÀLEG DE CAMINS DEL TERME MUNICIPAL DE SELVA

CATÀLEG DE CAMINS DEL TERME MUNICIPAL DE SELVA

Coordinador: Antoni Reynés Trias
Autors: Philippe Alvaro Frotte
Francesca R. Rotger Moyà
Miquel Salvà Capó
Ma del Mar Taltavull Manchado

Cartografia: Gabriel Alomar Garau

© Consell de Mallorca. Departament de Medi
Ambient i Natura, 2004

CATÀLEG DE CAMINS DEL TERME MUNICIPAL DE SELVA

Í N D E X

1.INTRODUCCIÓ.....	1
1.1 Consideracions jurídiques.....	1
1.1.1. La propietat dels camins públics.....	1
1.1.2. Règim jurídic dels camins públics.....	1
1.1.3. Accés al registre de la propietat.....	2
1.1.4. Inventari de béns de corporacions locals.....	2
1.1.5. L'expedient d'investigació.....	3
1.1.6. La recuperació de l'ofici (art. 70 i 71 RBEL).....	3
1.2. Metodologia.....	4
1.2.1. Relació de camins documentats no localitzats.....	6
2.FONTS CONSULTADES.....	15
2.1. Arxivístiques.....	15
2.1.1. Arxiu Municipal de Selva (AMS).....	15
2.1.2. Arxiu Municipal d'Escorca (AME).....	17
2.1.3. Arxiu Municipal de Mancor de la Vall (AMM).....	17
2.1.4. Arxiu del Col·legi de Lluc (ACI).....	18
2.1.5. Arxiu Municipal de Son Servera (AMSS).....	18
2.1.6. Ajuntament de Lloseta.....	18
2.1.7. Arxiu General del Consell de Mallorca (AGCM).....	18
2.1.8. Arxiu del Regne de Mallorca (ARM).....	19
2.1.9. Consell de Mallorca (Vies i Obres).....	20
2.1.10. Consell de Mallorca (Cooperació local).....	20
2.1.11. Arxiu de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori (ACOPOT).....	20
2.1.12. Arxiu de la Conselleria d'Agricultura i Pesca (ACAP).....	20
2.1.13. Annex <i>Plan Nacional de Vías Provinciales</i>	20
2.1.14. Annex. Pla de camins rurals de la Conselleria d'Agricultura i Pesca (CAIB).....	23
2.1.15. Disposicions sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals (1848).....	24
2.2. Bibliogràfiques.....	27
2.3. Cartogràfiques.....	28

3. CATÀLEG.....	29
3.1. Relació dels camins inventariats.....	29
3.2. Relació dels camins amb interès constructiu.....	32
3.3. Relació dels camins amb interès excursionista.....	33
3.4. Fitxes dels camins inventariats.....	34

Núm.

(1) Camí Vell d’Inca / Camí de Son Bonet / Camí de Can Guillem Búger / Camí de Sa Vinya	34
(2) Camí des Pedregar / Camí de s’Hort d’en Coll / Camí del Pont d’en Blai a s’Hort d’en Coll	42
(3) Camí Reial de Muro / Camí de ses Planes / Camí de Muro a Lluç / Camí de sa Fontassa.....	49
(4) Camí de Son Estaràs.....	57
(5) Camí de Mancor / Camí de Son Penya / Camí de Crist Rei.....	62
(6) Camí de Massanella / Camí de Selva a Massanella.....	69
(7) Camí de Caimari a Massanella / Camí de Mancor a Caimari	77
(8) Camí des pont d’en Blai / Camí de Caimari al pont d’en Blai / Camí de Caimari a Inca.....	90
(9) Camí de Can Palluc / camí des Bosc.....	94
(10) Camí de Caimari a Binibona / Camí de Binibona.....	95
(11) Camí de s’Alqueria / Camí de Caimari a Moscari / Camí de Son Sastre.....	103
(12) Camí de Moscari a Binibona / Camí de Son Mavet / Camí de Binibona.....	109
(13) Camí de Campanet / Camí de Can Tabou.....	117
(14) Camí Vell de Pollença.....	125
(15) Camí de Biniamar a Lloseta / Camí des Pou / Camí de ses Tanques.....	135
(16) Camí de Biniamar a Inca / Camí de Mandrava.....	141
(17) Camí de Son Macià.....	148
(18) Camí de Son Riera – sa Bisbal.....	154
(19) Camí des Oms / Camí de ses Pereres / camí de Cas Misser.....	158
(20) Camí des Pujols.....	165
(21) Camí de sa Fontassa.....	170

(22) Camí de Crist Rei.....	175
(23) Camí des Diumenges.....	179
(24) Camí de ses Forques.....	184
(25) Camí d'Inca / Camí de Binibona a Inca per Moscari.....	189
(26) Camí de ses Guixerries.....	196
(27) Camí de Son Perelló / Camí de Can Pelat / Camí de Son Rebassa.....	202
(28) Camí de sa Bisbal / Camí de Moscari a Caimari.....	208
(29) Camí de sa Comuna / Camí de sa Torrontera / Camí des Caçadors.....	213
(30) Camí de Selva a Mancor per Massanella / Camí de sa Sinieta.....	220
(31) Camí des Pou Comú.....	226
(32) Camí des Cós / Camí de Biniamar a Inca pel molí d'en Llorençó.....	232
(33) Camí al Clot d'en Gamondí.....	237
(34) Camí de Palma / Camí de Lloseta / Camí Vell de Lloseta.....	241
(35) Camí del coll de sa Bataia a ses Figueroles / Pas d'en Bartomeu.....	248
(36) Camí de Campanet a Inca / Camí de Campanet.....	253
(37) Camí de Can Ripoll.....	259
(38) Camí d'Inca (2) / Camí Vell d'Inca.....	263
(39) Camí des Camp d'en Caldés / Camí de la font Valella a ses Pereres.....	269
(40) Camí de Biniamar / Camí de Son Perelló / Camí de Son Odre / Camí de sa Mina....	274
(41) Camí des Carreró.....	279
(42) Camí a sa Rota de n'Esteve.....	283
(43) Camí de Son Ferrer / camí des Pou de Son Ferrer / Camí de ses Casetes.....	287
(44) Camí de sa Vinyassa.....	293
(45) Camí Reial de Biniamar a Biniatzent.....	297
(46) Camí des Cementiri de Biniamar.....	303
(47) Camí des Castell.....	307
(48) Camí d'Auxella / Camí Vell d'Auxella.....	312
(49) Camí des comellar de sa Coveta Negra.....	316
(50) Camí de na Pontons.....	321
(51) Camí des comellar de s'Homo.....	326
(52) Camí de Son Bonet (B) / Camí des Vesins.....	330
(53) Camí de s'Hort des Misser.....	334
(54) Camí des forn des jai Andreu / Camí de sa Tira.....	339

(55) Camí de Caimari al Cementiri	343
(56) Camí de ses Planes per sa Raconada.....	347
(57) Camí de sa Creueta / Camí de s'Hort d'en Boira.....	352
(58) Camí des cementiri de Selva.....	357
(59) Camí dels Aladerns.....	362
(60) Camí del pont d'en Blai al pont de Fust / Camí de Muro.....	366
(61) Camí des Horts.....	377
(62) Camí al comellar de Son Sastre.....	383
(63) Camí Llarg.....	387
(64) Camí d'Escorca / Camí de Lluc / Camí Vell de Lluc (ferradura).....	392
(65) Camí Nou de Lluc / Camí de Nostra Senyora de Lluc / Camí Vell de Lluc (carro) / Antiga carretera de Lluc.....	399
(66) Camí d'establits de sa Cimentera.....	409
(67) Camí al comellar de Son Riera.....	413
(68) Camí del comellar de Can Pipa.....	417
(69) Camí de sa coma Llarga.....	421
(70) Camí des Bosc / Camí d'Alcanella / Camí de ses Figueroles.....	425
(71) Camí des Portell des Vent.....	430
(72) Camí des puig de sa Creu / Camí des Horts a ses Rotes.....	434
(73) Camí des Mirador.....	438
(74) Carreró d'en Jeroni.....	442
(75) Camí al comellar des Albellons.....	446
(76) Rota de Caimari (A).....	450
(77) Rota de Caimari (B).....	454
(78) Rota de Caimari (C).....	458
(79) Rota de Caimari (D).....	462
(80) Rota de Caimari (E).....	466
(81) Camí a s'hort d'en Barona.....	470
(82) Camí de sa Torrentera al Pou Major / Camí de Cas Mestre.....	474
(83) Camí de s'Ermita.....	478
(84) Camí de Can Tomasset / Camí de Can Jordiό.....	482
(85) Camí des Puig.....	488
(86) Camí 86.....	492

(87) Camí del camí des forn des jai Andreu al puig de Son Jover.....	496
(88) Camí del camí Reial de Muro a s'hort d'en Vallori.....	500
(89) Rota de Caimari (F).....	504
(90) Rota de Caimari (G).....	508
(91) Camí des Revellar.....	512
4. CONCLUSIONS.....	516

5. ANNEX CARTOGRÀFIC

5.1. Mapes amb la localització dels camins catalogats a escala 1/ 5.000.

- 5.1.1. Full núm. 671-2-2. Comafreda.
- 5.1.2. Full núm. 671-2-3. Es Horts.
- 5.1.3. Full núm. 671-2-4. Massanella.
- 5.1.4. Full núm. 671-2-5. Mancor de la Vall.
- 5.1.5. Full núm. 671-2-6. Lloseta.
- 5.1.6. Full núm. 671-3-1. Menut.
- 5.1.7. Full núm. 671-3-2. Sa Coma.
- 5.1.8. Full núm. 671-3-3. Caimari.
- 5.1.9. Full núm. 671-3-4. Selva.
- 5.1.10. Full núm. 671-3-5. Son Fuster.
- 5.1.11. Full núm. 671-3-4. Campanet.
- 5.1.12. Full núm. 671-4-4. Son Bordoï.
- 5.1.13. Full núm. 671-4-5. Son Vivot.

5.2. Mapes temàtics a escala 1 / 25.000.

- 5.2.1. Mapa dels camins inventariats.
- 5.2.2. Mapa dels camins per als quals es recomana la inclusió a l'Inventari de Béns Municipals.
- 5.2.3. Mapa dels camins amb interès constructiu.
- 5.2.4. Mapa dels camins amb interès excursionista.

1. INTRODUCCIÓ

1.1. CONSIDERACIONS JURÍDIQUES

1.1.1. LA PROPIETAT DELS CAMINS PÚBLICS

Definició

A l'hora de parlar de la propietat dels camins públics ens hem de remetre als articles 344 del Codi Civil i 74.1 del Text refós de Règim Local:

Art. 344 del Codi Civil: "*Son bienes de uso público, en las provincias y los pueblos los caminos provinciales y los vecinales, las plazas, calles, fuentes y aguas públicas de servicio general, costeadas por los mismos pueblos o provincias*".

Art. 74.1 del Text Refós de Règim Local: "*Son bienes de uso público local, los caminos y carreteras, plazas, calles, paseos, parques, aguas, fuentes, canales, puentes y demás obras públicas de aprovechamiento o utilización generales cuya conservación y policía sean de la competencia de la Entidad Local*".

Aquests dos articles defineixen els camins públics quan tenen un ús públic o general i són competència de l'Entitat Local, o hi ha hagut una intervenció d'aquesta entitat exercitant les funcions de conservació i policia dels mateixos. D'aquests dos elements, el més important és l'ús públic, en aquest sentit podem citar la sentència del TS. de 3 de juliol de 1.961 (art. 2.984). "*Para que un camino rural sea de dominio público no es necesario que tal vía tenga, por su origen y condiciones de sostenimiento las características de una obra pública, a la que haya de aplicar la especial legislación sobre carreteras o caminos vecinales; se ha probado el uso público inmemorial, y no se justifica el carácter o condición de privado*". També és evident que dins aquesta definició de l'article 344 del C.C. també hi entren aquells camins de muntanya o rurals, sempre i quan es donin les circumstàncies esmentades anteriorment: ús públic i que la seva conservació sigui competència de l'Administració (Sentència del TS. de 9 de juliol de 1.981, art. 3241).

1.1.2. RÈGIM JURÍDIC DELS CAMINS PÚBLICS

Els camins com a béns d'ús públic són: inalienables, inembargables e imprescriptibles (art. 80 de la LBRL).

D'aquests tres elements el que ara més ens interessa, pel que fa als camins, és el fet de la imprescriptibilitat, ja que evita que els propietaris confrontants pel fet de tancar el camí durant un determinat temps puguin arribar a adquirir la seva propietat per prescripció adquisitiva (usucapió). L'única excepció a tal afirmació seria l'aplicació de l'article 8.5 de l'antic REGLAMENT DE BÉNS DE L'ANY 1955, article que preveu una desafectació tàcita d'un bé com d'ús públic pel transcurs de 25 anys, i que per tant a partir de tal data, es podria usucapir. Però el cert és que la dubtosa constitucionalitat d'aquest article - que de fet va en contra del que deia l'antiga Llei de Règim Local de l'any 1955 -, juntament amb la seva derogació pel nou reglament de BÉNS de l'any 1.986, i així com, els llargs terminis que estableix, el fan pràcticament inaplicable.

1.1.3. ACCÉS AL REGISTRE DE LA PROPIETAT

L'article 5.2 del Reglament Hipotecari estableix: *"No obstante lo dispuesto en el artículo anterior, quedan exceptuados de la inscripción:*

2ª Los bienes municipales y provinciales de dominio y uso público conforme a la legislación especial"

Per tant no són inscribibles els béns municipals d'ús públic, entre els quals, hi ha d'acord amb el ja esmentat art. 74.1 del TRRL, el camins. En aquest sentit tenim al STS. del 23 de setembre de 1.980 la qual afirma *"Una vía municipal de uso público no necesita constar en el Registro de la Propiedad para ser eficaz, frente a todos, tal como se desprende de su naturaleza jurídico-pública (Extra comercio) consagrada en el art. 188 y concordantes LRL en armonía con lo dispuesto en el art. 5 RH"*.

També hem de dir que el fet que un camí consti com a privat dins la descripció registral d'una finca no és un element decisiu, ja que la fe pública registral no empara la descripció de la realitat física de la finca inscrita.

Per tant, i davant la impossibilitat d'accés al Registre de la Propietat, encara es reforça més la necessitat de controlar i protegir aquestes vies.

1.1.4. INVENTARI DE BÉNS DE LES CORPORACIONS LOCALS

Aquest control sobre els camins pot venir per incorporar-los a l'INVENTARI DE BÉNS DE LES ENTITATS LOCALS, inventari obligatori (art 17. del Reglament de Béns de les Entitats Locals (RBEL) i regulat, bàsicament a l'article 20.G de l'esmentat text, pel que fa als camins:

20 g) *"Tratándose de vías públicas, en el inventario deberán constar los datos necesarios para su individualización, con especial referencia a sus límites, longitud y anchura"*.

Al respecte hem d'esmentar que:

a) Estam davant un inventari purament administratiu. Serveix a la pròpia Corporació pel control del seus BÉNS, per tant, la seva inscripció no és constitutiva. No essent necessària, ni tampoc és regulada, cap tràmit d'informació pública per a procedir a inventariar un bé que, ja de fet, pertany a l' Administració.

b) No té un suport físic determinat. Per la qual cosa és possible incorporar plànols, que en el cas dels camins, informarien clarament del seu recorregut i partions. Inventariar un camí sense establir clarament per on passa no és massa efectiu, i més en els casos d'alguns camins rurals que es poden fer desaparèixer amb certa facilitat. De tota manera en el cas de què algun colindant no estigui d'acord amb el traçat del camí, pot reclamar a l'Administració que realitzi la delimitació o fitació (art. 56 del RBEL). També s'ha de dir que la fitació no és un requisit previ per inventariar un bé immoble com són els camins, en aquest sentit tenim la sentència del TS de 28 de abril de 1.989: *"El deslinde no es requisito previo para el acto de inclusión en el inventario"*.

c) El títol d'atribució del camí a la Corporació Municipal pot ésser la Llei (art. 609 del Codi Civil i 10 del RBEL), i en aquest cas, serien d'aplicació els citats articles 344 del Codi Civil i 74.1 del TRRL.

Per tant, quan ens trobem davant un camí que ha estat obert al públic i ha tingut un ús general des de temps immemorial, podem presumir que estam davant un camí públic. Si a més tenim constància de què l'Administració ha intervingut sobre ell, es reforça més la propietat pública del camí, encara que com ja hem dit, aquest darrer element no és tan decisiu com l'ús públic del camí i que estigui obert al públic.

1.1.5. L'EXPEDIENT D'INVESTIGACIÓ

Si la Corporació té dubtes sobre la titularitat d'un camí, abans d'inscriure'l també pot iniciar l'expedient d'investigació (Art. 45 i següents del Reglament de BÉNS Locals.). Aquest procediment d'investigació és una bona eina per a poder determinar els drets que els confrontants tenen sobre el camí, ja que se'ls pot requerir perquè aportin els documents, o més elements de prova, sobre els quals fonamenten els seus drets. (art. 49, 50 i 51 del RBEL).

Si la resolució de la investigació, previ informe del Secretari de l'Ajuntament, és favorable a la consideració de públic del bé s'ha de procedir a la seva taxació e inclusió a l'Inventari de BÉNS Municipals.

1.1.6. LA RECUPERACIÓ D'OFICI (ART. 70 I 71 RBEL)

Art. 70.1: " *Las Corporaciones Locales podrán recobrar por sí la tenencia de sus bienes de dominio público en cualquier tiempo*".

Art 71.1: " *El procedimiento para la recuperación de la posesión podrá iniciarse a través de las formas previstas en el art. 46*".

2. " *La recuperación en vía administrativa requerirá acuerdo previo de la Corporación, al que se acompañarán los documentos acreditativos de la posesión, salvo que se tratare de usurpaciones recientes*".

3. " *Este privilegio habilita a las Corporaciones locales para que utilicen todos los medios compulsorios legalmente admitidos, sin perjuicio de que si los hechos urbanísticos tienen apariencia de delito se pongan en conocimiento de la autoridad judicial*".

Aquests articles regulen un instrument molt útil per a la defensa dels camins públics, tal qual és la recuperació d'ofici per part de la pròpia Administració. Hem de significar que el que es recupera és la possessió del camí, sense cap tipus de pronunciament sobre la seva propietat. Amb aquest expedient l'Administració d'ofici, sense necessitat d'acudir als tribunals, com han de fer els particulars, pot remoure tancaments de camins efectuats pels confrontants. A més en el cas dels camins, com estam davant un bé d'ús públic, pot exercitar aquesta facultat en qualsevol moment, encara que faci més d'un any que s'ha produït el tancament. També s'ha d'advertir que quant més temps es deixi passar, més probabilitats hi ha de què no prosperi aquesta recuperació d'ofici, ja que es pot arribar a entendre que l'administració ha consentit amb aquesta situació de tancament, i per tant es veu privada d'aquesta prerrogativa tan privilegiada.

1.2. METODOLOGIA

L'àrea geogràfica del present estudi és el terme municipal de Selva i inclou tots aquells camins, tant de ferradura com de carro, asfaltats o no, que reuneixen alguna d'aquestes característiques: camins que apareixen documentats als arxius consultats; camins que destaquin per les seves característiques constructives, tals com l'empedrat i alguns dels seus elements (ratlletes i cadena), la presència d'escopidors, clavegueres, escalons, pedres passadores i ponts, marges, parets i paretons; camins que formen part de rutes excursionistes clàssiques i així apareixen a la bibliografia especialitzada; i altres camins recollits de fonts orals.

Per contra s'han exclòs de l'estudi les carreteres:

- C-713 (carretera de Palma al Port d'Alcúdia),
- PM-213 (carretera d'Inca a Lluc).
- PMV-211-3 (carretera de la PM-211-2 a Biniamar i de Biniamar a Lloseta),
- PMV-213-1 (carretera de Selva a Campanet).
- PMV-211-2 (carretera d'Inca a Mancor).
- PMV-211-4 (carretera de la PMV-211-4 a Selva).

Per a la realització d'aquest estudi, la metodologia s'ha basat en unes passes ben concretes: la revisió de la bibliografia i cartografia existent, la recerca documental als arxius, el recorregut sistemàtic dels camins localitzats a les fonts escrites (dut a terme entre els mesos de febrer i novembre de 2003), traslladant-los als fulls del *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5.000 de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori (1994), les entrevistes a persones majors de Selva, i finalment, la redacció de l'estudi.

L'estructura final del treball està dividida en quatre capítols: la present introducció per definir el contingut; el capítol dedicat a les fonts consultades, bàsic per a situar i localitzar l'origen de la documentació emprada; el catàleg, format principalment per les fitxes dels camins; i per últim un annex cartogràfic que conté, per una banda, els mapes escala 1/5.000 on s'ha marcat el traçat dels camins i, per altra, mapes temàtics que agrupen els camins catalogats, documentats, els camins amb interès constructiu i els que formen part de rutes excursionistes.

El traçat del camí als mapes 1/5000 apareix dibuixat d'acord amb la seva tipologia: en línia contínua els de carro o pista, en línia discontinua els de ferradura, i en línia de punts els tiranys i camins o trams inexistents (la tipologia s'especifica a la fitxa). Cadascun d'aquests camins es pot identificar pel seu número de registre que apareix a l'inici i al final del camí així com al llarg del seu traçat per a facilitar el seu seguiment.

Pel que fa a la fitxa per a cadascun dels camins, eix bàsic del treball, està dividida en una sèrie d'apartats que recullen tota la informació: en primer lloc apareix el número del camí, que es correspon al lloc que ocupa en la relació de camins inventariats que encapçala el capítol, i el seu nom, que reflecteix la denominació tradicional o amb què apareix a la documentació; en alguns casos, la modernitat del camí justifica l'absència d'un topònim clar, i per tant no apareix cap nom, però sí l'inici i el final del seu traçat, a l'apartat següent.

A continuació l'apartat dedicat a la documentació localitzada, que fa referència a la relació del camí amb les institucions, i que pot ser de diversos tipus: camí veïnal, camí públic (on a vegades pot aparèixer la declaració d'utilitat pública), camí en el que s'han realitzat obres per part de les administracions (ajuntaments, Diputació, etc.), i altres (on recollim la documentació relativa a altres fets que no s'inclouen dins els apartats anteriors).

Pel que fa al seu interès constructiu o excursionista, aquest també és recollit en els apartats corresponents de la fitxa.

Un altre apartat recollit a la fitxa és el de la tipologia, on es diferencien per la seva amplada, les pistes, els camins de carro i els camins de ferradura, mentre que pel seu grau d'elaboració podem reconèixer els tiranys.

Així mateix, l'apartat d'amplada recull l'amplada total del camí, entre parèntesi sempre que sigui considerablement major, i l'amplada útil pel trànsit, ambdues en metres.

El seguiment del camí engloba el nivell de dificultat d'aquest (sense problemes, fàcil, difícil i molt difícil) i la presència de fites, pintades i cartells indicadors que facilitin la seva localització. Igualment l'apartat de delimitació lateral informa de l'existència de reixes i/o parets laterals al camí.

A l'apartat de limitacions de pas es fa constar l'existència de cartells de prohibició de pas per accedir al camí, i de barreres i cadenes presents en el moment de la visita (febrer – novembre 2003). Pel que fa a les barreres, s'informa de l'estat en què s'han trobades (obertes, tancades, i/o amb pany).

Pel que fa a la descripció del tipus de ferm, s'especifica si és asfalt, formigó/ciment, grava, macadam, terra o empedrat. L'estat del camí queda establert, dins l'apartat del mateix nom, segons l'estat del ferm, dels marges i les parets, així com l'existència de vegetació i altres obstacles que puguin impedir el trànsit; així l'estat del camí pot ésser molt bo, bo, regular, dolent o molt dolent.

L'aparició d'elements constructius propis del camí, com escalons, ratlletes, cadena, marges de subjecció, parets, paretons, escopidors, clavegueres, pedres passadores, guals empedrats, pujadors i ponts, tenen un apartat propi, on s'especifica si aquesta presència és puntual, o en cas contrari, simplement s'afirma o es nega tal presència.

Els quatre darrers apartats de la fitxa fan referència a les fonts consultades per a fer l'estudi: a l'apartat de documentació arxivística s'apunta la cita on apareix el camí i la signatura del document, que es pot localitzar al capítol dedicat a les fonts consultades. A l'apartat de documentació bibliogràfica es recullen els llibres i altres publicacions on també apareix qualche camí, i que en la majoria de casos són històries locals o guies excursionistes. Finalment, a l'apartat de cartografia on apareix el camí s'han inclòs els mapes històrics, militars, de publicacions excursionistes, del cadastre, de la COPOT i altres, on podem trobar el traçat del camí estudiat.

Per últim, les entrevistes fetes a persones majors de Selva, recollides a les fonts orals, aporten informacions sobre l'ús que s'ha fet dels camins al llarg dels anys i aporten informació que sovint no apareix als llibres.

1.2.1. RELACIÓ DE CAMINS DOCUMENTATS NO LOCALITZATS

Es tracta d'aquells camins que apareixen a la documentació i que no ha estat possible identificar. En alguns casos existeix la possibilitat que es localitzin actualment dins sòl urbà, mentre que en els altres casos, ni la documentació, ni el treball de camp, ni les fonts orals consultades, han permès aclarir el traçat del camí.

Els camins que s'inclouen dins aquest grup són:

Camí de Can Xulla

L'Ajuntament de Selva, segons consta a l'acta del ple celebrat el 6 de juliol de 1944, rebé les sol·licituds de diversos propietaris de finques rústiques "pidiendo se declare municipal y publico el camino de Can Xuya, que partiendo del camino provincial de Biniamar a Selva, desemboca en el de Mancor a Inca adueciendo que beneficiaria a la totalidad de los colindantes, comprometiendose, ademas los referidos colindantes a la conservación en la parte lindante con su finca; se acuerda declarar municipal y público dicho camino aceptando en toda su integridad el compromiso ofrecido de su conservación" (AMS. Sig. 13/4).

Camí de Biniamar a Lloseta per la Mina

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Biniamar a Lloseta per la Mina es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 3.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

Camí des Pou Nou

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, amb el núm. 29, el camí del Pou Nou, amb inici a Biniamar i final a Inca, i el descriu amb una llongitud d'un octau de llegua i una amplada de vuit peus, classificat com a veïnal, de ferradura, i en un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

Camí de Palma

El 12 d'agost de 1853 els propietaris de les finques anomenades Can Ripoll i Can Artigues dirigiren una instància a l'Ajuntament de Selva, en la qual exposaven que un camí de ferradura travessava les seves propietats i que davant les pretensions dels veïnats de Selva de convertir-lo en camí de carro, "Suplican que se sirva dar las disposiciones mas acertadas para que los carros de la villa de Selva no pasen por los olivares mencionados, en cuyo terreno no hay camino a proposito para ello, y para que se traze el camino vecinal por donde sea mas conveniente para dicho transito..." (AMS. Sig. 815).

Camí des carro de sa Neu

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 6 de setembre de 1891 es tractà la proposta del regidor síndic que "hizo presente a la misma, que tiene noticia positiva de que D. Rafael Coll Palou, de esta vecindad trata de construir un horno de cal que tiene ya empezado en el punto nombrado Yeseria anexo al empalme Des Carro de Seneu, caminos vecinales, lo cual está terminantemente prohibido...". En aquest sentit, segons consta en el ple celebrat el 3 de gener de 1892, una veïnada sol·licitava una certificació de l'acord de l'ajuntament "ordenando la suspensión de las obras que Rafael Coll y Palou está realizando contigua al camino vecinal que de esta villa conduce a la de Inca y Palma, en el punto denominado Es Carro de Se Neu...", i el 28 de febrer del mateix any es tornava presentar una instància demanant al consistori "obligue a D. Rafael Coll Palou, para que dentro un breve plazo que se le señale, derribe el horno de cal que tiene edificado en la entrada del camino vecinal nombrado Es Carro de Se Neu. El ayuntamiento por unanimidad acordó que siendo el asunto de que se trata bastante delicado, querian asesorarse de dos letrados para decretar la expresada solicitud". (AMS. Sig. 749).

L'any 1916 trobam una nota dels material emprats des del 22 al 28 d'octubre en les obres municipals de reparació d'un portell "en el camino vecinal de Selva pe (sic) se Guixaria llamado camino de sa neu" (AMS. Sig. 815), nota que fou aprovada per l'ajuntament selvatgí en el ple del 12 de novembre de 1916 (AMS. Sig. 11/2)..

Camí de ses Vinyes

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 9 de setembre de 1840 els regidors manaren "que dentro el termino de seys dias den principio a levantar los portillos del primero de los caminos el uno llamado de las viñas y el otro el de las forcas, y el segundo que es D. Juan Tous del camino llamado el camí nou bajo multa de tres libras..." (AMS. Sig. 7).

El 30 d'abril de 1936 un veïnat de Selva, en instància dirigida al Sr. Batle, exposava que el propietari de la finca anomenada Can Ponsa, situada entre les Planes i el camí de les Vinyes, obstaculitzava el trànsit i construïa una paret vora el torrent sense el corresponent permís, per la qual cosa demanava que l'infractor fos castigat (AMS. Sig. 204).

Camí entre el camí des Cós i el de Son Macià

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells, el camí d'enllaç entre el camí des Cós i el camí de Son Macià (AMS. Sig. 14/3).

Camí des Pou Vell

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, amb el núm. 30, el camí de Palma del Pou Vell, amb inici a Biniamar i final a Palma "al encontrarse el camino nº 1 de la volta den marcó", i el descriu amb una llongitud d'un terç de llegua i una amplada de dotze peus, classificat com a veïnal, de carro, i en un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí del Pou Vell, amb una longitud construïda de 1.020 metres (AMS. Sig. 815).

Camí de s'Alqueria fins al camí de Can Bella

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí d'Alqueria fins el camí de Can Bella es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 1.500 metres (AMS. Sig. 13/6).

Camí de s'Alqueriola

El 4 d'abril de 1853 D. Joan Baptista Billon remeté una carta a l'Ajuntament de Selva exposant "que en su predio la Aucariola existe la antigua vereda de las arruinadas casas por la que comunicaban al camino de Palma y al de Mancor. En el dia de hoy esta comunicaci3n es enteramente inutil a la vecindad por tener carretera vecinal y siempre espedita por el puente en el torrente, y aun me atrevo a decir de igual distancia, y muy perjudicial por que solo sirve para encubrir robos de leña y demas productos agricolas, puesto no est3 a la vigilancia de los peones camineros. Estos motivos inducen al esponente a tapar esta comunicaci3n y mas considerandola propiedad suya especial, y los mismos contribuyen a que sus confinantes no se opongana a ello [...] A V. Mag^a suplica: se sirva mandar se haga un pregon para que en el preciso termino de ocho dias, el que pretenda tener derecho especial de pasar por dicha vereda se presente a justificarlo ante V. Mag^a con citacion del que espone, y pasado este termino sin reclamacion y justificacion alguna, autorizar al esponente para tapar o incomunicar la mencionada vereda" (AMS. Sig. 815).

Camí des Garroveret

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 30 de març de 1883, va llegir una instància de dos veïnats que manifestaven "que el camino nombrado Del Garroveret que es de propiedad exclusiva de dicho Garau y Amer, lo cedian al municipio, en compensaci3n del transversal de entre las viñas nombradas den Calder3, que cuenta diez palmos de anchura, quedando aquel destinado para el transito p3blico, y por consecuencia este inutilizado..."; l'ajuntament donà permís per construir el nou camí "dejando inutilizado para el publico el transversal de entre las viñas dichas del Caldero y la senda que traviesa el Encinar de dicho Garau, cuya circunstanci no tendr3 lugar hasta que el camino que nuevamente debe construirse se halle en perfecto estado para el transito publico..." (AMS. Sig. 749).

Camí de sa Comuna

El 29 de març de 1905, en ple celebrat per l'ajuntament selvatgí, es donava a conèixer l'existència d'un camí obert sense permís a les Comunes i partida anomenada el Bosc Comú, i es va decidir "que es de conveniencia que se tapie o se cierre dicha via, dejandola que únicamente sea utilizable para caballerias y por unanimidad se acord3 como se ha propuesto..." (AMS. Sig. 750/5).

En sessió plenària celebrada el 25 de maig de 1913 s'aprovà un compte aprovat per jornals invertits "en las obras de reparación del camino que de la carretera de Lluch conduce al comunal de Caimari, importante 115'25 ptas" (AMS. Sig. 99/).

Camí des puig de n'Escuder

L'1 de gener de 1847 l'Ajuntament de Selva otorgava les escriptures d'establiment d'una porció de les comunes de Caimari, situades vora el camí de Lluc. Una de les obligacions estipulades a les escriptures establia el següent: "2ª Segunda: se deja camino libre por todo poseedor de tierras de las comunas con cavallerias, o sin ellas por los caminos demarcados a la mosquera, el uno que dirige al coll des matá y el otro asta llegar al terreno establecido a Jayme Martorell, que dirige a lo mas alto des Puig den Escuder" (ARM. Sig. LL-520).

Camí de s'hort d'en Gosp

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de s'hort d'en Gosp, amb una longitud construïda de 2.060 metres (AMS. Sig. 815).

Camí Nou

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 9 de setembre de 1840 els regidors manaren "que dentro el termino de seys dias den principio a levantar los portillos del primero de los caminos el uno llamado de las viñas y el otro el de las forcas, y el segundo que es D. Juan Tous del camino llamado el cami nou bajo multa de tres libras...". Poc després, el 16 de setembre, es llegia una instància de l'esmentat Joan Tous "pretendiendo que la reparación de los portillos del camino nou, que se le ha mandado reparar y de cargo del Ayuntamiento su reparación y no de su cuenta como se pretende, y como se funda en razones que en el concepto del ayuntamiento no tienen apoyo, y asegurandose por regla general que los margenes como el de que se trata que confina a camino público estando este a la parte superior han sido siempre reparados por los dueños de la finja (sic) confinante, y no por el ayuntamiento; ha tenido a bien este acordar de que no ha lugar a la solicitud..." (AMS. Sig. 7).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 13 de gener de 1938 s'acordà la recomposició a escarada dels camins de Biniamar a Inca y el de la carretera de Mancor a la mina de carbón del Sr. Dos Hermanos por el precio de quinientas pesetas" (AMS. Sense signatura).

Camí de s'Era

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 28 d'abril de 1912, es donava permís a un veïnat que havia sol·licitat "...el arreglo de la pared lindante con el camino público que existe en su finca llamada S'Era..." (AMS. Sig. 997).

Camí de damunt sa Sínia

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 28 d'abril de 1912, es donava permís a un veïnat que havia sol·licitat permís "para construir una pared en una finca llamada Damunt Se Sini, cuyas obras deberá realizar de acuerdo con el dictamen emitido por la Comisión correspondiente dejando el camino con un ancho de cinco metros en el extremo Sur y de cuatro metros cincuenta centímetros en el extremo Norte de la finca, teniendo una longitud total recta en esta forma de cuarenta y cinco metros" (AMS. Sig. 997).

Camí de Can Baltasar

En sessió celebrada per l'Ajuntament de Selva el 17 de març de 1835, es va tractar la prestació de jornals personals per a la recomposició de camins, especificant-se els llocs on s'havien de començar: "En el lugar de Caymari desde Cas Polls de la Creu asta Can Baltazar" (AMS. Sig. 7).

Camí de Cas Música

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 12 de març de 1876 es va llegir la instància d'un particular que demanava permís per canviar el traçat del camí que travessava la seva finca anomenada Cas Music o la fitació del camí, acordant-se la inspecció del camí per part de la comissió nomenada a tal efecte. Així, el 2 d'abril de 1876, s'acordà expedir la llicència oportuna al particular "respecto del camino que atraviesa la finca Cas Musich variandolo en una tirada recta por las inmediaciones del antiguo que hoy dia está inservible". Confirmant aquest acord, segons consta a l'acta del ple del 6 de novembre del mateix any es va llegir una carta del Director de Camins Veïnals "sobre el permiso solicitado por D. Sebastián Armengol y Mateu para variar un trozo del camino denominado antiguamente de Palma y hoy dia de Masanella, por el interior de su finca Cas Musich...", en la qual manifestava "que se puede dar a D. Sebastian Armengol y Mateu el trozo de camino primitivo contiguo al nuevo señalado, como compensación del nuevo trazado y de la espropiación de los arboles", davant la qual l'ajuntament selvatgí acordà donar permís "para la variación del trozo de camino antes indicado conforme los precitados acuerdos de este Ayuntamiento y dictamen del Sr. Director de Caminos Vecinales; como igualmente se le confiera permiso para la variacion del trozo de camino primitivo contiguo a su finca Cas Musich como compensación del nuevo y espropiacion de los arboles que tienen que cortarse, toda ve< que el primitivo tiene unos doce pies de ancho y el nuevo debe tener diez y ocho, cuyos acuerdos se comunican a los propietarios de fincas lindantes con el trozo de camino que se cede para su inteligencia" (AMS. Sig. 748/2)

Camí de ses Vinyes d'en Calderó

L'Ajuntament de Selva, en el ple celebrat el 9 de març de 1883, va tractar la instància de diversos veïnats que demanaven "se sirva dar inutil y prohibido el libre transito del camino o senda transversal entre las viñas que poseen los dos últimos, nombrada de Calderó; obligandose todos los comparecientes su sustitucion de aquel a construir un nuevo camino de una anchura de 32 palmos, incluso el murete que partiendo de la esquina de la pared de la parte de debajo de la viña del Arnau, siga pared pared, hacia la del Señor Amer y de aquí hasta empalmar con el camino nombrado del Hort den Coll, dejando tambien anulado el transito de la senda o vereda que desde dicho camino va a buscar por dentro el bosque encinar del Sr. Garau la esquina de la espresada viña. Enterado el ayuntamiento manifestó que no siendo de su competencia la prohibicion del transito del camino transversal que pasa por entre las viñas dichas den Calderó no podían abceder a la peticion; pero que en cuanto al nuevo

camino que desean construir en la forma y modo indicados, no habia inconveniente, como tampoco en la inutilizacion de la vereda que travezaba el bosque encinar del Señor Garau; con la condicion empero de que los interesados quedan en la obligacion de construirlo en sus costas y conservar para siempre los muretes y margenes que deben servir para sosten del expresado camino” (AMS. Sig. 749).

El 30 de març de 1883, segons consta al Boletín Oficial de la Provincia núm. 2519, l’Ajuntament de Selva autoritzava uns particulars “para que puedan construir a sus costas a la construcción de un camino público, de 32 palmos de anchura, que deberá partir de la esquina de la viña de propiedad de Arnaldo Sastre y Capó y parte del Este, siguiendo pared pared hasta empalmar con el camino público llamado «Del Hort den Coll»; quedando inutilizado luego de ser admitida aquella nueva via, el camino transversal de entre las viñas llamadas «Den Calderó», y la senda del encinar del Sr. Garau”.

Camí de s’olivar de Son Odre

El comte de Sant Simó, en carta dirigida al director de camins veïnals del partit d’Inca el 12 de desembre de 1876, demanava permís per variar “dos caminos que tiene en su propiedad llamada de Olivar de Son Odre situada en ese distrito serca el torrente llamado de Soliva; cuyos dos caminos dirigen, uno a Caymari y el otro a varias fincas enclavadas en el mismo distrito. Detenidamente examinado dichos caminos y he visto que en nada se perjudica el trancito publico, antes al contrario beneficia mucho algunos propietarios que no pueden entrar a sus fincas con carruages, y con la variacion podran entrar y salir con sus carruages. Por tanto, por mi parte no tengo inconveniente que se haga la variacion indicada...” (AMS. Sig. 204).

Camí des Putxet

El 20 de juny de 1967, en el ple celebrat per l’Ajuntament de Selva, s’aprovà una sol·licitud de Dª Magdalena Planas Planas demanant permís per a construir una caseta a la seva finca rústica anomenada Can Reixach, vora el camí des Putxet (AMS. Sig. 14/2).

Camí de sa Coma i Can Sivella

En la sessió plenària celebrada per l’Ajuntament de Selva el 19 de setembre de 1909 es va llegir el dictàmen de la comissió d’obres sobre la inspecció del camí que travessava les finques de Sa Coma i Can Sivella per convertir-lo en camí de carro: “Que la modificació en proyecto de ensanchar el camino de herradura que atraviesa las fincas de Se Coma y Can Sivella con el fin de que puedan transitar carros, no perjudica en nada cosa alguna ni menos al vecindario, puesto que el conducto de aguas que desde la fuente pública va al lavadero, ha de ser modificado en la parte necesaria con el fin de que no sufra alteración la libre circulación de dichas aguas, conceptuando que ello constituye una mejora” (AMS. Sig. 750/10).

Camí de sa Travessia

L’Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de maig de 1891, s’autoritzà Josep Ferrer Català per edificar una paret a la finca anomenada Sa Rota “y orilla del camino llamado la travesia, enclavado entre el camino que de esta villa conduce a la villa de de Lloseta y al lugar de Biniamar y vuelva a empalmar con este, debiendo quedar dicho camino con la anchura de cuatro metros” (AMS. Sig. 749).

Camins sense nom

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, amb el núm. 32, "Camino transversal, empieza en el camino de Caymari nº 17 punto las planas, cruza el torrente de los holmos nº 10", i acaba en el camí de les Vinyes; el descriu amb una llongitud d'un octau de llegua i una amplada de vuit peus, classificat com a veïnal, de ferradura, i en un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix "El camino de carro de lo olivar de Dn. Joaquin Masip, se hade poner corriente, llenando los oyos y regatas hasta llegar a la tierra de Bartholome Busquets Regalat" (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix, a les immediacions del límit amb Campanet, un camí "Desde Son Seguí, y tierra de Pablo Morro cirujano hasta la esquina dena Xisca, se ha de poner el camino corriente..." (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

En un llistat que ens esmenta els adobs fets entre setembre-novembre de 1819 en els camins de Selva, apareix "mes de las Barreres de can Ripoll fins a la polse den marcó a la raia de Binesalem" (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells, el camí des del camí de Ses Planes fins al creuer amb el camí del Pont d'en Blai a l'Alqueria (AMS. Sig. 14/3).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 6 de desembre de 1878, donava per admès "el camino nuevamente construido en la cuesta nombrada de Can Verano, que desde luego se abriera al publico, y se inutilizara el antiguo el cual en virtud de lo acordado quedaba a favor de D. Gabriel Garau" (AMS. Sig. 748/2).

En el Boletín Oficial de la Provincia de Baleares, núm. 2616, apareix l'acord de l'Ajuntament de Selva del 9 de novembre de 1883, segons el qual es deixava "completamente inutilizado el trozo de camino transversal que desde la Era del molino nombrado den Fogué conduce a la carretera del lugar sufraganeo de Moscarí".

En el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva el 26 de setembre de 1879 es feia saber que uns particulars "han destruido un trozo de camino público, continuacion del de los Olmos hacia el predio La Taulera atravesando la finca La Tanca, cuya operación dificulta el libre transito de dicho camino; por lo que piden la correccion de este abuso. Se acordó que los Señores de la comision de obras y caminos procedan al examen de lo manifestado, pasando informe al ayuntamiento evacuado su contenido" (AMS. Sig. 748/2).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 26 de desembre de 1967, tractava sobre un camí d'establidors: "El Sr. Alcalde expone que este camino no figura como público, no obstante de no ser de carácter privado o particular, ya que el transito por el mismo es libre, siendo de hecho y derecho un camino público y de competencia municipal. Dicho camino, prosigue el Sr. Alcalde, se encuentra en la actualidad en malas condiciones de transito por su mal estado del piso y de estrechez en algunos tramos. Considera el Sr. Alcalde que deberia ser objeto de acondicionamiento y alineación, rectificándolo en la parte que confronta con fincas de las hermanas Sras Sastre Font y Don Antonio Quetglas, los cuales han dado, como propietarios de los terrenos afectados, su conformidad verbalmente. El tramo que deberia alinearse es a partir del puente hasta el punto conocido por Aubellons" (AMS. Sig. 14/2).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 8 de febrer de 1903 la comissió d'obres assenyala l'alineació d'una paret que s'havia de construir a la finca Can Bernadet, en el llogaret de Binibona, "de la cual resultaba quedar el camino público a partir de la indicada pared con una anchura de cinco metros noventa centímetros" (AMS. Sig. 750/3).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 9 de novembre de 1883, llegi la sol·licitud d'un veïnat "reclamando la inutilizacion de un trozo de camino que bifurca con la carretera que conduce a Moscarí, que desde la construccion de dicha carretera quedó completamente intransitable. Y el Ayuntamiento, conoedor del espresado trozo de camino, y considerando que no tiene utilidad alguna, por unanimidad, deja completamente inutilizado dicho camino, sin perjuicio de atender a las justas reclamaciones que por el público puedan presentarse durante el término de diez dias dobles" (AMS. Sig. 749).

Camí de sa Cuculla

El 2 de desembre de 1812 es va capbrevar la possessió de Son Albertí, que feia partió amb el camí que va a l'Estret i "al penyal de la Cuguya" (ARM. Sig. ECR 1051).

Camí de na Pontons

L'acta del ple celebrat el 10 d'octubre de 1946 reflecteix les queixes presentades per diversos propietaris de finques que fan partió amb el camí de na Pontons degut a la construcció d'una paret a Son Llantia. El 24 d'octubre "Oido el informe dado por la Comisión de caminos, referente a la pared construida por un vecino de Campanet en el denominado de Ne Pontons, se acuerda que la Comisión acompañada de un maestro de obras se traslade al lugar el próximo domingo día 27 a las 11 horas, previa citación de comparencia de los interesados" (AMS. Sig. 13/6).

Camí dels Prats

El 23 de desembre de 1887, aprovà la sol·licitud d'una veïnada que demanava "la variación de dos caminos de los cuatro que atraviesan la finca nombrada las Planas, esto es el del Pas den Blay, cambiar por el lado Norde de dicha finca y el que conduce als Prats trasladarlo a la parte Sur de la misma finca, hasta empalmar con el camino vecinal que desde la carretera de Lluch conduce a la de Inca" (AMS. Sig. 749).

El 29 de setembre de 1910, i davant una instància d'un particular que exposava els perjudicis que li causava l'eixamplament del camí dels Prats, l'ajuntament selvatgí, "teniendo en cuenta que según los mismos es de utilidad privada y que por lo tanto entiende el Ayuntamiento que no es de su competencia resolver con referencia a los extremos solicitados, acordó por unanimidad desestimar dicha instancia..." (AMS. Sig. 750/10).

El 5 de gener de 1913, segons consta a l'acta del ple celebrat per l'ajuntament selvatgí, un veïnat que feia saber "que en el camino que desde Son Jaime Andreu conduce a las Planas habia sido colocada por el vecino de Caimari Gabriel Mairata Seguí (a) Gros una gran cantidad de piedras que obstruyan el camino...", per la qual cosa l'ajuntament li ordenà deixar lliure el pas i el condemnà a pagar una multa per la infracció (AMS. Sig. 997).

2. FONTS CONSULTADES

En aquesta secció hem estructurat detalladament la localització dels documents trobats sobre els camins de Selva. S'han consultat diversos arxius, encara que no es pot donar per tancada la recerca arxivística; si l'Arxiu Municipal de Selva i l'Arxiu General del Consell Insular de Mallorca, han estat investigats a fons, encara es pot aprofundir a altres arxius.

2.1. ARXIVÍSTIQUES

2.1.1. ARXIU MUNICIPAL DE SELVA (AMS).

Secció d'òrgans de Govern

Batlía. Llibres de jurats i determinacions de Consells

- Signatura 745/3. Llibre de jurats (1671-1685).
- Signatura 745/4. Llibre de determinacions de consells (1537-1546).
- Signatura 745/5. Llibre de determinacions de consells (1661-1704).
- Signatura 746. Plecs de determinacions de consells (1535-1799).
- Signatura 7. Plec de determinacions de consells (1800-1840).
- Signatura 748/2. Actes (1841-1880).
- Signatura 749. Actes (1881-1900).
- Signatura 750/1. Llibre d'actes (1901).
- Signatura 750/2. Llibre d'actes (1902).
- Signatura 750/3. Llibre d'actes (1903).
- Signatura 750/4. Llibre d'actes (1904).
- Signatura 750/5. Llibre d'actes (1905).
- Signatura 750/6. Llibre d'actes (1906).
- Signatura 750/7. Llibre d'actes (1907).
- Signatura 750/8. Llibre d'actes (1908).
- Signatura 750/10. Llibre d'actes (1909-1910).
- Signatura 750/11. Llibre d'actes (1910).
- Signatura 997. Llibre d'actes (1911-1913).
- Signatura 11/1. Llibre d'actes (1914-1915).
- Signatura 11/2. Llibre d'actes (1916).
- Signatura 11/3. Llibre d'actes (1917).
- Signatura 11/4. Llibre d'actes (1918).
- Signatura 12/1. Llibre d'actes (1919).
- Signatura 12/2. Llibre d'actes (1920).
- Signatura 12/3. Llibre d'actes (1921).
- Signatura 12/4. Llibre d'actes (1924-1926).
- Signatura 12/5. Llibre d'actes (1926-1927).
- Signatura 12/6. Llibre d'actes (1928-1930).
- Signatura 12/7. Llibre d'actes (1930-1931).
- Signatura 13/1. Llibre d'actes (1931-1933).
- Signatura 13/2. Llibre d'actes (1933-1935).
- Signatura 13/3. Llibre d'actes (1935-1937).

- Sense signatura. Llibre d'actes (1937-1942).
- Signatura 13/4. Llibre d'actes (1942-1945).
- Signatura 13/5. Llibre d'actes (1945).
- Signatura 13/6. Llibre d'actes (1945-1948).
- Signatura 14/1. Llibre d'actes (1948-1963).
- Signatura 14/2. Llibre d'actes (1963-1968).
- Signatura 14/3. Llibre d'actes (1970-1981).
- Signatura 15/1. Llibre d'actes (1981-1985).
- Signatura 15/2. Llibre d'actes: Caimari (1926-1927).
- Signatura 15/3. Llibre d'actes: Caimari (1928-1929).
- Signatura 15/4. Llibre d'actes: Caimari (1931-1932).
- Sense signatura. Llibre d'actes (1985-1988).
- Sense signatura. Llibre d'actes (1988-1990).
- Sense signatura. Llibre d'actes (1994).
- Sense signatura. Llibre d'actes (1995).
- Sense signatura. Llibre d'actes (1996).
- Sense signatura. Llibre d'actes (1997).

Patrimoni

- Signatura 165/3. Expedient sobre les comunes municipals (1634-1931).

Planejament

- Signatura 201/1. Projecte d'ordenació de les comunes de Caimari i Biniamar (1946).
- Signatura 202. Plànols (1861-1931).
- Signatura 1166. Plànols (segle XX).

Obres municipals

- Signatura 204. Correspondència: entrades i sortides (1846-1950).
- Signatura 205. Correspondència: entrades i sortides (1846-1950).
- Signatura 207. Projectes de pavimentació asfàltica (1968 i 1974-1975)
- Signatura 211/2. Expedients d'obres municipals (1940-1985).
- Signatura 759/3. Expedients de subhastes: obres municipals (1852-1985).
- Signatura 814/1. Registre d'obres públiques i municipals (1912-1913, 1961-1962).
- Signatura 815. Expedients de camins i ponts (1782-1990).
- Signatura 816. Expedients de pavimentació asfàltica (1936-1981)

Serveis

Mostassaf

- Sig. 284/1. Capítols del llibre de mostassaf (1630-1678).

Serveis forestals

- Sig. 847/1. Arrendament de les Comunes (1758-1876).
- Sig. 847/3. Declaracions jurades sobre propietats de muntanyes o finques forestals (1936-1974).

- Sig. 847/4. Expedient sobre plets de les comunes (1634-1854).
- Sig. 17/2. Expedient sobre la segregació municipal de Mancor (1924-1936).
- Sig. 1001/1. Actes de compra-venda, arrendaments i establiments entre particulars (1608-1843).

Administració econòmica

Clavariat

- Sig. 331/3. Llibres de comptes del clavari (1692-1718).
- Sig. 332/2. Llibre de registre de pòlisses (1758-1786).

Oïdors de comptes

- Sig. 860. Sentències dels oïdors de comptes (1743-1833).

Amillarament

- Sig. 485/1. Amillarament (1863).
- Sig. 485/2. Amillarament (1863).
- Sig. 1013. Amillarament: Escorca (1862-1863).
- Sig. 907/1. Amillarament: Mancor (1921-1930).

Tributació

- Sig. 500. Institut Geogràfic i Cadastral: informes per al cadastre de la riquesa rústica.

Arxiu administratiu

- Sense signatura. Expedient de recuperació del camí del Pont d'en Lleó (1995-1999).
- Sense signatura. Pavimentació de camins rurals de Selva (setembre 2002)
- Sense signatura. Certificació de titularitat pública del camí de na Pontons (juliol 2003).
- Sense signatura. Certificació d'obres de conservació del camí de Cristo Rei (juliol 2003).

2.1.2. ARXIU MUNICIPAL D'ESCORCA (AME).

Secció A.1. Llibres d'actes de l'Ajuntament d'Escorca

- Sig. 2. Actes de l'Ajuntament (1884-1905).

Secció F.2. Obres i camins.

- Sig. 298. Obres i camins (1776-1942).

2.1.3. ARXIU MUNICIPAL DE MANCOR DE LA VALL (AMM).

- Signatura 53/2. Catalogació de Vies Municipals (Plan de Vías Provinciales del término de Mancor. 1973).

- Signatura 79/5. Plànols (1963, 1968).

2.1.4. ARXIU DEL COL·LEGI DE LLUC (ACL).

- Per. Caixa 13, núm. 7.
- Per. Caixa 9, núm. 20.
- Sig. 22.
- Sig. Ps. 29.
- Sig. Ps. 41.

2.1.5. ARXIU MUNICIPAL DE SON SERVERA (AMSS).

Urbanisme i obres

- Sig. 245/3. Camins veïnals (1849-1862).

2.1.6. AJUNTAMENT DE LLOSETA

- Sense signatura. Inventari de camins veïnals de Lloseta (1992). Inclòs a les Normes Subsidiàries de Planejament del municipi.

2.1.7. ARXIU GENERAL DEL CONSELL DE MALLORCA (AGCM).

Secció Junta de Camins

- Sig. VI-60/2. *Expediente sobre recomposición de caminos de esta ciudad y villas. N° 544. 15 de abril de 1776.*
- Sig. VI-60/3. *Expediente general sobre la recomposición de caminos de Mallorca, instruido por Leonardo Oliver, comisionado y Director General de Caminos de Mallorca por Real Acuerdo. 1816.*
- Sig. VI-60/4. *De la recomposición y abilitación de los caminos principales y travesías de todas las villas y ciudad de Alcudia desta Ysla. 1816.*
- Sig. VI-61/4. *Expediente formado a consecuencia de la Comisión dada a los maestros albañiles Tomas Abrinas, Pedro Antonio Bauza y Bernardo Cabrer, para el reconocimiento de todas las acequias, zafareches, aqueductos; como así mismo para la recomposición de caminos, con arreglo a lo mandado en el Real Acuerdo de 13 de julio último. Se hallan las instrucciones dadas por los mismos comisionados a todas las villas de esta Ysla para su gobierno en la recomposición de los citados caminos, y limpia de acequias. Año de 1815.*

Secció Foment i Governació

- Sig. X-801/61. Expedient de recomposició del camí veïnal del Pont d'en Lleó (1881).
- Sig. X-807/27. Expedient de recomposició del camí que va des pont de'n Blai al pont de'n Lleó (1884).

Secció d'assistència i cooperació municipal

- Sig. 2162/5. Projecte de pavimentació asfàltica del camí dels Oms (Selva). 1986.
- Sig. 2162/6. Projecte de pavimentació asfàltica del camí del Pou Comú (Selva). 1986.
- Sig. 1479/8. Projecte de reforçament del ferm de la xarxa de camins asfaltats de Selva. 1988.

- Sig. 3426/2. Relació de despeses de les obres de rectificació del tram del camí Es Cos (Selva). 1986.

2.1.8. ARXIU DEL REGNE DE MALLORCA (ARM).

Secció de Diputació

- Sig. D-821. Expediente de nombramiento de un Señor Ministro que celebre la recomposición de caminos de esta Ysla. 1817.

Secció de Comptaduria d'hipoteques

- Sig. 257. *Hipotecas (1768-1845)*.
- Sig. 258. *Contratos (1845-1854)*.
- Sig. 259. *Contratos (1854-1862)*.
- Sig. 260. *Arriendos (1856-1862)*.
- Sig. 261. *Traslaciones de dominio (1845-1853)*.
- Sig. 262. *Traslaciones de dominio (1845-1853)*.
- Sig. 264. *Traslaciones de dominio: rústica (1856-1862)*.
- Sig. 265. *Traslaciones de dominio (1862)*.
- Sig. 266. *Testamentos y donaciones (1845-1853)*.
- Sig. 267. *Testamentos y donaciones (1853-1856)*.
- Sig. 268. *Testamentos y donaciones (1856-1862)*.
- Sig. 269. *Testamentos y donaciones (1862)*.
- Sig. 270. *Testamentos y donaciones (1862)*.

Secció d'Escrivania de Cartes Reials

- Sig. ECR 14. Alcúdia, Pollença i Selva (1377-1379).
- Sig. ECR 15. Alcúdia, Pollença, Inca, Selva, Campanet i Sa Pobla (1700-1714).
- Sig. ECR 20. Pollença, Inca, Selva, Campanet i Sa Pobla (1368-1410).
- Sig. ECR 22. Pollença, Inca, Selva, Campanet i Sa Pobla (1404-1419).
- Sig. ECR 24. Pollença, Inca, Selva, Campanet i Sa Pobla (1430-1455).
- Sig. ECR 26. Pollença, Inca, Selva, Campanet i Sa Pobla (1469-1506).
- Sig. ECR 28. Pollença, Inca, Selva, Campanet i Sa Pobla (1572-1605).
- Sig. ECR 30. Pollença, Inca, Selva, Campanet i Sa Pobla (1660-1703).

Secció d'Escrivania de la Reial Capbreuació

- Sig. 1050. Selva (1660-1749).
- Sig. 1051. Selva (1763, 1812, 1840).

Protocols Notarials

- Sig. LL-520. Establiment d'una part de les comunes de Caimari (1847).
- Bennàssar, Miquel. Sig. 2014. Protocols (1709-1712).
- Fonollar, Cristòfol. Sig. 5812. Capbreuacions (1767).
- Martorell, Antoni. Sig. M-1872. *Actas* (1718-1732).
- Serra, Joan Antoni. Sig. S-746. Llibre de capbreuacions (1733-1748) del noble Gabriel de Berga i Safortesa.

2.1.9. CONSELL DE MALLORCA (VIES I OBRES).

- Sense signatura. *Plan Nacional de Vías Provinciales. Catálogo de las carreteras existentes en la provincia a cargo de Selva (1973).*

2.1.10. CONSELL DE MALLORCA (COOPERACIÓ LOCAL).

- Sense signatura. Mancomunitat del Raiguer. Pla de camins rurals (2001).

2.1.11. ARXIU DE LA CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI (ACOPOT).

- Sig. 1089. *Relación de los caminos vecinales que se propone incluir en el Plan mandado a formar por Real Orden de 13 de agosto de 1893.*

2.1.12. ARXIU DE LA CONSELLERIA D'AGRICULTURA I PESCA (ACAP).

Servei de Desenvolupament i Dinamització Rural

- Sense signatura. Projecte de camins de servei rural del Camí vell de Mancor, camí de Caimari a Binibona, camí del pou de Son Ferrer, camí de Can Calders i camí de Caçadors en el terme de Selva (1990).

2.1.13. ANNEX. PLAN NACIONAL DE VÍAS PROVINCIALES.

El decret 1541/1972, de la Presidència de Govern, de 15 de juny, pel qual s'aprova el text refòs de la Ley del Plan de Desarrollo Económico y Social, va posar en marxa el *Plan Nacional de Vías Provinciales*. El 3 de novembre de 1972, mitjançant una ordre publicada en el *Boletín Oficial del Estado* nº 264, es procedia a la creació de la Comissió per a l'elaboració de l'esmentat Pla, que en el plaç màxim de dos anys havia d'estar acabat.

Per dur a terme els estudis en el seu respectiu àmbit territorial, es constituïa en cada Comissió Provincial de Serveis Tècnics un grup de treball, presidit pel Cap Provincial de Carreteres i integrat per representants de les Diputacions Provincials, del Ministeri d'Agricultura i dels demés Organismes que exercien atribucions sobre les vies afectades pel Pla.

El Grup de Treball de Balears, a principis de 1973, va fer arribar una comunicació a tots els ajuntaments de la província, comunicació que passam a transcriure:

"Con el fin de elaborar el Plan Nacional de Vías Provinciales, cuyo objetivo es determinar los caminos que han de integrar la futura Red Viaria a cargo de las Diputaciones, se ha creado por Orden de la Presidencia de Gobierno de 2 de noviembre de 1972 la Comisión para la elaboración del Plan Nacional de Vías Provinciales. Con este mismo objeto, y en el seno de la Comisión Provincial de Servicios Técnicos de Baleares, se acaba de constituir el Grupo de Trabajo de Baleares, integrado por el Jefe Provincial de Carreteras que suscribe, en calidad de Presidente, por D. Andrés Parietti Lliteras en representación de la Excmá.

Diputación Provincial y por D. Mateo Castelló en representación de la Delegación Provincial del Ministerio de Agricultura.

No es necesario recalcar la importancia que esta futura Red Provincial puede tener para ese Ayuntamiento, y la conveniencia de que los estudios que han de conducir a su determinación se hagan con el máximo interés. Por ello me permito rogarle su valiosa colaboración desde la primera etapa del Plan, que tiene por objeto la catalogación de todos los caminos de uso permanente y servicio público existentes en la Provincia.

Con el fin de recopilar todos los datos precisos y poder llegar a formar el Catálogo Provincial, le ruego encarecidamente que disponga lo preciso para que, de acuerdo con las Instrucciones que se adjuntan, se proceda a rellenar el cuadro y mapa que se acompañan, reflejando en ellos todos los caminos dependientes de ese Ayuntamiento y que cumplan con las condiciones exigidas en las referidas Instrucciones.

Para que el Catálogo sea lo más completo posible, y para facilitar la labor del Grupo provincial de Trabajo, le agradecería que al final de la relación de caminos municipales, y bajo el epígrafe "Otros Caminos", se indicaran todos los caminos existentes en ese término municipal y que no pertenezcan al Estado, a la Provincia ni al Municipio, pero que, cumpliendo las condiciones de las adjuntas instrucciones, sean de uso permanente y servicio público. Es el caso, por ejemplo, de caminos de acceso a instalaciones industriales, santuarios, sanatorios, miradores, etc.

Por "uso permanente y servicio público" se entiende que el camino sea normalmente practicable en cualquier época del año y que no sea utilizado exclusivamente por la propiedad privada. Se excluyen las vías que, por su función puramente local, respondan al concepto de calle.

Se ruega la remisión de un ejemplar del cuadro y mapa, debidamente cumplimentados, a la Jefatura Provincial de Carreteras, como sede del Grupo de Trabajo de Baleares, antes del próximo día 28 de febrero.

Palma, 30 de enero de 1973

El Presidente del Grupo de Trabajo.

Instrucciones para la Catalogación de las Vías.

1- Características que como mínimo deben reunir las carreteras y caminos que deben ser incluidos en los estados cuyo modelo se remite.

1.1. Plataforma de anchura igual o superior a (3) tres metros. Se entiende por plataforma la anchura total correspondiente a calzada más arcenes, en su caso.

1.2. Uso permanente y servicio público.

1.3. Que posean obras de fábrica para salvar los accidentes geográficos del terreno por donde se desarrollan.

2- Caminos que deben incluirse en las relaciones de acuerdo con su situación administrativa.

Solamente deben ser incluidas aquellas carreteras o caminos que en 31 de diciembre de 1972 se encuentren en alguna de las situaciones siguientes:

2.1. Carreteras o caminos construidos, que formen parte de las redes en explotación de los distintos Organismos.

2.2. Carreteras o caminos en construcción.

2.3. Carreteras o caminos de posible construcción que tengan su correspondiente proyecto aprobado.

Documentación a cumplimentar por cada Organismo afectado.

3.1. Hoja de catálogo.

Cada Organismo cumplimentará el modelo de relación de carreteras y caminos que se adjunta de acuerdo con las siguientes normas:

- (1) Se pondrá el nombre del Organismo a cuyo cargo estén las carreteras o caminos que se relacionen.
- (2) En esta casilla, cada Organismo relacionará sus carreteras o caminos a partir del número 1. Este número de orden deberá coincidir con el que se señale en el plano correspondiente.
- (3) Se pondrá la clave, abreviatura o sigla de la carretera o camino, si la tuviera.
- (4) Se escribirá el nombre completo oficial, en su caso, de la carretera o camino de que se trate.
- (5) En las casillas marcadas "P.K." se indicarán los P.K. de la carretera o caminos que se esté relacionando, que constituyan el origen y final del tramo de que se trata. En las casillas marcadas "Localización" se indicarán los datos que identifiquen lo más claramente posible el origen y el final del tramo.
Por ejemplo: Localidad de .....; P.K. en la C. C .....; Plaza Mayor de .....; etc.
- (6) Se indicará la totalidad de los kilómetros del tramo. Los datos se expresarán con una cifra decimal.
- (7) Se escribirá en la 1ª casilla el ancho de la explanación y en la 2ª la de su calzada afirmada, si la tuviera. Los datos se expresarán con una cifra decimal. Las cantidades que se indiquen reflejarán las de mayor predominio en el tramo. En la casilla "Observaciones" podrá aclararse más, si se estima oportuno, este dato, por ejemplo: indicando las diferentes anchuras que tiene el tramo y las longitudes que corresponden a cada una de ellas.
Se entiende por explanación el espacio comprendido entre bordes exteriores de desmonte o terraplén, o entre bordes exteriores de cunetas si no existieran aquellos. Se entiende por calzada la parte de la Carretera destinada a la circulación de vehículos.
- (8) En esta casilla se pondrán las clases del afirmado de la calzada, si lo tuviera, con arreglo a las siguientes claves:

R- Rígido
M- Macadam
B- Riego bituminoso
A- Aglomerado
TE- Tierra estabilizada
X- Terreno natural

(9) En esta casilla se pondrán todas aquellas características especiales que pueda tener la carretera o camino para su más completa identificación:
En cada relación se totalizará el número de kms.

3.2. Cartografía

Acompañando a cada relación se adjuntará un plano a escala 1: 250.000 desarrollando en papel de tamaño UNE A.1. siempre que los datos que en el mismo se reflejan puedan ser identificables.

Aquellos Organismos que lo necesiten para su fácil identificación, podrán usar las escalas de 1:100.000 y 1:25.000, pero su tamaño será en hoja del mismo formato UNE A.1. con objeto de obtener una uniformidad de todos ellos a efectos de su archivo y manejo.

Cuando se utilicen planos a estas escalas, se acompañará un plano general a escala 1:250.000 en el que se localicen las zonas detalladas.

4.- Plazos

Dado que la Comisión Provincial de Servicios Técnicos de Baleares debe elevar al Comité Técnico Nacional de Vías Provinciales la recopilación de todo el Catálogo provincial antes del 31 de marzo próximo, los Organismos afectados deben cumplimentar lo interesado antes del 28 de febrero próximo.

5.- Para la aclaración de cualquier duda que se presente se puede establecer contacto con el Grupo de Trabajo constituido en el seno de la Comisión Provincial de Servicios Técnicos.

Palma, Enero 1.973

Fonts:

- Arxiu General del Consell Insular de Mallorca.

- Sig. XI- 86/3. Pla Nacional de Vies Provincials (1972-1974).
- Sig. XI- 76. Pla Nacional de Vies Provincials (1974).

- Arxiu del Consell de Mallorca. Vies i Obres. *Plan Nacional de Vías Provinciales. Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del Ayuntamiento de Selva (1973).*

- Arxiu del Consell de Mallorca. Vies i Obres. *Plan Nacional de Vías Provinciales. Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del Ayuntamiento de Lloseta (1973).*

2.1.14. ANNEX. PLA DE CAMINS RURALS DE LA CONSELLERIA D'AGRICULTURA I PESCA (CAIB).

El dèficit infraestructural en matèria de camins rurals i l'estat de molts d'aquests camins va ser una greu preocupació del Govern Balear a finals de la dècada dels vuitanta, i sobretot, al llarg dels anys 89, 90 i 91, quan els danys catastròfics causats pels forts aiguats

provocaren un gran esforç pressupostari i econòmic, que obligaren a adoptar sistemes de col·laboració i coordinació que possibilitassin una major corresponsabilització d'Administracions i particulars en la correcció dels dèficits infraestructurals detectats.

Per tal motiu es va publicar en el BOCAIB de 16 de juliol de 1992 el Decret 41/1992 de 8 de juliol, a fi d'establir el marc jurídic que regulàs aquesta col·laboració i la corresponsabilització financera i administrativa entre les distintes Administracions públiques implicades en el tema, establint així les bases que havien de regir la formació del Pla de Camins Rurals de Balears.

Segons l'article 2n d'aquest Decret, "S'enten per camí rural la via pública de comunicació situada fora de la xarxa de carreteres i en sòl no urbanitzable, d'amplada màxima de 4 m. més un metre de voreres, destinat a unir les explotacions agràries amb els centres urbans o les vies de comunicació generals", mentre que l'article 3r determinava la prioritització dels camins rurals del territori per part de les entitats locals en base a uns criteris determinats.

Aquest Decret va ser modificat pel Decret de 13 de juliol de 1994 núm. 87/1994, publicat en el BOIB de 23 i 28 de juliol de 1994, i pel Decret 57/1997 d'11 d'abril, publicat en el BOCAIB de l'1 de maig de 1997.

2.1.15. DISPOSICIONS SOBRE CONSTRUCCIÓ, CONSERVACIÓ I MILLORA DE CAMINS VEÏNALS (1848).

El 6 de maig de 1848 el Ministre de Comerç, Instrucció i Obres Públiques, en circular dirigida al Govern Superior Polític de les Illes Balears, ordenava l'execució de les disposicions sobre construcció, conservació i millora dels camins veïnals, contingudes en el Real Decret de 7 d'abril de 1848 i en el Reglament de 8 d'abril del mateix any, i essent de suma urgència la classificació dels camins per votar els recursos que s'havien de destinar a aquest servei, "he venido en disponer por ahora que los Alcaldes tan pronto como reciban esta circular procedan a formar el itinerario circunstanciado de todos los caminos de cualquier especie que crucen el territorio de su respectiva jurisdiccion...".

El Real Decret de 7 d'abril de 1848, format per 17 articles, definia els camins veïnals com els camins públics no compresos a les classes de carreteres nacionals o provincials, i els classificava en camins veïnals de primer i segon ordre segons la seva freqüentació i importància; també establia els recursos que es destinaven a la seva construcció i conservació, i considerava d'utilitat pública les obres escomeses per a tal fi.

Segons aquest Real Decret "Son caminos vecinales de segundo orden, los que interesando a dos o mas pueblos a la vez, son no obstante poco frecuentados por carecer de un objeto especial que les dé importancia" i per altra banda "Son caminos vecinales de primer orden los que por conducir a un mercado, a una carretera nacional o provincial, a la capital del distrito judicial o electoral, o por cualquier otra circunstancia, interesen a varios pueblos a un tiempo, y sean de un tránsito activo y frecuente".

El Reglament de 8 d'abril de 1848, per a l'execució del decret del 7 d'abril, sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, establia totes les disposicions que havien de seguir els ajuntaments en aquesta materia. Es dividia en XII capítols, que regulaven les següents qüestions:

Capítol I – Classificació dels camins veïnals. En aquest apartat es manava als ajuntaments la formació d'un itinerari de tots els camins de qualsevol casta que creuassin

el seu terme, que una vegada exposat públicament, era remès a la Diputació Provincial perquè determinàs quins havien de ser de primer o segon ordre.

Capítol II – Disposicions relatives a l'apreciació de les necessitats dels camins veïnals. Aquí es parla de l'estudi i reconeixement dels camins, per determinar les mesures a prendre i les despeses que s'havien de fer.

Capítol III – Creació de recursos. En aquest capítol s'establia la creació dels recursos necessaris per fer front a les despeses esmentades i les prestacions personals que els contribuents havien de destinar als camins.

Capítol IV - Les prestacions especials per deterioraments continus o temporals. Aquestes prestacions eren les destinades a camins molt castigats per causa de les explotacions de mines, boscs, pedreres o qualsevol altra empresa industrial, i l'ajuntament podia reclamar les prestacions als empresaris propietaris d'aquestes empreses.

Capítol V – Disposicions relatives a l'execució dels treballs. Es feia referència al reconeixement dels camins que s'havien de reparar o construir, als treballs de prestació personal i la seva vigilància, etc.

Capítol VI – Dels treballs l'import dels quals hagi de satisfer-se en diners. Regulava la redacció dels projectes de les obres, l'execució dels treballs i la forma d'adjudicació.

Capítol VII - Comptabilitat d'ingressos i despeses relatius als camins veïnals.

Capítol VIII – Disposicions particulars dels camins veïnals de primer ordre. Aquest capítol parla de la centralització dels recursos d'aquests camins, l'execució dels treballs, la prestació personal, etc.

Capítol IX – De les comissions inspectores dels camins veïnals.

Capítol X – Construcció de nous camins i variació de direcció i eixamplament dels existents.

Capítol XI - Disposicions per a la policia i conservació dels camins veïnals.

Capítol XII. Disposicions generals i disposicions transitòries.

Finalment, la **Instrucción dirigida a los jefes políticos por el Ministro de Comercio, Instrucción y Obras públicas para la ejecucion del Real decreto y reglamento sobre construccion, conservacion y mejora de los caminos vecinales**, del 19 d'abril de 1848, instava els ajuntaments a adoptar la denominació de camins veïnals de primer i segon ordre “a los construidos y conservados a espensas de los pueblos” i a classificar els camins del seu terme dins aquestes categories: “Y no solo no se ofrece dificultad ninguna en que se ejecute desde luego la clasificacion indicada, sino que puede ser muy conveniente a los pueblos que se verifique sin retardo, porque siendo virtualmente esta clasificacion un reconocimiento legal de que los caminos comprendidos en ella pertenecen al comun, se consigue por su medio que la decisión de las cuestiones sobre usurpacion de terreno cometidas en dichos caminos sean de la competencia del consejo provincial, lo cual es ventajoso para los pueblos, porque les evita gastos y dilaciones”.

Tractava també de les atribucions de la Diputació Provincial en la classificació dels camins veïnals de primer ordre, tot i tenint en compte el dictamen dels ajuntaments sobre aquesta, i s'establia que els camins obtenien el seu caràcter de veïnal en virtut de la classificació legal prevenida en el decret: “Pero como hasta el presente no está determinado cuáles sean estos caminos vecinales, se establece en este Real decreto que se entiendan tales los que hayan obtenido el reconocimiento legal que resulta de la clasificación prescrita en el art. 3º. Y asi debe ser en efecto, porque lo demas seria pretender que los ayuntamientos cuidasen de los caminos rurales o de un interes puramente individual, o dejarles la facultad de determinar cuales habian de ser vecinales, lo que podria ser causa de muchos abusos”; en relació al concepte de camins rurals, i per aclarir

l'amplada que havien de tenir els camins veïnals, es feia la següent aclaració: "Prescidiendo de las carreteras nacionales y provinciales pueden reducirse a dos solas clases los demas caminos existentes, a saber: caminos propiamente rurales, que son los que conducen a una hacienda de propiedad particular, y que respecto del dueño constituyen una propiedad privada, y respecto de otros pueden constituir una servidumbre; y caminos de mas o menos importancia que ligan entre si a diferentes pueblos, y que son los que en lo sucesivo deberán denominarse caminos vecinales. Ahora bien, los de esta última clase, que se distinguen actualmente en muchas provincias de España con el nombre de caminos reales, se reputan en todas y lo son realidad caminos públicos...".

2.2. BIBLIOGRÀFIQUES

GARCÍA PASTOR, J. (1965-1980). *Rutes Amagades de Mallorca*. Palma: Imprenta Politècnica.

GRAN ENCICLOPÈDIA DE MALLORCA (1991-1998). *Gran Enciclopèdia de Mallorca*. Inca, Mallorca: Promomallorca Edicions, S.L.

JUAN MESTRE, Juan (1978-1989). *Hojas de Lluc* (32 núms.). Impres en ciclostil. Lluc, Escorca.

ORDINAS GARAU, Antoni (1989). *Els noms de lloc del terme de Selva*. Selva: Ajuntament de Selva i Conselleria d'Educació, Cultura i Esports del Govern Balear.

ORDINAS GARAU, Antoni (1998). *Caimari. Apunts històrics i geogràfics*. Selva: Ajuntament de Selva.

ORDINAS GARAU, Antoni; ORDINAS MARCÉ, Gabriel; REYNÉS TRIAS, Antoni (1998). *El camí vell de Lluc*. Palma: FODESMA (Consell de Mallorca), Sa Nostra.

ROSSELLÓ VAQUER, Ramon (1978). *Inca i Selva en el segle XIII*. Mallorca.

ROSSELLÓ VAQUER, Ramon (1997). *Breus notes històriques de Caimari*. Mallorca : l'autor (Felanitx, Gràfiques Llopis).

ROSSELLÓ VAQUER, Ramon (1998). *Noticiari de Selva*. Mallorca: l'autor.

ROSSELLÓ VAQUER, Ramon (2000). *Història de Biniamar*. Mallorca: Ajuntament de Selva.

2.3. CARTOGRÀFIQUES

- DESPUIG, Antoni (1785). *Mapa de la Ysla de Mallorca*.
- COELLO, Francisco (1851). *Atlas de España y sus posesiones de Ultramar. Islas Baleares*. Escala 1/200.000.
- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (1913-1921). Escala 1/100.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (1930-31, 2a. Edició). Escala 1/100.000.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948-1965). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1961). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000.
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva* (PLAN NACIONAL DE VÍAS PROVINCIALES, 1973).
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI (COPOT, 1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (1995). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

3. CATÀLEG

3.1. RELACIO DE CAMINS INVENTARIATS

- (1) CAMÍ VELL D'INCA / CAMÍ DE SON BONET / CAMÍ DE CAN GUILLEM BÚGER / CAMÍ DE SA VINYA
- (2) CAMÍ DES PEDREGAR / CAMÍ DE S'HORT D'EN COLL
- (3) CAMÍ REIAL DE MURO / CAMÍ DE SES PLANES / CAMÍ DE MURO A LLUC / CAMÍ DE SA FONTASSA
- (4) CAMÍ DE SON ESTARÀS
- (5) CAMÍ DE MANCOR / CAMÍ DE SON PENYA / CAMÍ DE CRIST REI
- (6) CAMÍ DE MASSANELLA / CAMÍ DE SELVA A MASSANELLA
- (7) CAMÍ DE CAIMARI A MASSANELLA / CAMÍ DE MANCOR A CAIMARI
- (8) CAMÍ DES PONT D'EN BLAI / CAMÍ DE CAIMARI AL PONT D'EN BLAI / CAMÍ DE CAIMARI A INCA
- (9) CAMÍ DE CAN PALLUC / CAMÍ DES BOSC
- (10) CAMÍ DE CAIMARI A BINIBONA / CAMÍ DE BINIBONA
- (11) CAMÍ DE S'ALQUERIA / CAMÍ DE CAIMARI A MOSCARI / CAMÍ DE SON SASTRE
- (12) CAMÍ DE MOSCARI A BINIBONA / CAMÍ DE SON MAVET / CAMÍ DE BINIBONA
- (13) CAMÍ DE CAMPANET / CAMÍ DE CAN TABOU
- (14) CAMÍ VELL DE POLLENÇA
- (15) CAMÍ DE BINIAMAR A LLOSETA / CAMÍ DES POU / CAMÍ DE SES TANQUES
- (16) CAMÍ DE BINIAMAR A INCA / CAMÍ DE MANDRAVA
- (17) CAMÍ DE SON MACIÀ
- (18) CAMÍ DE SON RIERA-LA BISBAL
- (19) CAMÍ DES OMS / CAMÍ DE SES PERERES / CAMÍ DE CAS MISSER
- (20) CAMÍ DES PUJOLS
- (21) CAMÍ DE SA FONTASSA
- (22) CAMÍ DE CRIST REI
- (23) CAMÍ DES DIUMENGES
- (24) CAMÍ DE SES FORQUES
- (25) CAMÍ D'INCA / CAMÍ DE BINIBONA A INCA PER MOSCARI
- (26) CAMÍ DE SES GUIXERIES
- (27) CAMÍ DE SON PERELLÓ / CAMÍ DE CAN PELAT / CAMÍ DE SON REBASSA
- (28) CAMÍ DE SA BISBAL / CAMÍ DE MOSCARI A CAIMARI
- (29) CAMÍ DE SA COMUNA / CAMÍ DE SA TORRENTERA / CAMÍ DES CAÇADORS
- (30) CAMÍ DE SELVA A MANCOR PER MASSANELLA / CAMÍ DE SA SINIETA
- (31) CAMÍ DES POU COMÚ
- (32) CAMÍ DES CÓS / CAMÍ DE BINIAMAR A INCA PEL MOLÍ D'EN LLORENÇÓ
- (33) CAMÍ AL CLOT D'EN GAMONDÍ
- (34) CAMÍ DE PALMA / CAMÍ DE LLOSETA / CAMÍ VELL DE LLOSETA
- (35) CAMÍ DEL COLL DE SA BATAIA A SES FIGUEROLES / PAS D'EN BARTOMEU

- (36) CAMÍ DE CAMPANET A INCA / CAMÍ DE CAMPANET
 (37) CAMÍ DE CAN RIPOLL
 (38) CAMÍ D'INCA (2) / CAMÍ VELL D'INCA
 (39) CAMÍ DES CAMP D'EN CALDÉS / CAMÍ DE LA FONT VALELLA A SES PERERES
 (40) CAMÍ DE BINIAMAR / CAMÍ DE SON ROSSELLÓ / CAMÍ DE SON ODRE / CAMÍ DE SA MINA
 (41) CAMÍ DES CARRERÓ
 (42) CAMÍ A SA ROTA DE N'ESTEVE
 (43) CAMÍ DE SON FERRER / CAMÍ DES POU DE SON FERRER / CAMÍ DE SES CASETES
 (44) CAMÍ DE SA VINYASSA
 (45) CAMÍ REIAL DE BINIAMAR A BINIATZENT
 (46) CAMÍ DES CEMENTIRI DE BINIAMAR
 (47) CAMÍ DES CASTELL
 (48) CAMÍ D'AUXELLA / CAMÍ VELL D'AUXELLA
 (49) CAMÍ DES COMELLAR DE SA COVETA NEGRA
 (50) CAMÍ DE NA PONTONS
 (51) CAMÍ DES COMELLAR DE S'HOMO
 (52) CAMÍ DE SON BONET (B) / CAMÍ DES VESINS
 (53) CAMÍ DE S'HORT DES MISSER
 (54) CAMÍ DES FORN DES JAI ANDREU / CAMÍ DE SA TIRA
 (55) CAMÍ DE CAIMARI AL CEMENTIRI
 (56) CAMÍ DE SES PLANES PER SA RACONADA
 (57) CAMÍ DE SA CREUETA / CAMÍ DE S'HORT D'EN BOIRA
 (58) CAMÍ DES CEMENTIRI DE SELVA
 (59) CAMÍ DELS ALADERNS
 (60) CAMÍ DEL PONT D'EN BLAI AL PONT DE FUST / CAMÍ DE MURO
 (61) CAMÍ DES HORTS
 (62) CAMÍ AL COMELLAR DE SON SASTRE
 (63) CAMÍ LLARG
 (64) CAMÍ D'ESCORCA / CAMÍ DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (ferradura)
 (65) CAMÍ NOU DE LLUC / CAMÍ DE NOSTRA SRA. DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (carro) / ANTIGA CARRETERA DE LLUC
 (66) CAMÍ D'ESTABLITS DE SA CIMENTERA
 (67) CAMÍ AL COMELLAR DE SON RIERA
 (68) CAMÍ DEL COMELLAR DE CAN PIPA
 (69) CAMÍ DE SA COMA LLARGA
 (70) CAMÍ DES BOSC / CAMÍ D'ALCANELLA / CAMÍ DE SES FIGUEROLES
 (71) CAMÍ DES PORTELL DES VENT
 (72) CAMÍ DES PUIG DE SA CREU / CAMÍ DES HORTS A SES ROTES
 (73) CAMÍ DES MIRADOR
 (74) CARRERÓ D'EN JERONI
 (75) CAMÍ AL COMELLAR DES ALBELLONS
 (76) ROTA DE CAIMARI (A)
 (77) ROTA DE CAIMARI (B)
 (78) ROTA DE CAIMARI (C)
 (79) ROTA DE CAIMARI (D)
 (80) ROTA DE CAIMARI (E)
 (81) CAMÍ A S'HORT D'EN BARONA

- (82) CAMÍ DE SA TORRENTERA AL POU MAJOR / CAMÍ DE CAS MESTRE
- (83) CAMÍ DE S'ERMITA
- (84) CAMÍ DE CAN TOMASSET / CAMÍ DE CAN JORDIÓ
- (85) CAMÍ DES PUIG
- (86) CAMÍ 86
- (87) CAMÍ DEL CAMÍ DES FORN DES JAI ANDREU AL PUIG DE SON JOVER
- (88) CAMÍ DEL CAMÍ REIAL DE MURO A S'HORT D'EN VALLORI
- (89) ROTA DE CAIMARI (F)
- (90) ROTA DE CAIMARI (G)
- (91) CAMÍ DES REVELLAR

3.2 RELACIÓ DE CAMINS AMB INTERÈS CONSTRUCTIU

- (1) CAMÍ VELL D'INCA / CAMÍ DE SON BONET / CAMÍ DE CAN GUILLEM BÚGER / CAMÍ DE SA VINYA
- (33) CAMÍ AL CLOT D'EN GAMONDÍ
- (35) CAMÍ DEL COLL DE SA BATAIA A SES FIGUEROLES / PAS D'EN BARTOMEU
- (42) CAMÍ A SA ROTA DE N'ESTEVE
- (43) CAMÍ DE SON FERRER / CAMÍ DES POU DE SON FERRER / CAMÍ DE SES CASETES
- (49) CAMÍ DES COMELLAR DE SA COVETA NEGRA
- (59) CAMÍ DELS ALADERNS
- (61) CAMÍ DES HORTS
- (64) CAMÍ D'ESCORCA / CAMÍ DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (ferradura)
- (65) CAMÍ NOU DE LLUC / CAMÍ DE NOSTRA SRA. DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (carro) / ANTIGA CARRETERA DE LLUC
- (69) CAMÍ DE SA COMA LLARGA
- (70) CAMÍ DES BOSC / CAMÍ D'ALCANELLA / CAMÍ DE SES FIGUEROLES
- (71) CAMÍ DES PORTELL DES VENT
- (76) ROTA DE CAIMARI (A)
- (77) ROTA DE CAIMARI (B)
- (78) ROTA DE CAIMARI (C)
- (79) ROTA DE CAIMARI (D)
- (80) ROTA DE CAIMARI (E)
- (89) ROTA DE CAIMARI (F)
- (90) ROTA DE CAIMARI (G)
- (91) CAMÍ DES REVELLAR

3.3. RELACIÓ DE CAMINS AMB INTERÈS EXCURSIONISTA

- (29) CAMÍ DE SA COMUNA / CAMÍ DE SA TORRENTERA / CAMÍ DES CAÇADORS
- (35) CAMÍ DEL COLL DE SA BATAIA A SES FIGUEROLES / PAS D'EN BARTOMEU
- (45) CAMÍ REIAL DE BINIAMAR A BINIATZENT
- (46) CAMÍ DES CEMENTIRI DE BINIAMAR
- (47) CAMÍ DES CASTELL
- (49) CAMÍ DES COMELLAR DE SA COVETA NEGRA
- (51) CAMÍ DES COMELLAR DE S'HOMO
- (54) CAMÍ DES FORN DES JAI ANDREU / CAMÍ DE SA TIRA
- (59) CAMÍ DES ALADERNS
- (61) CAMÍ DES HORTS
- (62) CAMÍ AL COMELLAR DE SON SASTRE
- (64) CAMÍ D'ESCORCA / CAMÍ DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (ferradura)
- (65) CAMÍ NOU DE LLUC / CAMÍ DE NOSTRA SRA. DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (carro) / ANTIGA CARRETERA DE LLUC
- (67) CAMÍ AL COMELLAR DE SON RIERA
- (68) CAMÍ DEL COMELLAR DE CAN PIPA
- (69) CAMÍ DE SA COMA LLARGA
- (70) CAMÍ DES BOSC / CAMÍ D'ALCANELLA / CAMÍ DE SES FIGUEROLES
- (71) CAMÍ DES PORTELL DES VENT
- (72) CAMÍ DES PUIG DE SA CREU / CAMÍ DES HORTS A SES ROTES
- (73) CAMÍ DES MIRADOR
- (74) CARRERÓ D'EN JERONI
- (75) CAMÍ AL COMELLAR DES ALBELLONS
- (83) CAMÍ DE S'ERMITA
- (85) CAMÍ DES PUIG
- (87) CAMÍ DEL CAMÍ DES FORN DES JAI ANDREU AL PUIG DE SON JOVER
- (91) CAMÍ DES REVELLAR

**(1) CAMÍ VELL D'INCA / CAMÍ DE SON BONET (A) /
CAMÍ DE SA VINYA / CAMÍ DE CAN GUILLEM BÚGER**

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4
671-3-5

Longitud: 2036 m.

Inici: nucli urbà de Selva.

Final: camí des Pedregar (núm 2).

Documentació localitzada: ✓

Interès excursionista:

- Tipus:**
- Obres per part de l'Administració.
  - Camí veïnal.
  - Camí municipal.
  - Camí reial.
  - Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu: ✓

Tram 5.

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins prop de sa Volta.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 3,5 - 4 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del camí fins a una llargària de 150 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 4,5 - 5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del camí fins una llargària d'uns 180 metres.

Tram 4

Tipologia: carro.
Amplada: 3 - 4 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Continuació fins al torrent de Massanella.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 2,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Correspon a un curt tram de 40 metres.

Tram 6

Tipologia: ferradura.
Amplada: 0,5 - 1 m.
Tipus de ferm: terra.

Correspon a un curt tram de 50 metres.

Tram 7

Tipologia: carro.
Amplada: 1,5 - 2 (2,5) m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a una distància de 200 metres.

Tram 8

Tipologia: carro.
Amplada: 2 (2,5 - 3) m.
Tipus de ferm: terra.

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular a tot el camí. Els trams 6 i 7 es troben parcialment envaïts per la vegetació. Els marges del tram 7 es troben en un estat de conservació molt dolent que impedeixen el pas amb cotxe.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☒ Gual empedrat	☒ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: el gual empedrat i les pedres passadores els trobam en el punt on el camí creua el torrent de Massanella. Els marges es troben als trams 1, 2, 3, 4 i 8, les parets a tot el camí i els paretons als trams 1, 3, i 8.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Hi ha una síquia al final del tram 4.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 15 de juny de 1939, vista una sol·licitud presentada per un veïnat, es concedí permís per construir una paret a la finca Sa Vinya "lindante con el camino viejo de Inca" (AMS. Sense sig.).

Camí de Son Bonet

El mateix ajuntament, en ple reunit el 20 de novembre de 1900, acordà "en vista de las repetidas quejas producidas por el vecindario con respecto al camino dicho de Son Bonet en el que continuamente existen aguas encharcadas, que la Comisión respectiva entendiera sobre dicho particular estudiando sobre el terreno el mejor medio de dar salida a las aguas..." (AMS. Sig. 749).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 26 d'octubre de 1919, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: "Pont den Blay per les finques Es Cuarts, Se Creveta y Predegá a la carretera de Alcudia y ramales de Se Creveta, camino dels Homs a Selva y de Son Bonet al camino des Predegá a favor de Mateo Salvá Vallorí, por la cantidad anual de trescientas treinta pesetas" (AMS. Sig. 12/1).

Dins una relació de documents per procedir a la divisió dels béns dels ajuntaments de Selva i Mancor, apareix, amb data del 26 d'agost de 1926, un llistat de despeses, on trobam una partida de 794 ptes en concepte de "jornales invertidos en la conservación del camino cruce Pont d'en Blay, Cuarts, Predegá, carretera Alcudia, Ramal Son Bonet Predegar, y Ramal Creveta, Homs Selva hasta el dia 30 de junio" (AMS. Sig. 17/2).

El 9 de gener de 1932 el mateix consistori acordà procedir a la recomposició del camí de Son Bonet, delegant la tasca al sindic Antoni Morro (AMS. Sig. 13/1).

Dins un expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 4 hi apareixen els següents camins: "Son Bonet a Can Guiem Buge y Can Servera fins a nes torrent y Can Frontera fins a Can Ripoll y Can Frontera per s'Hort des Predegar fins a Cas Brusquer" (AMS. Sig. 759/3).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Son Bonet es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 1.500 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Son Bonet és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el km 4 de la carretera d'Inca a Lluc i final en el camí de Can Costa, amb una longitud de 1,7 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El 27 de setembre de 1974 el consistori selvatgí, a causa de les fortes pluges que havien deixat els camins intransitables, declarà d'urgència les obres de pavimentació del camins municipals de Son Macià, Crist Rei, Son Bonet i s'Hort d'en Boira (AMS. Sig. 14/3).

Segons consta a l'acta del ple del 27 de setembre de 1984, es va procedir a la rectificació d'unes curves en el camí de Son Bonet, en el tram vora la finca de D. José Mir Solivellas, cedint aquest el tros que resultava de l'eliminació de les curves (AMS. Sig. 15/1).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 13, el camí de Son Bonet, amb una longitud d'1,3 km (AGCM. Sig. 1479/8). Aquesta documentació fa referència als trams 1, 2, 3, 4 i 5.

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí de Son Bonet-S'Hort d'en Boira-Pla de Sa Font (AMS. Sense signatura).

Camí de Can Guillem Búger

El 9 d'agost de 1757 el clavari de la Universitat de Selva pagava una pòlissa de 8 lliures 17 sous i 8 diners a Josep Rotger, marger, "Las quals ly donam per haverli donada la escarade del pas del torrent de Can Guillem Buga y haverlo posat ab bona forma" (AMS. Sig. 332/2).

En el ple del 26 de gener de 1896 el veïnat de Selva Nicolau Vallori demanava permís "para levantar una pared en terreno de su propiedad lindante con el camino denominado Can Guiem Buja. Se acordó que la Comisión respectiva le señalase la correspondiente demarcación para levantarla, hecho lo cual, podrá dicho Vallori dar principio a la obra, sugetándose a la alineación marcada" (AMS. Sig. 749).

En sessió plenària celebrada pel mateix ajuntament el 2 de febrer de 1913 es donava a conèixer "que el camino llamado de Can Guiem Buge habia sido obstruido por Pedro Ripoll Pericas quien estaba echando piedras en dicha via y el Ayuntamiento acordó por unanimidad suspender las obras y pase la Comisión sobre el terreno tomando las medidas preventivas que juzgue oportunas..." (AMS. Sig. 997).

Camí de sa Vinya

En un protocol notarial del 13 d'agost de 1735 es capbrevava una peça de terra anomenada lo Albelló, en els Prats d'Amunt, que afrontava amb el camí reial de les

Camí de Campanet

El 31 de desembre de 1876 el consistori selvatgí acordà concedir permís a un particular “para variar el camino que atraviesa su finca denominada Olivar de Seuva, reduciendolo a tirada recta por el interior de su finca el ramal denominado camino de Campanet que dirige por el huerto d'en Coll, si alterar los puntos de empalme con el de Inca a Selva ni con su continuación...” (AMS. Sig. 748/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Son Bonet dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament i majoritàriament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareix aproximadament. Els trams 5, 6 i 7 apareixen com a camí de ferradura.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. Full 671-III i IV. Apareix majoritàriament.
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973).* Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 1.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix majoritàriament.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 672-I i III (39-26). Apareix majoritàriament.
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000. Apareix tot el camí excepte el tram 6.

(2) CAMÍ DES PEDREGAR / CAMÍ DE S'HORT D'EN COLL / C. DEL PONT D'EN BLAI A S'HORT D'EN COLL

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5   **Longitud:** 2916 m.
671-3-5

Inici: carretera d'Inca a Mancor PMV-2112, km 1,6.

Final: camí del pont d'en Blai al pont de Fust, núm 60.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Itinerario General de caminos (1848).
- Obres per part de l'Administració.
- Camí veïnal.
- Camí municipal.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: terra i macadam.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 1100 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 2 (2,5) m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a connectar amb la carretera d'Inca a Lluc PM-213, km 2,3.

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 3 - 4,5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

- A l'inici del camí trobam dos cartells de : "camí de s'Olivar".

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions:**OBSERVACIONS GENERALS :**

- El camí es travessat per la carretera d'Inca a Lluc, PM-213.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, amb el núm. 33, "Camino transversal, empieza en el camino de los homs nº 10 y punto denominado el pedregar, cruza los caminos de las viñas nº 9 y de Inca nº 2" i acaba "en el camino de Mancor que baja a Inca nº 22"; el descriu amb una llongitud de mitja llegua i una amplada de dotze peus, classificat com a veïnal, de carro, i en un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815). Aquesta documentació també fa referència al camí de Can Xulla (núm. 33).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 31 de desembre de 1876, "acordó dar lugar al Señor Conde de San Simon para variar el camino que atraviesa su finca denominada Olivar de Seuva, reduciendo a tirada recta por el interior de su finca el ramal denominado camino de Campanet que dirige por el huerto den Coll, sin alterar los puntos de empalme con el de Inca a Selva ni con su continuacion..." (AMS. Sig. 748/2).

Dins un expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 4 hi apareixen els següents camins: "Son Bonet a Can Guiem Buge (1) y Can Servera fins a nes torrent y Can Frontera fins a Can Ripoll (2) y Can Frontera per s'Hort des Predegar fins a Cas Brusquer (2)" (AMS. Sig. 7759/3).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí d'Espedregar es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 5.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de S'Espedregar és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el km 2 de la carretera d'Inca a Lluc i final en el km 35 de la carretera Palma-Alcúdia, amb una longitud de 4'8 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquesta documentació també fa referència al camí núm. 60.

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca, sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí de Can Costa fins a S'Hort de Cas Misser (AMS. Sense signatura).

Camí de s'Hort d'en Coll

El 14 de desembre de 1877 dos regidors de l'ajuntament selvatgí "dieron cuenta de que en union del director de Caminos D. Lorenzo Robira, se habian constituido en vista de la obra de reparacion del camino de Moscari a Inca nombrado de Son Odra o sea del huerto de Can Coll, y que despues de practicado un detenido examen de toda la obra, la habian encontrado muy conforme y arreglada" (AMS. Sig. 748/2).

A l'acta del ple de l'Ajuntament de Selva, celebrat el 29 d'octubre de 1880, consta el dictamen de la comissió d'obres i camins que manifestava "que en virtud de la comision que se les confirió, se habian constituido en el punto nombrado El Busquet den Vaqueta, y examinado detenidamente el terreno creian conveniente y hasta necesario, el que se procediera a la variacion del camino nombrado e Inca o sea el del Hort den Coll, el cual opinan puede inutilizarse, construyendo otro que partirá desde dicho camino y particion de tierras del Busquet den Vaqueta, tomando este por punto de partida, y siguiendo hasta la viña de D. Gabriel Amer, y de aquí linea recta a empalmar con la travesia que conduce a dicha viña del Amer, de cuyo punto irá a buscar el ctado camino del Hort den Coll. A cuyo nuevo camino en la forma que queda delineado, deberá darsele una anchura de veintiocho palmos, y cuatro y medio de elevacion" (AMS. Sig. 748/2).

El 24 de febrer de 1907 es va tractar la petició del propietari de la finca anomenada el Puig Ferrer demanant permís per construir una paret a la seva finca, vora el camí anomenat de s'Hort d'en Coll (AMS. Sig. 750/7).

Camí del Pont d'en Blai a s'Hort d'en Coll

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 25 d'agost de 1970, acordà sol·licitar cooperació tècnica total a la Diputació Provincial per redactar els projectes de millora i pavimentació asfàltica del camí veïnal comprès entre el Pont d'en Blai i s'Hort d'en Coll (AMS. Sig. 14/3), i l'any 1977 es va formar un expedient de contribucions especials per procedir a la pavimentació asfàltica dels camins del Pont d'en Blai a s'Hort d'en Coll, camí de Caimari al Pont d'en Blai i camí vell de Pollença (AMS. Sense signatura). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 60.

L'any 1977 trobam un expedient de contribucions especials per procedir a la pavimentació asfàltica del camí del Pont d'en Blai a s'Hort d'en Coll, de Caimari al Pont d'en Blai i del camí vell de Pollença (AMS. Sense sig.). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 60.

En sessió plenària celebrada el 4 de maig de 1987 l'Ajuntament de Selva acordà sol·licitar al Consell Insular de Mallorca la redacció de diversos projectes, entre ells el de pavimentació asfàltica del camí vell de Pollença (AMS. Sense signatura). Així, el mes de març de 1988 es va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual el camí catalogat està inclòs part amb número 11, camí del pont d'en Blai a s'hort d'en Coll, amb una longitud de 3,6 km (AGCM. Sig. 1479/8). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 60.

Camí de Can Xulla (trams 1 i 2)

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, amb el núm. 33, "Camino transversal, empieza en el camino de los homs nº 10 y punto denominado el pedregar, cruza los caminos de las viñas nº 9 y de Inca nº 2" i acaba "en el camino de Mancor que baja a Inca nº 22"; el descriu amb una llongitud de mitja llegua i una amplada de dotze peus, classificat com a veïnal, de carro, i en un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815). Aquesta documentació també fa referència al camí des Pedregar (núm. 2).

Dins un expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 4 hi apareixen els següents camins: "Son Bonet a Can Guiem Buge y Can Servera fins a nes torrent y Can Frontera fins a Can Ripoll y Can Frontera per s'Hort des Predegar fins a Cas Brusquer" (AMS. Sig. 759/3).

El 24 de febrer de 1938 l'Ajuntament de Selva "Vista la solicitud para el cambio del camino que cruza la finca denominada Olivá des Pont, propiedad de D. Mateo Pujadas se acuerda pase a informe de la Comisión de Obras"; poc després, en sessió del 21 d'abril del mateix any, "Visto que no se ha presentado reclamación alguna en contra del proyecto de modificación del camino vecinal que cruza la finca denominada S'Oliva des Pont y de conformidad con el dictamen de la Comisión de Obras, se acuerda autorizar y aprobar el referido proyecto" (AMS. Sense signatura).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Can Xulla es classificava com camí de segona categoria (4 metres) (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Can Xulla és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el km 2 de la carretera Inca-Lluc i final en el camí de Mancor, amb una llongitud d'1'3 km i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de s'Espedregar en *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- DESPUIG, Antoni (1785) *Mapa de la Ysla de Mallorca*.
- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000. Apareix el tram 3 i parcialment el tram 1.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- DIRECCIÓN GENERAL DEL INSTITUTO GEOGRÁFICO CATASTRAL (1955) *Término municipal de Inca. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. La continuació d'aquest camí dins el terme d'Inca apareix grafiada amb el nom de "C° de Inca a Selva".
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III i IV
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb els núm. 2 i 33.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I i III (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. El tram 3 apareix amb el nom de "camí de s'Espedregar".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

**(3) CAMÍ REIAL DE MURO / CAMÍ DE SES PLANES /
CAMÍ DE MURO A LLUC / CAMÍ DE SA FONTASSA**

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4

Longitud: 2138 m.

Inici: camí del pont d'en Blai al pont de Fust (núm 60), prop del pont d'en Rai.

Final: camí Vell de Pollença (núm 14).

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

- Tancament del camí.
- Camí reial.
- Problemes de pas.
- Declaració de camí públic.
- Itinerario general de caminos (1848).
- Obres per part de l'Administració.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 - 4,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins a la connexió amb el camí de sa Fontassa (núm 21).

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular. Al tram 1 puntualment trobam el ferm en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☒ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: el pont el trobam a l'inici del tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Trobam una síquia als primers 100 metres del tram 2.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En consell celebrat per la Universitat de Selva el 7 d'octubre de 1699 es tracta la proposta d'un jurat que deia: "Honorables jurats y savi concell lo perque havem menat convocar a Vs. Ms. Es pere representarlos com a nosaltres han recorregut moltas perconas de nostra vila dient que lo Sr. Guillem Pont y Vich y Michel Alzina altrás han tepat, y impedit el pas del torrent real dit den ray, y no volen que ningu pas per aquell el qual camí de tems immemorial se passe per anar a las terras de dallá al torrent y a las vilas de le Pobla Muro Campanet Sta Margaritta etc, sens contredictio de dits confrontants..."; els jurats decidiren finalment adreçar una carta al Procurador Reial perquè decidís sobre el què s'havia de fer (AMS. Sig. 745/5).

En un altre consell celebrat el 26 de març de 1719 es deia que "se necessita destepar lo pas den Ray de forme que se puga pessar carro...", determinant-se per unanimitat que s'obris el portell (AMS. Sig. 746).

El 17 de juny de 1769 es va capbrevar la finca anomenada los Murtars, antigament dita el pas d'en Rai, que "linda con camino tendero que del Predio Urxella va a la villa de Inca..." (ARM. Sig. ECR 1051).

El 10 de maig de 1860 es va constituir una comissió formada pel governador per procedir a la fitació del camí reial de Muro "entre las propiedades las Planas y can Pontet [...] se eligió la media proporcional entre estas dos anchuras resultando ser la de seis pies y medio y demarcandose acto continuo sobre el terreno en los extremos de las propiedades de los ya citados Cañellas y Socías lindante con el antiguo camino que desde Inca dirige a Pollensa...". El 14 de maig de 1860 es va procedir, per part de la comissió nomenada a l'efecte, a la fitació del camí de Ses Planes i el 14 de juny del mateix any es tornaren a reunir en el camí "en el punto que media entre las propiedades Can Pontet y la Tanca del Rey..." per acabar la tasca (AMS. Sig. 748/2).

Aquest camí va ser objecte de disputes entre particulars i ajuntament. Tot començà amb la petició, segons consta en carta del governador civil de la província al batle de Selva del 21 de desembre de 1857, per part de Joan Socies demanant que no es permetés el pas de carros pel senderó que travessava la seva finca anomenada Sa Tanca del Rei, alegant l'ajuntament selvatgí que no era senderó, sino l'antiga carretera de Muro, per la qual cosa el governador demanava al batle la utilitat pública del camí "puesto que existe el vecinal que conduce a Inca desde donde puede pasarse a Muro". El 18 de febrer de 1858 el governador, davant les queixes de Joan Socies "fundandose en que éste es desde tiempo inmemorial un sendero para caballerias; y teniendo presente lo expuesto por ese Ayuntamiento en sus informes de 4 de noviembre y 6 de enero al tenor de los cuales no resulta debidamente justificado el aserto en que fundo su negativa de que la indicada senda, que dirige a Búger y Muro, fuese desde muy antiguo un camino real con el ancho de 13 ½ palmos; ni probada la utilidad pública de que toda ella conserve dicho ancho para el tránsito de carros, limitando solo esta utilidad al trozo lindante con la espresada finca, y con el único objeto de facilitar la exportación del yeso procedente de la mina que explota Antonio Rotger [...] he resuelto que mientras no se justifique y acuerde la utilidad pública del camino de que se trata para el tránsito de carruages en toda su extension, permanezca en su estado actual, absteniendose ese Ayunta. de molestar al recurrente D. Juan Socías...". L'Ajuntament de Selva es queixa d'aquesta resolució i el 3 de juliol de 1858 el governador declarava subsistent "lo

obrado por V. y por el Ayuntamiento respecto del amojonamiento del ancho del camino llamado de las Planas que pasa contiguo a dicha propiedad y dirige a Muro y Buger”; finalment, el 30 de maig de 1859 el governador, davant la insistència de Joan Socies, declarava subsistent la resolució del 18 de febrer, deixant el senderó tal com estava en aquells moments (AMS. Sig. 204).

El 30 d'abril de 1862, en sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva, “se acordó declarar público el camino que desde la entrada del sufraganeo Moscarí, por la parte de poniente dirige a Inca pasando por la propiedad can Tomaset de Sebastian Sureda en cuyo punto atraviesa el camino de Muro” (AMS. Sig. 748/2).

Camí de Ses Planes

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix el camí de ses Planes, que comença al poble de Selva i després de creuar el torrent de'n Rai, acaba al terme de Búger, amb una longitud d'una llegua i una amplada d'entre 5 i 8 peus, classificat com a camí veïnal, de ferradura, i amb un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

En el ple del 1 de març de 1874 l'ajuntament tractà la reclamació interposada per Antoni Sastre Bisquerra i altres veïnats sobre una paret aixeca “en el camino de los Holmos, que equivocadamente llaman de las Planas [...] el Ayuntamiento despues de una larga discusión acordó señalar el ancho de nueve pies al camino de los Holmos”; però segons consta a l'acta del ple del 26 d'abril Antoni Sastre Bisquerra demanà es deixàs sense efecte aquest acord sobre “el camino Real de las Planas”, resultant de la inspecció del camí i de la documentació antiga “que el camino público de que se trata se utiliza para carros desde que los hubo en el termino; que es indubitable la existencia de una antigua acequia por la ladera de la parte del Oeste de dicho camino cuya reposición es necesaria para que las aguas que bajan de la parte del Norte no invadan las propiedades del bajo en que se halla la del recurrente Sastre...”. El 21 de novembre de 1875, a petició de l'esmentat Antoni Sastre, l'ajuntament “acordó que se activara el expediente referente al camino de las Planas o de las Rotgas...” (AMS. Sig. 748/2).

L'11 de maig de 1890, en el ple del Consistori de Selva, es donà compte d'una sol·licitud d'una veïnada demanat permís “para variar algunos trozos de camino que atraviesan parte de su propiedad nombrada Las Planas, cuya variación no perjudica en lo mas minimo el transito publico, antes por el contrario acorta las distancias y facilita la comodidad pública...” (AMS. Sig. 749).

Segons consta a l'acta del ple del 30 de març de 1897 es va llegir una instància presentada per diversos veïnats del terme “exponiendo ante el Ayuntamiento lo urgente y necesario que seria para el bien público la construcción de un puente sobre el torrente situado en el camino denominado Las Planas y sitio dicho el Pas d'en Ray, por ser imposible el tránsito por el mismo en sus avenidas...” (AMS. Sig. 749).

El mateix ajuntament, segons consta a l'acta del ple del 9 de febrer de 1939, acordà la recomposició, entre d'altres, del camí de Ses Planes (AMS. Sense sig.).

Segons consta a l'acta del 24 de febrer de 1949 "Después de un detenido estudio y visto que en casi toda su extensión el camino de Ses Planas tiene cuatro metros de anchura, se acuerda incluirlo en la segunda categoría..." (AMS. Sig. 14/1).

Camí de Muro a Lluc

El 12 de juliol de 1660 es va capbrevar una peça de terra "de tenor de dues quarteradas situadas dins dita vila de Selva en lo lloch de Moscarí [...] Confronta per dues parts ab dos vías publicas per una de las quals se va de Selva a Muro, y por la altre de Incha a Pollença..." (ARM. Sig. ECR 1050). El 5 de juny de 1769 es capbrevava la finca sa Tanca del Rei, que feia partió amb el camí reial de Pollença i el camí de Muro a Lluc (ARM. Sig. ECR 1051).

Camí de sa Fontassa

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Sa Fontassa és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici a sa Fontassa i final en el camí d'Inca, amb una longitud de 0'5 km i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquesta documentació fa referència al tram 2.

Camí des Pujol

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, part el camí des Pujols és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, que té l'inici en el km 6'5 de la carretera Campanet-Lloseta i el final a Cas Brusquer, amb una longitud de 3 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquesta documentació fa referència al tram 1, i als camins catalogats amb els núm. 20 i 84. El topònim no es correspon amb el del camí catalogat i sembla esser degut a un error d'aquest document, ja que segons fonts orals el topònim de camí des Pujols correspon a un altre camí.

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 9, el camí des Pujols, amb una longitud d'1,1 km (AGCM. Sig. 1479/8). Aquesta documentació fa referència al tram 1 del camí i també fa referència al camí catalogat amb el núm. 84. El topònim d'aquesta documentació és

Camí de na Pontons (tram 2)

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 13 de març de 1887, va llegir una sol·licitud d'un veïnta "reclamando que la comision de caminos y obras de este ayuntamiento, se constituya al camino del lugar de ne Pontons para señalar una nueva tirada; toda vez que el que debía construir la pared den frente Bartolomé Oliver Marti, pretende aprovecharse de la parte de terreno que el solicitante cedió gratuitamente al ayuntamiento. Por unanimidad se acordó no haber lugar a lo que se solicita, atendido a que la comision de obras y caminos de este ayuntamiento se constituyó ya en el lugar de ne Pontons y camino que se indica, señalando la linea recta que debía partir del punto en que está colocado un mojon, terminando en la pared de can tomaset, debiendo construir Bartolomé Oliver Martí la pared que da frente a la del solicitante, dejando entre ambos el espacio de catorce palmos, cuya condicion está cumplida" (AMS. Sig. 749). Aquest camí és la continuació del camí catalogat amb el núm. 50.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Sa Fontassa i el camí vell de Selva dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69 i 71).

- ROSSELLÓ VAQUER (1998) esmenta un document del 28 de setembre de 1344 que recull l'establiment d'un rafal de Selva, vora el camí que va a Muro i un altre del 18 d'octubre de 1468 que recull l'establiment de los Domenges, vora el camí de les Planes i camí dels Prats.

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareix aproximadament. El tram 2 apareix amb el nom de "Camí de na Pontons".

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. Full 671-IV.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973).* Escala 1:25.000. Apareix amb els núms. 20 i 35.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix grafiat amb els noms de "camí de sa Fontassa" i "camí Vell de Selva".
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix grafiat amb els noms de "camí de sa Fontassa" i "camí Vell de Selva".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva, Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(4) CAMÍ DE SON ESTARÀS

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-5

Longitud: 1176 m.

Inici: camí del pont d'en Blai al pont de Fust (núm 60).

Final: partió de terme amb Inca.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
 - Camí municipal.
 - Tancament del camí.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins a una distància d'uns 850 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 2,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a una distància d'uns 125 m.

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 2,5 m.
Tipus de ferm: macadam i terra.

Continuació del camí fins a una distància d'uns 25 m.

Tram 4

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 2,5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: carro.
Amplada: 2 m.
Tipus de ferm: terra.

Correspon a un tram amb inici al final del tram 1 i que torna a connectar amb el camí al tram 2.

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

- Dues barreres tancades amb pany prop del final del tram 1.
 - Una paret i reixa a l'inici del tram 2 i una barrera tancada amb pany a la meitat d'aquest tram.

Estat del camí: regular. El tram 1 puntualment presenta zones on el ferm es troba en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☒ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: els escopidors els trobam al tram 3 i els marges al tram 3 i puntualment al tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El tram 5 correspon amb un nou traçat que és el que actualment dóna continuïtat al camí.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Son Estaràs es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 1.300 metres (AMS. Sig. 13/6).

En el ple de l'Ajuntament de Selva celebrat el 7 de novembre de 1975 es donava lectura d'un escrit de diversos propietaris i conradors de finques del lloc anomenat Son Estaràs "por el que manifiesta que el camino de Son Estaras y su ramal que conduce a la fuente del mismo nombre, en un tramo indeterminado y casi al final de un trazo ha desaparecido pasando a convertirse en terrenos de una finca privada, interesando se adopten las oportunas medidas tendentes al restablecimiento en toda su extension del libre transito por el camino municipal hoy clausurado. Enterados los reunidos, previa deliberación al efecto, se acordó iniciar el correspondiente expediente al objeto de terminar la veracidad de las hechos manifestados y la posibilidad de proceder a la reivindicación de dichos bienes" (AMS. Sig. 14/3).

Pel que fa a la continuació d'aquest camí a dintre del terme municipal d'Inca s'ha localitzat la següent informació:

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Inca envià per formar aquest pla, el camí de Son Estaràs és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Inca*, del mateix any, amb inici al carrer Pio X i final al terme municipal de Selva, amb una longitud de 1'9 km i una amplada total de 4'2 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí de Son Estaràs (AMS. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament tot el camí excepte el tram 5.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament tot el camí excepte el tram 5.
- DIRECCIÓN GENERAL DEL INSTITUTO GEOGRÁFICO CATASTRAL (1955) *Término municipal de Inca. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. La continuació d'aquest camí dins el terme d'Inca apareix grafiada amb el nom de "C° de Inca a Son Astaràs".
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament tot el camí excepte el tram 5.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV. Apareix el tram 1 parcialment.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26). Apareix el tram 1 parcialment i els trams 2, 3 i 4.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1989). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix el tram 1 parcialment.
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponimic del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix el tram 1.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix tot el camí excepte el tram 5.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000. Apareix el tram 1 parcialment.

(5) CAMÍ DE MANCOR / CAMÍ DE SON PENYA / CAMÍ DE CRIST REI

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-4
671-2-5

Longitud: 902 m.

Inici: zona urbana de Selva.

Final: partió de terme amb Mancor de la Vall.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Camí veïnal.
- Camí municipal.
- Itinerari general de camins (1848).
- Pla d'obres municipals (1893).
- Delimitació de termes.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 3,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 300 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

<p>Dificultat:</p> <p>- Sense problemes.</p>	<p>Fites ☐</p> <p>Pintades ☐</p> <p>Cartells ☐</p>
---	--

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo al tram 1 i regular al tram 2. El ferm a la part final d'aquest tram es troba en molt mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: els marges els trobam al tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En protocol notarial datat el 21 de setembre de 1751 Bernat Caimari, Graxa, capbrevava un peça de terra a la Tanca d'en Nofre, al lloc del Racó, a Selva, que feia partió amb el camí públic que va a Mancor (ARM. S-746).

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix el camí de Mancor, amb inici al poble de Selva i final al poble de Mancor, amb una longitud de mitja llegua i una amplada de set peus, classificat com a camí veïnal, de ferradura, i amb un estat de conservació regular. El 4 de desembre de 1849 es formava l'itinerari definitiu, i en aquest apareix el camí de Mancor classificat com a camí veïnal de 2on ordre (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, en ple celebrat el 12 de juny de 1850, es va aplicar el producte del jornal personal en el recomposició dels camins del Molinet, la costa de Son Vich, camí de Mancor i camí de Biniamar. Poc després, en sessió plenària celebrada el 23 de juny de 1850, els regidors selvatgins tornaven a parlar de l'inici de la prestació personal: "Al propio tiempo se dará principio el mismo día en el camino que de esta Villa se dirige a Caymari y Escorca y punto denominado la Costa de Son Vich, y concluido este al otro camino el molinet, y despues al de la construccion del bancal al camino de la Creu den Coxet..." (AMS. Sig. 748/2).

El 15 d'abril de 1860 el consistori local acordà, després de llegir una carta del governador de la província referent a les obres dels camins veïnals de Lluc, Inca, Binibona, Moscari i Mancor, invertir 1000 reals en les esmentades obres (AMS. Sig. 748/2).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 2 de febrer de 1868, es va tractar de la necessitat imperiosa en que es trobaven un nombre considerable de jornalers del terme per falta de treball, per la qual cosa l'Ajuntament acordà atendre a aquella necessitat sol·licitant les autoritzacions corresponents per fer a jornal les obres de recomposició dels camins veïnals de Mancor, Massanella, Palma, i Moscari (AMS. Sig. 748/2).

A la relació de camins veïnals que s'havien d'incloure dins el pla d'obres municipals format per la secció d'obres públiques de la província, segons disposicions de la Reial Ordre de 22 de març de 1893, apareix, en el municipi de Selva, el camí de Mancor, amb una longitud aproximada de 4 quilòmetres (ACOPOT. Sig. 1089).

En un llistat dels camins veïnals del terme de Selva, sense data, apareix el camí de Selva a Mancor per les Rotes, amb una longitud d'1 km 750 m, i en una altra relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de les Rotes, amb una longitud construïda de 2.025 metres (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada l'1 de febrer de 1926, aprovà el contracte de conservació de camins veïnals "que comprendan los tranzones Cal Tuaño al límite de Inca, camí dels Morts, Biniamar por Son Canals al límite de

Lloseta, Selva por la tanca den Nofra al límite de Mancor del Valle, Selva por la Tanqueta y Massanella al límite de Mancor del Valle y Caimari por los Fornasos al límite de Mancor del Valle...” (AMS. Sig. 12/4).

Dins l'expedient format per procedir a la segregació municipal de Mancor de la Vall, apareix l'informe elaborat per l'Instituto Geográfico y Estadístico el 18 de gener de 1926 per determinar la delimitació entre els termes de Selva i Mancor, on trobam la descripció de la col·locació de les fites: “...yendo desde aquí en línea recta a la intercepción de la linde Este de la finca de Can Juan Juaneras con el camino de Selva a Mancor, siguiendo desde aquí en línea recta a la intercepción del camino de Selva a Lloseta...” (AMS. Sig. 17/2).

Camí de Son Peña

Dins un expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 2 hi apareixen els següents camins: “Son Peña, hasta límite Mancor, casco de Selva, camino de Massanella hasta límite Mancor; fuente Valella hasta las Planas, camino Sirers y camino de Son Priam al caserío Molinou 1000 pesetas” (AMS. Sig. 759/3).

En el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva el 22 de juliol de 1943 es varen aprovar les obres d'aixecament d'una paret a la finca de Can Moranta, vora el camí de Son Peña (AMS. Sig. 13/4).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Son Peña es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 1.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Son Peña és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici al casc urbà de Selva i final al terme de Mancor de la Vall, amb una longitud d'1 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Aquest camí continua dins el terme de Mancor de la Vall, i està inclòs dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del municipio de Mancor del Valle* (1973), on apareix amb el nom de camí de Son Peña, amb una longitud d'1'5 km i una amplada de 3 metres (AMM. Sig. 53/2).

El 3 d'agost de 1973 l'Ajuntament de Selva acordà sol·licitar a la Diputació Provincial una subvenció per col·laborar en la reparació dels camins municipals anomenats de Massanella, sa Torrentera i el primer tram del camí de Son Peña (AMS. Sig. 14/3).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 24, el camí de Son Penya, amb una longitud d'1,1 km (AGCM. Sig. 1479/8).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí de Son Penya fins al terme de Mancor de la Vall (AMS. Sense signatura).

Camí de Crist Rei

El mes de setembre de 1974 es va formar el projecte de pavimentació asfàltica dels camins de Son Macià i Crist Rei, amb una longitud de 1.218 i 1.040 metres respectivament (AMS. Sig. 816) El 27 del mateix mes el consistori selvatgí, a causa de les fortes pluges que havien deixat els camins intransitables, declarà d'urgència les obres de pavimentació dels camins municipals de Son Macià, Crist Rei, Son Bonet i s'Hort d'en Boira (AMS. Sig. 14/3).

La continuació d'aquest camí dins el terme municipal de Mancor de la Vall apareix a un plànol de l'arxiu d'aquest municipi, sense autor i sense data, on apareix grafiat com a "Camino a Selva". (AMM. Sig 79/5).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ALCÁNTARA PEÑA (1891), a la seva *Guia de las Baleares*, ens parla dels camins veïnals de Selva, entre els quals inclou el camí de Mancor, de 2 quilòmetres (pàg. 371).
- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Son Penya i el camí de ses Mines dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- DESPUIG, Antoni (1785) *Mapa de la Ysla de Mallorca*.
- COELLO, Francisco (1851) *Atlas de España y sus posesiones de Ultramar. Islas Baleares*. Escala 1/200.000.
- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III i IV.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 5.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I i III (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix grafiat amb el nom de "camí de Son Peña".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(6) CAMÍ DE MASSANELLA / CAMÍ DE SELVA A MASSANELLA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-4
671-3-4

Longitud: 1200 m.

Inici: zona urbana de Selva.

Final: partió de terme amb Mancor.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Camí reial.
- Itinerari general de camins (1848).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Pla d'obres i millores de camins (1979).
- Xarxa de camins de servei rural (IRYDA, 1982).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a la connexió amb el camí de Selva a Mancor per Massanella (núm 30).

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 4,5 - 5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del camí fins a una distància de 150 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:	Tram 6 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:
Tram 7 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:	Tram 8 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:

SEGUIMENT	
Dificultat: - Sense problemes.	Fites ☐ Pintades ☐ Cartells ☐
Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.	
Limitacions de pas: sí ☐ no ☒	
Estat del camí: dolent al tram 2 i regular als trams 1 i 3.	

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: el paretó és al tram 3 i els marges són als trams 1 i 3.

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix el camí de Massanella amb diversos adobs: "se han de sacar las piedras, reblar y enterrar dicho camino, hasta al torrente donde devera hacerse un puente de 22 a 23 palmos, y desde dicho torriente hasta llegar hasta la tanca den Gallina, se ha de sacar las piedras, con pico y perpal" (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix el camí de Massanella, que comença al poble de Selva i després de creuar el torrent de Massanella, acaba a les cases del mateix nom, amb una longitud d'un terç de llegua i una amplada de dotze peus, classificat com a camí veïnal, de carro, i amb un estat de conservació regular. El 4 de desembre de 1849 es formava l'itinerari definitiu, i en aquest apareix el camí de Massanella classificat com a camí veïnal de 2on ordre (AMS. Sig. 815).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 2 de febrer de 1868, es va tractar de la necessitat imperiosa en que es trobaven un nombre considerable de jornalers del terme per falta de treball, per la qual cosa l'Ajuntament acordà atendre a aquella necessitat sol·licitant les autoritzacions corresponents per fer a jornal les obres de recomposició dels camins veïnals de Mancor, Massanella, Palma, i Moscarí (AMS. Sig. 748/2).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada l'1 de febrer de 1926, aprovà el contracte de conservació de camins veïnals "que comprendan los tranzones Cal Tuaño al límite de Inca, camí dels Morts, Biniamar por Son Canals al límite de Lloseta, Selva por la tanca den Nofra al límite de Mancor del Valle, Selva por la Tanqueta y Massanella al límite de Mancor del Valle y Caimari por los Fornasos al límite de Mancor del Valle..." (AMS. Sig. 12/4).

Dins un expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 2 hi apareixen els següents camins: "Son Peña, hasta límite Mancor, casco de Selva, camino de Massanella hasta límite Mancor; fuente Valella hasta las Planas, camino Sirers y camino de Son Priam al caserio Molinou 1000 pesetas" (AMS. Sig. 7759/3).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí catalogat és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, on el tram 1 apareix amb el núm. 6 com a camí de Massanella i la resta apareix amb el núm. 30 com a camí de sa Torrentera (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El camí catalogat està inclòs dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del municipio de Mancor del Valle* (1973), amb inici al camí de Caimari i final al terme de Selva, amb una longitud d'1 km i una amplada de 3 metres (AMM. Sig. 53/2).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 19, el camí de Massanella, amb una longitud d'1,2 km (AGCM. Sig. 1479/8). Aquesta documentació fa referència al tram 1 del camí i al camí de Selva a Mancor per Massanella (núm. 30).

El mes de febrer de 2001 es va formar el projecte de pavimentació de camins rurals de Selva, que incloïa el camí del Cementeri de Biniamar i el camí de Massanella (Arxiu administratiu de Cooperació Local. Sense signatura. Mancomunitat del Raiguer. Pla de camins rurals. 2001).

Camí de Selva a Massanella

En protocol notarial datat el 30 d'agost de 1735 Guillem Bestard, Graxa, capbrevava una peça d'olivar dit son Buger, abans Son Canavells, vora el camí cial de Selva a Massanella (ARM. S-746).

El 10 de gener de 1754 la Universitat de Selva pagava una pòlissa de 12 lliures i 8 sous "a Barnadí Rotger, y Joseph Rotger mergedors per vint y nou dias treballaren quiscun en el camí qui va desde dita Vila a Massanella, fent marges, y arrencant pedras per poder pasar los carros, compres dos dias de cavar" (AMS. Sig. 860).

En el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva el 28 de desembre de 1862 es va consignar "un acuerdo unanime tomado por el propio Ayuntamiento con intervencion de los particularmente interesados, el M.I.S. Marques del Palmer y D. Jaime Sampol y Masip, en cuya virtud se declara correspondiente al camino vecinal que desde Selva dirige al caserio Masanella el trozo util para carros que desde el cercado la Tanqueta dirige hacia poniente atravesando la propiedad del antedicho D. Jaime Sampol y Masip, y por el interior del predio de Masanella va a empalmar otra vez dicho camino vecinal; y al propio tiempo se declara de propiedad de los antedichos colindantes el camino de herradura interceptado por el trozo antes descrito, y sin perjuicio de los servicios particulares que acaso este tenga, en la proporcion marcada por la confronta de su respectiva propiedad con dicho camino de herradura" (AMS. Sig. 748/2).

En un llistat dels camins veïnals del terme de Selva, sense data, apareix el camí de Selva a Massanella, amb una longitud d'1 km 280 m, i en una altra relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Massanella, amb una longitud construïda de 3.200 metres (AMS. Sig. 815).

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: "El trayecto de camino de Massanella a Selva, salvo unas ligeras reparaciones que necesita, está en buen estado" (AMS. Sig. 815).

Dins l'expedient format per procedir a la segregació municipal de Mancor de la Vall, apareix l'informe elaborat per l'Instituto Geográfico y Estadístico el 18 de gener de 1926 per determinar la delimitació entre els termes de Selva i Mancor, on trobam la descripció de la col·locació de les fites: "...continuando desde aquí en linea recta hasta la intercepción de la linde Sur de dicha finca con el camino de establecedores de Sa Viñasa por el que continuaba hasta encontrar el camino de Selva a Massanella..." (AMS. Sig. 17/2).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Selva a Massanella es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 1.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells, una branca que va des del camí de Sa Tanqueta fins a Massanella (AMS. Sig. 14/3).

El camí de Selva a Massanella és un dels camins inclosos dins el projecte de la xarxa de camins de servei rural en el terme de Selva, aprovat per l'IRYDA (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) el 31 de desembre de 1982 (AMS. Sig. 815) (veure 2.1.13. Annex). Apareix grafiat en el plànol del projecte amb el número 10.

Camí de Selva a Mancor per Massanella (tram 1)

En el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva el 3 de gener de 1892 "Se dio cuenta de una solicitud presentada por D. Jorge Dezcallar y Gual, pidiendo el ensanche de una senda o camino en el Semente de Selva que conduce en el lugar de Mancor, considerandolo de utilidad pública, según se acredita por el plano que acompaña, haciendo cesion gratuita de la parte de terreno lateral para dar la anchura de un destre a dicha camino, aplicando el Ayuntamiento al objeto indicado los jornales de prestacion personal que se conceptuen necesarios para dicho ensanche. Enterados el ayuntamiento, manifestó quedar altamente agradecido de la cesión de terrenos ofrecida por dicho señor, pero que no podía por ningun concepto aplicar por dicha obra la prestación personal" (AMS. Sig. 749). Aquesta documentació fa referència al tram 1 del camí i al camí catalogat amb el núm. 30.

El consistori selvatgí, en sessió plenària celebrada el 22 de febrer de 1920, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: "los caminos Selva por Massanella a Mancor; Selva por Moscarí al límite de Campanet; Biniamar por los terres al límite de Inca y Bassa de Son Juliá a Caimari y adjudicados con carácter definitivo a favor de Mateo Salvá Vallori por la cantidad de cincuenta y nueve pesetas anuales la del primero de dichos lotes" (AMS. Sig. 12/1). Aquesta documentació fa referència al tram 1 del camí i al camí catalogat amb el núm. 30.

Camí de sa Tanqueta (tram 1)

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells, el camí de Sa Tanqueta (AMS. Sig. 14/3).

El 26 de novembre de 1980 el consistori selvatgí acordà sol·licitar a l'IRYDA (Instituto de Reforma y Desarrollo Agrario), dins del programa de millores del medi rural, subvencions per a les obres d'asfaltat del camí dels Oms, camí de l'Alqueria al Pla de Son Sastre, camí de Ses Planes, camí de Sa Tanqueta i camí del Cementeri de Biniamar (AMS. Sig. 14/3) (veure 2.1.14. Annex).

La continuació d'aquest camí dins el terme municipal de Mancor de la Vall apareix a un plànol de l'arxiu d'aquest municipi, sense autor i sense data, on apareix grafiat com a "Camino establecimientos a Selva". (AMM. Sig 79/5).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA

- ALCÁNTARA PEÑA (1891), a la seva *Guía de las Baleares*, ens parla dels camins veïnals de Selva, entre els quals inclou el camí de Massanella, de 2 quilòmetres (pàg. 371). Així mateix a la pàg. 373 podem llegir "...La más notable de las que se pueden hacer en esta villa es la de *Massanella*..."

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de sa Tanqueta (pàg. 69) i el camí des Cabanyal (pàg. 70) dins *Els noms de lloc del terme de Selva*.

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- DESPUIG, Antoni (1785) *Mapa de la Ysla de Mallorca*.

- COELLO, Francisco (1851) *Atlas de España y sus posesiones de Ultramar. Islas Baleares*. Escala 1/200.000.

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000. Apareix aproximadament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671-III (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix el tram 1 amb el núm. 6 i la resta amb el núm. 30.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix el tram 2 del camí.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. El tram 1 apareix amb el nom de ‘Camí de sa Tanqueta’ i la resta com a ‘Camí des Cabanyal’.
- CONSELLERIA D’OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix grafiat amb el nom de "camí des Cabanyal".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(7) CAMÍ DE CAIMARI A MASSANELLA / CAMÍ DE MANCOR A CAIMARI

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-4
671-3-4

Longitud: 1197 m.

Inici: carretera d'Inca a Lluc, km 6,3.

Final: partió de terme amb Mancor de la Vall.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Camí municipal.
- Camí veïnal.
- Itinerario general de caminos (1848).
- Pla d'obres municipals (1893).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 4 - 5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins prop des Pou Major.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 3,5 - 4 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del camí fins a les cases de Son Maga d'en Marquès.

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 4,5 - 5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☒ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: els escopidors són prop del comellar de Son Albertí.

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'1 d'abril de 1758 la Universitat de Selva tractà sobre la petició feta per diversos particulars “ab que nos demanen siam servits com administradors de las montañes comunes de dita Universitat y Vila donarlos lloch y licentia de poder fabricar y courer un forn de cals en ditas montañes comunes, visinas del camí qui de Massanella va a Caymari...” (AMS. Sig. 746).

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix el “Camino de Masanella que va a Caymari”, que s'havia de recomposar a diversos trams (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

En sessió plenària celebrada el 26 d'octubre de 1840 per l'Ajuntament de Selva “se tubo presente que para la capilla del sementerio se emplearán en su construccion las piedras que contiene la pared del camino viejo que dirige a Caymari, inmediata al sementerio dentro la cuesta de Son Maga...” (AMS. Sig. 7).

El 4 d'agost de 1901 el mateix ajuntament acordà donar permís a un veïnat per construir un marge en el camí que de Caimari anava a Massanella (AMS. Sig. 750/1).

El 12 d'octubre de 1926 el mateix ajuntament establia el tipus de subhasta de camins veïnals del terme, quedant el camí de Caimari a Massanella en cent pessetes anuals (AMS. Sig. 12/4).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Caimari a Massanella es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 1.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

Camí de Mancor a Caimari

A la relació de camins veïnals que s'havien d'incloure dins el pla d'obres municipals format per la secció d'obres públiques de la provincia, segons disposicions de la Reial Ordre de 22 de març de 1893, apareix, en el municipi de Selva, el camí de Mancor a Caimari, amb una longitud aproximada de 4,170 quilòmetres (ACOPOT. Sig. 1089).

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: “El que conduce de Caimari a Mancor pasando por Masanella, se encuentra en buenas condiciones” (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada l'1 de febrer de 1926, aprovà el contracte de conservació de camins veïnals “que comprendan los tranzones Cal Tuaño al límite de Inca, camí dels Morts, Biniamar por Son Canals al límite de Lloseta, Selva por la tanca den Nofra al límite de Mancor del Valle, Selva por la Tanqueta y Massanella al límite de Mancor del Valle y Caimari por los Fornasos al límite de Mancor del Valle...” (AMS. Sig. 12/4).

Dins un expedient de reconeixement de camins format per l'Ajuntament de Selva l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 9 hi apareixen els següents camins: "Pont den Blay a Caimari y hasta limite de Mancor 350 pesetas" (AMS. Sig. 759/3).

En el ple celebrat el 30 de gener de 1968 el consistori selvatgí informà que la Diputació Provincial havia concedit la cooperació tècnica total per a la redacció del projecte de pavimentació asfàltica d'un tram del camí de Mancor a Caimari, que fou elaborat per l'enginyer provincial A. Parietti (AMS. Sig. 14/2). El 26 de febrer de 1971 l'Ajuntament de Selva acordà demanar a la Diputació Provincial la inclusió de les esmentades obres en el pla complementari de Cooperació, i en sessió del 26 de març es va aprovar el projecte, encara que, segons consta a l'acta del ple del 24 d'abril de 1972, es tornà a sol·licitar a la Diputació la inclusió de les obres en el pla extraordinari de cooperació (AMS. Sig. 14/3).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 101, el camí de Caimari a Mancor, amb una longitud d'1,2 km (AGCM. Sig. 1479/8).

L'any 1990 la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear va elaborar el projecte de camins de servei rural del Camí vell de Mancor, camí de Caimari a Binibona, camí del pou de Son Ferrer, camí de Can Calders i camí de Caçadors en el terme de Selva. Segons la descripció del camí inclosa dins la memòria del projecte, el camí vell de Mancor té una longitud, dins el terme de Selva, de 1.375 metres (ACAP. Sense signatura).

Camí de Massanella

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Massanella és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici al terme de Mancor de la Vall i final en el km 7 de la carretera d'Inca a Lluc, amb una longitud de 1'2 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El 3 d'agost de 1973 l'Ajuntament de Selva acordà sol·licitar a la Diputació Provincial una subvenció per col·laborar en la reparació dels camins municipals anomenats de Massanella, sa Torrentera i el primer tram del camí de Son Penya (AMS. Sig. 14/3).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 13 de juliol de 1981, acordà demanar a l'IRYDA (Instituto de Reforma y Desarrollo Agrario) subvencions per a la pavimentació dels camins del Pou d'Avall, de Massanella i de Ses Guixeries, dins del Pla d'Obres de la Comarca Inca-Palma (AMS. Sig. 15/1) (veure 2.1.14. Annex).

Camí de Son Julià

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 30 de setembre de 1892, acordà que els torns de prestació dels veïnats de Massanella “se apliquen a la composicion del camino o cuesta de Son Julià...” (AMS. Sig. 749).

El consistori selvatgí, en sessió plenària celebrada el 22 de febrer de 1920, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: “los caminos Selva por Massanella a Mancor; Selva por Moscari al límite de Campanet; Biniamar por los terrenos al límite de Inca y Bassa de Son Juliá a Caimari y adjudicados con carácter definitivo a favor de Mateo Salvá Vallori por la cantidad de cincuenta y nueve pesetas anuales la del primero de dichos lotes” (AMS. Sig. 12/1).

El 17 d'abril de 1921, en el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva, es varen aprovar els expedients de contrata de diversos camins del terme, entre ells el tram de la bassa de Son Julià a Caimari (AMS. Sig. 12/3).

Camí de Caimari a Palma

El 6 de gener de 1823 l'Ajuntament de Selva va elaborar una relació d'obres públiques que s'havien de fer en el terme, entre les quals apareix “Por el camino que de Caimari pasa a Palma”, amb un cost de 40 lliures (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en setzè lloc, el camí de Palma: “empieza en Caimari, cruza el torrente de Massanella, el camino nº 6 (camí de Massanella) y el Mancor nº 5, en el mismo camino que se dira al referirse los de esta ultima poblacion”, i el descriu amb una longitud d'una llegua i una amplada de dotze peus, classificat com a veïnal, de carro, amb un estat de conservació regular i un interès de 2º grau (AMS. Sig. 815).

La continuació d'aquest camí dins el terme municipal de Mancor de la Vall apareix a un plànol de l'arxiu d'aquest municipi, sense autor i sense data, on apareix grafiat com a “Camino a Caimari”. (AMM. Sig 79/5).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ALCÁNTARA PEÑA (1891), a la seva *Guía de las Baleares*, ens parla dels camins veïnals de Selva, entre els quals inclou el camí de Caimari a Massanella, de 2 quilòmetres (pàg. 371).
- ORDINAS GARAU (1998), diu que l'any 1969 s'asfaltà el tram del camí de Massanella que discorre dins el terme de Mancor, i fins l'any 1974 no s'asfaltà el tram que anava per dins el terme de Selva (pàg. 109).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- DESPUIG, Antoni (1785) *Mapa de la Ysla de Mallorca*.
- COELLO, Francisco (1851) *Atlas de España y sus posesiones de Ultramar. Islas Baleares*. Escala 1/200.000.
- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV.
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 7.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix grafiat amb el nom de "camí de Mancor".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(8) CAMÍ DES PONT D'EN BLAI / CAMÍ DE CAIMARI AL PONT D'EN BLAI / C. DE CAIMARI A INCA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4

Longitud: 1269 m.

Inici: zona urbana de Caimari, prop des Tersal.

Final: carretera PMV-2131, prop des Pont d'en Blai.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Camí municipal.
- Camí veïnal.
- Itinerario general de caminos (1848).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 4,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 650 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 3,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Correspon a un curt tram de 100 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.

Amplada: 5 - 5,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:	Tram 6 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:
Tram 7 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:	Tram 8 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:

SEGUIMENT	
Dificultat: - Sense problemes.	Fites ☐ Pintades ☐ Cartells ☐
Tipus de limitació lateral: paret i reixa.	
Limitacions de pas: sí ☐ no ☒	
Estat del camí: bo.	

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: els marges i els paretons els trobam als trams 1 i 3.

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 29 de desembre de 1938 “Se acuerda se proceda al arreglo del camino llamado des Pont den Blay y de Son Caret, debiendo el Sr. Veterinario aportar para el arreglo del primero el material y dos carros y para el segundo un carro aceptando su ofrecimiento de así hacerlo, de la inspeccion de tales obras cuidará el Sr. Mateu” (AMS. Sense signatura).

El mateix ajuntament de Selva, segons consta a l'acta del ple del 10 de juliol de 1941, acordà donar la tirada a un veïnat per construir una paret “en su finca Cas Colectó, sita en el camino denominado Es Pont den Blay” (AMS. Sense signatura).

A la sessió plenària celebrada el 22 d'abril de 1948 el consistori selvatgí va aprovar les ordenances de la policia de camins i va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí del Pont d'en Blai es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 1.500 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí des Pont d'en Blai és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el km de la carretera d'Inca a Lluc i final en el km 7 de la carretera de Campanet a Lloseta, amb una longitud d'1'2 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Camí de Caimari al pont d'en Blai

El 22 de setembre de 1911 l'Ajuntament de Selva acordà procedir a la recomposició de camins veïnals de Caimari “en los trozos comprendidos desde el punto llamado Pont den Blay hasta Caimari y el camino del Bosque desde Caimari hasta el punto llamado Camino de Campanet” (AMS. Sig. 997).

El mateix ajuntament elaborà una acta d'entrega de les obres de camins veïnals del tram “que comprende Caimari por la carretera antigua al Pont den Blay adjudicado a Miguel Vallori Rotger” (AMS. Sig. 815).

Dins una relació de documents per procedir a la divisió dels béns dels ajuntaments de Selva i Mancor, apareix, amb data del 26 d'agost de 1926, un llistat de despeses, on trobam una partida de 35 ptes en concepte de jornals invertits en la reparació i conservació del camí de Caimari al Pont d'en Blai (AMS. Sig. 17/2).

Dins un expedient de reconeixement de camins format per l'Ajuntament de Selva l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 9 hi apareixen els següents camins: “Pont den Blay a Caimari y hasta limite de Mancor 350 pesetas” (AMS. Sig. 759/3).

L'any 1977 trobam un expedient de contribucions especials per procedir a la pavimentació asfàltica del camí del Pont d'en Blai a s'Hort d'en Coll, de Caimari al Pont d'en Blai i del camí vell de Pollença (AMS. Sense sig.).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 21, el camí de de Caimari al Pont d'en Blai, amb una longitud de 0,7 km (AGCM. Sig. 1479/8).

Camí de Caimari a Inca

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix el camí de Caimari a Inca per ses Planes, que s'havia de recomposar a diversos trams (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

Camí de Caimari a la carretera de Selva a Campanet

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 19 de novembre de 1963, i davant la conveniència de "la continuación de la carretera que se construye en un pequeño tramo que partiendo de Caimari debía enlazar con la de Selva a Campanet", acordà fer les gestions oportunes per aconseguir aquesta continuació (AMS. Sig. 14/2).

El 21 de gener de 1964 l'Ajuntament de Selva acordà, en sessió plenària, demanar la inclusió de les obres de construcció del camí que va de Caimari fins a la carretera de Selva a Campanet dins el pla d'obres de la Comissió Provincial de Serveis Tècnics.

Camí de ses Deveres

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 9 de juliol de 1996, aprovà el projecte de reposició asfàltica del camí de Ses Deveres-Ses Planes-Sa Creveta, cofinanciat per la Conselleria d'Agricultura i Pesca de la CAIB (AMS. Sense signatura).

Camí d'Inca

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en dissetè lloc, el camí d'Inca, "empieza en la salida de Caymari, cruza el camino de Pollensa nº 3, el torrente de can blay, el camino de las planas nº 11, el torrente cañar de son vallori, y el camino de los holmos nº 10", i acaba en el camí de Selva a Inca; el descriu amb una longitud d'una llegua i una amplada de dotze peus, classificat com a veïnal, de carro, amb un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. 671-IV
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973).* Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 8.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares,* escala 1/5.000.

(9) CAMÍ DE CAN PALLUC / CAMÍ DES BOSC

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4

Longitud: 807 m.

Inici: zona urbana de Caimari, prop des Serral.

Final: camí de Campanet, núm. 13, als Quatre Cantons.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Itinerari general de camins (1848).
- Camí reial.
- Camí municipal.
- Camí veïnal.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 4,5 - 5,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Can Palluc fins al camí nou de Can Calona es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 1.500 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Can Palluc és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el poble de Caimari i final en el camí de Can Tabou, amb una longitud de 0,9 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 22, el camí de Can Palluc, amb una longitud d'1 km (AGCM. Sig. 1479/8).

Camí des Bosc (aquesta documentació fa referència a la part del camí que va des de l'inici fins a connectar amb el camí del Pou Comú, núm. 31).

En protocol notarial datat el 5 de juny de 1769, Gabriel Albertí capbrevava una peça de terra anomenada la Famada, a Caimari, que "Linda con Camino Real llamado del Bosch, con tierras del Doctor en Medicina Lorenzo Catala de Inca, con tierras de Matheo Amer, con tierras de Pedro Amer hijo de Vicente, con tierras de Antonio Mayrata Celia, con tierras del Predio la Alcaria de Bartolome Amer, y con tierras de Jacinto Caymari..." (ARM. ECR 1051).

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en divuitè lloc, el camí del Bosc, que comença a la sortida de Caimari i es dirigeix a la vila d'Inca, acabant al camí d'Inca nº 17; el descriu amb una amplada de vuit peus, veïnal, de ferradura, i amb un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí del Bosc, amb una longitud construïda de 1.510 metres (AMS. Sig. 815).

El 22 de setembre de 1911 l'Ajuntament de Selva acordà procedir a la recomposició de camins veïnals de Caimari "en los trozos comprendidos desde el punto llamado Pont den Blay hasta Caimari y el camino del Bosque desde Caimari hasta el punto llamado Camino de Campanet" (AMS. Sig. 997). Aquest document fa referència a tot el camí.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Can Pelluc dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 65).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. Full 671-IV

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973).* Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 9.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares,* escala 1/5.000.

(10) CAMÍ DE CAIMARI A BINIBONA / CAMÍ DE BINIBONA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-3

Longitud: 1685 m.

Inici: zona urbana de Caimari.

Final: zona urbana de Binibona.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Camí reial.
- Camí veïnal.
- Itinerario general de camins (1848).
- Pla d'obres municipals (1893).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Pla de camins rurals de Balears (1989).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 800 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 5,5 - 6 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Correspon a un curt tram de 125 metres

Tram 3

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Continuació fins a una distància de 650 metres.

Tram 4

Tipologia: carro.

Amplada: 2 - 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

- "Camí de Binibona" de la CAP del Govern Balear a l'inici del camí.

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☒ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: els escopidors els trobam al tram 1 i els paretons són als trams 1 i 3.

OBSERVACIONS GENERALS :

- A l'inici del tram 1 hi ha la síquia de Son Sastre que discorre paral·lela al camí i després segueix el camí de s'Alqueria (núm 11).

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

La Universitat de Selva, en consell celebrat el 15 d'agost de 1758, es va escoltar la petició d'un veïnat que demanava permís per construir una casa a un trast de les comunes, vora el camí de Caimari a Binibona, davant lo qual es va decidir "que se done el premis a lo dit florit de fabricar dites cases en ditas comunas a la part de la tremuntana junt lo camí referit qui de dit lloch de Caymari va al lloch de Birebona..."(AMS. Sig. 746).

En el ple del 29 d'abril de 1834 l'Ajuntament de Selva tractà sobre la sol·licitud de diversos veïnats "diriguidas a que se habilite el camino Real que desde el lugar de Caimari va a Binibona en estado de transitar carruague. Para mayor acierto en este asunto dichos concejales en union con el director de caminos hoy en este dia han recorrido dicho camino, y penetrados de que lejos de cer infundada la pretencion han crehido conveniente y de utilidad comun dicha recomposicion o habilitacions que se intenta, y en su vista acordaron unanimente el que se lleve a efecto la habilitacion de dicho camino invitando a D. Jacinto Martorell, y al curador de los bienes de D. Juan Amer de la Alcaria para que permitan el transito de dicho camino por dentro sus propiedades por las que se observa el camino actual, destinando esta corporacion a dicho objeto la cantidad de quince libras de los fondos de propios y arbitrios..." (AMS. Sig. 7).

En ple celebrat el 21 de juny de 1886 es va produir la recepció de les obres de construcció del nou carrer de Binibona que servia per unir les cases de la part baixa amb les de la part alta, i el constructor "accepta en pago de su trabajo el terreno del camino antiguo, que mas servia de torrente que de camino y una parcela de terreno sobrante de la alineacion entre ambos caminos..."; aquesta parcel·la de terreny feia partió "por Sur con el camino de Caimari a Binibona y por el oeste con la carretera nuevamente construida" (AMS. Sig. 749).

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: "El que va de Binibona a Caimari, está regularmente pues con un pequeño repaso puede quedar en muy buenas condiciones" (AMS. Sig. 815).

El consistori selvatgí, en sessió plenària del 30 de març de 1919, aprovà un compte de 155 pessetes en concepte de recomposició del camí que de Binibona a Caimari; el 26 d'octubre de 1919, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: "Caimari a Binibona a favor de Juan Coll Oliver por la cantidad de noventa y ocho pesetas" (AMS. Sig. 12/1).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 18 d'agost de 1918 la corporació acordà, en vistes al IV concurs de camins veïnals, sol·licitar la declaració d'utilitat pública d'una sèrie de camins, entre els quals hi apareix el camí de Binibona a Lloseta per Caimari, Mancor i Biniamar (AMS. Sig. 11/4).

El 12 d'octubre de 1926 el mateix ajuntament establia el tipus de subhasta de camins veïnals del terme, quedant el camí de Caimari a Binibona en cent pessetes anuals (AMS. Sig. 12/4).

Dins un expedient de reconeixement de camins format per l'Ajuntament de Selva l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 7 hi apareixen els següents camins: "Casco de Binibona y Binibona a Caimari y de S'Aucaria a nes Plá de Son Sastre" (AMS. Sig. 759/3).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Caimari a Binibona es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 2.500 metres (AMS. Sig. 13/6).

L'any 1971 es va formar el projecte de millora i pavimentació del camí de Caimari al camí núm. 418 per Binibona, gràcies a la concessió per part de la Diputació Provincial de cooperació tècnica total. A la memòria podem llegir: "El camino proyectado tiene una longitud total de 4.660 m. de los que los primeros 360 m. en Caimari y los 400 finales en Moscarí se encuentran asfaltados y no forma parte del presente proyecto" (AMS. Sig. 207).

L'Ajuntament de Selva aprovà, en el ple celebrat l'11 de febrer de 1976, "el proyecto de afirmado asfáltico en varios caminos municipales que comprende los caminos de Caimari a Moscarí por Binibona, camino de Son Mavet al de S'Aucaria, Sa Torrentera, Ses Guixeríes y camino dels Pujols" (AMS. Sig. 14/3) i el 31 de gener de 1977 es va publicar un edicte avisant als afectats de les contribucions especials per a la realització d'aquestes obres (AMS. Sig. 815).

En sessió plenària celebrada el 4 de maig de 1987 l'Ajuntament de Selva acordà sol·licitar al Consell Insular de Mallorca la redacció de diversos projectes, entre ells el de pavimentació asfáltica del camí de Caimari a Binibona (AMS. Sense signatura).

El 4 de setembre de 1989, en ple celebrat pel consistori selvatgí, es va tractar un escrit de la Conselleria d'Agricultura i Pesca convocant el Pla de Camins Rurals de Balears, i es va decidir sol·licitar la inclusió, entre d'altres, del projecte de pavimentació asfáltica del camí de Caimari a Binibona (AMS. Sense signatura).

L'any 1990 la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear va elaborar el projecte de pavimentació dels següents camins de Selva: camí vell de Mancor, camí de Caimari a Binibona, camí del pou de Son Ferrer, camí de Can Calders i camí de Caçadors. Segons la descripció del camí inclosa dins la memòria del projecte, el camí de Caimari a Binibona té una longitud de 2.121,20 metres (ACAP. Sense signatura).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí de Caimari fins a Son Sastre (AMS. Sense signatura).

Camí de Binibona (aquest camí fa referència des del creuer amb el camí de s'Alqueria, núm. 11, fins a Binibona).

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en vuitè lloc, el camí de Binibona, “empieza en la acequia denominada de son Sastre y cruzando por el camino de Pollensa nº 3, pasa por son Riera y se dirige a Binibona, termina en la misma poblacion de Binibona”, i el descriu com a veïnal, de ferradura, i en un estat de conservació regular. El 4 de desembre de 1849 es formava l'itinerari definitiu, i en aquest apareix el camí de Binibona classificat com a camí veïnal de 2on ordre (AMS. Sig. 815).

El 15 d'abril de 1860 el consistori local acordà, després de llegir una carta del governador de la província referent a les obres dels camins veïnals de Lluc, Inca, Binibona, Moscarí i Mancor, invertir 1000 reals en les esmentades obres (AMS. Sig. 748/2).

A la relació de camins veïnals que s'havien d'incloure dins el pla d'obres municipals format per la secció d'obres públiques de la província, segons disposicions de la Reial Ordre de 22 de març de 1893, apareix, en el municipi de Selva, el camí de Binibona, amb una longitud aproximada de 5 quilòmetres (ACOPOT. Sig. 1089).

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Binibona, amb una longitud construïda de 3.050 metres (AMS. Sig. 815).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Binibona és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici al poble de Caimari i final en el llogaret de Binibona, amb una longitud de 2 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Camí de Caimari a Can Beneït

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Caimari a Can Beneït, amb una longitud construïda de 2.000 metres (AMS. Sig. 815).

Camí de Subies

A l'acta de la sessió plenària de l'Ajuntament de Selva del 20 de juny de 1936, “Visto escrito presentado por D. Jaime Reines rematante de varias cortas en el monte de Propios referente a la construcción o arreglo de un tramo de camino en la finca Subías, se acuerda pase a informe de la Comisión de Montes” (AMS. Sig. 13/3).

Camí de Son Riera (aquest nom fa referència des de l'inici del camí fins a la connexió amb el camí de s'Alqueria, núm. 11)

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix el camí de Son Riera, amb inici a la síquia de Son Sastre i final al poble de Caimari, amb una longitud d'un terç de llegua i una amplada de vuit peus, classificat com a camí veïnal, de ferradura, i amb un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ALCÁNTARA PEÑA (1891), a la seva *Guía de las Baleares*, ens parla dels camins veïnals de Selva, entre els quals inclou el camí de Binibona i Campanet, de 5 quilòmetres (pàg. 371).
- ORDINAS GARAU (1998), a la seva obra *Caimari. Apunts històrics i geogràfics*, ens diu: "Pel que fa al camí de Binibona, l'any 1887, el batle de Caimari, Jaume Martorell "Treulla", féu arreglar el tram entre el poble i el creuer de Binibona, prop de s'Alqueria. L'any següent, Domingo Ferrà també faria eixamplar pel trànsit dels carros el camí encara de ferradura que passava per dins Son Sastre per anar a Binibona. Per això, el propietari de la possessió, Àlvar Campaner, cedí el terreny amb la condició que el nou traçat quedàs tancat de paret" (pàg. 109).
- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Binibona i el camí de Son Sastre dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 65 i 70).

CARTOGRAFIA:

- DESPUIG, Antoni (1785) *Mapa de la Ysla de Mallorca*. Apareixen els trams 3 i 4.
- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 10.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Aquest camí apareix grafiat amb el nom de "camí de Caimari a Binibona".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

**(11) CAMÍ DE S'ALQUERIA / CAMÍ DE CAIMARI A
MOSCARI / CAMÍ DE SON SASTRE**

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-3
671-3-4

Longitud: 712 m.

Inici: camí de Caimari a Binibona (núm. 10) prop de s'Alqueria.

Final: camí de Campanet (núm. 13).

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

- Camí veïnal.
- Obres per part de l'Administració.
- Itinerari general de caminos (1848).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Pla d'obres i millores de camins (1979).
- Xarxa de camins de servei rural (IRYDA, 1982).

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 3 - 4 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☐ Marges

Observacions: el paretó el trobam puntualment prop de l'inici del camí.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Trobam dues síquies al camí, una que el voreja pel marge esquerre mentre que l'altra comença als 200 metres de l'inici i segueix fins al final.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 12 de gener de 1926 l'Ajuntament de Selva estableix el tipus de subhasta de camins veïnals del terme, quedant el camí de l'Alqueria pel pla de Son Sastre al camí del Bosc en 50 pessetes anuals (AMS. Sig. 12/4).

Dins un expedient de reconeixement de camins format per l'Ajuntament de Selva l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 7 hi apareixen els següents camins: "Casco de Binibona y Binibona a Caimari y de S'Aucaria a nes Plá de Son Sastre. 350 pesetas" (AMS. Sig. 759/3).

A la sessió plenària celebrada pel mateix ajuntament del 8 de novembre de 1945 es va fer lectura d'una instància presentada per una veïnada referent a la desviació d'un tram de camí de l'Alqueria per la partió de Son Sastre a les seves costes, proposta que fou acceptada (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de s'Alqueria és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici al poble de Caimari i final en el camí de Can Bella, amb una longitud de 0,7 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells el camí de l'Alqueria (AMS. Sig. 14/3).

El 26 de novembre de 1980 el consistori selvatgí acordà sol·licitar a l'IRYDA (Instituto de Reforma y Desarrollo Agrario), dins del programa de millores del medi rural, subvencions per a les obres d'asfaltat del camí dels Oms, camí de l'Alqueria al Pla de Son Sastre, camí de Ses Planes, camí de Sa Tanqueta i camí del Cementeri de Biniamar, de les quals, segons consta a l'acta del ple del 6 d'abril de 1981, foren concedides les obres d'asfaltat del camí dels Oms i del camí de l'Alqueria (AMS. Sig. 14/3) (veure 2.1.14. Annex).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 23, el camí de s'Alqueria, amb una longitud de 0,7 km (AGCM. Sig. 1479/8).

Camí de Caimari a Moscari

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en el lloc n° 19, el camí de Moscari a Caimari, amb inici al camí de Binibona, i creuant el camí de Pollença n° 3 i sa Bisbal, acaba en el camí de Moscari a Binibona; el descriu amb una longitud d'un terç de llegua i una amplada de vuit peus, veïnal i amb un estat de conservació regular" (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí de Can Tabou fins a Moscari (AMS. Sense signatura).

Camí de Son Sastre

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Son Sastre, amb una longitud construïda de 1.015 metres (AMS. Sig. 815).

El camí de Son Sastre és un dels camins inclosos dins el projecte de la xarxa de camins de servei rural en el terme de Selva, aprovat per l'IRYDA (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) el 31 de desembre de 1982 (AMS. Sig. 815) (veure 2.1.14. Annex). Apareix grafiat en el plànol del projecte amb el número 3.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de s'Alqueria dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. Full 671-IV.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento*

de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 11.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva*. Provincia de Baleares, escala 1/5.000.

(12) CAMÍ DE MOSCARI A BINIBONA / CAMÍ DE SON MAVET / CAMÍ DE BINIBONA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-3
671-3-4

Longitud: 2089 m.

Inici: zona urbana de Binibona.

Final: zona urbana de Moscari.

Documentació localitzada:

Interès excursionista: —

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Intent de variació del camí reial.
- Camí veïnal.
- Camí municipal.
- Declaració de camí veïnal.
- Itinerario general de caminos (1848).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu: —

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a la cruïlla amb el camí de Can Tabou (núm 13).

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

<p>Dificultat:</p> <p>- Sense problemes.</p>	<p>Fites ☐</p> <p>Pintades ☐</p> <p>Cartells ☐</p>
---	--

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo el tram 1 i regular el tram 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En consell celebrat per la Universitat de Selva l'1 de maig de 1758 es donaven a conèixer les queixes del conductor del predi la Vadelleta “dient que passant y trespasant per dins dit predio, ly causen un gran dany a cause de no porer passar per dins lo camí Rl. qui de Birebone va al lloch de Moscari, y axi seria de sentir que se adobas dit camí a constas de esta Universitat y Vila, y a constas de Pere Anttoni Parayre per ser vasi del dit camí, y que se pasen conta a dit Solivellas contador mitat de lo que constara de remendar dit camí” (AMS. Sig. 746).

El 5 de gener de 1812 el consell de la Universitat de Selva tractà sobre una causa oberta amb Pedro Antonio Mestre a causa de l'intent d'aquest de variar el camí reial que de Binibona va a Moscari i Campanet, que travessava la seva finca: “lo ha intentado variar, por otro antiguo, no muy distante, suponiendo ser este el primitivo, y verdadero, y no aquel, sin embargo de que no se haya pasado por, de tiempo immemorial...”. Així, s'acordà “que el enunciado Pedro Antonio Mestre, por lo que hace al interes de dicha Universidad y Villa, pueda libremente trastornar, quitar y borrar el ante dicho camino, que actualmente pasa por dentro de sus tierras, y darle por donde antiguamente pasava, cuyos vistigios se hallan haun existentes, bien entendido pero, que hantes de practicarlo, debe recomponer a sus costas dicho camino antiguo, en terminos que pueda pasar por el todo carruage, inclosos los carros y calesas...” (AMS. Sig. 7).

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Moscari a Binibona, amb una longitud construïda de 2.150 metres (AMS. Sig. 815).

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: “El camino de Moscari a Binibona, en malas condiciones” (AMS. Sig. 815).

El 12 d'octubre de 1926 el mateix ajuntament establia el tipus de subhasta de camins veïnals del terme, quedant el camí de Binibona a Moscari en 200 pessetes anuals (AMS. Sig. 12/4).

Dins un expedient de reconeixement de camins format per l'Ajuntament de Selva l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 8 hi apareixen els següents camins: “Can Tomaset hasta Can Garbull, casco de Moscari y de Moscari hasta cruce finca de Can Vicente Tabach- 400 ptas”, i en el lot número 12 hi apareixen els següents camins: “Limite de Campanet y cruce de la finca de Vicente Tabach y la de Son Sastre hasta la carretera que conduce a Moscari y cruce de Can Vicente Tabach a Binibona. 900 pesetas-” (AMS. Sig. 759/3).

L'any 1971 es va formar el projecte de millora i pavimentació del camí de Caimari al camí núm. 418 per Binibona, gràcies a la concessió per part de la Diputació Provincial de cooperació tècnica total. A la memòria podem llegir: “El camino proyectado tiene una longitud total de 4.660 m. de los que los primeros 360 m. en Caimari y los 400 finales en Moscari se encuentran asfaltados y no forma parte del presente proyecto” (AMS. Sig. 207). Aquesta documentació fa referència al tram 1 del camí catalogati al camí de Can Tabou, núm. 13.

El 16 de gener de 1981 en el ple del mateix ajuntament es tractà l'adob dels desperfectes ocasionats en el camí de Moscarí a Binibona per un camió (AMS. Sig. 14/3).

En sessió plenària celebrada el 4 de maig de 1987 l'Ajuntament de Selva acordà sol·licitar al Consell Insular de Mallorca la redacció de diversos projectes, entre ells el de pavimentació asfàltica del camí de Moscarí a Binibona (AMS. Sense signatura). Així, el mes de març de 1988 es va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 1, el camí de Binibona a Moscarí, amb una longitud de 2,6 km (AGCM. Sig. 1479/8).

L'enginyer Pere Ventayol March elaborà, el gener de 1993, el projecte de pavimentació del camí d'abaix de Binibona "que corresponde al tramo del camí de Moscarí a Binibona comprendido entre el camí vell de Pollença a Binibona" (AMS. Sense sig.). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 25.

Camí de Son Mavet

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Son Mavet, des de Moscarí fins al camí de Can Tabou, es classificava com camí de segona categoria (4 metres), amb una longitud de 2.000 metres (AMS. Sig. 13/6). Aquesta documentació fa referència al tram 1 del camí.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Son Mavet és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici a Moscarí i final en el camí de Can Tabou, amb una longitud d'1'4 km i una amplada total de 4 metres (tram 1). També trobam amb el camí de Binibona, amb inici a Binibona i final en el camí de Can Tabou, amb una longitud de 0'9 km i una amplada total de 5 metres (tram 2). (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'Ajuntament de Selva aprovà, en el ple celebrat l'11 de febrer de 1976, "el proyecto de afirmado asfáltico en varios caminos municipales que comprende los caminos de Caimari a Moscarí por Binibona, camino de Son Mavet al de S'Aucaria, Sa Torrentera, Ses Guixeríes y camino dels Pujols" (AMS. Sig. 14/3), i el 31 de gener de 1977 es va publicar un edicte avisant als afectats de les contribucions especials per a la realització d'aquestes obres (AMS. Sig. 815).

Camí de Binibona

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en quatorzè lloc, el camí de Binibona, que comença a Moscari, creua el torrent de Can Tabou i el camí de Pollença nº 3, i acaba en el camí al llogaret de Binibona, amb una longitud d'un terç de llegua i una amplada de dotze peus, classificat com a veïnal, de carro i amb un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 4 de maig de 1877, escoltà la proposta d'un dels regidors que "propuso la conveniencia de declararse vecinal el camino que desde el de Binibona dirige a Campanet pasando por el predio Aubarayat, y previa la oportuna discusion el Ayuntamiento unanime acordó declarar vecinal a dicho camino en la parte que corresponde a este distrito municipal..." (AMS. Sig. 748/2). Aquesta documentació fa referència al tram I del camí.

Camí de Binibona a Inca per Moscari (Aquesta documentació també fa referència als camins núm. 25 i 14)

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Binibona a Inca, amb una longitud construïda de 3.012 metres (AMS. Sig. 815).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 18 d'agost de 1918 la corporació acordà, en vistes al IV concurs de camins veïnals, sol·licitar la declaració d'utilitat pública d'una sèrie de camins, entre els quals hi apareix el camí de Binibona a Inca per Moscari i Son Ravanet (AMS. Sig. 11/4).

En un número extraordinari del *Boletín Oficial de la Provincia* de 3 d'octubre de 1918, es publicà el llistat de proposicions provisionalment admeses al IV Concurs de subvencions per camins veïnals, entre els qual apareix el camí de Selva de Binibona a Inca per Moscari i Son Ravenet, a la part de Selva.

El consistori selvatgí, en sessió plenària celebrada el 26 d'octubre de 1919, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: "Binibona al límite de Inca por Moscari, Pont des Lleó y Son Ravenet a favor de Mateo Salvá Vallori por la cantidad de doscientas noventa y ocho pesetas" (AMS. Sig. 12/1).

Dins una relació de documents per procedir a la divisió dels béns dels ajuntaments de Selva i Mancor, apareix, amb data del 26 d'agost de 1926, un llistat de despeses, on trobam una partida de 372 ptes en concepte de "jornales invertidos en la conservación del camino Binibona-Moscari-Pont Llaó-límite Inca hasta 19-III-1925" (AMS. Sig. 17/2).

Camí des Pouetó

El 17 de maig de 1856, Guillem Amer del llogaret de Binibona dirigia una instància a l'Ajuntament de Selva en la que exposava "que a la entrada de dicho pueblo se ha hecho cuasi intransitable para los carruages el camino llamado del poató a causa de haberse desmoronado las paredes de ambos lados", per la qual cosa sol·licitava la alineació de l'esmentat camí (AMS. Sig. 815).

Camí de Son Morro

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 29 d'abril de 1943, acordà "se proceda a la construcción de un pequeño puente en el camino de Son Morro pagando el Ayuntamiento los "perapaseys" necesarios, cemento y jornales de albañilería y el resto los vecinos interesados"; així trobam, en sessió de l'11 de novembre del mateix any un compte de 461 pessetes 50 cèntims en concepte de materials emprats per a la construcció del pont, i una altra el 9 de desembre de 1943 de 190 pessetes (AMS. Sig. 13/4).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de sa Vedelleta dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69).

CARTOGRAFIA ON APAREIX

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. Full 671-IV

- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973).* Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 12 i 22.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de "camí de Moscarí a Binibona".

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(13) CAMÍ DE CAMPANET / CAMÍ DE CAN TABOU

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-3
671-3-4
671-4-3

Longitud: 3714 m.

Inici: carretera PMV-2131, km 1.

Final: terme municipal de Campanet.

Documentació localitzada:

Interès excursionista: —

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Camí públic.
- Camí municipal.
- Declaració de camí veïnal.
- Itinerario general de caminos (1848).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Pla obres i millores de camins (1979).

Interès constructiu: —

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 4 - 5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins als Quatre Cantons.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 3 - 4 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Continuació fins al camí de s'Alqueria (núm. 11).

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 4,5 - 6 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Continuació fins a una distància de 700 metres.

Tram 4

Tipologia: carro.
Amplada: 3 - 4,5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

<p>Dificultat:</p> <p>- Sense problemes.</p>	<p>Fites ☐</p> <p>Pintades ☐</p> <p>Cartells ☐</p>
---	--

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular, puntualment els trams 3 i 4 presenten el ferm en molt mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: els paretons els trobam als trams 1 i 4 i els marges són als trams 1, 3 i 4.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Hi ha una síquia que voreja el camí al final del tram 3 i a l'inici del 4 rep el nom de "Síquia de sa Vela".

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 4 de maig de 1877, escoltà la proposta d'un dels regidors que "propuso la conveniencia de declararse vecinal el camino que desde el de Binibona dirige a Campanet pasando por el predio Aubarayat, y previa la oportuna discusion el Ayuntamiento unanime acordó declarar vecinal a dicho camino en la parte que corresponde a este distrito municipal..." (AMS. Sig. 748/2). Aquesta documentació fa referència al tram 4.

En el ple celebrat pel mateix ajuntament el 18 d'agost de 1884 "se acordó proceder a la composición del camino vecinal que desde el Pont de Blay conduce por el pla de Son Sastre a los limites del pueblo de Campanet..." (AMS. Sig. 749).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 13 d'octubre de 1901, escoltà l'exposició d'un dels regidors, que manifestava que "en ocasión de pasar por el camino que de Selva conduce a Campanet habia observado que el trozo que atraviesa por la finca Cas Perdiqué del Predio denominado Aubarayet Gran propiedad de D. Antonio Benasar y Bibiloni estaba en tan mal estado que era poco menos que intransitable, y que habiendo hablado acerca de dicho camino y sus condiciones con el indicado propietario, este le manifesto que miraba que en aquel sitio podía hacerse una mejora de carácter general, dando por inservible el trozo de camino viejo y construyendo un trozo nuevo mas recto mas ancho y mas plano y de muchas mas comodidades para cuyo efecto el se comprometia a ceder el terreno que fuese necesario de dicha su propiedad sin ninguna clase de estipendio..."; l'ajuntament acordà que la comissió de camins i torrents inspeccionàs el camí i estudiàs la proposta (AMS. Sig. 750/1).

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: "El que conduce desde el Pont d'en Blai a Campanet por Can Tabou en muy malas condiciones" (AMS. Sig. 815).

En un llistat dels camins veïnals del terme de Selva, sense datar, apareix el camí des del pont d'en Blai a Campanet pel pla de Son Sastre, amb una longitud de 3 km 583 metres, i en una altra relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Campanet, amb una longitud construïda de 4.100 metres (AMS. Sig. 815).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 18 d'agost de 1918 la corporació acordà, en vistes al IV concurs de camins veïnals, sol·licitar la declaració d'utilitat pública d'una sèrie de camins, entre els quals hi apareix el camí de Caimari a Campanet per Can Tabou (AMS. Sig. 11/4).

El consistori selvatgí, en sessió plenària celebrada el 26 d'octubre de 1919, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: "Cruce de Can Pereó al límite de Campanet por Can Tabou y ramales de Caimari Binibona por Son Sastre al primero y Caimari por Can Palluch también al primero a favor de Mateo Salvá Vallori por la cantidad de trescientas cincuenta pesetas" (AMS. Sig. 12/1).

El 12 d'octubre de 1926 el mateix ajuntament establí el tipus de subhasta de camins veïnals del terme, quedant el creuer de Can Perelló per Can Tabou al terme de Campanet en 450 pessetes anuals (AMS. Sig. 12/4).

Dins un expedient de reconeixement de camins format per l'Ajuntament de Selva l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 12 hi apareixen els següents camins: "Límite de Campanet y cruce de la finca de Vicente Tabach y la de Son Sastre hasta la carretera que conduce a Moscarí y cruce de Can Vicente Tabach a Binibona. 900 pesetas-" (AMS. Sig. 759/3). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 12.

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí des Pont d'en Blai fins al camí de Santiani (AMS. Sense signatura).

Camí de Can Tabou

L'Ajuntament de Selva, en el ple del 8 d'octubre de 1916, aprovà el permís concedit al propietari de la finca Can Tabou per construir una paret vora el camí veïnal que travessa la seva finca (AMS. Sig. 11/2).

Dins una relació de documents per procedir a la divisió dels béns dels ajuntaments de Selva i Mancor, apareix, amb data del 26 d'agost de 1926, un llistat de despeses, on trobam una partida de 417 ptes en concepte de jornals invertits en la reparació i conservació del camí de Can Pereó a Campanet i els seus ramals (AMS. Sig. 17/2).

L'Ajuntament de Selva aprovà, en ple del 17 de juny de 1938, un compte en concepte de "construcción de alcantarilla y limpieza de la acequia que cruza el camino de Cantabou y arreglo del tramo del camino de Las Planas por la Raconada y a Las Planas a Bartolome Morro Cifre de docientas pesetas" (AMS. Sense signatura).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Can Tabou es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 1.500 metres i el camí de Can Tabou des del pont d'en Blai fins al terme de Campanet que es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 3.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

L'any 1971 es va formar el projecte de millora i pavimentació del camí de Caimari al camí núm. 418 per Binibona, gràcies a la concessió per part de la Diputació Provincial de cooperació tècnica total. A la memòria podem llegir: "El camino proyectado tiene una longitud total de 4.660 m. de los que los primeros 360 m. en Caimari y los 400 finales en Moscarí se encuentran asfaltados y no forma parte del presente proyecto" (AMS. Sig. 207). Aquesta documentació fa referència a part del camí catalogat (fins a la intersecció amb el camí núm. 12) i al catalogat amb el núm. 12.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Can Tabou és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el km 6 de la carretera de Campanet a Lloseta i final en el terme de Campanet, amb una longitud de 3'6 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells, el camí des del creuer de Can Tabou fins al terme de Campanet per Santiani (AMS. Sig. 14/3). Aquesta documentació fa referència al la part del camí compresa entre el camí de Moscarí a Binibona i el terme municipal de Campanet.

El camí de Can Tabou és un dels camins inclosos dins el projecte de la xarxa de camins de servei rural en el terme de Selva, aprovat per l'IRYDA (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) el 31 de desembre de 1982. Apareix grafiat en el plànol del projecte amb el número 4 (AMS. Sig. 815) (veure 2.1.14. Annex). Aquesta documentació fa referència al tram 4 del camí.

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 2, el camí de Son Maret, amb una longitud de 3,3 km (AGCM. Sig. 1479/8). El topònim emprat en aquest document és erroni.

El mes de setembre de 2002 es va formar el projecte de pavimentació dels camins rural de Selva, en el qual s'inclou el camí de Can Tabou o de Santiani, que discorre prop del pont d'en Blai fins el límit amb el terme de Campanet, passant pel creuer de Can Tabou, amb una longitud de 3.960 metres i una amplada de 4,40 metres (AMS. Sense signatura).

Camí Vell de Campanet

En sessió plenària celebrada pel consistori selvatgí el 30 de març de 1944 "Vista la sol·licitud para la construcción de una pared de cerca en la parte del huerto de Son Sastre con el camino viejo de Campanet formulada por Dª Maria I. Campaner se acuerda conceder el permiso pedido y que se le señale la oportuna tirada" (AMS. Sig. 13/4).

Camí de Pollença

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix el "camino de Selva por el qual se va a la Villa de Pollensa por el pla de Son Sastre, empesando, a la division de Campanet y Selva" que s'havia de recomposar a diversos trams (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

El 8 de maig de 1843 es registrà la venda en escriptura pública de part de les cases i terres de Son Riera "antes de llegar al camino publico que dirige a Pollensa" (ARM. CH-257).

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix el "Camino de Pollensa y Moscari", amb inici al poble de Selva, "cruza el torrente de Can Blay en cuyo punto se divide en dos brazos que se dirijen a dichos Pollensa y Moscari, vecinal, en regular estado el 1º, de carruajes y de Moscari de herradura, interes en el segundo grado" (AMS. Sig. 815).

Camí de Son Sastre

El 16 de gener de 1901 l'ajuntament selvatgí estudià i aprovà un compte de 185 pessetes presentat per Mateu Mateu Solivellas per jornals i materials invertits en la recomposició del camí de Son Sastre que des de Selva condueix a Campanet (AMS. Sig. 750/1).

Camí de Son Caret

El 29 de desembre de 1938 "Se acuerda se proceda al arreglo del camino llamado des Pont den Blay y de Son Caret, debiendo el Sr. Veterinario aportar para el arreglo del primero el material y dos carros y para el segundo un carro aceptando su ofrecimiento de asi hacerlo, de la inspeccion de tales obras cuidará el Sr. Mateu" (AMS. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ALCÁNTARA PEÑA (1891), a la seva *Guía de las Baleares*, ens parla dels camins veïnals de Selva, entre els quals inclou el camí de Binibona i Campanet, de 5 quilòmetres (pàg. 371).
- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Can Tabou (pàg. 65) i el camí de Santiani (pàg. 69) dins *Els noms de lloc del terme de Selva*.

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- DESPUIG, Antoni (1785) *Mapa de la Ysla de Mallorca*. Apareix aproximadament.
- COELLO, Francisco (1851) *Atlas de España y sus posesiones de Ultramar. Islas Baleares*. Escala 1/200.000.
- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 13.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix grafiat amb el nom de "camí vell de Campanet".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(14) CAMÍ VELL DE POLLENÇA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4 **Longitud:** 3637 m.
671-3-5
671-4-4

Inici: terme municipal de Campanet.

Final: terme municipal d'Inca.

Documentació localitzada:

Interès excursionista: —

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Declaració de camí públic.
- Camí reial.
- Camí veïnal.
- Camí municipal.
- Itinerario general de caminos (1848).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu: —

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 3 - 4 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins as Creuer.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 (4)
Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del camí fins a la cruïlla amb el camí Reial de Muro (núm. 3).

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 3,5 - 4,5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Continuació fins al pont d'en Lleó.

Tram 4

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3,5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Continuació fins a prop del Sementer de s'Hostalet.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: carro.

Amplada: 2 - 2,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Continuació fins a prop del Comellar Blanc.

Tram 6

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 3,5 m

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites   —

Pintades   —

Cartells   —

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular als trams 1, 2, 3, 5 i 6 i bo al tram 4. A la primera meitat del tram 1 el ferm es troba en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☒ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: els marges són als trams 3 i 6, els paretons als trams 1 i 3 i el pont el trobam al final del tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Als primers 200 metres del tram 1 i al tram 2 hi ha una síquia que voreja el camí.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 29 de novembre de 1485 trobam una capbrevació de la finca anomenada la Vinyassa (Moscari), que feia partió a la descripció de la qual podem llegir: “et affrontatur ex alia parte cum camino publico quo tenditur de villa Inche ad villam Pollentia ...” (i afronta per una part amb camí públic que va de la vila d’Inca a la vila de Pollença) (ARM. Sig. ECR 26).

El 12 de juliol de 1660 es va capbrevar una peça de terra “de tenor de dues quarteradas situadas dins dita vila de Selva en lo lloch de Moscari [...] Confronta per dues parts ab dos vias publicas per una de las quals se va de Selva a Muro, y por la altre de Incha a Pollença...”. El 5 de juny de 1769 es capbrevava la finca anomenada Tanca del Rei, que feia partió amb el camí reial de Pollença (ARM. Sig. ECR 1050).

El batle de la vila de Selva, seguint les ordres de la Junta de Camins demanant notícies sobre la recomposició de camins, envià carta datada el 29 d’abril de 1776 dient que “resolvieron de empezar la obra desde la Puente den lleó, hasta la raya de Campanet...” (AGCM. Sig. VI-60/2). Aquesta documentació fa referència al tram 3.

L’any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s’havien de fer. En aquest informe apareix “En Son Fuster desde el camino, que va a las casas, a la parte del Puente, se ha de reblar y enterrar, a esquina de teja, y la porcion den Ringo, se han de sacar los reclaus y tapar el oyo de grava [...] (aquesta documentació fa referència al trams 3 i part del 4); a les immediacions del límit amb Campanet, un camí “Desde la esquina de la tanca del Rey hasta el puente den Llahó, se ha de hacer una pequeña recomposicion” (aquesta documentació fa referència al tram 3) i a les immediacions de Moscari “Desde el citado torrente den tabou camino de Pollensa, hasta llegar a la viña de can Riera se ha de recomponer el camino, y haciendo las correspondientes carenas. Desde dicha viña, hasta la tanca del Rey, se ha de llenar el camino, y enterrarlo, haciendo las carenas correspondientes” (aquesta documentació fa referència als trams 1 i 2). En el mateix document també apareix “El camino de lo Ostalet, y el de Can Cuseta, se han de poner decenta hasta llegar a la esquina de la viña de Abdon Prats” (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

En dicho Predio Son Fuster, desde el camino que va a las casas, a la parte de Inca, se ha de llenar hasta la esquina de can corritx. Bien entendido que 30 pasos, a la parte de Inca, se ha de variar el camino, y desde este punto, hasta llegar a las casas de son corritx, se ha de reblir y enterrar, y desde dichas casas, hasta la bajada de la esquina de las mismas, a la parte de Inca, se ha de vaciar, vulgo buydar, 8 palmos, con lo que quedará corriente aquel camino” (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4). Aquesta documentació fa referència als tram 4, 5 i 6.

En sessió plenària celebrada per l’Ajuntament de Selva el 10 de març de 1823, i en resposta a una sol·licitud per construir una paret prop del pont d’en Lleó, “se votó se pasase un comicionado a visurar si puede perjudicar la construcción de dicha pared el camino publico...” (AMS. Sig. 7).

El 17 de març de 1835, es va tractar la prestació de jornals personals per a la

recomposició de camins, especificant-se els llocs on s'havien de començar: "Que en el lugar de Moscardi, deberá dar principio la fabrica en el camino de Pollensa, desde la division de este termino con el de Campanet asta la del de Inca" (AMS. Sig. 7).

El 8 de febrer de 1862 Antoni Ferrer, veïnat de Moscardi, dirigí una instància a l'ajuntament selvatgí exposant "que en el camino que dirige a la Villa de Inca pasando por mi propiedad la Coma y otras de mis fincas se ha habierto una asequia distrayendo las aguas del curso natural, los que gravemente, no tan solo perjudican mis propiedades, sino que tambien han destruido dicho camino público hasta el punto de hacerlo intransitable", per la qual cosa demanava que es dictassin les disposicions oportunes per evitar els perjudicis provocats per les aigües (AMS. Sig. 815). Aquesta documentació també fa referència al camí núm. 25.

El 30 d'abril de 1862, en sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva, "se acordó declarar público el camino que desde la entrada del sufraganeo Moscardi, por la parte de poniente dirige a Inca pasando por la propiedad can Tomaset de Sebastian Sureda en cuyo punto atraviesa el camino de Muro" (AMS. Sig. 748/2).

El 12 d'octubre de 1883, en sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva, s'acordà demanar a la Diputació Provincial el pagament de 500 pessetes "para que este ayuntamiento pudiera invertirlas en la composición y reforma del camino vecinal que desde el Pont den Blay conduce al den Lleó y de este al de Fust, y en caso afirmativo proceder inmediatamente a la ejecucion de dicha obra" (AMS. Sig. 749). Aquesta documentació fa referència al tram 3.

En carta dirigida pel batle de Selva al president de la Diputació Provincial el 9 d'agost de 1884 es detallaven les quantitats invertides en la prestació personal invertides "en la composicion del camino vecinal de este termino, que desde el Pont den Blay conduce al den Llaó, y de este al de Fust, que empalma con la carretera de Alcudia..." (AGCM. Sig. 807/27). Aquesta documentació fa referència al tram 3.

En el ple celebrat el 10 d'octubre de 1897 l'ajuntament selvatgí acordà passar ofici a Joan Sociés (a) Rei "para que desocupe de las piedras y copada el camino que desde el Puente llamado d'en Llaó se dirige a Campanet" (AMS. Sig. 749). Aquesta documentació fa referència al tram 3 i al camí catalogat amb el núm. 36.

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: "El camino que de Moscardi conduce a Inca, el trayecto comprendido entre Moscardi y el Pont d'en Lleó se encuentra en buen estado y el trayecto desde el Pont d'en Lleó hacia Inca bastante deficiente" (AMS. Sig. 815). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 25.

El 8 de març de 1914 el ple de l'Ajuntament de Selva, davant la necessitat de construir uns paretons en el Pont d'en Lleó "para impedir el que una caballeria o vehículo pueda caer en la cuenca del torrente", acordà la inspecció del mateix per part de la comissió de governació. Segons consta a l'acta del 10 d'abril, aquesta comissió opinava "que sean retirados todos los materiales colocados sobre el puente PONT DES LLEÓ en sus partes que amenacen ruina, dejando la via expedita para el transito...". El 19 d'abril es tornava a reiterar que "Al conceder permiso para los materiales en el

camino del PONT DES LLEÓ, no lo consideraba perjudicial ni gravoso para el municipio”, i en sessió del 14 d'agost de 1914, es donà compte “quedaba arreglado el camino des Pont den Lleó en el dia de la fecha...” (AMS. Sig. 11/1).

El 28 d'agost de 1914 la comissió de governació de l'ajuntament selvatgí donava part de l'incumpliment de l'acord del 10 d'abril, per la qual cosa demanava l'execució immediata de les obres del pont d'en Lleó, proposta que fou aprovada per unanimitat”. El 4 de setembre del mateix any “El concejal Sr. Rotger formuló la siguiente proposición "que la Comisión de Gobernación se persone en el camino llamado Pont des Lleó y emita dictamen sobre el estado actual de dicho camino y puente existente en el mismo””, proposta que també fou aprovada per unanimitat (AMA. Sig. 11/1).

El 7 de gener de 1917 el consistori selvatgí concedí permís a un veïnat per construir una paret a la seva finca Cas Brusquer “lindante con el camino que de Moscari conduce a Inca por S'Hostalet” (AMS. Sig. 11/3). Aquesta documentació fa referència als trams 2, 3, 4, 5 i 6 i al camí d'Inca (núm. 25).

El mateix consistori, en el ple del 10 d'abril de 1921, decidir imposar una multa a Jaume Sastre Llompart “por tener obstruido el camino viejo de Pollensa con piedras y que se le requiera que las desalije sin perdida de momento”; el 24 d'abril de 1921, es concedia un mes de prorroga a Jaume Sastre Llompart per retirar les pedres “que tiene colocadas en el camino antiguo de Pollensa”; també es va llegir una altra instància del mateix propietari “pidiendo le sea señalada la alineación a seguir en una finca de su propiedad llamada Son Sastre des Blanquer que linda con el camino antiguo de Pollensa” (AMS. Sig. 12/3).

Dins un expedient de reconeixement de camins format per l'Ajuntament de Selva l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 13 hi apareixen els següents camins: “Moscari al pozo de Son Ferré, de Can Palat a nes Crevé des Camps de Son Rebassa y Puente des Lleó y Crevé de Son Rebassa a Moscari” (AMS. Sig. 77759/3). Aquesta documentació també fa referència al tram 3, part del 2 i al camí catalogat amb el núm. 25.

La comissió d'obres de l'ajuntament donava compte, segons consta a l'acta del ple del 19 de setembre de 1938, de la visita d'inspecció verificada en els principals de camins del terme, en vistes de la qual es va acordar adobar el “camino que conduce desde poblado a Lloseta, de la pendiente del camino que de Moscari conduce al Pont d'es Lleó, del camino de Son Bonafé y colocar el material que existe al borde del camino de Moscari a Campanet...” (AMS. Sense sig.). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 25.

En sessió plenària celebrada el 8 de febrer de 1940 s'aprovaren una sèrie de jornals de reparació del camí vell de Pollença, per un import de 435 pessetes (AMS. Sense sig.).

L'11 d'abril de 1975 el mateix consistori aprovà el projecte de pavimentació asfàltica del camí de Moscari al camí vell de Pollença, redactat per D. Andrés Parietti, enginyer de camins, canals i ports (AMS. Sig. 14/3).

El camí vell de Pollença és un dels camins inclosos dins el projecte de la xarxa

de camins de servei rural en el terme de Selva, aprovat per l'IRYDA (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) el 31 de desembre de 1982. Apareix grafiat en el plànol del projecte amb els números 7 i 11 (AMA. Sig. 815) (veure 2.1.14. Annex). Aquesta documentació fa referència a tot el camí excepte part del tram 3.

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí del creuer del Pont d'en Llubina al creuer del Pont d'en Lleó cap al Clot de l'Infern i el camí de Can Pontet (AMS. Sense signatura).

Camí de Moscari al Pont d'en Lleó

El 12 d'octubre de 1926 el mateix ajuntament establí el tipus de subhasta de camins veïnals del terme, quedant el camí de Moscari al Pont d'en Lleó en cent pessetes anuals i el camí del Pont d'en Lleó per Son Ravanet a Inca en 200 pessetes anuals (AMS. Sig. 12/4). La documentació del camí de Moscari al Pont del Lleó també fa referència al camí catalogat amb el núm. 25.

Camí de Moscari a Inca (Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 25).

En un llistat dels camins veïnals del terme de Selva, sense datar, apareix el camí de Moscari a Inca pel pont d'en Lleó fins a Can Corritx, amb una longitud d'1 km 810 metres, i en una altra relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Moscari a Inca, amb una longitud construïda de 2.110 metres (AMS. Sig. 815).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Moscari a Inca, fins al pont d'en Lleó, es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 3.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí d'Inca a Moscari és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici a Moscari i final en el pont d'en Lleó-Inca, amb una longitud de 3 km i una amplada total de 4 metres. A més també es va incloure el camí de Son Sastre, amb inici en el camí d'Inca i final en el terme de Campanet, amb una longitud d'1'1 km i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Camí de Binibona a Inca (aquesta documentació també fa referència als camins catalogats amb els núm. 12 i 25)

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Binibona a Inca, amb una longitud construïda de 3.012 metres (AMS. Sig. 815).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 18 d'agost de 1918 la corporació acordà, en vistes al IV concurs de camins veïnals, sol·licitar la declaració d'utilitat pública d'una sèrie de camins, entre els quals hi apareix el camí de Binibona a Inca per Moscari i Son Ravanet (AMS. Sig. 11/4).

En un número extraordinari del *Boletín Oficial de la Provincia* de 3 d'octubre de 1918, es publicà el llistat de proposicions provisionalment admeses al IV Concurs de subvencions per camins veïnals, entre els qual apareix el camí de Selva de Binibona a Inca per Moscari i Son Ravenet, a la part de Selva.

El consistori selvatgí, en sessió plenària celebrada el 26 d'octubre de 1919, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: "Binibona al límite de Inca por Moscari, Pont des Lleó y Son Ravenet a favor de Mateo Salvá Vallori por la cantidad de doscientas noventa y ocho pesetas" (AMS. Sig. 12/1).

Dins una relació de documents per procedir a la divisió dels béns dels ajuntaments de Selva i Mancor, apareix, amb data del 26 d'agost de 1926, un llistat de despeses, on trobam una partida de 372 ptes en concepte de "jornales invertidos en la conservación del camino Binibona-Moscari-Pont Llaó-limite Inca hasta 19-III-1925" (AMS. Sig. 17/2).

Camí d'Inca

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en tretzè lloc, el camí d'Inca, "empieza en Moscari, se auna con el de Pollensa y Campanet, que pasa por dicho distrito de Moscari, por el puente denominado den leon, cruza el camino de los holmos nº 10 y se dirige a Inca...", i el descriu amb una longitud d'una llegua i una amplada de dotze peus, classificat com a veïnal, de carro, amb un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 25.

Camí de Moscari al camí vell de Pollensa

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 5, el camí de Moscari al camí vell de Pollença, amb una longitud d'1,9 km (trams 2 i 3). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 25. Amb el número 6, un camí sense nom amb una longitud d, 1 km, el traçat del qual es correspon amb els trams 4, 5 i 6 i amb el número 3, el camí de Son Sastre, amb una longitud d'1,2 km (tram 1) (AGCM. Sig. 1479/8).

Camí de Campanet a Inca

En el llibre de capbreuacions de Selva trobam, amb data del 15 d'agost de 1769, la declaració de la finca Son Net, que feia partió amb el camí reial de Campanet a Inca i amb un camí sender que va a Moscari (ARM. Sig. ECR 1051).

Camí de Moscari a Can Queto

El 26 d'abril de 1974 l'Ajuntament de Selva acordà sol·licitar cooperació tècnica total per revisar els pressuposts dels projectes de pavimentació asfàltica del camí de Caimari al camí 418 per Binibona i del camí de Moscari a Can Queto (AMS. Sig. 14/3). Aquesta documentació fa referència als trams 2 i 3 del camí i al catalogat amb el núm. 25.

Camí de Can Pontec

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 9 de maig de 1988, acordà sol·licitar la inclusió en el Pla de Cooperació Tècnica del Consell Insular de Mallorca de diversos projectes, entre ells el de pavimentació asfàltica del camí de Can Pontec, i el 4 de setembre de 1989, també en ple celebrat pel consistori selvatgí, es va tractar un escrit de la Conselleria d'Agricultura i Pesca convocant el Pla de Camins Rurals de Balears, acordant-se la sol·licitud d'inclusió, entre d'altres, del projecte de pavimentació asfàltica del camí de Can Pontec (AMS. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ARXIDUC LLUÍS SALVADOR D'ÀUSTRIA. A la descripció que va fer de la zona, diu: "Por el antiguo camino de Pollença a Inca se alcanza de nuevo fácilmente desde Moscari la carretera de Inca a Alcúdia que atravesando una feraz hoyada con campos pedregosos entre dos cerros coronados de pinos llega al puente de un ojo llamado pont de Lleó, que riega una fronda de chopos [...] Pasando junto a la grande y luminosa possessió de Son Fuster, enfrente del bicéfalo puig d'Inca, se une el camino al fin con la carretera" (pàg. 267).
- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí Vell de Pollença (pàg. 71) i el "camí dins la possessió de Son Sastre" (pàg. 65) dins *Els noms de lloc del terme de Selva*.
- ROSSELLÓ VAQUER (1998) esmenta un document del 12 de gener de 1300 en el qual s'estableix l'alqueria anomenada el Leó de Garbí, vora el camí que va a Pollença .

CARTOGRAFIA:

- DESPUIG, Antoni (1785) *Mapa de la Ysla de Mallorca*.
- COELLO, Francisco (1851) *Atlas de España y sus posesiones de Ultramar. Islas Baleares*. Escala 1/200.000.
- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- DIRECCIÓN GENERAL DEL INSTITUTO GEOGRÁFICO CATASTRAL (1955) *Término municipal de Inca. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. La continuació d'aquest camí dins el terme d'Inca apareix grafada amb el nom de "Cº viejo de Pollensa".
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-III i IV
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 14 i 25.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*, Escala 1/25.000. Full 671-I i III (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix grafat amb el nom de "camí vell de Pollença".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

**(15) CAMÍ DE BINIAMAR A LLOSETA / CAMÍ DES POU
/ CAMÍ DE SES TANQUES**

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-6

Longitud: 547 m.

Inici: nucli urbà de Biniamar.

Final: terme municipal de Lloseta.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
 - Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
 - Camí municipal.
 - Obres per part de l'Administració.
 - Pla d'Obres i Millores de camins (1979).
 - Xarxa de camins de servei rural (IRYDA, 1982).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 70 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del camí fins a una distància de 275 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 - 5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:	Tram 6 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:
Tram 7 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:	Tram 8 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:

SEGUIMENT	
Dificultat: - Sense problemes.	Fites ☐ Pintades ☐ Cartells ☐
Tipus de limitació lateral: paret i reixa.	
Limitacions de pas: sí ☐ no ☒	
Estat del camí: regular.	

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: el marge és al tram 2 i el paretó al tram 3.

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: "El de Biniamar a Lloseta por Son Canals, el de Biniamar a Lloseta por Es Pou y el de Lloseta a Selva hasta el cruce del de Mancor a Inca, en un estado completo de abandono siendo imposible el transito bajo ningun concepto" (AMS. Sig. 815).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Biniamar a Lloseta pel Pou es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 1.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

La continuació d'aquest camí dins el terme de Lloseta apareix en un inventari de camins veïnals de Lloseta, amb el nom de camí vell de Biniamar (25). A l'esmentat inventari es diu: "Des del carrer Nou, passant per Ca'n Sirena fins a Biniamar pel pou d'Avall o, vulgarment, el pou de les Gitanes" (Ajuntament de Lloseta. Sense Signatura).

Camí des Pou

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí des Pou és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici al terme de Lloseta i final en es Pou, amb una longitud de 0'6 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 18, el camí del Pou, amb una longitud de 0,6 km (AGCM. Sig. 1479/8).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca, sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí des Pou de Vall (AMS. Sense signatura).

Camí de ses Tanques

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells, el camí de Ses Tanques (Biniamar) (AMS. Sig. 14/3).

El camí de ses Tanques és un dels camins inclosos dins el projecte de la xarxa de camins de servei rural en el terme de Selva, aprovat per l'IRYDA (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) el 31 de desembre de 1982 (AMA. Sig. 815) (veure 2.1.14. Annex). Apareix grafiat en el plànol del projecte amb el número 1.

Camí des Pou d'Avall

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 13 de juliol de 1981, acordà demanar a l'IRYDA (Instituto de Reforma y Desarrollo Agrario) subvencions per a la pavimentació dels camins del Pou d'Avall, de Massanella i de Ses Guixeries, dins del Pla d'Obres de la Comarca Inca-Palma (AMS. Sig. 15/1) (veure 2.1.14. Annex).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí des Pou dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. 671-III

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973).* Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 15.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26).

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1989). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímic del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(16) CAMÍ DE BINIAMAR A INCA / CAMÍ DE MANDRAVA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5
671-2-6

Longitud: 997 m.

Inici: carretera de Biniamar PMV - 2113, km 2.

Final: terme municipal d'Inca.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
 - Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
 - Obres per part de l'Administració.
 - Camí veïnal.
 - Sol·licitud de col·laboració tècnica.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 3 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:	Tram 6 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:
Tram 7 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:	Tram 8 Tipologia: Amplada: Tipus de ferm:

SEGUIMENT	
Dificultat: - Sense problemes.	Fites ☐ Pintades ☐ Cartells ☐
Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.	
Limitacions de pas: sí ☐ no ☒	
Estat del camí: regular.	

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- Segons fonts orals aquest camí també rep el nom de camí de Mandrava.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En un document dels protocols de l'antiga Cúria del Paborde de Tarragona, datat l'any 1729, veim com Pere Jaume Morro i els seus fills denunciaven tenir una peça de terra anomenada Mandrava, que confrontava “ab lo camí Real qui de Biniatzent y Biniamar ve a la present Vila de Inca..”.

L'Ajuntament de Selva, en ple celebrat el 12 de juny de 1850, es va aplicar el producte del jornal personal en la recomposició dels camins del Molinet, la costa de Son Vich, camí de Mancor i camí de Biniamar. Poc després, en sessió plenària celebrada el 23 de juny de 1850, els regidors selvatgins tornaven a parlar de l'inici de la prestació personal: “Al propio tiempo se dará principio el mismo día en el camino que de esta Villa se dirige a Caymari y Escorca y punto denominado la Costa de Son Vich, y concluido este al otro camino el molinet, y despues al de la construccion del bancal al camino de la Creu den Coxet...” (AMS. Sig. 748/2). Aquesta documentació fa referència a part del camí catalogat (des de l'inici fins a Quatre Camins) i a part del camí de Palma (núm. 34).

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: “El de Biniamar a Inca, salvo ligeras reparaciones que son necesarias, está en buen estado” (AMS. Sig. 815).

El consistori selvatgí, en sessió plenària celebrada el 22 de febrer de 1920, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: “los caminos Selva por Massanella a Mancor; Selva por Moscarí al límite de Campanet; Biniamar por los terres al límite de Inca y Bassa de Son Juliá a Caimari y adjudicados con carácter definitivo a favor de Mateo Salvá Vallori por la cantidad de cincuenta y nueve pesetas anuales la del primero de dichos lotes” (AMS. Sig. 12/1).

El 17 d'abril de 1921, en el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva, es varen aprovar els expedients de contrata de diversos camins del terme, entre ells el tram de Biniamar pels terrés (AMS. Sig. 12/3), i el 12 d'octubre de 1926 el mateix ajuntament establí el tipus de subhasta de camins veïnals del terme, quedant el camí de Biniamar per los terrés a Inca en 250 pessetes anuals (AMS. Sig. 12/4).

Dins un expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 3 hi apareixen els següents camins: “Biniamar a los Terres; de la carretera de Mancor a la vuelta de la finca de Juan Ferré, mas de la finca de José Sinióles hasta Can Mut – 450 pesetas” (AMS. Sig. 759/3). El 30 de desembre del mateix any, la inspecció per part de la comissió d'obres dels lots de camins subhastats de Biniamar: “Cimentera Ramis a Cal Tuaño, Biniamar a nels Terrés, de la carretera de Mancor a la finca de Juan Ferré, mas de la finca de José Sinióles hasta Can Mut” (AMS. Sig. 13/3).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 13 de gener de 1938 s'acordà la recomposició a escarada dels camins de Biniamar a Inca y el de la carretera de Mancor a la mina de carbón del Sr. Dos Hermanos por el precio de quinientas pesetas” (AMS. Sense signatura).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Biniamar a Inca és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el km 10 de la carretera Campanet-Lloseta i final en el terme d'Inca, amb una longitud d'1 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 17, un camí sense nom amb una longitud d'1,4 km, el traçat del qual es correspon amb el camí de Biniamar a Inca pels Terrers (AGCM. Sig. 1479/8).

El 26 de gener de 1989 es dictà sentència sobre un judici de menor quantia sobre una servitud de pas entre els predis de Biniatzent d'Abaix i Biniatzent de Dalt. Els demandants sol·licitaven el reconeixement d'una servitud de pas a favor del predi Biniatzent de Baix i "Que los caminos que desde dichas fincas conducen uno a Biniamar, Selva e Inca y el otro a Mancor son públicos"; la demanda fou desestimada i s'estipulava el següent: "a) Que los actores no tienen derecho de paso a favor de su finca Biniatzent de Baix, a través de camino que procedente de Biniamar discurre por la finca Biniatzent D'Alt propiedad de los hermanos Alba Reynés y b) Que los reconvinientes pueden cerrar el indicado camino, condenando a los actores a estar y pasar por tal declaración" (AMS. Sig. 640/2).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca, sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí vell de Biniamar a Inca (AMS. Sense signatura).

Camí des Morts (aquesta documentació correspon al camí núm. 16 fins al creuer amb el núm. de Palma, núm. 34).

El 16 de febrer de 1894 la comissió d'obres de l'Ajuntament de Selva manifestava que havia marcat la direcció del camí de Biniamar, prop de Son Odre, i del camí anomenat dels Morts (AMS. Sig. 749).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 9 de novembre de 1902 es concedí permís al propietari de la finca anomenada Ses Rotes (Biniamar) per construir una paret vora el camí dels Morts (AMS. Sig. 750/2).

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí dels Morts, amb una longitud construïda de 1.500 metres (AMS. Sig. 815).

El consistori selvatgí, en sessió plenària celebrada el 22 de febrer de 1920, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme, "del lote de camino que comprende desde Cal Tuaño al camino dels Morts y de Biniamar por Son Canals al límite de Lloseta bajo el tipo de noventa y siete pesetas, ochenta céntimos..." (AMS. Sig. 12/1).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada l'1 de febrer de 1926, aprovà el contracte de conservació de camins veïnals "que comprendan los tranzones Cal Tuaño al límite de Inca, camí dels Morts, Biniamar por Son Canals al límite de Lloseta, Selva por la tanca den Nofra al límite de Mancor del Valle, Selva por la Tanqueta y Massanella al límite de Mancor del Valle y Caimari por los Fornasos al límite de Mancor del Valle..." (AMS. Sig. 12/4).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca* (1858). Escala 1/25.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor* (realitzat aproximadament entre 1913-1921). Escala 1/100.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- DIRECCIÓN GENERAL DEL INSTITUTO GEOGRÁFICO CATASTRAL (1955) *Término municipal de Inca. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. La continuació d'aquest camí dins el terme d'Inca apareix grafiada amb el nom de "Cº de Inca a Biniamar. Cº de Biniamar".
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-III
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 16.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26).

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1989). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva*. *Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(17) CAMÍ DE SON MACIÀ

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4

Longitud: 717 m.

Inici: camí Nou de Lluc, núm. 65.

Final: camí des Oms, núm. 19.

Documentació localitzada:

Interès excursionista: —

Tipus:

- Itinerario general de caminos (1848).
- Sol·licitud de declaració de camí veïnal.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Obres per part de l'Administració.
- Via pública.

Interès constructiu: —

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 16 d'octubre de 1816 el Batle Reial de la vila de Selva, seguint les ordres de la Junta de Camins, donava compte de les recomposicions fetes als camins del seu terme durant la darrera temporada: “se ha inciguido por el ebravador de la fuente llamada de Camarata, hasta llegar a la pica llamada de Juan Sastre Blay, con un pedazo del camino llamado de Son Maciá...” (AGCM. Sig. VI-60/4).

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix el camí de Son Macià, que comença a la sortida del poble de Selva i acaba en el camí dels Oms, amb una longitud d'un octau de llegua i una amplada de 6 peus, classificat com a “de utilidad privada”, de ferradura, i amb un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, en sessió celebrada el 2 d'agost de 1903, donà lectura a una instància presentada per diversos veïnats “solicitando del Ayuntamiento se sirva acordar la declaración de camino vecinal con la anchura suficiente para que por el puedan transitar carros, al que lo es de establecedores que partiendo del camino viejo de Lluc y sitio conocido por Son Macià va a empalmar en el camino dels Homs por ser de utilidad para los exponentes y de gran beneficio general obligandose a ceder de sus respectivas propiedades el terreno que sea necesario para dicha mejora; acordándose por unanimidad dejar dicha instancia ocho dias sobre la mesa con el fin de estudiar el asunto de referencia y después resolver lo procedente...” (AMS. Sig. 750/3).

Dins una relació de documents per procedir a la divisió dels béns dels ajuntaments de Selva i Mancor, apareix, amb data del 26 d'agost de 1926, un llistat de despeses, on trobam una partida de 215 ptes en concepte de jornals invertits en la reparació i conservació del camí de la creu de Camarata a Son Macià (AMS. Sig. 17/2).

El 25 de gener de 1932 l'ajuntament selvatgí acordà imposar una multa de 10 ptes a un veïnat “por haber ocupado terreno de via pública en el camino de Son Macià, sin permiso” (AMS. Sig. 13/1).

A l'expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 5 hi apareixen els següents camins: “Can Tomaset al cruce de las Planas, cruce de las Planas hasta Can Servera; cruce de Las Planas y Creveta hasta es ç, camino dels Homs hasta Creveta y cruce Planas al Pont den Blay, y cruce Planas hasta Els Colls y de Selva a sa Creveta – 900 pesetas” (AMS. Sig. 759/3).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Son Macià és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el camí de s'hort

de Cas Xorquet i final en el camí de Sa Creveta, amb una longitud de 0'8 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El mes de setembre de 1974 es va formar el projecte de pavimentació asfàltica dels camins de Son Macià i Crist Rei, amb una longitud de 1.218 i 1.040 metres respectivament (AMS. Sig. 816), i el 27 del mateix mes el consistori selvatgí, degut a les fortes pluges que havien deixat els camins intransitables, declarà d'urgència les obres de pavimentació dels camins municipals de Son Macià, Crist Rei, Son Bonet i s'Hort d'en Boira (AMS. Sig. 14/3).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 12, el camí de Son Macià, amb una longitud d'1,3 km (AGCM. Sig. 1479/8).

Camí des Prats

El mateix ajuntament, en ple del 28 de gener de 1881, acordà concedir permís a un veïnat que havia presentat una petició “para que se le permita una plantacion de parras en el terreno de la propiedad de su consorte Juana Ferragut situado al lado del camino nombrado Des Prats de este termino...” (AMS. Sig. 749).

En el ple del 7 de desembre de 1894 “se acordó pasar a los preliminares para resolver lo que proceda sobre la conveniencia de incluir y clasificar como caminos vecinales los dos conocidos con los nombres de camino des Prats uno, y el otro con el des Camp den Caldés, de esta localidad, ambos públicos, actualmente solo para el tránsito de personas y caballerias; debiendo darles la anchura correspondiente para transitar por ellos toda clase de carruajes” (AMS. Sig. 749).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Son Macià dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realizat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realizat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 17.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(18) CAMÍ DE SON RIERA-LA BISBAL

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-3

Longitud: 568 m.

Inici: camí de Caimari a Binibona, núm. 10.

Final: camí de Campanet, núm. 13.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Obres per part de l'Administració.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert, paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del camí.

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Dins una relació de documents per procedir a la divisió dels béns dels ajuntaments de Selva i Mancor, apareix, amb data del 26 d'agost de 1926, un llistat de despeses, on trobam una partida de 147 ptes en concepte de jornals invertits en la reparació i conservació del camí de Son Riera-La Bisbal (AMS. Sig. 17/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA:**

- DESPUIG, Antoni (1785) *Mapa de la Ysla de Mallorca*.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor* (realitzat aproximadament entre 1913-1921). Escala 1/100.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(19) CAMÍ DES OMS / CAMÍ DE SES PERERES / CAMÍ DE CAS MISSER

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4

Longitud: 960 m.

Inici: camí des Diumenges, núm. 23.

Final: camí del pont d'en Blai al pont de Fust, núm. 60.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Itinerari general de camins (1848).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Obres per part de l'Administració.
- Camí veïnal.
- Camí municipal.
- Camí públic.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En el llibre de determinacions de consell de l'Ajuntament de Selva apareix, amb data del 2 d'octubre de 1779, un plet entre l'esmentat ajuntament i Joan Muntaner sobre "dar camino de carro por bajo de la piessa de tierra llamada el Figueret, propia del mismo Muntaner, por tener el publico de siempre inmemorial continuada posesion", el qual era impedit per una paret que s'estava construint, "en vista de lo cual an convenido, y Acordado las partes, que por quanto en el invierno, no pasan los carros, por el citado camino, continuassen en haser la paret, dejando seys palmos por pasages, y que por el tiempo de verano, vulgo estiu, este obligado dicho Muntaner a dar passo a los carros, por dicha piessa de tierra, entrando por la parte de los prats, por junto de la paret, y el salir ala parte del camino dels Homs" (AMS. Sig. 746).

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix el "camino dels Homs que va a los prats", que s'havia de recomposar a diversos trams (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

El 6 de gener de 1823 l'Ajuntament de Selva va elaborar una relació d'obres públiques que s'havien de fer en el terme, entre les quals apareix "Por el camino llamado dels Homs que pasa al campo de las Rotges", amb un cost de 18 lliures (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix el camí dels Oms, amb inici al poble de Selva, "cruza el torrente de Inca, la carretera nacional desde Palma a Alcudia, termina en el termino de Inca", amb un longitud de tres terços de llegua i de 8 a 11 peus d'amplada, classificat com a veïnal, de ferradura, i amb un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815). Aquesta documentació també fa referència al camí núm. 60.

En un llistat dels camins veïnals del terme de Selva, sense datar, apareix el camí dels Oms fins a la Creveta, amb una longitud d'1 km 50 m, i en una altra relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí dels Oms, amb una longitud construïda de 510 metres (AMS. Sig. 815).

En el ple celebrat l'1 de setembre de 1903 s'acordà assenyalar la tirada per a la construcció d'un marge a la finca anomenada Sa Creveta, vora el camí dels Oms (AMS. Sig. 750/3).

L'11 de setembre de 1910 "el Sr. Alcalde propone se lleve a efecto una rasante en el camino Dels Homs, que facilite su tránsito, se acuerda ordenar al Maestro de Obras del Municipio proceda al levantamiento del proyecto de rasante que se intenta reralizar, para que la Corporacion pueda examinarlo y acordar en su vista lo que proceda" (AMS. Sig. 750/11).

El consistori selvatgí, en sessió plenària celebrada el 26 d'octubre de 1919, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: "Pont den

Blay per les finques Es Cuarts, Se Creveta y Predegá a la carretera de Alcutia y ramales de Se Creveta, camino dels Homs a Selva y de Son Bonet al camino des Predegá a favor de Mateo Salvá Vallori, por la cantidad anual de trescientas treinta pesetas” (AMS. Sig. 12/1).

Dins una relació de documents per procedir a la divisió dels béns dels ajuntaments de Selva i Mancor, apareix, amb data del 26 d'agost de 1926, un llistat de despeses, on trobam una partida de 794 ptes en concepte de “jornales invertidos en la conservación del camino cruce Pont d'en Blay, Cuarts, Predegá, carretera Alcutia, Ramal Son Bonet Predegar, y Ramal Creveta. Homs Selva hasta el día 30 de junio” (AMS. Sig. 17/2).

Dins un expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 5 hi apareixen els següents camins: “Can Tomaset al cruce de las Planas, cruce de las Planas hasta Can Servera; cruce de Las Planas y Creveta hasta es ç, camino dels Homs hasta Creveta y cruce Planas al Pont den Blay, y cruce Planas hasta Els Colls y de Selva a sa Creveta – 900 pesetas” (AMS. Sig. 759/3).

El mateix ajuntament, segons consta a l'acta del ple del 9 de febrer de 1939, acordà la recomposició, entre d'altres, del camí dels Oms (AMS. Sense sig.).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí dels Oms es classificava com camí de segona categoria (4 metres), amb una longitud de 1.400 metres (AMS. Sig. 13/6). Aquesta documentació fa referència a la part del camí que va des de l'inici fins a sa Creueta.

El 21 d'agost de 1958 s'acordà que l'aparellador municipal redactàs un pressupost i condicions necessàries per a l'ampliació i rectificació del camí dels Oms (AMS. Sig. 14/1).

El 26 de novembre de 1980 el consistori selvatgí acordà sol·licitar a l'IRYDA (Instituto de Reforma y Desarrollo Agrario), dins del programa de millores del medi rural, subvencions per a les obres d'asfaltat del camí dels Oms, camí de l'Alqueria al Pla de Son Sastre, camí de Ses Planes, camí de Sa Tanqueta i camí del Cementeri de Biniamar, de les quals, segons consta a l'acta del ple del 6 d'abril de 1981, foren concedides les obres d'asfaltat del camí dels Oms i del camí de s'Alqueria (AMS. Sig. 14/3) (veure 2.1.14. Annex).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 4 de novembre de 1985 es comunicava la concessió per part del Consell Insular de Mallorca de cooperació tècnica total per a la redacció dels projectes de pavimentació asfàltica del camí dels Homs i camí del Pou Comú, projectes que foren inclosos dins el Pla d'Obres i Serveis corresponents a 1986 (AMS. Sense signatura. AGCM. Sig. 2162/5), projecte que elaborà l'enginyer de la Diputació A. Parietti el mes de desembre de 1985 (AGCM. Sig. 2162/6).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí dels Oms (AMS. Sense signatura).

Camí de ses Pereres

L'Ajuntament de Selva, en ple del 17 d'agost de 1873, acordà indemnitzar a Joan Sastre Blai pel terreny i paret "que le fue ocupado de la finca Ses Pareras a beneficio del camino público y vecinal contiguo" (AMS. Sig. 748/2).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 16 de maig de 1957 "Se aprueba el plano de parcelación del camino de Ses Pereres de D. Abdón Amengual..." (AMS. Sig. 14/1).

Camí de Cas Misser

En una comunicació dirigida al batle de Selva el 3 d'abril de 1925 es constata una inspecció d'una sèrie de camins de Selva, on podem llegir: "El camino de C'as Misser es imposible arreglarlo por ahora, dado que es un verdadero torrente, pues en el desaguan cuantas aguas conducibles hay en toda aquella comarca" (AMS. Sig. 202).

El 30 de juliol de 1968 l'Ajuntament de Selva discutí la conveniència de finalitzar l'acondicionament del torrent de Camarata, anomenat síquia del camí de Cas Misser, i en el ple del 24 de setembre de 1968 es va aprovar el projecte tècnic i el pressupost de les obres de cubrició i reparació de la síquia del camí de Cas Misser (AMS. Sig. 14/2).

Camí de sa Creveta

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de la Creveta es classificava com camí de segona categoria (4 metres), amb una longitud de 200 metres (AMS. Sig. 13/6). Aquesta documentació fa referència a la part del camí que va des de sa Creueta fins al final.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí dels Oms dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor* (realitzat aproximadament entre 1913-1921). Escala 1/100.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva* (*Plan Nacional de Vías Provinciales*, 1973). Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 19.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva*. *Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(20) CAMÍ DES PUJOLS

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4

Longitud: 542 m.

Inici: carretera PMV-2131, km 0.5.

Final: camí del Pont d'en Blai al Pont de Fust, núm. 60.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Obres per part de l'Administració.

Interès constructiu:

- Camí municipal.

- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 (4) m.

Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 75 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2 (3) m.

Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a una distància de 325 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.

Amplada: 4 m.

Tipus de ferm: grava.

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular. El ferm es troba en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'1 de gener de 1817 el Batle Reial de la vila de Selva, seguint les ordres de la Junta de Camins, donava compte de les recomposicions fetes als camins del seu terme durant la darrera temporada: "en el camino de la creu den Coxet, hasta llegar a los colls de Son Lluch. Luego al camino del Pujol" (AGCM. Sig. VI-60/4). Dins un altre llistat que ens esmenta els adobs fetes entre setembre-novembre de 1819 apareix "mes en el cami del puyol fins a los diumenges de Cas Conco" (AMS. Sig. 815).

En el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva el 4 de maig de 1890 es va llegir la instància presentada per un particular sol·licitant la fitació de la seva finca "que linda con el camino del Pujol..." (AMS. Sig. 749).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí del Pujol es classificava com camí de segona categoria (4 metres), amb una longitud de 2.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí dels Pujols és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el km 6'5 de la carretera Campanet-Lloseta i final a Cas Brusquer, amb una longitud de 3 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquesta documentació també fa referència a part del camí Reial de Muro (núm. 3) i al camí núm. 84.

L'Ajuntament de Selva aprovà, en el ple celebrat l'11 de febrer de 1976, "el proyecto de afirmado asfáltico en varios caminos municipales que comprende los caminos de Caimari a Moscarí por Binibona, camino de Son Mavet al de S'Aucaria, Sa Torrentera, Ses Guixeríes y camino dels Pujols" (AMS. Sig. 14/3) i el 31 de gener de 1977 es va publicar un edicte avisant als afectats de les contribucions especials per a la realització d'aquestes obres (AMS. Sig. 815).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix majoritàriament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix majoritàriament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix majoritàriament.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671- IV
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix com a part del camí núm. 20.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-1 (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(21) CAMÍ DE SA FONTASSA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4

Longitud: 964 m.

Inici: zona urbana de Moscari.

Final: camí Reial de Muro (núm. 3).

Documentació localitzada:

Interès excursionista: —

Tipus:

- Declaració de camí públic.
- Obres per part de l'Administració.
- Camí rural.
- Camí municipal.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu: —

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3,5 m

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

<p>Tram 5</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>	<p>Tram 6</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>
<p>Tram 7</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>	<p>Tram 8</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>

SEGUIMENT

<p>Dificultat:</p> <p>- Sense problemes.</p>	<table border="0"> <tr> <td>Fites</td> <td>---</td> </tr> <tr> <td>Pintades</td> <td>---</td> </tr> <tr> <td>Cartells</td> <td>---</td> </tr> </table>	Fites	---	Pintades	---	Cartells	---
Fites	---						
Pintades	---						
Cartells	---						

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Parctons	☐	Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- A la meitat del camí trobam una síquia que voreja el camí al llarg d'uns 100 metres.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 30 d'abril de 1862, en sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva, "se acordó declarar públic el camino que desde la entrada del sufraganeo Moscari, por la parte de poniente dirige a Inca pasando por la propiedad can Tomaset de Sebastian Sureda en cuyo punto atraviesa el camino de Muro" (AMS. Sig. 748/2).

Dins un expedient de reconeixement de camins format per l'Ajuntament de Selva l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 8 hi apareixen els següents camins: "Can Tomaset hasta Can Garbull, casco de Moscari y de Moscari hasta cruce finca de Can Vicente Tabach- 400 ptas" (AMS. Sig. 759/3).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de sa Fontassa fins a Moscari es classificava com camí de segona categoria (4 metres), amb una longitud de 900 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Sa Fontassa és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici a Sa Fontassa i final a Moscari, amb una longitud de 0'9 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 8, el camí de Moscari al camí des Pujols, amb una longitud d'1,1 km (AGCM. Sig. 1479/8).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí de Moscari a Sa Fontassa (AMS. Sense signatura).

Camí de Can Tomasset

El mes de setembre de 2002 es va formar el projecte de pavimentació dels camins rural de Selva, en el qual s'inclou el camí de Can Tomasset, que discorre entre Moscari i el Pont de Can Queto o des Lleó, amb una longitud de 2.720 metres i una amplada de 4 metres (AMS. Sense signatura). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 84.

Camí de Moscari a Can Burí

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Moscari a Can Burí es classificava com camí de segona categoria (4 metres), amb una longitud de 2.000 metres (AMS. Sig. 13/6). La llargària del camí segons aquest document és superior a la del camí catalogat.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. 671-IV
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973).* Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 21.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares,* escala 1/5.000.

(22) CAMÍ DE CRIST REI

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5

Longitud: 538 m.

Inici: camí de Mancor, núm. 5.

Final: ermita de Crist Rei.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Obres per part de l'Administració.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat: - Sense problemes.	Fites ☐ Pintades ☐ Cartells ☐
--	---

Tipus de limitació lateral: paret, obert i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☒ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: els escopidors són al final del camí.

OBSERVACIONS GENERALS :

(22) CAMÍ DE CRIST REI

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Segons certificació expedida per l'Ajuntament de Selva el 22 de juliol de 2003, "resulta que l'Ajuntament de Selva du a terme les obres de reparació i conservació del camí conegut com a "Camí de Cristo Rei", situat al polígon 23, i d'una longitud aproximada de 600 metres" (AMS. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Crist Rei dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 65).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-III. Apareix parcialment.

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26). Apareix parcialment.

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI. COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix un curt tram de 100 metres.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva*. *Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(23) CAMÍ DES DIUMENGES**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-3-4**Longitud:** 510 m.**Inici:** camí Nou de Lluc (núm. 65).**Final:** camí des Pujols (núm. 20).**Documentació localitzada:** **Interès excursionista:** **Tipus:**

- Camí municipal.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Sol·licitud de col·laboració tècnica.

Interès constructiu: **TIPOLOGIA****Tram 1****Tipologia:** carro.**Amplada:** 2 - 2,5 m.**Tipus de ferm:** terra i macadam.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 400 m.

Tram 2**Tipologia:** carro.**Amplada:** 1,5 - 2 m.**Tipus de ferm:** terra i macadam.

Correspon a un curt tram de 50 metres.

Tram 3**Tipologia****Amplada:****Tipus de ferm:****Tram 4****Tipologia:****Amplada:****Tipus de ferm:**

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

<p>Dificultat:</p> <p>- Sense problemes.</p>	<p>Fites ☐</p> <p>Pintades ☐</p> <p>Cartells ☐</p>
---	--

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Parctons	☒ Marges

Observacions: el marge es troba al tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí dels Diumenges, amb una longitud construïda de 1.020 metres (AMS. Sig. 815). Aquesta documentació també fa referència al camí Nou de Lluc, núm. 65.

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix els resultats de la inspecció dels camins del terme, "emprendiendo la marcha por el camino que de Selva conduce al que desde el pont d'en Blai va al Pont d'en Lleó y que se conoce vulgarmente con el nombre de Camino des Diumenges..." (AMS. Sig. 815).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí dels Diumenges es classificava com camí de tercera categoria (3 metres), amb una longitud de 400 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí dels Diumenges és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el camí dels Oms i final en el camí des Pujols, amb una longitud de 0'4 km i una amplada total de 4 metres.

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca, sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí des Diumenges (AMS. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí des Diumenges dins *Els noms de lloc del terme de Selva*, del que diu: "El determinatiu d'aquest topònim podria esser interpretat en el sentit que per la proximitat d'aquest camí al nucli de Selva, antigament fos el lloc de passeig dels diumenges; si bé no es poden descartar altres interpretacions com que la ofereix Enric MOREU-REY (1982, p. 81) per a casos similars, que es deriva de Domenge, relatiu a un domini, terres explotades directament pel senyor" (pàg. 70).

CARTOGRAFIA:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva* (*Plan Nacional de Vías Provinciales*, 1973). Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 23.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix el topònim de "Camí des Diumenges".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva*. *Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(24) CAMÍ DE SES FORQUES

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-5

Longitud: 502 m.

Inici: carretera PMV-2114, km 1,8.

Final: carretera d'Inca a Lluc PM-213, km 2,4.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Obres per part de l'Administració.
- Pla d'obres i millores de camins (1979).
- Camí municipal.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici de la camí fins a prop des Camp d'en Dolent.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament de Selva, en sessió celebrada el 9 de setembre de 1840, manava "que dentro el termino de seys dias den principio a levantar los portillos del primero de los caminos el uno llamado de las viñas y el otro el de las forcas, y el segundo que es D. Juan Tous del camino llamado el cami nou bajo multa de tres libras..." (AMS. Sig. 7).

A la sessió plenària celebrada pel mateix ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de les Forques es classificava com camí de tercera categoria (3 metres), amb una longitud de 500 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de les Forques és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el km 8 de la carretera de Campanet a Lloseta i final en el km 3 de la carretera d'Inca a Lluc, amb una longitud de 0'5 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells, el camí des de Can Cabot fins a la carretera de Mancor (Ses Forques) (AMS. Sig. 14/3).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de ses Forques dins *Els noms de lloc del terme de Selva*, del que es diu: "Sembla que el determinatiu d'aquest camí obeeix al fet que durant el segle XVII s'hi instalaren forques on eren ajusticiats i exposats els cadàvers dels bandejats d'aquella època..." (pàg. 69).

CARTOGRAFIA:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix parcialment.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-III
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 24.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix aproximadament.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26).
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(25) CAMÍ D'INCA / CAMÍ DE BINIBONA A INCA PER MOSCARI

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4
671-4-4

Longitud: 319 m.

Inici: zona urbana de Moscari.

Final: camí Vell de Pollença (núm. 14).

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Camí sender.
- Itinerario general de caminos (1848).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Obres per part de l'Administració.
- Camí veïnal.
- Camí públic.
- Sol·licitud de declaració d'utilitat pública.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 4 - 4,5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En el llibre de capbreuacions de Selva trobam, amb data del 15 d'agost de 1769, la declaració de la finca Son Net, que feia partió amb el camí reial de Campanet a Inca i amb un camí sender que va a Moscari (ARM. Sig. ECR 1051). Aquest camí també fa referència al camí Vell de Pollença (núm. 14) i al camí de Campanet a Inca (núm. 36).

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix el camí "De este dicho lugar de Moscari, baxando hacia al camino de Pollensa, por las casas de can Riera..." que s'havia de recomposar a diversos trams (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en tretzè lloc, el camí d'Inca, "empieza en Moscari, se auna con el de Pollensa y Campanet, que pasa por dicho distrito de Moscari, por el puente denominado den leon, cruza el camino de los holmos nº 10 y se dirige a Inca...", i el descriu amb una longitud d'una llegua i una amplada de dotze peus, classificat com a veïnal, de carro, amb un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815). Aquest camí també fa referència al camí Vell de Pollença (núm. 14).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de març de 1863, acordà fixar l'amplada de 20 pams "al camino público que desde el vecinal de Moscari a Inca pasa por entre las viñas de Don Juan Vidal y Servera y José Rotger y Martorell debiendo hacer media luna en el punto medio e internandose en la propiedad de dicho Rotger" (AMS. Sig. 748/2).

En un llistat dels camins veïnals del terme de Selva, sense datar, apareix el camí de Moscari a Inca pel pont d'en Lleó fins a Can Corritx, amb una longitud d'1 km 810 metres, i en una altra relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Moscari a Inca, amb una longitud construïda de 2.110 metres (AMS. Sig. 815). Aquesta documentació també fa referència al camí vell de Pollença (núm. 14).

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: "El camino que de Moscari conduce a Inca, el trayecto comprendido entre Moscari y el Pont d'en Lleó se encuentra en buen estado y el trayecto desde el Pont d'en Lleó hacia Inca bastante deficiente" (AMS. Sig. 815). Aquest camí també fa referència al camí Vell de Pollença (núm. 14).

El 7 de gener de 1917 el consistori selvatgí concedí permís a un veïnat per construir una paret a la seva finca Cas Brusquer "lindante con el camino que de Moscari conduce a Inca por S'Hostalet" (AMS. Sig. 11/3). Aquest camí també fa referència al camí Vell de Pollença (núm. 14).

El 12 d'octubre de 1926 el mateix ajuntament establí el tipus de subhasta de camins veïnals del terme, quedant el camí de Moscari al Pont d'en Lleó en cent pessetes anuals (AMS. Sig. 12/4). Aquest camí també fa referència al camí Vell de Pollença (núm. 14).

Dins un expedient de reconeixement de camins format per l'Ajuntament de Selva l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 13 hi apareixen els següents camins: "Moscari al pozo de Son Ferré, de Can Palat a nes Crevé des Camps de Son Rebassa y Puente des Lleó y Crevé de Son Rebassa a Moscari" (AMS. Sig. 77759/3). Aquest camí també fa referència al camí Vell de Pollença (núm. 14).

La comissió d'obres de l'ajuntament donava compte, segons consta a l'acta del ple del 19 de setembre de 1938, de la visita d'inspecció verificada en els principals de camins del terme, en vistes de la qual es va acordar adobar el "camino que conduce desde poblado a Lloseta, de la pendiente del camino que de Moscari conduce al Pont d'es Lleó, del camino de Son Bonafé y colocar el material que existe al borde del camino de Moscari a Campanet..." (AMS. Sense sig.). Aquest camí també fa referència al camí Vell de Pollença (núm. 14).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de Moscari a Inca, fins al pont d'en Lleó, es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 3.000 metres (AMS. Sig. 13/6). Aquest camí també fa referència al camí Vell de Pollença (núm. 14).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí d'Inca a Moscari és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici a Moscari i final en el pont d'en Llaó-Inca, amb una longitud de 3 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquesta documentació també fa referència al camí núm. 14.

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca, sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí del creuer Can Ximelis-Poliesportiu (AMS. Sense signatura).

Camí de Binibona a Inca per Moscari

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Binibona a Inca, amb una longitud construïda de 3.012 metres (AMS. Sig. 815).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 18 d'agost de 1918 la corporació acordà, en vistes al IV concurs de camins veïnals, sol·licitar la declaració d'utilitat pública d'una sèrie de camins, entre els quals hi apareix el camí de Binibona a Inca per Moscarí i Son Ravenet (AMS. Sig. 11/4). Aquesta documentació també fa referència als camins catalogats amb els nùms 12 i 14.

En un número extraordinari del *Boletín Oficial de la Provincia* de 3 d'octubre de 1918, es publicà el llistat de proposicions provisionalment admeses al IV Concurs de subvencions per camins veïnals, entre els qual apareix el camí de Selva de Binibona a Inca per Moscarí i Son Ravenet, a la part de Selva. Aquesta documentació també fa referència als camins catalogats amb els nùms 12 i 14.

El consistori selvatgí, en sessió plenària celebrada el 26 d'octubre de 1919, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: "Binibona al límite de Inca por Moscarí, Pont des Lleó y Son Ravenet a favor de Mateo Salvá Vallori por la cantidad de doscientas noventa y ocho pesetas" (AMS. Sig. 12/1). Aquest camí també fa referència al camí Vell de Pollença (núm. 14) i al camí de Moscarí a Binibona (núm. 12).

Dins una relació de documents per procedir a la divisió dels béns dels ajuntaments de Selva i Mancor, apareix, amb data del 26 d'agost de 1926, un llistat de despeses, on trobam una partida de 372 ptes en concepte de "jornales invertidos en la conservación del camino Binibona-Moscarí-Pont Llaó-límite Inca hasta 19-III-1925" (AMS. Sig. 17/2). Aquest camí també fa referència al camí Vell de Pollença (núm. 14) i al camí de Moscarí a Binibona (núm. 12).

Camí de Moscarí a Can Queto

El 26 d'abril de 1974 l'Ajuntament de Selva acordà sol·licitar cooperació tècnica total per revisar els pressuposts dels projectes de pavimentació asfàltica del camí de Caimari al camí 418 per Binibona i del camí de Moscarí a Can Queto (AMS. Sig. 14/3). Aquest camí també fa referència al camí Vell de Pollença (núm. 14).

Camí de Moscarí al camí vell de Pollença

L'11 d'abril de 1975 el mateix consistori aprovà el projecte de pavimentació asfàltica del camí de Moscarí al camí vell de Pollença, redactat per D. Andrés Parietti, enginyer de camins, canals i ports (AMS. Sig. 14/3).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 5, el camí de Moscarí al camí vell de Pollença, amb una longitud d'1,9 km (AGCM. Sig. 1479/8).

Camí de Moscarí al camí de na Pontons

L'Ajuntament de Selva, en ple celebrat el 2 de febrer de 1868, "enterados de que D. Miguel Riera propietario del predio Can Riera de este distrito, habia hecho innovaciones en el camino público que desde Moscarí dirige al de ne Pontons, en los

puntos Ses Payeras, con perjuicio del transito y del mismo camino, unanimes acordaron: que se prevenga al citado D. Miguel Riera que inmediatamente proceda a la reposicion de dicho camino en los puntos Ses Payeras, dejandolo en su pristino estado o en buen estado de viabilidad a satisfaccion de este Ayuntamiento, y de forma que las aguas que acudan hacia él desde los costados no puedan estropearlo, y en caso de que no lo verifique con puntualidad que se haga de oficio a sus costas" (AMS. Sig. 748/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ARXIDUC LLUÍS SALVADOR D'ÀUSTRIA. A la descripció que va fer de la zona, diu: "Por el antiguo camino de Pollença a Inca se alcanza de nuevo fácilmente desde Moscarí la carretera de Inca a Alcúdia que atravesando una feraz hoyada con campos pedregosos entre dos cerros coronados de pinos llega al puente de un ojo llamado pont de Lleó..." (pàg. 267).

CARTOGRAFIA:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. 671-III i IV.
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973).* Escala 1:25.000. Apareix com a part del camí núm. 14.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-I i III (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares,* escala 1/5.000.

(26) CAMÍ DE SES GUIXERIES

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-5

Longitud: 704 m.

Inici: camí del pont d'en Blai al pont de Fust (núm. 60), prop de sa vinya de Can Servera.

Final: camí Vell d'Inca (núm. 1) al torrent de Massanella.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Camí públic.
- Camí veinal.
- Camí municipal.
- Obres per part de l'Administració.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular. El final del camí està parcialment envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Segons consta a l'acta del ple celebrat per l'Ajuntament de Selva el 6 de gener de 1870 Antoni Rotger “suplicó al Ayuntamiento le concediera la gracia de poder pasar con carrito o mejor dicho usar para carrito, el trozo del camino público que conduce a la yesera que explota, comprometiendose él a la conservación y reparación del camino que al efecto utilice, como igualmente a la abertura de una media luna para mayor desahogo del tránsito: y el Ayuntamiento, teniendo en consideracion el beneficio que reporta al vecindario la explotación de la referida yesera, y que Rotger se compromete a la conservación y reparación del camino que desea utilizar para carrito, acordó acceder a la petición” (AMS. Sig. 748/2).

El 12 d'octubre de 1883 es donava compte d'una sol·licitud demanant “la variación de una senda del lugar de las Planas, de Can Bresca, sustituyendola por un camino de 5 metros de anchura que partira desde un mojon que existe en las tierras de dicho Llabrés, tirando línea recta inmediato a la pared de la viña de Miquel Morro para empalmar con el camino que conduce a las yeserias...”, per la qual cosa es nomenà una comissió a l'efecte (AMS. Sig. 749).

El 24 de gener de 1915 l'Ajuntament de Selva aprovà la subhasta de les obres de reparació d'una sèrie de portells dels camins veïnals, entre ells “uno en el sitio Guixeria” (AMS. Sig. 11/1).

Dins un expedient de reconeixement de camins del terme de Selva de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 5 hi apareixen els següents camins: “Can Tomaset al cruce de las Planas, cruce de las Planas hasta Can Servera; cruce de Las Planas y Creveta hasta es ç, camino dels Homs hasta Creveta y cruce Planas al Pont den Blay, y cruce Planas hasta Els Colls y de Selva a sa Creveta – 900 pesetas” (AMS. Sig. 759/3).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de ses Guixeries es classificava com camí de tercera categoria (3 metres), amb una longitud de 2.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí catalogat és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el camí des Canyar de Ca s'Hereu i final en el Pla d'en Rai, amb una longitud de 2 km i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'Ajuntament de Selva aprovà, en el ple celebrat l'11 de febrer de 1976, “el proyecto de afirmado asfáltico en varios caminos municipales que comprende los

caminos de Caimari a Moscarí por Binibona, camino de Son Mavet al de S'Aucaria, Sa Torrentera, Ses Guixerries y camino dels Pujols” (AMS. Sig. 14/3) i el 31 de gener de 1977 es va publicar un edicte avisant als afectats de les contribucions especials per a la realització d'aquestes obres (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 13 de juliol de 1981, acordà demanar a l'IRYDA (Instituto de Reforma y Desarrollo Agrario) subvencions per a la pavimentació dels camins del Pou d'Avall, de Massanella i de Ses Guixerries, dins del Pla d'Obres de la Comarca Inca-Palma (AMS. Sig. 15/1) (veure 2.1.14. Annex).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 15, el camí de Ses Guixerries, amb una longitud de 0,7 km (AGCM. Sig. 1479/8).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de ses Guixerries , que és correspon amb el tram 3, i el camí des Canyars dins *Els noms de lloc del terme de Selva*. (pàg. 69).

CARTOGRAFIA:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*.Escala 1/100.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-III i IV.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 26.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I i III (39-26).

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1989). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímic del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva*. *Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(27) CAMÍ DE SON PERELLÓ / CAMÍ DE CAN PELAT / CAMÍ DE SON REBASSA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-4-4   **Longitud:** 2285 m.
671-4-5

Inici: camí Vell de Pollença (núm. 14).

Final: carretera de Palma al Port d'Alcudia C-713, km 32, 4.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Via pública.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins al bosquet de Son Rebassa.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: terra i pedres.

Continuació del camí fins les cases de Son Perelló Gran.

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 4,5 - 5 m.
Tipus de ferm: grava.

Correspon al tram de camí de 100 metres que passa davant Son Perelló Gran.

Tram 4

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: terra i pedres.

Continuació fins l'intersecció amb el camí de Campanet a Inca (num. 36).

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: carro.
Amplada: 3,5 - 4 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular a tot el camí amb punts dolents a la meitat del tram 5.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☒	Paretons	☒	Marges

Observacions: els marges i els paretons són al tram 5, i trobam parets puntualment als trams 3 i 5.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Hi ha una síquia a l'inici del tram 5.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix "En Son Perelló a la esquia, que va alas casas de son Vivot, bajo dicha esquia, junto al camino de Alcudia, se ha de abrir otra esquia de tres palmos dandole la corriente, que nesesita, para llegar al torrente, haciendose en dicho torrente un empedrado en el mismo paso del camino de Alcudia" (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

El 25 de gener de 1940, "Vista una solicitud presentada per D. Damina Pons Bennasar, pidiendo se le señale la tirada para construir una pared en su finca lindante con el camino de Son Pereyó, se acuerda que por la Comisión de Obras le sea señalada" (AMS. Sense sig).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 6 de novembre de 1947, acordà "la venta de un sobrante de vía pública en el camino Se Viña Veia de Son Perelló, que se exponga el acuerdo a efectos de reclamación durante el plazo de quince días que se redacte por Secretaría las condiciones de subasta bajo el tipo de 1.500 pts. en alza y gastos de subasta a cargo del que resulte rematante". Davant l'ausència de reclamacions, segons consta a l'acta del ple del 31 de desembre de 1947, s'anuncià la subhasta "para la enajenacion del sobrante de vía pública del camino de Son Perelló (Se Viña Veia)...", subhasta que es tornà repetir a la sessió plenària del 18 de desembre de 1947 (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Son Perelló és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici a Moscarí i final a Can Burí, amb una longitud de 2 km i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). El camí que apareix grafiat coincideix amb el camí catalogat, però no la seva descripció.

Segons certificació expedida pel Registre de la Propietat d'Inca el 18 de març de 1995, la peça de terra anomenada Camp del Pont, inscrita en el llibre 119 de Selva, fol 153, finca núm. 5553, inscripció 1ª, té la següent càrrega: "servidumbre de camino de carro de 4 metros de ancho, que arrancando de la carretera nacional de Palma a Alcudia, conduce al puente que existe sobre el torrente, a favor del remanente íntegro predio Son Perelló".

Camí de Can Pelat

El 28 de gener de 1917 l'Ajuntament de Selva va aprovar un compte presentat "por obras realizadas en el camino de Can Pelat importante veinte y cuatro pesetas

ochenta y cinco céntimos y que sean satisfechas con cargo al capítulo correspondiente del presupuesto” (AMS. Sig. 11/3).

Camí de Son Rebassa

En el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva l'1 de juny de 1939 s'aprovà un compte de 30 ptes en concepte d'adobs en el camí de Son Rabassa (AMS. Sense sig.).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 2 de gener de 1942, acordà el nomenament de les persones encarregades d'assenyalar les corresponents tirades en el camí de Son Rabassa (AMS. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Son Perelló i el camí de Son Rebassa dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).

CARTOGRAFIA:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000. Apareixen els trams 1, 2, 3 i 4 i el 5 parcialment.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-III i IV

- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 27.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I i III (39-26).

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(28) CAMÍ DE SA BISBAL / CAMÍ DE MOSCARI A CAIMARI

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-3
671-3-4

Longitud: 1394 m.

Inici: camí de Moscari a Binibona (núm. 12) prop de can Suador.

Final: camí de Campanet (núm. 13).

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Camí municipal.
- Itinerario general de caminos (1848).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 300 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: al tram 1 l'estat es regular amb punts dolents i bo el tram 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: els marges i els paretons són al tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 7 d'abril de 1937 l'Ajuntament de Selva s'acordà la recomposició del camí de Sa Bisbal (AMS. Sig. 13/3).

El mateix ajuntament, segons consta a l'acta del ple del 28 de maig de 1944, acceptà l'oferiment fet pel propietari de Sa Bisbal, pel qual cedia un metre de terreny de la seva propietat per procedir a l'eixamplament del camí i construcció d'una cuneta (AMS. Sig. 13/4), i el 21 de novembre de 1946 s'acordà "que se proceda al arreglo del puesto del camino de Se Bisbal" (AMS. Sig. 13/6).

A la sessió plenària celebrada pel consistori selvatgí el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de sa Bisbal, des de Son Muntaner, fins al camí de Can Tabou, es classificava com camí de segona categoria (4 metres), amb una longitud de 1.500 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Sa Bisbal és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici a Son Muntaner i final al camí de Can Tabou, amb una longitud d'1'3 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Camí de Moscarí a Caimari

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en el lloc nº 19, el camí de Moscarí a Caimari, amb inici al camí de Binibona, i creuant el camí de Pollença nº 3 i sa Bisbal, acaba en el camí de Moscarí a Binibona; el descriu amb una longitud d'un terç de llegua i una amplada de vuit peus, veïnal i amb un estat de conservació regular" (AMS. Sig. 815).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de sa Bisbal dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69).

CARTOGRAFIA:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 28.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix amb el topònim de "Camí de sa Bisbal".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(29) CAMÍ DE SA COMUNA / CAMÍ DE SA TORRENTERA / CAMÍ DES CAÇADORS

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-4
671-3-4

Longitud: 2250 m.

Inici: carretera d'Inca a Lluc PM-213, km 5,1.

Final: coma d'en Mairata, es Coll Matar i es dipòsit.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

- Camí reial.
- Plet per la titularitat del camí.
- Itinerario general de caminos (1848).
- Camí veïnal.
- Obres per part de l'Administració.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Camí municipal.

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 600 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 4 - 4,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del camí fins a la connexió amb el camí núm. 7.

Tram 3

Tipologia: carro.

Amplada: 2 - 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de Son Maga d'en Marquès fins es Dipòsit.

Tram 4

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Des de el tram 3 fins a una distància d'uns 200 metres.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: carro.
Amplada: 2 m.
Tipus de ferm: terra.

Des de el tram 4 fins al Coll Matar.

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert als trams 1, 2 i 3 i obert als 4 i 5.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo als trams 1 i 2, regular al tram 3 i ferm en mal estat als trams 4 i 5.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☒ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: hi ha un pont de volta al tram 2. Els elements constructius són al tram 2.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Hi ha una síquia als primers 200 metres del tram 3.
- Aquest camí dóna accés a la finca pública de la Comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El plet entre la Universitat de Selva i Joan Albertí sobre la possessió de les comunes s'inicia el 30 d'agost de 1774, a causa de la recomposició d'un "Camino Real que comienza del cabo de la Villa, y dura hasta los Montes [...] mandaron los Jurados de dicha Universidad adrezar aquel camino se havia disruhido con las aguas; y quiso molestarlos Juanot Albarti pretendiendo que aquellos montes heran suyos, y que aquello no era camino de la Villa, sino torrente que baxava de la montaña". Una de les proves esgrimides per la Universitat de Selva deia el següent: "A los 13 de Enero año 1583 se hizo visura a pedimento del las partes por el Procurador Real en el terminio por donde pasava el camino Real de la Villa a las montañas para conocer si era camino lo qual provaron la Villa con algunas evidencias porque hallan algunas paredes antiguas, y algunos suelos de empedrados, y la mayor evidencia que comensando al salir de la Villa acaba en las montañas comunas" (AMS. Sig. 847/4).

En sessió plenària celebrada el 5 de juliol de 1945 es donà permís per a la construcció d'una paret "lindante con el camino de la Comuna" (AMS. Sig. 13/4).

El 29 de novembre de 1974 "se dio cuenta del proposito de construcción de un camino en el monte Comuna de Caimari, de las propias de el Ayuntamiento, por parte del Distrito Forestal de Baleares. Teniendo en cuenta que dicho camino servirá como acceso al depósito regulada previsto para el abastecimiento de agua, se acordó manifestar a dicho organismo que este ayuntamiento no tiene inconveniente alguno en que el mismo se lleve a cabo y por tanto informa favorablemente dicho proyecto". Així, el 6 de desembre de 1974 es notificava que la *Comisión Provincial de Montes* havia aprovat el pla de millors de les muntanyes "en el que estava incluído la construcció de un camino forestal en el Monte nº 8 de M.P de las propias de este Ayuntamiento" (AMS. Sig. 14/3).

Camí de sa Torrentera

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, amb el núm. 34, "Camino de la Torrentera", que comença "en uno de los brazos del camino nº 4 punto denominado el sementerio, cruza el torrente de la torrentera el camino nº 16, y que se dirige a las comunas", i acaba "en el predio las comunas de este pueblo"; el descriu amb una llongitud d'un terç de llegua i una amplada de sis peus, classificat com a veïnal, de ferradura, i en un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

El 21 d'abril de 1895 l'Ajuntament de Selva donava compte d'una instància d'un particular "oponiéndose a la expropiación de cierto terreno de procedencia del predio Son Maga, sito en este término, que se proyectaba para el ensanche del camino que conduce a la partida Cuartel de la Ermita, del monte comunal de Caimari, en la que protesta del acuerdo que en cinco de los corrientes se le fue notificado..."; el consistori desestimà la queixa, adduint lo següent: "El camino de que se trata es vecinal y de consiguiente de carácter público, puesto que se halla señalado con el nº 34 del Itinerario formado en 11 de Enero de 1849 [...] Siempre el mencionado camino ha permanecido abierto al público con más o menos anchura, y siendo en la actualidad de sumo interés para el vecindario su inmediato arreglo, conviene que se le dé la anchura que le

corresponde [...] por cuyo motivo y siendo de poca monta los gastos que se ocasionan para poder transitar comodamente por el mismo, se acordó por unanimidad se procediese a la brevedad posible a su arreglos satisfaciendose del capítulo de imprevistos los gasto que se ocasionen por tan útil e interesante mejora” (AMS. Sig. 749).

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el “camino de la comuna des pont del Cementerio asta el Monte”, amb una longitud d'1 km 200 m (AMS. Sig. 815).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de la Torrentera es classificava com camí de tercera categoria (3 metres), amb una longitud de 700 metres (AMS. Sig. 13/6). Aquest document fa referència als trams 1 i 2.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Sa Torrentera és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el km 5 de la carretera Inca-Lluc i final en el camí de Massanella, amb una longitud de 0'7 km i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquesta documentació només fa referència als trams 1 i 2.

El 3 d'agost de 1973 l'Ajuntament de Selva acordà sol·licitar a la Diputació Provincial una subvenció per col·laborar en la reparació dels camins municipals anomenats de Massanella, sa Torrentera i el primer tram del camí de Son Penya (AMS. Sig. 14/3). Aquest document fa referència als trams 1 i 2.

L'Ajuntament de Selva aprovà, en el ple celebrat l'11 de febrer de 1976, “el proyecto de afirmado asfáltico en varios caminos municipales que comprende los caminos de Caimari a Moscarí por Binibona, camino de Son Mavet al de S'Aucaria, Sa Torrentera, Ses Guixeríes y camino dels Pujols” (AMS. Sig. 14/3) i el 31 de gener de 1977 es va publicar un edicte avisant als afectats de les contribucions especials per a la realització d'aquestes obres (AMS. Sig. 815). Aquest document fa referència als trams 1 i 2.

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 20, el camí de Sa Torrentera, amb una longitud de 0,7 km (AGCM. Sig. 1479/8). Aquesta documentació només fa referència als trams 1 i 2.

Camí des Caçadors (trams 1 i 2)

L'any 1990 la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear va elaborar el projecte de pavimentació dels següents camins de Selva: camí vell de Mancor, camí de Caimari a Binibona, camí del pou de Son Ferrer, camí de Can Calders i camí de Caçadors. Segons la descripció del camí inclosa dins la memòria del projecte, el camí de Caçadors té una longitud de 719,10 metres (ACAP. Sense signatura).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 7 de juliol de 1998, informava de l'inici de les obres en el camí dels Caçadors i recomanava no circular per ell (AMS. Sense sig.).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de sa Torrentera dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69).

CARTOGRAFIA:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000. Apareixen els trams 1 i 2 del camí.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareixen aproximadament els trams 1 i 2.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament els trams 1, 2 i 3.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareixen els trams 1 i 2.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareixen aproximadament els trams 1 i 2.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. Full 671-IV. Apareixen els trams 1 i 2.

- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973).* Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 29. Apareixen els trams 1 i 2.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareixen els trams 1 i 2.

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26). Apareixen els trams 1, 2 i 3.

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímic del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareixen els trams 1, 2 i 3.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareixen els trams 1, 2 i 3.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000. Apareixen els trams 1 i 2 i els primers 200 metres del tram 3.

**(30) CAMÍ DE SELVA A MANCOR PER MASSANELLA /
CAMÍ DE SA SINIETA**

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-4

Longitud: 801 m.

Inici: camí de Massanella, núm. 6.

Final: partió de terme amb Mancor de la Vall.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Obres per part de l'Administració.
- Camí veïnal.
- Camí reial.
- Xarxa de camins de servei rural (IRYDA., 1982).
- Delimitació dels termes.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 4 (5) m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una llargària d'uns 100 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

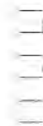
Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En protocol notarial datat el 30 d'agost de 1735 Guillem Bestard, Graxa, capbrevava una peça de terra anomenada s'Olivaret, vora el camí reial de Selva a Mancor (ARM. S-746).

En el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva el 3 de gener de 1892 "Se dio cuenta de una solicitud presentada por D. Jorge Dezcallar y Gual, pidiendo el ensanche de una senda o camino en el Semente de Selva que conduce en el lugar de Mancor, considerandolo de utilidad pública, según se acredita por el plano que acompaña, haciendo cesion gratuita de la parte de terreno lateral para dar la anchura de un destre a dicha camino, aplicando el Ayuntamiento al objeto indicado los jornales de prestacion personal que se conceptuen necesarios para dicho ensanche. Enterados el ayuntamiento, manifestó quedar altamente agradecido de la cesión de terrenos ofrecida por dicho señor, pero que no podía por ningun concepto aplicar por dicha obra la prestación personal" (AMS. Sig. 749).

El consistori selvatgí, en sessió plenària celebrada el 22 de febrer de 1920, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: "los caminos Selva por Massanella a Mancor; Selva por Moscarí al límite de Campanet; Biniamar por los terres al límite de Inca y Bassa de Son Juliá a Caimari y adjudicados con carácter definitivo a favor de Mateo Salvá Vallori por la cantidad de cincuenta y nueve pesetas anuales la del primero de dichos lotes" (AMS. Sig. 12/1).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada l'1 de febrer de 1926, aprovà el contracte de conservació de camins veïnals "que comprendan los tranzones Cal Tuaño al límite de Inca, camí dels Morts, Biniamar por Son Canals al límite de Lloseta, Selva por la tanca den Nofra al límite de Mancor del Valle, Selva por la Tanqueta y Massanella al límite de Mancor del Valle y Caimari por los Fornasos al límite de Mancor del Valle..." (AMS. Sig. 12/4).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí catalogat és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, on apareix com a part del camí núm. 6, amb inici en al nucli urbà de Selva i final en el límit amb Mancor de la Vall, amb una longitud d'1 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El camí catalogat és un dels camins inclosos dins el projecte de la xarxa de camins de servei rural en el terme de Selva, aprovat per l'IRYDA (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) el 31 de desembre de 1982. Apareix grafiat en el plànol del projecte amb el número 9 (AMA. Sig. 815) (veure 2.1.14. Annex).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual

està inclòs, amb el número 19, el camí de Massanella, amb una longitud d'1,2 km (AGCM. Sig. 1479/8). Aquesta documentació també fa referència al camí de Massanella, núm. 6.

Camí de la Sinieta

Dins l'expedient format per procedir a la segregació municipal de Mancor de la Vall, apareix l'informe elaborat per l'Instituto Geográfico y Estadístico el 18 de gener de 1926 per determinar la delimitació entre els termes de Selva i Mancor, on trobam la descripció de la col·locació de les fites: "...continuando desde aquí en línea recta hasta la intercepción de la linde Sur de dicha finca con el camino de establecedores de Sa Viñasa por el que continuaba hasta encontrar el camino de Selva a Massanella, siguiendo por este camino hasta encontrar el camino de establecedores de la Cementera por el cual continua hasta su intercepción en el camino de la Sinieta..." (AMS. Sig. 17/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí des Sementer dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671-III (Inca). Escala 1/50.000.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix com a part del núm. 6.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix amb el nom de "camí des Sementer".

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix grafiat amb el nom de "camí des Sementer".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva*. *Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(31) CAMÍ DES POU COMÚ**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-3-4**Longitud:** 777 m.**Inici:** camí de Can Palluc, núm. 9.**Final:** camí des pont d'en Blai, núm. 8.**Documentació localitzada:** **Interès excursionista:** —**Tipus:**

- Itinerario general de caminos (1848).
- Camí reial.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Pla d'obres i millores (1989).
- Xarxa de camins de servei rural (IRYDA, 1982).
- Camí veïnal.

Interès constructiu: —**TIPOLOGIA****Tram 1****Tipologia:** carro.**Amplada:** 2 - 2,5 m.**Tipus de ferm:** asfalt.

Des de l'inici del camí fins a s'Hort des Bossot.

Tram 2**Tipologia:** carro.**Amplada:** 2,5 - 3,5 m.**Tipus de ferm:** asfalt.**Tram 3****Tipologia****Amplada:****Tipus de ferm:****Tram 4****Tipologia:****Amplada:****Tipus de ferm:**

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí del Pou Comú es classificava com camí de tercera categoria (3 metres), amb una longitud de 1.200 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí del Pou Comú és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el camí de Ses Deveres i final en el Pou Comú, amb una longitud de 0'8 km i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells, el camí del Pou Comú (Caimari) (AMS. Sig. 14/3).

El camí del Pou Comú és un dels camins inclosos dins el projecte de la xarxa de camins de servei rural en el terme de Selva, aprovat per l'IRYDA (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) el 31 de desembre de 1982. Apareix grafiat en el plànol del projecte amb el número 6 (AMA. Sig. 815) (veure 2.1.14. Annex).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 4 de novembre de 1985 es comunicava la concessió per part del Consell Insular de Mallorca de cooperació tècnica total per a la redacció dels projectes de pavimentació asfàltica del camí dels Oms i camí del Pou Comú, projectes que foren inclosos dins el Pla d'Obres i Serveis corresponents a 1986 (AMS. Sense signatura. AGCM. Sig. 2162/5, 2162/6).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca, sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí des Pou Comú fins el Pont d'en Blai (AMS. Sense signatura).

El 18 de juliol de 1997 el consistori selvatgí tractà en el ple la concessió per part del Consell Insular de Mallorca de cooperació tècnica total per a la redacció del projecte d'asfaltat i condicionament del camí vell de Lluc i camí des Pou Comú fins el Pont d'en Blai (AMS. Sense signatura).

Camí des Bosc (Aquesta documentació també fa referència a part del camí de Can Palluc, núm. 9).

En protocol notarial datat el 5 de juny de 1769, Gabriel Albertí capbrevava una peça de terra anomenada la Famada, a Caimari, que “Linda con Camino Real llamado del Bosch, con tierras del Doctor en Medicina Lorenzo Catala de Inca, con tierras de Matheo Amer, con tierras de Pedro Amer hijo de Vicente, con tierras de Antonio Mayrata Celia, con tierras del Predio la Alcaria de Bartolome Amer, y con tierras de Jacinto Caymari...” (ARM. ECR 1051).

L’Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d’abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en divuitè lloc, el camí del Bosc, que comença a la sortida de Caimari i es dirigeix a la vila d’Inca, acabant al camí de Caimari a Inca nº 11; el descriu amb una amplada de vuit peus, veïnal, de ferradura, i amb un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

Dins una relació de camins que l’Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí del Bosc, amb una longitud construïda de 1.510 metres (AMS. Sig. 815).

El 22 de setembre de 1911 l’Ajuntament de Selva acordà procedir a la recomposició de camins veïnals de Caimari “en los trozos comprendidos desde el punto llamado Pont den Blay hasta Caimari y el camino del Bosque desde Caimari hasta el punto llamado Camino de Campanet” (AMS. Sig. 997).

El 12 d’octubre de 1926 el mateix ajuntament establia el tipus de subhasta de camins veïnals del terme, quedant el camí de Caimari per Can Palluch al camí del Bosc en 50 pessetes anuals (AMS. Sig. 12/4).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí des Pou Comú dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).

CARTOGRAFIA:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- *SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(32) CAMÍ DES CÓS / CAMÍ DE BINIAMAR A INCA PEL MOLÍ D'EN LLORENÇÓ

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5
671-2-6

Longitud: 1178 m.

Inici: zona urbana de Biniamar.

Final: partió de terme amb Inca.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Camí veïnal.
- Camí municipal.
- Itinerario general de caminos (1848).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 2,5 m.
Tipus de ferm: terra i macadam.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 240 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 1,5 - 2 m.
Tipus de ferm: terra.

Correspon a un curt tram de 150 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 2,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins al camí de Palma (núm. 34).

Tram 4

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 2,5 m.
Tipus de ferm: terra i macadam.

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

<p>Dificultat:</p> <p>- Sense problemes.</p>	<p>Fites ☐</p> <p>Pintades ☐</p> <p>Cartells ☒</p> <p>- "Camí de Son Marimón" a l'inici del camí del tram 4.</p>
---	---

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament de Selva, en sessió celebrada per l'Ajuntament de Selva el 26 de setembre de 1915, va aprovar un compte "por jornales invertidos en los trabajos de reparación del camino vecinal que de Biniamar conduce a Lloseta por el molino den Llorensó..." (AMS. Sig. 11/1).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí del Cós es classificava com camí de tercera categoria (3 metres), amb una longitud de 2.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí del Cós és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici a Biniamar i final en el Cós, amb una longitud d'1'7 km i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Al mapa adjunt a aquest document el traçat marcat per aquest camí no coincideix amb el catalogat, però sembla ser un error dels autors.

L'any 1985 es varen dur a terme les obres de rectificació d'una corba en el camí del Cós (AGCM. Sig. 3426/2).

Camí de Biniamar a Inca pel molí d'en Llorençó

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, amb el núm. 28, el camí de Biniamar, que comença a l'esmentat poble i acaba a la vila d'Inca, i el descriu amb una longitud de mitja llegua i una amplada de deu peus, classificat com a veïnal, de carro, i en un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Biniamar a Inca, amb una longitud construïda de 1.600 metres (AMS. Sig. 815).

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: "El de Biniamar a Inca por el Molí den Llorensó, en malas condiciones" (AMS. Sig. 815).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ALCÁNTARA PEÑA (1891), a la seva *Guía de las Baleares*, ens parla dels camins veïnals de Selva, entre els quals inclou el camí de Biniamar a Inca, de 2 quilòmetres (pàg. 371).

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí des Cós dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671-III (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. Full 671-III. Apareixen els trams 3 i 4.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973).* Escala 1:25.000. Apareix el tram 4 amb el núm. 32.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareixen els trams 3 i 4.

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26).

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de "camí des Cós".

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares,* escala 1/5.000.

(33) CAMÍ AL CLOT D'EN GAMONDÍ

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-2

Longitud: 301 m.

Inici: carretera PM-213 d'Inca a Lluc, km. 13,1.

Final: prop del torrent de Comafreda.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

Tram 2.

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,7 m.

Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici fins a una distància de 165 metres.

Tram 2

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,5 - 1 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Dificil.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: - Dolent el tram 1 i regular el tram 2. Tot el camí es troba molt envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: els marges només són al tram 2 del camí.

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

(34) CAMÍ DE PALMA / CAMÍ DE LLOSETA / CAMÍ VELL DE LLOSETA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5
671-2-6

Longitud: 1922 m.

Inici: carretera d'Inca a Mancor PMV-2112, km 2,5.

Final: partió de terme amb Lloseta.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Itinerario general de caminos (1848).
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Obres i millores (1979).
- Xarxa de camins de servei rural (IRYDA, 1982).
- Camí veïnal.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 425 m.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Correspon a un curt tram de 130 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.

Amplada: 2 - 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del camí fins a una distància de 425 metres.

Tram 4

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular als trams 1, 2 i 3, dolent a la primera meitat del tram 4 i bo a la resta d'aquest tram.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☒	Paretons	☒	Marges

Observacions: els marges els trobam als trams 3 i 4 i el paretó als trams 1, 3 i 4.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El nom de "camí Vell de Lloseta a Selva" és el que apareix a la cartografia de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, COPOT (1994). Mapa Topogràfic Balear. Escala 1/5000.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 12 d'agost de 1721 la Universitat de Selva es reuní en consell "per affecta de tanir aquerdo sobre lo cami qui passè per prop de les cases de Son Bonafee per la qual a molt temps passen los carros anant y vanint desde esta vile en la Ciutat de Palme y en altres viles, el qual cami ha fet tapar lo Sr. Marti Parallo causant molt de dañy per el trafech de los carros y axi Vs. Ms. discorreran com se ha de fer paraque se fasse destepar dit cami y se torn en lo matex stat de antes. Deon nostres dits Regidors passats los vots de un en altre com se acostume ses conclus resolt y determinat nemine discrepante que dit cami se stigue en lo matex stat de antes y que se dafens fins a diffinitive sententia y per a deaso donam ple poder al dit Pera Anttoni Amer del Castell Regidor" (AMS. Sig. 746).

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix el camí de Selva a Palma "empesando en el cruzero llamado de Son Priam hasta llegar a la raya del termino de la Villa de Binasalem" (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

L'1 de gener de 1817 el Batle Reial de la vila de Selva, seguint les ordres de la Junta de Camins, donava compte de les recomposicions fetes als camins del seu terme durant la darrera temporada: "En la subida de son Bonafe camino de la Ciudad, hasta llegar a la division del termino de Binisalem..." (AGCM. Sig. VI-60/4).

A la relació d'obres públiques que s'havien de fer en el terme, elaborada per l'Ajuntament de Selva el 6 de gener de 1823, apareix "Por el camino que de Selva pasa a Palma", amb un cost de 30 lliures (AMS. Sig. 815).

En sessió celebrada per l'Ajuntament de Selva el 17 de març de 1835, es va tractar la prestació de jornals personals per a la recomposició de camins, especificant-se els llocs on s'havien de començar: "Biniamar desde son Jové hasta la division con Lloseta en el camino de Palma" (AMS. Sig. 7).

L'Ajuntament de Selva, per tal de cumplir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en primer lloc, el camí de Palma, amb inici al poble de Selva, "Pasa por el puente de Son Bonafe, cruza el camino que desde Mancor baja a Inca, en el torrente den monroig, y por último el camino que desde Biniamar va a Inca, dirijiendose a Palma, termina en la Villa de Lloseta, longitud una legua, ancharia media catorce pies, camino vecinal, conservacion en regular estado y de carruajes, interes en primer grado" (AMS. Sig. 815).

El 2 de gener de 1871 el mateix ajuntament acordà multar amb cent reals a un particular per haver construït una paret "lindantes con el camino de Palma y punto el Pou Vey, en el distrito de esta villa, sin su correspondiente autorización" (AMS. Sig. 748/2).

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: "El

de Biniamar a Lloseta por Son Canals, el de Biniamar a Lloseta por Es Pou y el de Lloseta a Selva hasta el cruce del de Mancor a Inca, en un estado completo de abandono siendo imposible el transito bajo ningun concepto" (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells, l'enllaç entre la carretera Mancor hasta Lloseta por Son Batle (AMS. Sig. 14/3).

El camí d'enllaç Mancor-Lloseta per Son Batle és un dels camins inclosos dins el projecte de la xarxa de camins de servei rural en el terme de Selva, aprovat per l'IRYDA (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) el 31 de desembre de 1982. Apareix grafiat en el plànol del projecte amb el número 2 (AMA. Sig. 815) (veure 2.1.13. Annex).

Camí de Lloseta

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 2 de febrer de 1868, es va tractar de la necessitat imperiosa en que es trobaven un nombre considerable de jornalers del terme per falta de treball, per la qual cosa l'Ajuntament acordà atendre a aquella necessitat sol·licitant les autoritzacions corresponents per fer a jornal les obres de recomposició dels camins veïnals de Mancor, Massanella, Palma, i Moscarí (AMS. Sig. 748/2).

A la relació de camins veïnals que s'havien d'incloure dins el pla d'obres municipals format per la secció d'obres públiques de la província, segons disposicions de la Reial Ordre de 22 de març de 1893, apareix, en el municipi de Selva, el camí de Lloseta, amb una longitud aproximada de 5,371 quilòmetres (ACOPOT. Sig. 1089).

En un llistat dels camins veïnals del terme de Selva, sense data, apareix el camí de Selva a Lloseta per Son Bonafè, amb una longitud de 3 km 420 m (AMS. Sig. 815).

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Lloseta, amb una longitud construïda de 2.100 metres (AMS. Sig. 815).

El 17 d'abril de 1921, en el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva, es varen aprovar els expedients de contrata de diversos camins del terme, entre ells el tram de Selva per Son Bonafè al terme de Lloseta (AMS. Sig. 12/3).

Dins l'expedient format per procedir a la segregació municipal de Mancor de la Vall, apareix l'informe elaborat per l'Instituto Geográfico y Estadístico el 18 de gener de 1926 per determinar la delimitació entre els termes de Selva i Mancor, on trobam la descripció de la col·locació de les fites: "...yendo desde aquí en línea recta a la intercepción de la linde Este de la finca de Can Juan Juaneras con el camino de Selva a Mancor, siguiendo desde aquí en línea recta a la intercepción del camino de Selva a Lloseta..." (AMS. Sig. 17/2).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada l'1 de febrer de 1926, aprovà el contracte de conservació de camins veïnals "que comprendan los tranzones Cal Tuaño al límite de Inca, camí dels Morts, Biniamar por Son Canals al límite de Lloseta, Selva por la tanca den Nofra al límite de Mancor del Valle, Selva por la Tanqueta y Massanella al límite de Mancor del Valle y Caimari por los Fornasos al límite de Mancor del Valle..." (AMS. Sig. 12/4).

Pel que fa a la continuació d'aquest camí dins el terme municipal de Lloseta, s'ha trobat la següent documentació:

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Lloseta envià per formar aquest pla, el camí vell a Selva és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Lloseta*, del mateix any, amb inici en el casc urbà de Lloseta i final en el límit de terme, amb una longitud de 0'6 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Camí de Biniamar

L'Ajuntament de Selva, en ple celebrat el 12 de juny de 1850, es va aplicar el producte del jornal personal en el recomposició dels camins del Molinet, la costa de Son Vich, camí de Mancor i camí de Biniamar. Poc després, en sessió plenària celebrada el 23 de juny de 1850, els regidors selvatgins tornaven a parlar de l'inici de la prestació personal: "Al propio tiempo se dará principio el mismo dia en el camino que de esta Villa se dirige a Caymari y Escorca y punto denominado la Costa de Son Vich, y concluido este al otro camino el molinet, y despues al de la construccion del bancal al camino de la Creu den Coxet..." (AMS. Sig. 748/2).

Pel que fa a la continuació d'aquest camí dins el terme de Lloseta apareix en un inventari de camins veïnals de Lloseta, amb el nom de camí vell de Selva (27). A l'esmentat inventari es diu: "Des d'el Pujant, passant pel camp de futbol de So'n Batle, travessa la carretera de Mancor a Inca i, per vaix (sic) de les Mines, arriba a Selva" (Ajuntament de Lloseta. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí vell de Lloseta dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- COELLO, Francisco (1851) *Atlas de España y sus posesiones de Ultramar. Islas Baleares*. Escala 1/200.000.

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921). Escala 1/100.000.*
- *SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). Cartografía Militar de España. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.*
- *MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). Mapa General de Mallorca. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.*
- *SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). Cartografía Militar de España. Escala 1/25.000. 671-III.*
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Escala 1:25.000. Apareix el tram 5 amb el núm. 34 i els trams 1, 2 3 i 4 amb el núm. 32.*
- *SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). Cartografía Militar de España. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).*
- *INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). Mapa Topográfico Nacional de España. Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26).*
- *ORDINAS GARAU (1989). Mapa Toponímico del terme de Selva. Escala 1/11.765. Apareix amb el nom de "camí vell de Lloseta".*
- *CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). Mapa Topogràfic Balear. Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de "camí Vell de Lloseta a Selva".*
- *Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). Término de Selva. Provincia de Baleares, escala 1/5.000. Apareix majoritàriament.*

(35) CAMÍ DEL COLL DE SA BATAIA A SES FIGUEROLES / PAS D'EN BARTOMEU

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-2

Longitud: 2494 m.

Inici: camí des Bosc, núm 70.

Final: partió de terme amb Escorca.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
 - Servitud de pas.
 - Catàleg de camins del terme municipal d'Escorca (FODESMA, 1998).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: ferradura/tirany.

Amplada: 0,5 - 1 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Regular des de l'inici del camí fins al coll de Sa Rota i difícil a la resta.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular des de l'inici del camí fins al coll de Sa Rota i ferm en mal estat a la resta del camí. Pràcticament tot el camí es troba parcialment envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☐	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☒	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☒	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions: el gual empedrat el trobam a l'inici del camí i els escalons els trobam puntualment al llarg de tot el camí.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Al llarg del camí trobam 4 portells amb una amplada superior a la del camí.
- Al final del camí trobam un portell amb una amplada d'1,5 metres.
- Segons fonts orals el camí catalogat també és conegut com a "Pas d'en Bartomeu".
- El camí catalogat discorre dins la finca pública "Ses Figueroles", propietat de la CAIB.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En un document datat l'octubre de 1997, es constitueix una servitud de pas de la família Amer Bibiloni, propietaris de Son Amer, a favor de la finca de Ses Figueroles, adquirida pel Govern Balear; el pas serà de 3 metres d'amplada, pel sud-oest de Son Amer, entre la carretera de Lluc (punt quilomètric 20,8 aproximadament) i el lloc anomenat Ses Solanes (dins la finca de Ses Figueroles).

El camí del Coll de Sa Batalla a Ses Figueroles està inclòs, amb el número 96, en el *Catàleg de camins del terme municipal d'Escorca*, elaborat per Fodesma (Consell Insular de Mallorca) l'any 1998.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- GARCÍA PASTOR (1969). Aquest camí apareix a les *Rutas escondidas de Mallorca*, núm. 32 "Lluc-Sa Coma (Por Ses Figueroles y el Portell des Vent)".

- GORRIAS i DURAN, A. (2001). En el llibre *Les cases de neu de Mallorca* apareix catalogada la casa de neu de Can Catxo, i a l'apartat dedicat als elements del conjunt es fa una descripció del camí d'accés: "el camí que accedeix a la casa de neu puja des de les cases de ses Figueroles fins al coll de sa Bataia; el camí és de ferradura, d'elaboració senzilla, però presentant graons al llarg del seu recorregut" (pàg. 209-210).

- ROIG I ROIG (1995) dedica un itinerari a la possessió de ses Figueroles, on diu: "Una vegada al coll de sa Batalla al costat dret mirant al restaurant surt un camí forestal, que tirant cap a l'esquerra acabarà dins el bosc, d'on surt un senderó convertit en torrent, aque amb moltes sinuositats te durà a la rota amb la seva fonteta. Arribat a aquest indret una sendera més visible, que està cap a l'esquerra, te baixarà fins a les cases de la mateixa possessió..." (pàg. 92-93).

- VALERO I MARTÍ (1993), a la seva obra *Camins i paisatges. Itineraris culturals per l'illa de Mallorca (VI)*, dedica un capítol a la vall d'Alcanella, on podem llegir: Des de la font de la Rota continuam el descens, que s'aboca rost sobre les Figueroles, amb la vall que s'estén al fons, entre la nostra posició i la serra del Pas d'en Bisquera, amb la Capella Blava coma punt culminant (684 m). El camí, un autèntic sender de ferradura, actualment molt abandonat, discorre pel vessant de l'esquerra del comellar, amb marge de sosteniment que sempre protegeix la banda del desnivell" (pàg. 1255).

- VALLCANERAS (1996), a la seva obra *20 itineraris alternatius per la Serra de Tramuntana (I)*, dedica l'itinerari 17 a Ses Figueroles-Capella Blava-Alcanella, on diu: "[...] Un cop haguem arribat al coll, ens dirigirem cap a es Castellot, i ho farem seguint la línia que separa els dos vessants del coll fins arribar als penya-segats [...] De retorn al coll de la casa de neu, iniciarem el descens cap a ses Figueroles per un caminó que va entre al vegetació, però que no és difícil de seguir..." (pàg. 119).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament. Apareix el camí entre les cases de Ses Figueroles i el camí des Bosc.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix com a tirany.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV. Apareix aproximadament. Apareix el camí entre les cases de Ses Figueroles i el camí des Bosc.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix aproximadament. Apareix el camí entre les cases de Ses Figueroles i el camí des Bosc.

(36) CAMÍ DE CAMPANET A INCA / CAMÍ DE CAMPANET

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4
671-4-4

Longitud: 1672 m.

Inici: camí Vell de Pollença (núm. 14).

Final: partió de terme amb Campanet.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Interès constructiu:

Tipus:

- Camí reial.
- Obres per part de l'Administració.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Pla d'obres i millores (1979).
- Xarxa de camins de servei rural (IRYDA, 1982).

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 3 - 4 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites   —

Pintades   —

Cartells   —

Tipus de limitació lateral: paret , reixa i obert

Limitacions de pas: sí   no

Estat del camí: regular, als darrers 175 metres del camí l'estat és bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☐	Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En el llibre de capbreuacions de Selva trobam, amb data del 15 d'agost de 1769, la declaració de la finca Son Net, que feia partió amb el camí reial de Campanet a Inca i amb un camí sender que va a Moscarí (ARM. Sig. ECR 1051).

En sessió plenària celebrada pel mateix ajuntament el 13 de setembre de 1945, vista una instància presentada per la propietària de Son Rebassa sol·licitant permís per construir una paret vora el camí de Campanet a Inca, s'acordà senyalar-li la tirada (AMS. Sig. 13/6).

Camí de Campanet

El 12 d'octubre de 1777 la Universitat de Selva pagava a Jaume Morro 1 lliura 10 sous per sis dietes emprades "en cuidarse de remendar el camí qui va a la de Pollensa, y a la de Campanet" (AMS. Sig. 332/2).

En el ple celebrat el 10 d'octubre de 1897 l'ajuntament selvatgí acordà passar ofici a Joan Sociés (a) Rei "para que desocupe de las piedras y copada el camino que desde el Puente llamado d'en Llao se dirige a Campanet" (AMS. Sig. 749).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva l'11 de novembre de 1900 s'aprovà l'alineació d'un marge a la finca de Can Regalat, situada en el camí de Campanet (AMS. Sig. 749).

A una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Campanet, amb una longitud construïda de 4.100 metres (AMS. Sig. 815).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Campanet és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici al camí d'Inca i final en el terme de Campanet, amb una longitud d'1'7 km i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 4, el camí de Campanet, amb una longitud d'1,7 km (AGCM. Sig. 1479/8).

Camí de Can Queto

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells, des del camí de Can Queto fins el terme de Campanet (AMS. Sig. 14/3).

El camí de Can Queto al terme de Campanet és un dels camins inclosos dins el projecte de la xarxa de camins de servei rural en el terme de Selva, aprovat per l'IRYDA (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) el 31 de desembre de 1982 (AMA. Sig. 815) (veure 2.1.14. Annex). Apareix grafiat en el plànol del projecte amb el número 5.

El 2 de novembre de 1987 un dels regidors del consistori selvatgí exposava el mal estat en què es trobava el camí de Can Queto i sol·licitava que els operaris municipals procedissin a la seva recomposició (AMS. Sense sig.).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí vell de Campanet dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- DESPUIG, Antoni (1785) *Mapa de la Ysla de Mallorca*.

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 36.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 672-I (40-26).

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímic del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix amb el nom de “camí Vell de Campanet”.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

Consell de
Mallorca

■ Departament de
Medi Ambient i Natura

CATÀLEG DE CAMINS DEL TERME MUNICIPAL DE SELVA

(37) CAMÍ DE CAN RIPOLL**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-3-5**Longitud:** 851 m.**Inici:** camí d'Inca (2), núm 38.**Final:** partió de terme amb Inca.**Documentació localitzada:** **Interès excursionista:****Tipus:**
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).**Interès constructiu:****TIPOLOGIA****Tram 1****Tipologia:** carro.**Amplada:** 3 - 4 m.**Tipus de ferm:** asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una llargària de 325 metres.

Tram 2**Tipologia:** carro.**Amplada:** 2 - 3 m.**Tipus de ferm:** terra.**Tram 3****Tipologia****Amplada:****Tipus de ferm:****Tram 4****Tipologia:****Amplada:****Tipus de ferm:**

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, obert i reixa.

Limitacions de pas: sí no

- Una paret i reixa al final del tram 1.

Estat del camí: regular. L'inici del tram 2 es troba molt envaït per la vegetació amb pins caiguts sobre el camí

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Parctons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- El tram 2 del camí discorre per la partió de terme entre Selva i Inca.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Can Ripoll és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici a la carretera Inca-Lluc i final a la carretera de Mancor, amb una longitud d'1'1 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-III.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix amb el núm. 37.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix aproximadament.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26). Apareix parcialment.
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix parcialment el tram 1
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix el tram 1.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000. Apareix el tram 1.

(38) CAMÍ D'INCA (2) / CAMÍ VELL D'INCA**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-3-5**Longitud:** 313 m.**Inici:** camí des Pedregar (núm. 2).**Final:** terme municipal d'Inca.**Documentació localitzada:** **Interès excursionista:****Tipus:**

- Itinerario general de caminos (1848).
- Obres per part de l'Administració.
- Camí veïnal.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

Interès constructiu:**TIPOLOGIA****Tram 1****Tipologia:** carro.**Amplada:** 2 - 2,5 m.**Tipus de ferm:** terra i macadam.

Des de l'inici del camí fins a una llargària d'uns 100 metres.

Tram 2**Tipologia:** carro.**Amplada:** 2,5 - 3 m.**Tipus de ferm:** asfalt.**Tram 3****Tipologia****Amplada:****Tipus de ferm:****Tram 4****Tipologia:****Amplada:****Tipus de ferm:**

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

"Camí Vell d'Inca" al tram 2.

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament de Selva formà, el 20 de febrer de 1840, un "Estado que manifiesta la distancia de este pueblo a todos los de su alrededor, empezando por el Norte y siguiendo hacia Levante hasta volver al punto primero, la estension que en cada una de dichas distancias ocupa su término, la clase de camino y su estado", en el qual apareix el camí d'Inca, classificat com a camí de carro i de ferradura i amb un estat dolent (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en primer lloc, el camí d'Inca, amb inici al poble de Selva, "Dividiendose en dos brazos iguales un poco antes de llegar al torrente denominado de Inca que cruza por uno y otro brazo que van a Inca, dirigiendose y terminando en el mismo Inca, media legua, doce pies, vecinal, regular y de carruajes, interes en primer grado general". El 4 de desembre de 1849 es formava l'itinerari definitiu, i en aquest apareix el camí d'Inca classificat com a camí veïnal de 1er ordre, amb 18 peus d'amplada i 1 llegua de longitud (AMS. Sig. 815).

El 21 d'abril de 1850, segons consta a l'acta del ple de l'ajuntament, es va tractar sobre el traçat de la nova carretera que s'havia de construir per anar de Selva a Inca: "Siendo de gran interes la construccion del unico camino de primer orden que tenemos a esta villa señalado en el itinerario el que de esta Villa dirige a la de Inca dandole la dirección por el camino viejo que es el mas recto, y por otra parte la Villa de Inca la tiene señalada por el pla den Reura, muy tortuoso...", per la qual cosa s'acordà nomenar una comissió conjunta per resoldre la direcció que s'havia de donar a l'esmentat camí veïnal. En sessió del 30 de juliol de 1857 es llegí una comunicació de l'Ajuntament d'Inca on es deia que la corporació no tenia inconvenient en que es seguís el camí vell i per tant s'acordà envià comunicació al governador civil perquè aprovàs el traçat de la via (AMS. Sig. 748/2).

El 15 d'abril de 1860 el consistori local acordà, després de llegir una carta del governador de la província referent a les obres dels camins veïnals de Lluç, Inca, Binibona, Moscarí i Mancor, invertir 1000 reals en les esmentades obres (AMS. Sig. 748/2).

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí d'Inca, amb una longitud construïda de 3.060 metres (AMS. Sig. 815).

El 24 de gener de 1915 "Se dio por enterada la Corporación de un escrito de la Jefatura de obras publicas de la provincia contestación a otro de este Ayuntamiento manifestando que el camino antiguo que de Inca conduce a Caimari por Selva es propiedad del Estado" (AMS. Sig. 11/1).

Camí Vell d'Inca

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a

objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí vell d'Inca és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici al camí de Can Xulla i final en el terme d'Inca, amb una longitud d'0'3 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Can Xulla dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 65).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- DESPUIG, Antoni (1785) *Mapa de la Ysla de Mallorca*.

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*. (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix parcialment.

- DIRECCIÓN GENERAL DEL INSTITUTO GEOGRÁFICO CATASTRAL (1955) *Término municipal de Inca. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix com a "Cº de Inca a Selva".

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26). Apareix parcialment.

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix parcialment.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva*. *Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(39) CAMÍ DES CAMP D'EN CALDÉS / CAMÍ DE LA FONT VALELLA A SES PERERES

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4

Longitud: 326 m.

Inici: camí Vell d'Inca (núm. 1).

Final: camí de Son Macià (núm. 17).

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

- Tipus:**
- Itinerario general de caminos (1848).
  - Obres per part de l'Administració.
  - Camí veïnal.
  - Pla de camins rural de Balears (1989).
  - Sol·licitud de col·laboració tècnica.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

<p>Tram 5</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>	<p>Tram 6</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>
<p>Tram 7</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>	<p>Tram 8</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>

SEGUIMENT

<p>Dificultat:</p> <p>- Sense problemes.</p>	<p>Fites ☐</p> <p>Pintades ☐</p> <p>Cartells ☐</p>
---	--

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: els marges els trobam puntualment i el paretó al final del camí.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí alterna trams asfaltats i trams sense asfaltar.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, amb el núm. 35, "Camino transversal, empieza en el camino de las viñas nº 9 [...] cruza la acequia que baja por en medio de los prats", i acaba "al otro camino de son Macia nº 12"; el descriu amb una llargitud de "una doseava parte de legua", una amplada de quatre peus, classificat com a "de utilidad privada" (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada l'11 de gener de 1878, acordó "que el camino de herradura que parte desde el publico nombrado de las Viñas, y que se dirige al denominado Dels Prats que es tambien de herradura, se trasformen en camino de rueda de catorce palmos de anchura, pudiendose prolongar hasta que empalme con el nombrado des Oms" (AMS. Sig. 748/2).

En el ple del 7 de desembre de 1894 l'Ajuntament de Selva "acordó pasar a los preliminares para resolver lo que proceda sobre la conveniencia de incluir y clasificar como caminos vecinales los dos conocidos con los nombres de camino des Prats uno, y el otro con el des Camp den Caldés, de esta localidad, ambos públicos, actualmente solo para el tránsito de personas y caballerias; debiendo darles la anchura correspondiente para transitar por ellos toda clase de carruajes" (AMS. Sig. 749).

En sessió plenària celebrada el 4 de maig de 1987 l'Ajuntament de Selva acordà sol·licitar al Consell Insular de Mallorca la redacció de diversos projectes, entre ells el de pavimentació asfàltica del camí del Camp d'en Caldés, i poc després, el 9 de maig de 1988, acordà sol·licitar la inclusió en el Pla de Cooperació Tècnica del Consell Insular de Mallorca de diversos projectes, entre ells el de pavimentació asfàltica del camí del Camp d'en Caldés (AMS. Sense signatura).

El 4 de setembre de 1989, en ple celebrat pel consistori selvatgí, es va tractar un escrit de la Conselleria d'Agricultura i Pesca convocant el Pla de Camins Rurals de Balears, i es va decidir sol·licitar la inclusió, entre d'altres, del projecte de pavimentació asfàltica del camí dels Camps d'en Caldés (AMS. Sense signatura). L'any 1990 la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear va elaborar el projecte de pavimentació dels següents camins de Selva: camí vell de Mancor, camí de Caimari a Binibona, camí del pou de Son Ferrer, camí de Can Calders i camí de Caçadors. Segons la descripció del camí inclosa dins la memòria del projecte, el camí de Can Calders té una llargitud de 321,41 metres (ACAP. Sense signatura).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca, sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí d'en Caldés (AMS. Sense signatura).

Camí de la font Valella a ses Pereres

Dins un expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 2 hi apareixen els següents camins: "Son Peña, hasta limite Mancor, casco de Selva, camino

de Massanella hasta limite Mancor; fuelle Valella hasta las Pareras, camino Sirers y camino de Son Priam al caserío Molinou 1000 pesetas” (AMS. Sig. 759/3). Els topònims a que fa referència en aquest document no es localitzen devora el camí però el traçat en el mapa adjunt ens marca el camí catalogat.

Camí de Son Serevet

Segons consta a l'acta del ple celebrat per l'Ajuntament de Selva el 6 d'octubre de 1938 “Vista la solicitud y presupuesto presentado por varios vecinos para la construcción del camino de Son Serevet, se acuerda conceder una subvención para tal construcción de cien pesetas y que se señalara oportunamente la tirada correspondiente” (AMS. Sense signatura).

Camí dels Carboners

El 26 de juliol de 1867 es va publicar el plec de condicions que va regir la subhasta de la construcció d'un marge del camí dels Carboners, “desde el punto la Creu de Son Priam hasta la casa de Se Sort” (AMS. Sig. 815).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix parcialment.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva*. Provincia de Baleares, escala 1/5.000.

**(40) CAMÍ DE BINIAMAR / CAMÍ DE SON ROSSELLÓ /
CAMÍ DE SON ODRE / CAMÍ DE SA MINA**

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5

Longitud: 792 m.

Inici: zona urbana de Biniamar.

Final: partió de terme amb Mancor.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Itinerario general de caminos (1848).
- Obres per part de l'Administració.
- Delimitació de termes.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Des de l'inici del camí fins una distància de 200 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 - 4 m.

Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a una distància de 150 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Continuació fins a una distància de 300 metres.

Tram 4

Tipologia: carro.

Amplada: 3 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Correspon a un curt tram de 60 metres.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret al tram 1, reixa i obert a la resta del camí.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del tram 5 amb un cartell de "Prohibido el paso".

Estat del camí: regular als trams 1 i 5 i dolent als trams 2, 3 i 4 on el ferm es troba en mal estat . El tram 5 està envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☐	Marges

Observacions: trobam les parets al tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El nom de "camí de sa Mina" és el que apareix a la cartografia de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, COPOT (1994). Mapa Topogràfic Balear. Escala 1/5000.
- La continuació d'aquest camí dins el terme de Mancor de la Vall està senyalitzada per aquest ajuntament amb el nom de "camí de Biniamar".

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix, en el núm. 23, el camí de Biniamar, que comença al poble de Mancor, i després de creuar el torrent de Biniazent, acaba als voltants de Biniamar, i el descriu amb una longitud de mitja llegua i una amplada de vuit peus, classificat com a veïnal, de ferradura, amb un estat de conservació regular i un interès de 3er grau (AMS. Sig. 815).

El 16 de febrer de 1894 la comissió d'obres de l'Ajuntament de Selva manifestava que havia marcat la direcció del camí de Biniamar, prop de Son Odre, i del camí anomenat dels Morts (AMS. Sig. 749).

Camí de Son Rosselló

Dins l'expedient format per procedir a la segregació municipal de Mancor de la Vall, apareix l'informe elaborat per l'Instituto Geográfico y Estadístico el 18 de gener de 1926 per determinar la delimitació entre els termes de Selva i Mancor, on trobam la descripció de la col·locació de les fites: "...por el que se sigue hasta encontrar la linde Norte de la finca de Son Odre, desde donde va en línea recta al punto de intercepción del camino de Son Rosselló con la linde que separa la finca Son Odre de la de D. Pedro Juan Ripoll..." (AMS. Sig. 17/2). En el mapa adjunt al document apareix grafiat el camí amb els topònims de "Cº de Son Rosselló" i "Cº de Mancor a Biniamar".

La continuació d'aquest camí dins el terme municipal de Mancor de la Vall apareix a un plànol de l'arxiu d'aquest municipi, sense autor i sense data, on apareix grafiat com a "camino Son Roseó". (AMM. Sig 79/5).

Camí de Son Odre

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: "El llamado vulgarmente de Son Odre, está regular" (AMS. Sig. 815).

Camí de Can Joan Martí a Biniamar

Dins un expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 1 hi apareixen els següents: "Camino Can Juan Martí a Biniamar, casco de Biniamar a Son Canals 400 pesetas" (AMS. Sig. 759/3).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ARXIDUC LLUÍS SALVADOR D'ÀUSTRIA (1991 [1884]), tom VIII, pàg. 276: "Para ir desde Mancor a la vecina Biniamar es preciso desandar un tramo del camino y tomar el que de venida habíamos dejado a la izquierda [...] Salvamos seguidamente el pedregoso cauce seco de una torrentera que descende de la montaña, dejamos un camino a la izquierda, describimos una curva a la derecha, ignoramos el ramal que nace

de esa parte, y por un sendero angosto pero en buen estado hacemos ya vía franca en dirección a las montañas en busca de Biniamar...”.

- FONT MARTORELL (1964). A la seva obra *Cinquenta excursiones a pie por la isla de Mallorca*, apareix la ruta Biniarroi, on diu: “Desde "So N'Odre" a Lloseta, pasando por el caserío de Biniamar”.

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de sa Mina dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000. Apareix aproximadament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. 671-III. Apareixen els trams 1 i 2.

- Plànol del terme de Mancor de la Vall (sense data). Arxiu Municipal de Mancor de la Vall . Sig 79/5. Plànols (1963-1968). Apareix grafiada la continuació d'aquest camí dins el terme de Mancor de la Vall amb el topònim de “camino de Son Roseó”.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareixen els trams 1 i 2.

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26). Apareixen els trams 1 i 2.

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponimic del terme de Selva.* Escala 1/11.765.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000. Apareix amb el topònim de “camí de sa Mina”.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares,* escala 1/5.000.

(41) CAMÍ DES CARRERÓ

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5

Longitud: 447 m.

Inici: camí de Biniamar (núm. 40).

Final: carretera de Biniamar PMV-2113 km 1,7.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Camí veïnal.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 - 4 m.

Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 220 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 5 - 5,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular. Els darrers 40 metres de camí estan asfaltats.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En un llistat dels camins veïnals del terme de Selva, sense datar, apareix el carreró fins a la comuna, amb una longitud de 425 metres, i en una altra una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí del Carreró, amb una longitud construïda de 1.040 metres (AMS. Sig. 815).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí des Carreró dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).

CARTOGRAFIA ON APAREIX

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix parcialment.

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26). Apareix el tram 2 del camí.

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765. Apareix el tram 1 del camí.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COBOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares,* escala 1/5.000.

(42) CAMÍ A SA ROTA DE N'ESTEVE**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-2-3**Longitud:** 736 m.**Inici:** camí Nou de Lluc, núm. 65.**Final:** fins a una distància de 630 metres.**Documentació localitzada:** **Interès excursionista:** **Tipus:****Interès constructiu:** **TIPOLOGIA****Tram 1****Tipologia:** ferradura.**Amplada:** 1 - 1,5 m.**Tipus de ferm:** terra.

Des de l'inici fins a una distància de 270 metres.

Tram 2**Tipologia:** ferradura.**Amplada:** 1 - 1,5 m.**Tipus de ferm:** terra i empedrat.

Continuació del camí fins al final, prop de la rota de Son Canta.

Tram 3**Tipologia:** ferradura.**Amplada:** 1 - 1,5 m.**Tipus de ferm:** terra.

Ramal que parteix del final del tram 1 i té una distància d'uns 100 metres.

Tram 4**Tipologia:****Amplada:****Tipus de ferm:**

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Fàcil.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del camí.

Estat del camí: regular. El camí està envaït per la vegetació, sobretot el tram 3.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☒ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: els paretons tenen una presència puntual.

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- CIM (1993). El camí de sa Rota de n'Esteve està inclòs en el *Catàleg dels antics camins de la Serra de Tramuntana*, dins el terme municipal de Selva, a l'apartat d'altres camins del terme de Selva (pàg. 330).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

(43) CAMÍ DE SON FERRER / CAMÍ DES POU DE SON FERRER / CAMÍ DE SES CASETES

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-3
671-3-4

Longitud: 1064 m.

Inici: zona urbana de Moscari.

Final: sa Siquieta.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Camí veïnal.
- Pla de camins rurals de Balears (1989).
- Sol·licitud de col·laboració tècnica.

Interès constructiu:

Tram 3.

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 4,5 - 5 m.
Tipus de ferm: grava.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 70 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 3 - 4 m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a les cases de Son Ferrer.

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: dolent al tram 1 i regular a la resta del camí.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☒	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☒	Escopidors	☐	Ratlletes
☒	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☒	Paretons	☒	Marges

Observacions: el gual empedrat correspon al llit d'un torrentó que creua el camí i al igual que els escopidors i els marges el trobam al tram 3.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Els primers metres de camí fan partió amb la zona urbana de Moscari.
- Hi ha una síquia d'uns 60 metres al tram 3.
- El nom de camí de Son Ferrer prové de fonts orals.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En el ple del 31 de maig de 1891 “La comisión de obras, dio relacion que se había constituido en camino que del lugar de Moscarí conduce al Pou de Son Ferré al objeto de señalar la alineación solicitada por Francisco Martorell Morro para construir un murete que deberá sostener dicho camino a la finca rustica llamada Es Pou de Son Ferré...” (AMS. Sig. 749).

L'ajuntament selvatgí, segons consta a l'acta del ple del 23 d'abril de 1893, acordà “que puesto que el vecino de Moscarí D. Rafael Garau, ha colocado piedras arbitrariamente dentro el camino que de dicho lugar conduce al Pou de Son Ferré, y muy cerca de este, se le prevenga quite dichos obstaculos...” (AMS. Sig. 749).

El 17 d'abril de 1910 es donava lectura a una instància d'un veïnat demanant permís per construir una caseta a Son Ferré, “lindante con el camino vecinal” (AMS. Sig. 750/11).

A l'acta del ple del 2 de setembre de 1985 “El Sr. Vallori solicita la intervencion del Sr. Coll en el arreglo del camí de Son Ferrer” (AMS. Sense Sig.).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 9 de maig de 1988, acordà sol·licitar la inclusió en el Pla de Cooperació Tècnica del Consell Insular de Mallorca de diversos projectes, entre ells el de pavimentació asfàltica del camí del Pou de Son Ferrer (AMS. Sense signatura).

El 4 de setembre de 1989, en ple celebrat pel consistori selvatgí, es va tractar un escrit de la Conselleria d'Agricultura i Pesca convocant el Pla de Camins Rurals de Balears, i es va decidir sol·licitar la inclusió, entre d'altres, del projecte de pavimentació asfàltica del camí del Pou Comú de Son Ferrer (AMS. Sense signatura).

L'any 1990 la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear va elaborar el projecte de pavimentació dels següents camins de Selva: camí vell de Mancor, camí de Caimari a Binibona, camí del pou de Son Ferrer, camí de Can Calders i camí de Caçadors. Segons la descripció del camí inclosa dins la memòria del projecte, el camí del Pou de Son Ferrer té una longitud de 2.121,20 metres (ACAP. Sense signatura). Aquest projecte d'asfaltat no s'arribar a complir ja que avui en dia aquest camí es de terra.

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca, sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí des Pou de Son Ferrer (AMS. Sense signatura).

Camí de Ses Casetes

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 6 de setembre de 1878, acordà prevenir a un veïnat de Moscarí “que dentro el preciso termino de ocho días ponga el camino nombrado de las Casetas, en la porcion que atraviesa la finca de su propiedad, con arreglo y sugesion al trazado que se le tiene señalado, bajo apercibimiento de verificarlo a sus espensas si no lo cumpliese”. Poc després, el 10 de

gener de 1879, també s'acordà prevenir a diversos veïnats de Moscari "que si en el improrrogable termino de ocho dias no proceden al arreglo del camino que va del lugar de las casetas a Son Farré en conformidad a la alineacion que señalo el director de caminos, el ayuntamiento lo verificará a costa de los espresados sugetos" (AMS. Sig. 748/2).

El 12 d'octubre de 1926 el mateix ajuntament establia el tipus de subhasta de camins veïnals del terme, quedant el camí de Moscari a les Casetes en 60 pessetes anuals (AMS. Sig. 12/4).

Camí de Can Fonoll

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 30 de novembre de 1902, concedia permís a un veïnat de Campanet per modificar una clavaguera en el camí de Can Fonoll, dins la finca anomenada Can Partera (AMS. Sig. 750/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de ses Casetes dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*, (1858) Escala 1/25.000. Apareix majoritàriament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament i majoritàriament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament i majoritàriament.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV. Apareix majoritàriament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix majoritàriament i aproximadament.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponimic del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de

“camí de ses Casetes”.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(44) CAMÍ DE SA VINYASSA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-4

Longitud: 342 m.

Inici: camí de Massanella, núm. 6.

Final: partió de terme amb Mancor.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Delimitació de termes.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 3,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 100 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2 - 2,5 m.

Tipus de ferm: terra i macadam.

Continuació fins a una distància de 200 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular al tram 1, dolent al 2 i bo al tram 3. El ferm es troba en mal estat al tram 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: trobam marges als trams 2 i 3.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí fa partió de terme amb Mancor.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Dins l'expedient format per procedir a la segregació municipal de Mancor de la Vall, apareix l'informe elaborat per l'Instituto Geográfico y Estadístico el 18 de gener de 1926 per determinar la delimitació entre els termes de Selva i Mancor, on trobam la descripció de la col·locació de les fites: "...continuando desde aquí en linea recta hasta la intercepción de la linde Sur de dicha finca (Son Maga) con el camino de establecedores de Sa Viñasa por el que continuaba hasta encontrar el camino de Selva a Massanella..." (AMS. Sig. 17/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- **SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948)**. *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.
- **MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958)**. *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.
- **SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963)**. *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV.
- **SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983)**. *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix aproximadament.
- **INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985)**. *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- **CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994)**. *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.

(45) CAMÍ REIAL DE BINIAMAR A BINIATZENT

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5

Longitud: 1347 m.

Inici: camí de Biniamar, núm. 40.

Final: partió de terme amb Mancor.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
 - Obres per part de l'Administració.
 - Camí públic.
 - Camí Reial.
 - Via pública.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Des de l'inici del camí fins a una llargària de 285 metres.

Tram 2

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,8

Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins al final.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular. El tram 2 es troba parcialment envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☐	Marges

Observacions: les parets es troben a l'inici del tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El tram 2 del camí discorre per dins la finca pública de la comuna de Biniamar.
- Actualment s'utilitza el tram 1 d'aquest camí i el camí catalogat amb el núm 63. Tot i això el tram 2 del camí correspon a un antic traçat que apareix al mapa cadastral de 1858, parteix de prop de ses Bassetes i arriba a la partió de la comuna de Biniamar, on hi ha un portell tapat amb una amplada de 2,3 m.
- L'inici del tram 2 està poc elaborat.
- Segons fonts orals el topònim de camí Llarg es correspon amb el tram 1 i el tram 2 és conegut amb el topònim de camí de ses Bassetes.
- Al tram 2 del camí es troba un portell on començava el camí que dirigia a Biniarroi, ja dins el terme municipal de Mancor de la Vall, tal i com es pot veure al Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca. (1858).

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En un document dels protocols de l'antiga Cúria del Paborde de Tarragona, datat el 3 de gener de 1662, veim com Miquel Coll de Biniamar denunciava tenir un clos de terra amb cases, que confrontaven "de una part ab camí qui va de Biniamar a las comunas de dit lloch...".

En el llibres de la Cúria del Paborde de Tarragona es recullen nombroses declaracions de propietats que fan referència a aquest camí: l'11 d'agost de 1649 Antoni Coll declarava tenir i posseir unes cases i clos de terra que afrontaven "...de una part ab camí publich per hont se va dela plassa de dit lloch ala possessio dita biniatzent, y de altre ab casses de Matheu Ferrer, y de altre ab cases y clos de Antoni Jaume fill de Joan, les quals te y possiex conforma auto en la present scrivania continuat al primer de Agost 1636 per lo que promet y jura". Pocs dies després, el 13 d'agost, Antonina Reus i Comes declarava unes cases a Biniamar, que confrontaven "...de una part ab carrer publich, o, camí per hont se va del present loch de biniamar al loch de Biniatzent, y de altre part ab casses y clos de terra de Pera Vaquer y de altre ab Casses y clos de Jauma Bastra Baya y de altre ab cassas dels hereus de Miquel Bastra. El 14 d'agost del mateix any Mateu Bastra denunciava posseir un clos de terra a Biniamar que afrontava, entre altres, "...ab Cami Reial anant de biniatzent ala vila de Incha..." (ARM. Sig. T-55).

El 3 de gener de 1661 Miquel Coll denunciava posseir una peça de terra a Biniamar, que "...Afronta de una part ab via publica qui va de la possessio de Biniatzent a Incha de altre ab terras de Matheu Beltran als. Bosquet, y ab dos parts ab terras de Bartomeu Coll germa del dit denunciant..." (ARM. Sig. T-55).

El 4 de desembre de 1709 Antoni Coll Ramon declarava tenir unes cases i corral " ...tirant dit corral just a lo clos den tolra ran de la paret de la clasta scituades en dit lloch de Biniamar [...] affrontan de una part ab camí publich per lo qual se va de dit lloch a la Possessio de Biniatzent..." (ARM. Sig. T-55).

El 10 de novembre de 1729 Antonina Llompart i el seu fill Antoni Reus registraven unes cases i clos de terra a Biniamar que "...afronten de una part ab carrer public per ahont se va a Biniatzent..." (ARM. Sig. T-55).

El 22 d'abril de 1795 comparagué Francesc Orlandis Cavalleria, que "denuncia tenir, y poschir un tros de terra, que antes servia de Comuneta, y pasatge al Puig Major de Biniamar, que es a modo de una vela de setgetia, de tenor de un quart poch mes, o menos situat en dit Lloch de Biniamar, tinguda en el sobre dit alou a vinté de lluisme, y presentació de fadiga de deu dias, y a cens de un sou reservatiu, alodial, pagador al dit Señor Alouer el dia de St. Andreu Apostol; afronta de una part ab Cami Real per hont se va de dit Lloch de Biniamar a la Posesió Binietzent, y al Puig Major, de altre ab terras de la Posesió de Con Collodre del dit Denunciante, de altre ab Quintana, sive comuna de dit Lloch de Biniamar, y de altre part fins al dit Cami Real ab terras de dita Posesio Son Collodre..." (ARM. Sig. T-58).

Camí Llarg (tram 1)

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 2 de gener de 1871, "acudiendo a los deseos de su presidente y a los de otros vecinos del lugar de Biniamar, acordó otorgar la correspondiente licencia a los moradores de dicho sugraganeo para construir una acequia desde el camino Llarch hasta la antigua que existe dentro del monte comunal contiguo..." (AMS. Sig. 748/2)

La continuació d'aquest camí dins el terme municipal de Mancor de la Vall apareix grafiat a un plànol de l'arxiu d'aquest municipi, sense autor i sense data, on apareix grafiat com a "camino a Biniatxents". (AMM. Sig 79/5).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- FONT MARTORELL (1964). A la seva obra *Cincuenta excursiones a pie por la isla de Mallorca*, apareix a la ruta Biniarroí, on diu: "Al llegar a un camino que cruza el que se está siguiendo, se toma a la derecha, hasta las casas de "So N'Odre"".

- PALOS (1984) dedica un dels seus *Itineraris de Muntanya* a Biniarroí, on es pot llegir: "...Aquí, la carretera, cap a l'esquerra, condueix a Mancor i cap a la dreta, a Biniatzent.

Nosaltres travessarem la carretera i seguirem davallant per un senderó que, en la mateixa direcció que hem duit fins ara, ens situarà, després de passar un portell, en el camí que du de Biniatzent a Biniamar. Seguirem aquest camí cap a l'esquerra, fins a assolir l'acollidor poble de Biniamar..." (pàg. 105 - 107).

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí Llarg dins *Els noms de lloc del terme de Selva*, del que diu: "Camí a la possessió de So n'Odre" (pàg. 70).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix el tram 1 del camí.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix el tram 1.

- Plànol del terme de Mancor de la Vall (sense data). Arxiu Municipal de Mancor de la Vall. Sig 79/5. Plànols (1963-1968). Apareix grafuada la continuació d'aquest camí dins el terme de Mancor de la Vall amb el topònim de "camino a Biniatxents".

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix el tram 1 del camí.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareix aproximadament el tram 1 del camí.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-III (Inca). Apareix el tram 1 del camí.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix el tram 1 del camí.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26). Apareix el tram 1 del camí.
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix el tram 1 del camí amb el topònim de “camí Llarg”.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix el tram 1 del camí amb el topònim de “camí Llarg”.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva, Provincia de Baleares*, escala 1/5.000. Apareix el tram 1.

(46) CAMÍ DES CEMENTIRI DE BINIAMAR**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-2-5**Longitud:** 209 m.**Inici:** zona urbana de Biniamar.**Final:** cementiri de Biniamar.**Documentació localitzada:** **Interès excursionista:** **Tipus:**
- Obres per part de l'Administració.**Interès constructiu:****TIPOLOGIA****Tram 1****Tipologia:** carro.**Amplada:** 2,5 - 3,5 m.**Tipus de ferm:** asfalt.**Tram 2****Tipologia:** ferradura.**Amplada:** 2 (4) m.**Tipus de ferm:** empedrat.

Des de la meitat del tram 1 fins al cementiri.

Tram 3**Tipologia****Amplada:****Tipus de ferm:****Tram 4****Tipologia:****Amplada:****Tipus de ferm:**

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☒	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions: els escalons i marges els trobam al tram 2.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí dona accés a la finca pública de la Comuna de Biniamar.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 6 d'agost de 1916 s'aproven tres relacions de jornals invertits "en la reparació del camino que de Biniamar conduce al Cementerio de dicha aldea importantes en junto treinta y cinco pesetas" (AMS. Sig. 11/2).

El 26 de novembre de 1980 el consistori selvatgí acordà sol·licitar a l'IRYDA (Instituto de Reforma y Desarrollo Agrario), dins del programa de millores del medi rural, subvencions per a les obres d'asfaltat del camí dels Oms, camí de l'Alqueria al Pla de Son Sastre, camí de Ses Planes, camí de Sa Tanqueta i camí del Cementeri de Biniamar (AMS. Sig. 14/3) (veure 2.1.14. Annex).

El mes de febrer de 2001 es va formar el projecte de pavimentació de camins rurals de Selva, que incloïa el camí del Cementeri de Biniamar i el camí de Massanella (Arxiu administratiu de Cooperació Local. Sense signatura. Mancomunitat del Raiguer. Pla de camins rurals. 2001).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000. Apareix el tram 2 del camí.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. 671-III. Apareix el tram 1 parcialment i el tram 2.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26). Apareix el tram 2.
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765. Apareix el tram 1 parcialment i el tram 2.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000. Apareix el tram 1 parcialment i el tram 2.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares,* escala 1/5.000. Apareix el tram 1 parcialment.

(47) CAMÍ DES CASTELL

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-3
671-4-3

Longitud: 4953 m.

Inici: zona urbana de Binibona.

Final: terme municipal de Campanet.

Documentació localitzada:
Tipus:

Interès excursionista:
Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3,5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a les cases des Castell.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: terra i pedres.

Continuació del camí fins prop de les cases de Santiani Nou.

Tram 3

Tipologia: pista.
Amplada: 2,5 - 3,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a sa Torreta.

Tram 4

Tipologia: pista.
Amplada: 3,5 - 4 m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins al final del camí.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: carro.
Amplada: 2,3 m.
Tipus de ferm: terra.

Del tram 2 fins a uns 500 metres abans del final del camí.

Tram 6

Tipologia: carro.
Amplada: 3 m.
Tipus de ferm: terra.

Correspon a un ramal que parteix de l'inici del tram 4, prop de sa Torreta, i acaba a la partió de terme.

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Regular els trams 5 i 6 i sense problemes a la resta.

Fites   —

Pintades   —

Cartells   —

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del tram 2.
- Una paret i reixa prop del final del tram 6.

Estat del camí: regular als trams 1, 2, 3 i 4. El final del tram 2 i els trams 5 i 6 es troben en mal estat. El final del tram 5 ha estat llaurat. El tram 6 es troba molt envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☒	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions: El pont es troba al final del tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Els trams 3 i 4 han estat oberts amb cullera.
- Els darrers 140 metres del tram 5 actualment no existeixen.
- El camí que apareix grafiat a les Rutes Amagades transcorre pels trams 1, 2, 3, 6 i el 4 parcialment. El tram 5 es correspon amb l'antic traçat d'aquest camí.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:**

- ARXIDUC LLUÍS SALVADOR D'ÀUSTRIA (1991 [1884]), tom VIII, pàg. 265, quan descriu la vista que es contempla des del campanar de l'església de Campanet, diu: "Desde la torre se abarca una amplia panorámica de los alrededores, del valle de Son Garau con las casas de Biniatró, y del puig de Sant Miquel y del Ullastrar, límite del valle en dirección a Pollença. Divisamos también los dos caminos de Lluc por Castell y Monnàber respectivamente, el segundo más próximo pero practicable sólo a pie".

- GARCÍA PASTOR (1969). A la ruta núm. 19 dedicada a la Capella Blava es descriu aquest camí: "A penes deixades les cases d'Es Castell, ja es veu el caseriu de Binibona, al peu de la falda oriental de la Serra des Vidre. El camí va baixant fent revolts per entre vells olivars, en cerca del pontarró que salva els torrents, aquí units, de Comafreda i Picarols, ja sortits al pla i sense cap malícia...".

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí des Castell Gran i el camí des Castell Petit dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).

CARTOGRAFIA ON APAREIX :

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareixen els trams 1, 5 i 6 i el 2 parcialment.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareixen els trams 1, 5 i 6 i el 2 parcialment.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareixen els trams 1, 5 i 6 i el 2 parcialment.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareixen els trams 1, 2, 3 i 6.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV. Apareixen els trams 1, 2, 3 i 4.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareixen els trams 1, 2, 3 i 6.

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26). Apareix majoritàriament. El tram 5 apareix com a caminó.

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix majoritàriament.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareixen els trams 1, 2, 3, 4 i el 5 majoritàriament.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva*. *Provincia de Baleares*, escala 1/5.000. Apareix el tram 1 parcialment.

(48) CAMÍ D'AUXELLA / CAMÍ VELL D'AUXELLA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4

Longitud: 985 m.

Inici: carretera PMV-2131, km. 1,9.

Final: camí Reial de Muro, núm. 3.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Sol·licitud de col·laboració tècnica.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,8

Tipus de ferm: terra.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular. El ferm es troba en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca, sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí vell d'Auxella (AMS. Sense signatura).

En Registre de la Propietat d'Inca, tom 3165, llibre 169 de Selva, fol 91, finca 6483 N, inscripció 4^a, apareix una peça de terra amb casa en estat ruïnós anomenada Urxella, que fa partió al Nord, amb terra de Llorenç Ferrer i hereus de Mateu Martorell, "y en parte, con camino".

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX :**

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921). Escala 1/100.000.*
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000.*
- *SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). Cartografía Militar de España. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.*
- *MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). Mapa General de Mallorca. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.*
- *SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). Cartografía Militar de España. Escala 1/25.000. 671-IV.*
- *INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). Mapa Topográfico Nacional de España. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).*
- *SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1989). Cartografía Militar de España. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix el tram 1 parcialment.*
- *ORDINAS GARAU (1989). Mapa Toponímico del terme de Selva. Escala 1/11.765.*
- *CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). Mapa Topogràfic Balear. Escala 1/5.000.*
- *Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). Término de Selva. Provincia de Baleares, escala 1/5.000.*

(49) CAMÍ DES COMELLAR DE SA COVETA NEGRA**LOCALITZACIÓ**

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-2
671-2-3

Longitud: 2688 m.

Inici: carretera d'Inca a Lluc PM-213, km 10,05.

Final: partió de terme amb Escorca i camí Nou de Lluc (núm. 65).

Documentació localitzada: ✓

Interès excursionista: ✓

Tipus:
- Obres per part de l'Administració.

Interès constructiu: ✓

TIPOLOGIA**Tram 1**

Tipologia: carro.

Amplada: 3 - 4 m.

Tipus de ferm: terra i grava.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 1100 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 - 4 m.

Tipus de ferm: pedres.

Continuació del camí fins a una distància de 270 metres.

Tram 3

Tipologia: ferradura/tirany.

Amplada: 1 - 1,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a una distància d'uns 580 metres.

Tram 4

Tipologia: tirany.

Amplada: 0,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a la partió de terme.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: pista.
Amplada: 3 - 4 m.
Tipus de ferm: formigó.

Des del final del tram 1 fins a una distància de 400 metres.

Tram 6

Tipologia: pista.
Amplada: 3 m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del tram 5 fins al camí Vell de Lluc (núm. 65).

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes els trams 1, 2, 5 i 6 i difícil els trams 3 i 4, a causa d'haver-hi nombroses fites que indiquen diferents rutes.

Fites	☒
Pintades	☒
Cartells	☐

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular als trams 1, 2, 5 i 6 i dolent als trams 3 i 4. Els trams 2, 3 i 4 es troben envaïts per la vegetació i hi trobam arbres caiguts. El tram 6 ha estat obert amb cullera.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☐	Paret
☐	Clavegueres	☒	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☒	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions: els escopidors els trobam als trams 1 i 5, el pont es troba prop del final del tram 1 i els marges els trobam a tot el camí, excepte al tram 4.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí discorre per dins la finca pública de la Comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 8 de febrer de 1933 “se acuerda que Cristobal Barceló Vallori se encargue por el tipo de setecientas cincuenta pesetas en la construcción del camino de la Coveta Negra en el Monte Caimari, en vista de que las subastas realizadas han quedado desiertas” (AMS. Sig. 13/1).

El 15 de març de 1934 el consistori selvatgí aprovà un compte de 150 pessetes en concepte de reparació del “camino del monte comunal Caimari denominado Sa Coveta Negra” (AMS. Sig. 13/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- CIM (1993). El camí des Comellar de sa Coveta Negra està inclòs en el *Catàleg dels antics camins de la Serra de Tramuntana*, dins el terme municipal de Selva: “Té el començament a la carretera Caimari-Lluc, un poc abans de Son Canta i es perd arribant al Pas de n'Arbona” (pàg. 325).

- ORDINAS GARAU (1998), quan parla de la xarxa viària de Caimari, diu: “Pel que fa als camins de muntanya, tenim constància de la construcció del Camí de sa Coveta Negra que fou encarregat a Cristòfol Barceló Vallori per la comissió gestora que dirigí l'Ajuntament de Selva durant els primers mesos de 1933. Pocs anys després (1936), entre les obres municipals encarregades durant la Guerra Civil per tal de donar feina als aturats, l'Ajuntament de Selva va signar un acord amb la *Delegació Provincial Junta Proatur Obrer* per obtenir una subvenció a les obres realitzades de cara a la prolongació del Camí des Comellar dets Horts, del qual ja se n'havia realitzat un tram l'any 1920 i proposat un altre a finals de 1935” (pàg. 110).

- ROIG I ROIG (1995), en parla de possibilitats per pujar al puig de n'Ali, diu: “Uns metres més amunt a l'anterior i a la mateixa carretera hi ha també unes barreres amb un pujador artificial, que donen accés a un camí ample que discorr dins el comellar de sa Cometa o Coveta Negra, al costat del torrent i que més amunt es bifurca. Els de l'esquerra, que seguiràs, es fa difíciltós i ho és fins assolir el coll de n'Arbona que mira ja a la vall de Comafreda. Des d'aquest coll hauràs d'ascendir sense camí” (pàg. 72).

- VALLCANERAS (1996) dedica l'itinerari 15 dels seus *20 itineraris alternatius per la Serra de Tramuntana (I)* al puig de n'Ali pel Comellar de s'Homo, on podem llegir: “Pujant d'Inca a Lluc, tenint a la dreta la zona d'esbarjo de sa Comuna de Caimari, la carretera descriu dues corbes molt marcades a la dreta. Tant una com s'altra hi ha un portell: el primer serveix per accedir al comellar de s'Homo i el segon per fer la davallada des del comellar de sa Cometa Negra ” (pàg. 107).

CARTOGRAFIA ON APAREIX :

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareixen els trams 1, 2, 3 i 4.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareixen els trams 1, 2, 3 i 4.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix com a camí de ferradura. Apareixen aproximadament els trams 1, 2, 3 i 4.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-IV. Apareix el tram 1.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareixen els trams 1, 2, 5 i 6.

(50) CAMÍ DE NA PONTONS**LOCALITZACIÓ**

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4
671-4-4

Longitud: 275 m.

Inici: camí Vell de Pollença, núm. 14.

Final: camí de Campanet a Inca, núm. 36.

Documentació localitzada: ✓

Interès excursionista:

Tipus:
- Certificat d'utilitat pública.
- Camí públic.
- Tancament del camí.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA**Tram 1**

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 3 m.
Tipus de ferm: grava.

Tram 2

Tipologia: ?
Amplada: ?
Tipus de ferm: ?

Correspon als primers 35 metres del camí.

Tram 3

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes el tram 1.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: parets al tram 1 i obert a la resta.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo el tram 1.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions:**OBSERVACIONS GENERALS :**

- Hi ha una síquia paral·lela al tram 2 del camí, que actualment no existeix.
- Segons el Mapa General de Mallorca (1958) de Josep Mascaró Pasarius aquest camí és la continuació al camí que té grafiat amb el topònim de Camí de Na Pontons (camí catalogat amb el núm 3, tram 2).
- El tram 2 actualment no existeix.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 9 de febrer de 1998 el zelador municipal de l'Ajuntament de Selva emetia un informe en el qual es tractava el tancament del camí de na Pontons per part de particulars i es deia "...QUE DEBE ABRIRSE COMO CAMINO PUBLICO..." (AMS. Sense signatura).

L'any 1999 la comissió d'obres, després d'haver estudiat detingudament l'expedient d'obres 54/97, acordà per unanimitat concedir la llicència d'obres pertinent i manava que "ANTES DEL INICIO DE LAS OBRAS SE HA DE PROCEDER A AL APERTURA Y ADECUACIÓN DEL CAMINO PÚBLICO DE NA PONTONS" (AMS. Sense signatura).

Segons certificació expedida per l'Ajuntament de Selva el 22 de juliol de 2003, "resulta que el camí conegut com a "Camí de Na Pontons", al seu pas per les parcel·les 3, 4 i 7 del polígon 1, es de titularitat pública" (AMS. Sense signatura).

En el Registre de la Propietat d'Inca, tom 310, llibre 21 de Selva, foli 210, finca 993 N, apareix la venda d'una peça de terra anomenada Son Rebassa i Can Botilla, situada a Moscarí, que fa partió al Nord, amb terres de Maria Llompart, al Sud, amb terres d'Antònia Llompart, a l'Est, amb una síquia, i a l'Oest, amb el camí de na Pontons.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Na Pontons dins *Els noms de lloc del terme de Selva*, del que diu: "Camí que antigament devia passar pel terme si atenem un manuscrit sobre ell que diu: "...Es el más antiguo del pueblo: pues si hemos de dar crédito a una popular tradición es debido a la generosidad de una noble señora muy rica y religiosa llamada vulgarmente Pontons que residía en el término de Manacor en el siglo XIII poco después de la conquista, cuya señora lo adquirió, según se dice, para abreviar sus bestias al subir y bajar de N^a S^a de Lluch, donde iba con frecuencia". (MORRO, 1984)" (pàg. 69).

- ORDINAS GARAU (1998), quan parla de la tradicional ruta que anava fins a Lluc, diu: "A aquesta n'hi apareixen associades d'altres, com la del legendari Camí de na Pontons. Segons la tradició caimarienca, aquesta via partia de Manacor i devia el nom a una noble senyora, molt rica i religiosa, que visqué en el segle XIII i que tenia gran devoció per la Mare de Déu de Lluc. A tal efecte, faria construir aquest camí, o alguns dels seus trams..." (pàg. 108).

- ORDINAS et alt. (1998), a la seva obra *El camí vell de Lluc*, també parlen de les rutes que pujaven a Lluc i del camí de na Pontons: "...una noble senyora del segle XIII que residia a Manacor, però moguda per una forta devoció a la Mare de Déu de Lluc, va manar construir un camí que discorria, en part, per dins el terme de Selva i del que encara avui alguns trams en conserven el nom" (pàg. 17).

- VALERO I MARTÍ (1993), a la seva obra *Camins i paisatges. Itineraris culturals per l'illa de Mallorca (VI)*, dedica un capítol a la vall d'Alcanella, des del coll de Sa Batalla fins a Sant Miquel de Campanet, on podem llegir: "Aquest antiquíssim camí que

comunica amb el llevant de l'illa és objecte de contarelles i rondalles. La recollida per Mn. Antoni M. Alcover diu així:

«Era una senyora de Sant Llorenç des Cardassar, d'en temps des moros, que anava a missa a s'esgleieta de Sant Miquel des cementeri de Campanet; i, per anar-hi, comprà un camí, que passava per Rafal de búger i sa Pobla cap a s'oratori de Sant Vicenç des terme de Muro, i llavò per dins aquella mateixa vila, Santa Margalida, Petra i Manacor fins a Sant Llorenç. Diuen que ets actes antics des bocins de terra d'aqueixs indrets donen per confronta es camí de Na Pontons.

Així ho conta sa gent veia de Campanet (Alcover, 1983: XXIV, 87)

[...]

Altres informacions fan arribar el camí de na Pontons fins a Lluc, per Moscari i Caimari. En aquest sentit, una variant de la llegenda de na Pontons diu que la protagonista en lloc d'anar a missa a Sant Miquel, hi anava a Lluc (Ordinas, 1990: 76). Aquest altre tractament ens informaria de l'existència d'un camí directe des del Pla i el llevant a les muntanyes d'Escorca" (pàg. 1275).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(51) CAMÍ DES COMELLAR DE S'HOMO

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-2
671-2-3

Longitud: 1464 m.

Inici: carretera d'Inca a Lluc PM-213 km 9,9.

Final: sa Moleta.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 4 - 5 m.

Tipus de ferm: terra i pedres / asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 550 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2 - 2,5 m.

Tipus de ferm: pedres.

Continuació del camí fins a una distància de 600 metres.

Tram 3

Tipologia: ferradura.

Amplada: 1 - 1,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

<p>Dificultat:</p> <p>- Sense problemes els trams 1 i 2 i regular el tram 3.</p>	<p>Fites ☒</p> <p>Pintades ☒</p> <p>Cartells ☐</p>
---	--

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular amb punts dolents als trams 1 i 3, i dolent al tram 2. El tram 2 està totalment envaït per la vegetació i trobam pins caiguts als trams 2 i 3. El tram 1 té seccions que han estat obert amb cullera.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí discorre per dins la finca pública de la Comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:**

- CIM (1993). El camí des Comellar de s'Homo està inclòs en el *Catàleg dels antics camins de la Serra de Tramuntana*, dins el terme municipal de Selva, a l'apartat d'altres camins del terme de Selva (pàg. 330).

- ROIG I ROIG (1995), en parlà de possibles vies d'ascens al puig de n'Ali, diu: "Les altres dues possibilitats es troben just al lloc recreatiu o d'esbarjo a la comuna de Caimari, al Km. 10 de C.213 de Lluc a Inca. La de la part baixa corr paral·lela al torrentó del comellar de s'Home. Si la barrera està tancada, un pujador de fusta facilita el pas. Un camí ascendent passa al costat de moltes sitges de carbó abandonades i quan aquestes s'acaben, el camí es fa més confús fins que desapareix completament, i així has d'arribar a la cuculla pel dret" (pàg. 72).

- VALLCANERAS (1996) dedica l'itinerari 15 dels seus *20 itineraris alternatius per la Serra de Tramuntana (I)* al puig de n'Ali pel Comellar de s'Homo, on podem llegir: "Pujant d'Inca a Lluc, tenint a la dreta la zona d'esbarjo de sa Comuna de Caimari, la carretera descriu dues corbes molt marcades a la dreta. Tant una com s'altra hi ha un portell: el primer serveix per accedir al comellar de s'Homo i el segon per fer la davallada des del comellar de sa Cometa Negra " (pàg. 107).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix com a camí de ferradura.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix el tram 1.

(52) CAMÍ DE SON BONET (B) / CAMÍ DES VESINS

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-4-3

Longitud: 399 m.

Inici: terme municipal de Campanet.

Final: cases de Cas Garrover.

Documentació localitzada: ✓

Interès excursionista: 1

Tipus:
- Plan Nacional de Vías Provinciales de Campanet (1973).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2 (4) m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 100 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2 - 2,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

<p>Dificultat:</p> <p>- Sense problemes.</p>	<p>Fites ☐</p> <p>Pintades ☐</p> <p>Cartells ☐</p>
---	--

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: dolent el tram 1 i regular el tram 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☐	Marges

Observacions: trobam paret al final del tram 2.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí té continuació dins el terme municipal de Campanet on està catalogat al Plan Nacional de Vías Provinciales de 1973 i rep el nom de camí de Son Bonet.
- El nom de "camí des Vesins" és el que apareix a la cartografia de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, COPOT (1994). Mapa Topogràfic Balear. Escala 1/5000.
- Hi ha una barrera tancada amb pany al final del camí.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Pel que fa a la continuació d'aquest camí a dintre del terme municipal de Campanet s'ha localitzat la següent informació:

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Campanet envià per formar aquest pla, el camí de Son Bonet és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Campanet*, del mateix any, amb inici en el km 4 de la carretera d'Inca a Lluc i final en el camí de Can Costa, amb una longitud de 1'7 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponimic del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de "camí des Vesins".

(53) CAMÍ DE S'HORT DES MISSER

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-4-4

Longitud: 1377 m.

Inici: camí de Campanet a Inca, núm. 36 (prop de s'Hort des Misser) .

Final: terme municipal de Búger i terme municipal de Campanet.

Documentació localitzada: ✓

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Catàleg de camins del terme municipal de Campanet.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m

Tipus de ferm: terra.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2 - 2,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Correspon a un ramal amb inici al tram 1 i final a la partió de terme amb Campanet.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular, puntualment el ferm està en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Parcet
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- Una síquia voreja el camí al llarg de 100 metres a la meitat del camí.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva el 30 de gener de 1968 es va aprovar un compte "por trabajos y materiales empleados en camino de Sort des Misser de 13.500 pts" (AMS. Sig. 14/2).

Segons una certificació expedida pel Secretari de l'Ajuntament de Selva el 21 de maig de 2004, el consistori va realitzar les següents actuacions en el camí de s'Hort des Misser: neteja de laterals amb desbroçadora, condicionament i millora del marge situat al polígon 6 parcel·la 2, i millora de paviment del vial (AMS. Sense signatura).

Pel que fa a la continuació d'aquest camí a dintre del terme municipal de Búger s'ha localitzat la següent informació:

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Búger envià per formar aquest pla, el camí de Can Pere Berrigo és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Búger*, del mateix any, amb inici al carrer Cervantes i final a la carretera Palma-Alcudia km. 35, amb una longitud de 1'6 km i una amplada total de 5.5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

La continuació del camí catalogat apareix al *Catàleg de camins del terme municipal de Campanet* (que s'està elaborant actualment) inclòs, amb el número 28, com a camí de Son Bià. En referència a aquest camí, dins aquest terme municipal s'ha trobat la següent documentació:

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Campanet el 2 de juliol de 1952 es donà lectura a una instància presentada per diversos propietaris de finques del lloc de Son Bia per exposar el següent: "Que deseando abrir un camino por el cual puedan cruzarse dos carros desde la carretera que va de Palma a Alcudia cuyo camino tiene que pasar entre la finca de Jaime Pons (a) Eucanella y la de Catalina Tortella Mascaró teniendo que ir a parar al camino del Povet entre las fincas de Antonio Bennasar Capó y Juan Horrach Palou, por cuyo motivo.- Suplican a Vd por si tiene a bien una vez efectuados los tramites correspondientes conceder permiso para poder construir el citado camino" (AMC. Hist. I-32 AC).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército*

(realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva*. *Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(54) CAMÍ DES FORN DES JAI ANDREU / CAMÍ DE SA TIRA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5

Longitud: 855 m.

Inici: camí del camí des forn des Jai Andreu al puig de Son Jover, núm. 87.

Final: sa Plana Forana.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Plànol de la comuna de Biniamar.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins al comellar de sa Cimentera.

Tram 2

Tipologia: ferradura.

Amplada: 1,5 - 2 m.

Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a una distància d'uns 160 metres.

Tram 3

Tipologia: ferradura.

Amplada: 1,5 - 2 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Fàcil.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular el tram 1 i dolent els trams 2 i 3, on el ferm es troba en mal estat i el camí està parcialment envaït per la vegetació. Hi ha diversos pins caiguts al camí.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: són als trams 1 i 3.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí continua com a tirany per dins el comellar de Biniatzent fins al torrent.
- El camí discorre per dintre de la finca pública de la Comuna de Biniamar.
- El topònim de camí de sa Tira prové de fonts orals.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En el plànol del “Monte denominado Comuna de Biniamar y sito en término de Selva” (sense data), apareix grafiat, partint del torrent de Biniatzent, el camí des forn des Joi Andreu (AMS. Sig. 202).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímic del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareixen els trams 1 i 2.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix part del tram 1 com a tirany.

(55) CAMÍ DE CAIMARI AL CEMENTIRI**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-3-4**Longitud:** 187 m.**Inici:** carretera PM-213 d'Inca a Lluc, prop del pont de Can Rapinya.**Final:** cementiri de Selva.**Documentació localitzada:** **Interès excursionista:** | |**Tipus:**
- Obres per part de l'Administració.**Interès constructiu:** | |**TIPOLOGIA****Tram 1****Tipologia:** carro.**Amplada:** 2,5 m.**Tipus de ferm:** terra i macadam.**Tram 2****Tipologia:** ferradura.**Amplada:** 1,5 m.**Tipus de ferm:** pedres i ciment.

Des de l'inici del camí fins que torna a connectar amb la carretera PM-213.

Tram 3**Tipologia****Amplada:****Tipus de ferm:****Tram 4****Tipologia:****Amplada:****Tipus de ferm:**

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat: - Sense problemes.	Fites ☐ Pintades ☐ Cartells ☐
--	---

Tipus de limitació lateral: paret, obert i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular al tram 1 i bo al tram 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☒	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions: els escalons els trobam puntualment al tram 1 i al tram 2.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí és interceptat per la carretera PM-213 d'Inca a Lluc.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 19 d'octubre de 1878 "se acordó que de los fondos de multas se satisfaga el coste que deberá tener el puente, que de necesidad precisa y perentoria debe construirse en el camino del Cementerio y lugar nombrado el torrente de Caymari" (AMS. Sig. 748/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-III i IV. Apareix el tram 1.
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix el tram 1.

(56) CAMÍ DE SES PLANES PER SA RACONADA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4   **Longitud:** 1701 m.
671-3-5

Inici: camí núm. 60, al pont d'en Rai.

Final: camí núm. 60, a ses Rotges i a ses Tanquetes.

Documentació localitzada: ✓

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

- Camí municipal.
- Obres per part de l'Administració.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 4,5 - 5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a connectar amb el camí núm. 60, prop de ses Rotges.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 3 m.
Tipus de ferm: terra.

Des del tram 1 a sa Raconada fins a una distància de 175 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 3 m.
Tipus de ferm: terra i macadam.

Continuació del camí fins prop de sa Vinya Vella.

Tram 4

Tipologia: carro.
Amplada: 2 m.
Tipus de ferm: pedres.

Continuació del camí fins a una distància d'uns 200 metres.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes els trams 1, 2 i 3 i regular als 4 i 5.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa als trams 1, 2 i 3 i obert a la resta.

Limitacions de pas: sí no

- Una reixa al final del tram 3.

Estat del camí: regular. El tram 4 està molt envaït per la vegetació i el tram 5 hi està parcialment.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Dins un expedient de reconeixement de camins del terme de Selva de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 5 hi apareixen els següents camins: “Can Tomaset al cruce de las Planas, cruce de las Planas hasta Can Servera; cruce de Las Planas y Creveta hasta es ç, camino dels Homs hasta Creveta y cruce Planas al Pont den Blay, y cruce Planas hasta Els Colls y de Selva a sa Creveta – 900 pesetas” (AMS. Sig. 7759/3). Aquesta documentació fa referència al tram 1 fins a sa Raconada i a la resta del camí.

En ple celebrat el 17 de juny de 1938, l'ajuntament selvatgí aprovà un compte en concepte de “construcción de alcantarilla y limpieza de la acequia que cruza el camino de Cantabou y arreglo del tramo del camino de Las Planas por la Raconada y a Las Planas a Bartolome Morro Cifre de docientas pesetas” (AMS. Sense signatura). Aquesta documentació fa referència al tram 1.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de Ses Planes és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el km 6 del camí veïnal de Campanet a Lloseta i final en el camí de Sa Creveta, amb una longitud de 2 km i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquesta documentació fa referència al tram 1 fins a sa Raconada, a la resta del camí i a part del camí núm. 60.

El 26 de novembre de 1980 el consistori selvatgí acordà sol·licitar a l'IRYDA (Instituto de Reforma y Desarrollo Agrario), dins del programa de millores del medi rural, subvencions per a les obres d'asfaltat del camí dels Oms, camí de l'Alqueria al Pla de Son Sastre, camí de Ses Planes, camí de Sa Tanqueta i camí del Cementeri de Biniamar (AMS. Sig. 14/3) (veure 2.1.14. Annex). Aquesta documentació fa referència al tram 1.

El camí de ses Planes és un dels camins inclosos dins el projecte de la xarxa de camins de servei rural en el terme de Selva, aprovat per l'IRYDA (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) el 31 de desembre de 1982. Apareix grafiat en el plànol del projecte amb el número 8 (AMA. Sig. 815) (veure 2.1.14. Annex). Aquesta documentació fa referència al tram 1.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000. Apareix el tram 1.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament excepte part del tram 1.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament tot el camí excepte part del tram 1.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. 671-III i IV. Apareix tot el camí excepte part del tram 1.
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973)*. Escala 1:25.000. Apareix tot el camí excepte part del tram 1 amb el núm. 3.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix tot el camí excepte part del tram 1.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I i III(39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareixen els trams 1, 2 i 5.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva, Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(57) CAMÍ DE SA CREUETA / CAMÍ DE S'HORT D'EN BOIRA**LOCALITZACIÓ**

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4   **Longitud:** 714 m.
671-3-5

Inici: camí Vell d'Inca (núm. 1), prop de sa Torrentera.

Final: camí des Oms (núm. 19).

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Obres per part de l'Administració.
- Camí municipal.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA**Tram 1**

Tipologia: carro.
Amplada: 3 - 4 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de la Creveta es classificava com camí de segona categoria (4 metres), amb una longitud de 200 metres (AMS. Sig. 13/6).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 14, un camí sense nom amb una longitud de 0,8 km, el traçat del qual es correspon amb el camí de La Creveta (AGCM. Sig. 1479/8).

Camí de s'Hort d'en Boira

El 27 de setembre de 1974 el consistori selvatgí, degut a les fortes pluges que havien deixat els camins intransitables, declarà d'urgència les obres de pavimentació dels camins municipals de Son Macià, Crist Rei, Son Bonet i s'Hort d'en Boira (AMS. Sig. 14/3).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Sa Creveta dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 69).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor* (realitzat aproximadament entre 1913-1921). Escala 1/100.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. 671-III i IV.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671(39-26).

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I i III (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímic del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(58) CAMÍ DES CEMENTIRI DE SELVA**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-3-4**Longitud:** 444 m.**Inici:** zona urbana de Selva, prop de ses Comes.**Final:** cementiri de Selva.**Documentació localitzada:** **Interès excursionista:** **Tipus:**
- Obres per part de l'Administració.**Interès constructiu:** **TIPOLOGIA****Tram 1****Tipologia:** carro.**Amplada:** 4 m.**Tipus de ferm:** asfalt.Des de l'inici del camí fins a una
distància de 200 metres.**Tram 2****Tipologia:** carro.**Amplada:** 5 m.**Tipus de ferm:** asfalt.**Tram 3****Tipologia****Amplada:****Tipus de ferm:****Tram 4****Tipologia:****Amplada:****Tipus de ferm:**

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo al tram 1 i regular al tram 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☒ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- L'amplada del camí damunt el pont és de 2,5 metres.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

També en sessió plenària celebrada l'1 de juny de 1939, "Se dio cuenta del oficio de la Jefatura de O.P dando el permiso correspondiente para la construcción de unos paredones en el camino de subida al cementerio de Selva..." (AMS. Sense sig.).

El 2 de gener de 1942, en el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva, s'acordà "facultar a los Señores Gestores de Selva para fijar el precio de compra de los terrenos necesarios para el camino nuevo de la carretera de Lluch al Cementerio". El 15 de gener del mateix any decidiren "la compra del terreno necesario para la construcción del camino del Cementerio a la carretera a Dª Margarita Rotger Rodríguez al precio de 25.000 ptas la cuarterada y que se de comienzo a las obras" (AMS. Sig. 13/4).

El mes de juny de 1948 es va aixecar el projecte del camí del Cementeri de Selva, "en sustitucion de la actual senda, unico acceso que tiene en la actualidad" (AMS. Sig. 1166). Poc després, el 24 d'agost de 1950, l'ajuntament selvatgí acordà procedir a la recomposició del camí del Cementeri (AMS. Sig. 14/1).

En el ple celebrat el 21 d'agost de 1962 el batle comunicà les gestions fetes amb propietaris de finques que feien partió "con el camino que de la Cementera conduce al Cementerio, para el ensanchamiento de dicho camino", que tengueren com a conseqüència la cessió gratuïta dels terrenys (AMS. Sig. 14/1).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 21 de gener de 1964, va tractar sobre el camí del Cementeri, "que parte del desvio de la carretera de Lluch a Inca con entrada a la calle Cirers, de Selva, acordando poner el personal obrero necesario para terminar lo antes posible" (AMS. Sig. 14/2). Segons l'acta del ple del 27 de febrer de 1968, s'aprovà la pavimentació asfàltica del camí del Cementeri (AMS. Sig. 14/2).

El 23 d'agost de 1967 es va aprovar la petició feta per un particular "en la que interesa licencia municipal para utilizar el camino del Cementerio para hacer practicas de conductores de su Escuela, de Inca, ya que dice reune condiciones por su poco tránsito" (AMS. Sig. 14/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix majoritàriament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000. Apareix majoritàriament.

- *SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.

- *MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareix parcialment.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671 (39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26).
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1989). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671(39-26). Apareix aproximadament.
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000. Apareix majoritàriament.

(59) CAMÍ DES ALADERNS

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-1
671-3-2

Longitud: 1776 m.

Inici: camí del coll de sa Bataia a ses Figueroles, núm 35.

Final: partió de terme d'Escorca.

Documentació localitzada:
Tipus:

Interès excursionista:

Interès constructiu:

Trams 1 i 2.

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,5 - 1,5 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Des de l'inici del camí fins a la partió de terme.

Tram 2

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,5 - 1 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Des de l'inici del camí fins a una distància d'uns 675 m.

Tram 3

Tipologia: ?

Amplada: ?

Tipus de ferm: ?

Continuació del tram 2 fins a connectar amb el tram 1.

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat: - Molt difícil.	Fites ☒ Pintades ☐ Cartells ☐
---------------------------------------	--

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: el ferm es troba en molt mal estat de conservació. El camí es troba envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: trobam els marges als trams 1 i 2.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El tram 3 del camí actualment no existeix.
- Els trams 2 i 3 corresponen a un ramal del camí.
- El camí catalogat discorre dins la finca pública "Ses Figueroles", propietat de la CAIB.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí dets Aladerns dins *Els noms de lloc del terme de Selva*, del que diu: "Camí a la possessió de Ses Figueroles" (pàg. 70).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: carro.

Amplada: 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del camí fins a la connexió amb el camí vell de Pollença (núm. 14).

Tram 6

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de prop del pont d'en Lleó fins a una llargària d'uns 1200 metres.

Tram 7

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 - 4 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo al tram 3 i regular a la resta. Al tram 6 trobam el ferm en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- Trobam una síquia prop del torrent de Massanella.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 15 de juliol de 1878 el registrador de la propietat expedí un certificat de les partions de la finca anomenada Can Cuseta, resultant que feia partió “por el Sur con el camino que de la Villa de Selva va a empalmar con la carretera que de Palma conduce a Alcudia...” (AMS. Sig. 815).

El 12 d'octubre de 1883, en sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva, s'acordà demanar a la Diputació Provincial el pagament de 500 pessetes “para que este ayuntamiento pudiera invertirlas en la composición y reforma del camino vecinal que desde el Pont den Blay conduce al den Lleó y de este al de Fust, y en caso afirmativo proceder inmediatamente a la ejecucion de dicha obra” (AMS. Sig. 749).

En el ple de l'Ajuntament de Selva del 21 de març de 1884 “Se acordó proceder desde luego a la composición del camino público que de esta villa conduce a la carretera de Alcudia, cuyos trabajos deberan empezar por la parte de Moscari y punto de dicha carretera, a cruzarse con los de esta villa que empezaran al Pont den Lleo” (AMS. Sig. 749). En carta dirigida pel batle de Selva al president de la Diputació Provincial el 9 d'agost de 1884 es detallaven les quantitats invertides en la prestació personal invertides “en la composicion del camino vecinal de este termino, que desde el Pont den Blay conduce al den Llaó, y de este al de Fust, que empalma con la carretera de Alcudia...” (AGCM. Sig. 807/27).

En un estat general dels camins veïnals del districte municipal format per l'Ajuntament de Selva l'any 1887, apareix el camí de Selva al Pont de Fust, amb 7 km de longitud (AMS. Sig. 481).

L'acta de la comissió de governació de l'Ajuntament de Selva del 6 de febrer de 1908 reflecteix la inspecció dels camins del terme i el dictamen sobre el seu estat: “El camino que desde del Pont d'en Blai conduce a nes Pont d'en Lleó, se encuentra en malas condiciones”. Més endavant especificava: “Debemos hacer constar que en el trayecto que conduce desde el Pont d'en Blai al Pont d'en Lleó, junto a la desembocadura del que desde la carretera de Lluch conduce al Pont d'en Lleó, se ha cometido un abuso intolerable como ha sido el de invadir en un trayecto de unos quince metros el centro del camino de una capa de piedras de gran volumen y de unos quince centímetros de espesor que lo hace intransitable” (AMS. Sig. 815).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 18 d'agost de 1918 la corporació acordà, en vistes al IV concurs de camins veïnals, sol·licitar la declaració d'utilitat pública d'una sèrie de camins, entre els quals hi apareix el camí de Selva a la carretera d'Alcúdia pel Pont d'en Lleó (AMS. Sig. 11/4). En un número extraordinari del *Boletín Oficial de la Provincia* de 3 d'octubre de 1918, es publicà ell llistat de proposicions provisionalment admeses a aquest concurs, entre els qual apareix el camí de Selva a la carretera d'Alcúdia pel Pont des Lleó.

L'Ajuntament de Selva, en ple celebrat el 25 d'agost de 1918, acordà el nomenament de Juan Vallori Creus “para que proceda con una brigada de niños o mujeres a la limpieza de los caminos vecinales que desde el Pont de Can Blay, Can Jordi Pont des Lleó hasta la carretera de Alcudia y por Son Lluch dirige a Selva” (AMS. Sig. 11/4).

El consistori selvatgí, en sessió plenària celebrada el 26 d'octubre de 1919, subhastà les obres de recomposició d'una sèrie de camins veïnals del terme: "Pont den Blay per les finques Es Cuarts, Se Creveta y Predegá a la carretera de Alcudia y ramales de Se Creveta, camino dels Homs a Selva y de Son Bonet al camino des Predegá a favor de Mateo Salvá Vallori, por la cantidad anual de trescientas treinta pesetas" (AMS. Sig. 12/1).

El 5 de juny de 1921 el consistori selvatgí va aprovà els projectes de camins veïnals elaborats per Gabriel Roca Garcias, entre els quals hi apareix el tram que va de Selva a la carretera d'Alcúdia pel Pont des Lleó (AMS. Sig.12/3).

El 31 de març de 1936 es firmava el contracte que contemplava les condicions que havien de seguir els particulars "a quienes el Ayuntamiento de Selva concedió permiso para variar el camino que partiendo de Selva va a parar a la carretera de Alcudia en el punto denominado Bosquet de Son Lluch...", entre les quals hi trobam la que diu: "No podrán privar el paso por el camino viejo hasta tener completamente terminado todo el trayecto que se varia y en condiciones de tránsito a juicio del Maestro de Obras del Ayuntamiento" (AMS. Sig. 204).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el tram 1 del camí catalogat correspon al camí de Ses Planes és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb el núm. 3, amb inici en el km 6 del camí veïnal de Campanet a Lloseta i final en el camí de Sa Creveta, amb una longitud de 2 km i una amplada total de 5 metres. El tram 2 del camí catalogat correspon al camí de Ses Guixerries, amb el núm. 26, amb inici al camí de Caña de Ca S'hereu i final en el Pla d'en Rai, amb una longitud de 2 km i una amplada total de 3 metres. Els trams 3, 4 i 5 del camí catalogat corresponen al camí de S'Espedregar, amb el núm. 2, amb inici a la carretera Inca-Lluc km 2 i final a la carretera Palma Alcudia km 35, amb una longitud de 4'8 km i una amplada total de 5 metres. La resta del camí catalogat correspondria a part del camí des Pujols, amb el núm. 20, que té l'inici en el km 6'5 de la carretera Campanet-Lloseta i el final a Cas Brusquer, amb una longitud de 3 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Camí de Muro

El notari Joan Oliver va ser l'encarregat de registrar, el 27 d'octubre de 1840, l'escriptura de venda de diverses peces de terra del terme de Selva, entre elles l'anomenada es Pedregar i Bosquet, d'extensió de 7 Ha, que "linda con camino Real que desde Selva dirige a Son Fuster, con torrente de la villa de Selva, con tierras de Antonio Bisquerra, con asequia del molino de Can Cuseta y con tierras del requirente" (ARM. CH-257). Aquesta documentació fa referència a la segona meitat del camí.

Antoni Vallori, en instància dirigida a l'Ajuntament de Selva el 25 d'octubre de 1853, es queixava dels greus perjudicis ocasionats en la seva propietat anomenada Ses Rotges "consecuente haberse introducido Jose Roger una mitad poco mas o menos en el camino real antiguo que dirige ha Inca de Muro y la Puebla sin la correspondiente intervencion del cuerpo Municipal" (AMS. Sig. 815).

Dins un llistat de camins veïnals del terme de Selva, sense datar, apareix el camí de Muro des del pont d'en Blai fins a la carretera d'Alcúdia, amb una longitud de 5 km 200 m. En una altra relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí de Muro, amb una longitud construïda de 4.550 metres (AMS. Sig. 815).

Segons consta a l'acta del ple celebrat el 25 de març de 1906, l'ajuntament selvatgí donà lectura a una instància de diversos veïnats d'Inca "solicitando al Ayuntamiento permiso para modificar el camino denominado De Muro entre las fincas dichas Tanques de S. Lluch y en la parte comprendida entre la viña de Can Calderó y Hort des Pedregá..." (AMS. Sig. 750/6).

Camí del Pont d'en Blai a s'Hort d'en Coll (trams 1 i 2)

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 25 d'agost de 1970, acordà sol·licitar cooperació tècnica total a la Diputació Provincial per redactar els projectes de millora i pavimentació asfàltica del camí veïnal comprès entre el Pont d'en Blai i s'Hort d'en Coll (AMS. Sig. 14/3), i l'any 1977 es va formar un expedient de contribucions especials per procedir a la pavimentació asfàltica dels camins del Pont d'en Blai a s'Hort d'en Coll, camí de Caimari al Pont d'en Blai i camí vell de Pollença (AMS. Sense signatura).

L'any 1977 trobam un expedient de contribucions especials per procedir a la pavimentació asfàltica del camí del Pont d'en Blai a s'Hort d'en Coll, de Caimari al Pont d'en Blai i del camí vell de Pollença (AMS. Sense sig.). El nom de camí vell de Pollença és erroni.

En sessió plenària celebrada el 4 de maig de 1987 l'Ajuntament de Selva acordà sol·licitar al Consell Insular de Mallorca la redacció de diversos projectes, entre ells el de pavimentació asfàltica del camí vell de Pollença (AMS. Sense signatura). Així, el mes de març de 1988 es va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual el camí catalogat està inclòs part amb el número 7, camí vell de Pollença, amb una longitud d'1,5 km i part amb número 11, camí del pont d'en Blai a s'hort d'en Coll, amb una longitud de 3,6 km (AGCM. Sig. 1479/8). El nom de camí Vell de Pollença és erroni.

Camí del pont d'en Lleó

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 18 de març de 1881, "En atención al mal estado en que se encuentra el camino des Pont des Lleo que desde Selva conduce a la carretera de Alcudia y Pont de Fust...", acordà procedir a la seva recomposició (AMS. Sig. 749). Per això, com veim en carta del 22 de novembre de 1881, l'ajuntament s'adreçà a la Diputació Provincial sol·licitant una subvenció de 500 pessetes (AGCM. Sig. X-801/61).

En una nota formada per l'ajuntament selvatgí sobre jornals i despeses invertides en obres municipals entre 1893-94 en trobam una invertida en les obres de "recomposició del camino vecinal llamado Pont den Lleo el cual empalma con la carretera de Alcudia" (AMS. Sig. 815).

Camí del pont d'en Blai a sa Creucta (tram 1 i part del 2)

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí del Pont d'en Blai a sa Creveta es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 4.000 metres (AMS. Sig. 13/6).

Pas de ses Rotges (tram 2)

A la secció de comptaduria d'hipoteques de l'Arxiu del Regne de Mallorca, llibre corresponent a Selva, es va registrar, el 28 de desembre de 1862, la venda de la peça de terra anomenada les Rotges, que feia partió "con camino que conduce a la Puebla llamado el Pas de ses Rotges" (ARM. Sig. 265).

Camí de Ses Rotges (tram 2)

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 16 d'agost de 1904, acordà per unanimitat practicar les reparacions necessàries en el camí veïnal anomenat de Ses Rotges, degut al seu mal estat (AMS. Sig. 750/4).

Camí des Pedregar

Dins un expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 4 hi apareixen els següents camins: "Son Bonet a Can Guiem Buge y Can Servera fins a nes torrent y Can Frontera fins a Can Ripoll y Can Frontera per s'Hort des Predegar fins a Cas Brusquer" (AMS. Sig. 759/3). Aquesta documentació fa referència als trams 3, 4 i 5.

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí d'Espedregar es classificava com camí de primera categoria (5 metres), amb una longitud de 5.000 metres (AMS. Sig. 13/6). Aquesta documentació fa referència als trams 3, 4, 5, 6 i 7.

Camí de Can Cuseta

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix "El camino de lo Ostalet, y el de Can Cuseta, se han de poner decenta hasta llegar a la esquina de la viña de Abdon Prats" (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

Camí del Pont d'en Lleó al Pont de Fust (trams 6 i 7)

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix "En Son Fuster desde el camino, que va a las casas, a la parte del Puente, se ha de reblar y enterrar, a esquina de teja, y la porcion den Ringo, se han de sacar los reclaus y tapar el oyo de grava [...]"

El 30 de març de 1885 l'ajuntament selvatgí aprovà les condicions que havien de regir la subhasta pública "en la obra de reparación de los 880 metros de camino de longitud, que desde el Pont den Lleó conduce al de Fust" (AMS. Sig. 749), i el 16 d'abril s'adjudicaren les obres a favor de Joan Cifre (AMS. Sig. 815). Aquest mateix any es formà un "Espediente para realizar la reparacion del trozo de camino de 880 m. del de el Pont den Lleo al de Fust" (AMS. Sig. 815).

Dins un expedient de reconeixement de camins de l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 5 hi apareixen els següents camins: "Can Tomaset al cruce de las Planas, cruce de las Planas hasta Can Servera; cruce de Las Planas y Creveta hasta es ç, camino dels Homs hasta Creveta y cruce Planas al Pont den Blay, y cruce Planas hasta Els Colls y de Selva a sa Creveta - 900 pesetas" (AMS. Sig. 7759/3). Aquesta documentació fa referència al trams trams 1 i 2. En el mateix document trobam que en el lot número 6 hi apareixen els següents camins: "Can Corritx, Pont den Lleó fins a nes Pont de Fust y Pont des Lleó fins a Can Tomaset. 800 pesetas-" (AMS. Sig. 759/3).

El 30 de gener de 1995 Elena González de la Riva Duque, com a administradora de la Societat Moquengui S.A, dirigí una instància a l'Ajuntament demanant permís per col·locar unes barreres en el camí que des del Pont d'en Lleó condueix al km 34'100 de la ctra. Inca-Alcúdia, permís que fou denegat per part de la Comissió Informativa d'Urbanisme el 27 de febrer del mateix any. El 23 de febrer de 1995 l'ajuntament aprovà un acord de recuperació en via administrativa del camí des Pont d'en Lleó a la ctra. Inca a Alcúdia; contra aquest acord de l'Ajuntament de Selva l'entitat Moquengui S.A presentà un recurs contenciós administratiu, desestimat segons sentència núm. 29 del 25 de gener de 1999, on es reconeix "El carácter de bien de uso público del camino se estima suficientemente acreditado, por el conjunto de la prueba practicada" (AMS. Sense signatura).

Camí de Can Ringo (trams 6 i 7)

El batle de Selva, en el ple celebrat el 29 de març de 1903, posava en dubte les atribucions de l'ajuntament pel que feia a arreglar el camí de Selva a Lloseta i també exposava "que están en tan mal estado o peor los caminos que de Selva conducen en el Pont de Fust de la carretera de Alcudia y en especial el denominado camino de Can Ringo. La mayoría atemperándose a los preceptos del artº 72 de la Ley dice que son atribuciones del Ayuntamiento y que por lo tanto debe cumplirse el acuerdo tomado" (AMS. Sig. 750/3).

Camí des Pont de Fust

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 23 de maig de 1945 es va aprova l'execució de les obres incloses en el pla d'ordenació econòmic social, entre les quals hi trobam "El puente sobre el torrente que cruza el camino del Pont de Fust" (AMS. Sig. 13/6).

Camí de Son Fuster (trams 6 i 7)

El 14 de gener de 1980, en sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva, un dels regidors demanà "el motivo por el cual no se continua el asfaltado de los caminos vecinales y principalmente en el tramo denominado Son Fuster", a la qual cosa el batle responia "que el propietario de la finca de Son Fuster en su reciente visita le habia comunicado que el camino era de su propiedad...". En el ple de l'11 de febrer de 1980, davant l'afirmació del propietari de la finca Son Fuster "en relación con el asfaltado del camino viejo de Pollensa", dient que era de la seva propietat i negant-se a que fos asfaltat, "Despues de amplia deliberación en la que se hace patente que dicho camino está considerado de dominio publico y con el carácter de municipal, se acuerda que se hagan los trámites pertinentes al objeto de hacer valer los derechos de la Corporación, si bien se concierta una entrevista con dicho Señor instándole para que desista de su postura" (AMS. Sig. 14/3).

El camí de Son Fuster és un dels camins inclosos dins el projecte de la xarxa de camins de servei rural en el terme de Selva, aprovat per l'IRYDA (Instituto Nacional de Reforma y Desarrollo Agrario) el 31 de desembre de 1982 (AMA. Sig. 815) (veure 2.1.14. Annex). Apareix grafiat en el plànol del projecte amb el número 11.

Camí de ses Planes

El 31 de juliol de 1910 es donà permís a un veïnat per construir una paret "en el punto llamado Can Pera Bresca, lindante con el camino vecinal de Las Planas..." (AMS. Sig. 750/11).

Camí des Canyar (tram 2)

L'1 de juliol de 1948, segons consta a l'acta del ple de l'Ajuntament de Selva, "Vista la solicitud verbal de varios vecinos y propietarios de fincas sitas más allá del torrente que cruza el camino des Cañá, para construir un puente bajo la dirección y con la ayuda del Ayuntamiento de una Comisión para la redacción del proyecto, distribución de cuotas, realización de las obras, inspección y liquidación de las mismas..." (AMS. Sig. 13/6).

Camí des Oms

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix el camí dels Oms, amb inici al poble de Selva, "cruza el torrente de Inca, la carretera nacional desde Palma a Alcudia, termina en el termino de Inca", amb un longitud de tres terços de llegua i de 8 a 11 peus d'amplada, classificat com a veïnal, de ferradura, i amb un estat de conservació regular (AMS. Sig. 815).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ALCÁNTARA PEÑA (1891), a la seva *Guía de las Baleares*, ens parla dels camins veïnals de Selva, entre els quals inclou “El del Puente de madera, de 7 id [quilòmetres]” (pàg. 371).
- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Can Ringo i el camí de Son Gual dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 65).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor* (realitzat aproximadament entre 1913-1921). Escala 1/100.000. Apareix parcialment.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- DIRECCIÓN GENERAL DEL INSTITUTO GEOGRÁFICO CATASTRAL (1955) *Término municipal de Inca. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. La continuació d'aquest camí dins el terme d'Inca apareix grafiada amb el nom de “Cº de Can Ringo”.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1959). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671 III i IV.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Escala 1:25.000. Apareix amb els nùms. 2, 3, 20 i 26.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671 (39-26).
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I i III (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de “camí des Canyar” i “camí de Can Ringo”.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(61) CAMÍ DES HORTS

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-2
671-2-3

Longitud: 4306 m.

Inici: carretera PM-213, km 7,1.

Final: comuna de Caimari.

Documentació localitzada: ✓

Interès excursionista: ✓

Tipus:
- Obres per part de l'Administració.
- Servitud de pas.

Interès constructiu: ✓

Trams 1, 2 i 3

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: terra i grava.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 150 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del camí fins a les cases dels Horts.

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 3 - 3,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Des dels Horts fins a una distància de 650 metres.

Tram 4

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 3 m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a una llargada d'uns 1250 metres.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: ferradura / tirany

Amplada: 0,8 - 1,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins al final, a la comuna de Caimari.

Tram 6

Tipologia: ferradura.

Amplada: 1,5 - 2 m.

Tipus de ferm: pedres.

Correspon a una part del camí vell que va per dins el torrent de sa Jonqueta, amb inici i final al tram 3.

Tram 7

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 - 4 m.

Tipus de ferm: pedres,restes d'empedrat

Correspon a una part del camí vell, amb inici i final al tram 2.

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes als trams 1, 2, 3 i 4, fàcil els trams 6 i 7 i regular al tram 5.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert, paret i reixa als trams 1 i 2, i obert a la resta.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular als trams 1, 3 i 4 i bo al tram 2. Els trams 3, 4, 5 i 6 es troben parcialment envaïts per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☒	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☒	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions: les parets són als trams 1 i 2, els ponts en trobam un al tram 1 i quatre al tram 2, els marges són als trams 1, 2, 3, 6 i 7 i parcialment al tram 5, i els escopidors als trams 2 i 3.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Al tram 5 hi ha nombroses fites i pintades que no sempre segueixen el camí.
- Al tram 2 hi ha una síquia que discorre paral·lela al camí.
- El camí dona accés a la finca pública de la Comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 14 de març de 1899, "Habiendo manifestado la Comisión de Obras haber llegado a una avenencia con los propietarios colindantes del camino dels Horts, que conduce al monte Comunal de Caimari consistente en que dichos propietarios ceden la parte de una finca necesaria para el ensanche de dicho camino, siendo de cuenta del Ayuntamiento los gastos para la construccion, quedando el camino propiedad de los dichos propietarios según uso y costumbre establecida pero teniendo el Ayuntamiento derecho de servidumbre de él, siempre que tenga que extraerse algun producto del citado monte; y el Ayuntamiento lo aprobó en todas sus partes" (AMS. Sig. 1749).

El 12 de febrer de 1911 "se acordó por unanimidad levantar el portillo que existe en el camino Dels Horts, procedente de derrumbamiento de piedras y al efecto se comisiona a los concejales Don Miguel Seguí Martorell y D. Vicente Alberi Caimari, a fin de que dispongan lo conveniente para que pueda llevarse a efecto el acuerdo" (AMS. Sig. 997).

El 26 de setembre de 1920, a l'epígraf de "Camino de la carretera al Horts", es diu el següent: "Fue aprobado por unanimidad el dictamen emitido por la Comisión de obras en una solicitud presentada por Pedro Amengual Coll pidiendo permiso para reparar el camino que de la carretera nacional Lluch Santañy conduce a dicho predio y cerrar con una barrera y llave el portillo que dá acceso al mismo y se haga saber a dicho propietario que esta Corporación no tiene inconveniente en concederle el permiso que solicita siempre y cuando la cerradura de dichas barreras tenga doble llave una de las cuales será entregada al Ayuntamiento para que pueda entrar por aquel y salir sacando los productos forestales que fueren necesarios del monte cuantas veces lo creyere conveniente" (AMS. Sig. 12/2).

En el ple celebrat el 23 de desembre de 1935 l'Ajuntament de Selva acordà la construcció d'un camí per extreure la fusta de les Comunes, en el lloc anomenat Comellar dels Horts, "construcción que se verificará mediante subastas una del espacio comprendido entre la rota den Canonge y el poblado de Caimari y otra de la vuelta a construir en la finca es Horts hasta la entrada del monte" (AMS. Sig. 13/3). En el plec de condicions per a la construcció del tram de camí a la finca dels Horts aprovat el 22 de gener de 1936 podem llegir: "El tramo de camino a construir está comprendido entre el sitio llamado S'Eura del camino que va al monte llamado Comuna de Caimari en Els Horts, y la entrada o lindero de referido monte, estando señalado el trazado de dicho tramo a construir, formando una curva de longitud de 270 metros"

Segons consta en el ple celebrat el 5 de desembre de 1935, l'Ajuntament de Selva "que la Comisión de Obras juntamente con un perito practico de la localidad estudien con la mayor brevedad el coste de la construccion o reparación de los trozos de camino que sean necesarios para poder sacar las maderas procedentes de las cortas que se subasten en el Comella dels Horts en buenas condiciones" (AMS. Sig. 13/3).

El 14 de març de 1936, en el ple de l'Ajuntament de Selva, es va acordar la construcció d'un tram de camí entre Caimari i la Rota d'en Canonge (AMS. Sig. 13/3).

L'Ajuntament de Selva, segons consta a l'acta del ple del 15 de gener de 1942, acordà "se proceda al arreglo del puente derribado del camino Des Horts" (AMS. Sig. 13/4).

En el projecte d'ordenació de les comunes de Caimari (1946) apareix contemplada la servitud de pas pels camins de Lluc, els Horts, l'Ermita i carretera de Lluc (AMS. Sig. 201/1).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ALCÁNTARA PEÑA (1891), a la seva *Guía de las Baleares*, ens parla dels camins veïnals de Selva, entre els quals inclou el camí del Pont de Fust, de 7 quilòmetres (pàg. 371).
- CIM (1993). El camí des Comellar dets Horts està inclòs en el *Catàleg dels antics camins de la Serra de Tramuntana*, dins el terme municipal de Selva: "Discorre per l'interior del Comellar dets Horts i comença a la carretera Caimari-Lluc prop de la vila de Caimari. És un camí de carro empedrat que discorre entre alzines i oliveres i que ha estat interrromput per l'asfalt de la carretera que arriba a la possessió dets Horts" (pàg. 326).
- GARCÍA PASTOR (1967), a la ruta núm. 33 dedicada al puig de n'Alí, diu: "Emprenem la baixada en direcció sud-oest vers el Comellar d'Els Horts. La costa és molt accidentada, pedregosa i dura [...] Aviat s'arriba a baix de la costa, a on les conques d'aquest i dels altres costers s'ajunten i convergeixen en el Comellar d'Els Horts [...] Ja en el camí, la baixada cap als Horts és un deliciós i descansat passeig [...] El camí vell, que per la barrancada pujava dels Horts, està abandonat i molt enrunat i desfet. El nou, que és el que ara seguim, fet per passar-ne vehicles de motor, baixa retorcent-se per l'empinat coster de Sa Mola [...] Travessat el barranc el camí enllaça tot seguit amb la carretera, i poques passes més avall entram de bell nou dins Caimari"
- PALOS (1984) dedica un dels seus *Itineraris de Muntanya* al puig de n'Alí, on es pot llegir: "La baixada pel comellar d'Ets Horts es farà cap al Sud-Oest (la nostra dreta de cara al pla). Al principi el coster és molt rost, però al cap de poc temps es troba un senderó que ens menarà a un camí de carro, el qual seguirem fins a assolir la carretera d'Inca-Lluc, dins el poble de Caimari" (pàg. 134).
- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí dets Horts i el camí de sa Comuna dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).
- ORDINAS GARAU (1998), quan parla de la xarxa viària de Caimari, diu: "Pel que fa als camins de muntanya, tenim constància de la construcció del Camí de sa Coveta Negra que fou encarregat a Cristófol Barceló Vallori per la comissió gestora que dirigí l'Ajuntament de Selva durant els primers mesos de 1933. Pocs anys després (1936), entre les obres municipals encarregades durant la Guerra Civil per tal de donar feina als aturats, l'Ajuntament de Selva va signar un acord amb la *Delegació Provincial Junta Proatur Obrer* per obtenir una subvenció a les obres realitzades de cara a la prolongació del Camí des Comellar dets Horts, del qual ja se n'havia realitzat un tram l'any 1920 i proposat un altre a finals de 1935" (pàg. 110), així mateix a la pàg. 66 recollí el camí de Sa Comuna dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 66).

- ROIG I ROIG (1995), en parla de l'itinerari al puig de n'Ali, diu: "Una altra pujada al puig de n'Ali es pot realitzar pel camí anomenat dels Horts a la sortida de Caimari cap a Lluc a mà esquerra. La carretera mig asfaltada baixa al torrent i per un pont s'enfila pel comella dels Horts fins arribar a les cases, amb una font que deixaràs al costat per assolir el coll de sa Fita, tombant tot seguit a la teva dreta fins a aconseguir el cim de 1020 ms. d'altura, un poc de qualsevol manera" (pàg. 71).

- VALLCANERAS (1996) dedica un itinerari al Puig de sa Creu-sa Mola- puig de sa Fita: "Un cop en el camí dels Horts, d'amplada suficient per al trànsit de vehicles, deixarem a la dreta el puig de n'Escuder...(pàg. 101).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000. Apareix el tram 1 i part del tram 2.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix el tram 2 parcialment.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareixen els trams 1, 2, 3 (parcialment), 4 i 6.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1959). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. Full 671-IV. Apareixen els trams 1, 2 i el 3 parcialment.

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26). Apareixen els trams 1, 2 i 3.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1989). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671 (39-26). Apareixen els trams 1 i 2 i part del 3.

- ORDINAS GARAÚ (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765. Apareixen els trams 1, 2, 3 i 4.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000. Apareixen els trams 1, 2 i 3 i part del tram 7. El tram 4 apareix parcialment com a tirany.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares,* escala 1/5.000. Apareix el tram 1 i el tram 2 parcialment.

(62) CAMÍ AL COMELLAR DE SON SASTRE

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-3

Longitud: 1281 m.

Inici: camí de Caimari a Binibona (núm. 10), prop de la font de Son Sastre.

Final: comuna de Caimari.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins a una llargària d'uns 850 m.

Tram 2

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,5 - 1,2 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes al tram 1 i regular al tram 2.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del camí.

Estat del camí: regular al tram 1 i dolent al tram 2. El final del tram 1 i el tram 2 es troben parcialment envaïts per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☒ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: els escopidors els trobam puntualment al tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí dóna accés a la finca pública de la Comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix majoritàriament el tram 1 del camí.

(63) CAMÍ LLARG

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5

Longitud: 548 m.

Inici: camí Reial de Biniamar a Biniatzent, núm 45.

Final: partió de terme amb Mancor de la Vall.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
 - Plet per servitud de pas.
 - Camí carreter.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret, reixa i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular. Puntualment el ferm es troba en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- Al final del camí trobam una barrera oberta.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 2 de gener de 1871, "acudiendo a los deseos de su presidente y a los de otros vecinos del lugar de Biniamar, acordó otorgar la correspondiente licencia a los moradores de dicho sugraganeo para construir una acequia desde el camino Llarch hasta la antigua que existe dentro del monte comunal contiguo..." (AMS. Sig. 748/2)

El 26 de gener de 1989 es dictà sentència sobre un judici de menor quantia sobre una servitud de pas entre els predis de Biniatzent d'Abaix i Biniatzent de Dalt. Els demandants sol·licitaven el reconeixement d'una servitud de pas a favor del predi Biniatzent de Baix i "Que los caminos que desde dichas fincas conducen uno a Biniamar, Selva e Inca y el otro a Mancor son públicos"; la demanda fou desestimada i s'estipulava el següent: "a) Que los actores no tienen derecho de paso a favor de su finca Biniatzent de Baix, a través de camino que procedente de Biniamar discurre por la finca Biniatzent D'Alt propiedad de los hermanos Alba Reynés y b) Que los reconvinientes pueden cerrar el indicado camino, condenando a los actores a estar y pasar por tal declaración" (AMS. Sig. 640/2).

En el plànol del "Monte denominado Comuna de Biniamar y sito en término de Selva" (sense data), apareix grafiat, dins el pla del Bosc, un camí carreter (AMS. Sig. 202).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921). Escala 1/100.000.*
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000.*
- *SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). Cartografía Militar de España. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.*
- *MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). Mapa General de Mallorca. Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.*
- *SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1963). Cartografía Militar de España. Escala 1/25.000. 671-III (Inca).*
- *SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). Cartografía Militar de España. Escala 1/50.000. Full 671(39-26).*
- *INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). Mapa Topográfico Nacional de España. Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26).*

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímic del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix amb el topònim de “camí Llarg”.
- CONSELLERIA D’OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix amb el topònim de “camí Llarg”.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(64) CAMÍ D'ESCORCA / CAMÍ DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (FERRADURA)

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-3
671-3-2

Longitud: 1227 m.

Inici: camí Nou de Lluc, núm. 65.

Final: carretera PM-213, km 13,1.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Itinerario general de caminos (1848).
- Obres per part de l'Administració.
- Via pública.
- Camí veïnal.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: ferradura.
Amplada: 1,5 - 2 m.
Tipus de ferm: empedrat.

Correspon a un tram molt curt, d'uns 40 metres, que té com a inici i final el camí Nou de Lluc (núm. 65).

Tram 2

Tipologia: ferradura.
Amplada: 2 m.
Tipus de ferm: empedrat.

Aquest tram comença al km 9,05 de la crta. PM-213 i acaba prop de la ctra, a les voltes de Son Canta.

Tram 3

Tipologia: ferradura.
Amplada: 1 - 2 m.
Tipus de ferm: terra i restes d'empedrat.

Continuació del camí fins a la carretera PM-213, km. 10,85.

Tram 4

Tipologia: ferradura.
Amplada: 0,8 m.
Tipus de ferm: terra i restes d'empedrat.

Des de la carretera PM-213, km 12,3 fins dalt de sa Bretxa.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: ferradura.
Amplada: 1,2 - 1,8 m.
Tipus de ferm: terra.

De davall sa Bretxa Nova fins a la carretera PM-213, km 13.

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes els trams 1, 2 i 3 i regular els trams 4 i 5.

Fites

Pintades

Cartells

- Senyalització del camí Vell de Lluc als trams 2 i 3.

Tipus de limitació lateral: obert als trams 1, 4 i 5 i paret, obert i reixa als trams 2 i 3.

Limitacions de pas: sí no

- Una reixa a l'inici del tram 4.

Estat del camí: bo als trams 1 i 2, regular al tram 3, el ferm al tram 4 es troba en mal estat i envaït per la vegetació i dolent sobretot l'inici i el final del tram 5 per les obres de construcció de l'actual carretera.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☒ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☒ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☒ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: els escalons els trobam als trams 1 i 2, les ratlletes i cadenes al tram 2.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El tram 2 del camí és conegut amb el topònim de sa Costa Llarga.
- El tram 3 intercepta la carretera PM-213 de Inca a Lluc.
- El topònim de camí Vell de Lluc aparegué amb la construcció del camí de carro de Lluc.
- Part del camí discorre per dintre de la finca pública de la Comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'any 1340, en una cessió de terres a favor de la capella de Santa Maria de Lluc, veim com fa partió amb dos camins: “carraria qua tenditur de dicta capella ad Civitatem Maioric. Alia carraria qua tenditur de dicta capella ad Pollenciam” (ACL. Perg. Caixa 13 núm. 7).

El 17 de setembre de 1448 el mercader de Ciutat Pere Savila, en el seu testament, legava i transferia a l'església de Nostra Senyora de Lluc 3 lliures i 4 sous per adobar el camí: “pro refeccione sive adops caminorum dicte ecclesie seu termini illius montanee” (ACL. Perg. Caixa 9, núm. 20).

A finals del segle XV, en una sentència de desllindament de les alqueries de Lluc i dels Amers, es pot llegir: “Declarant mes que lo camí dit de Scorcha, lo qual es stat per lo dit Johan Amer tepat e mudat en altre part, sia destepat e tornat en lo loch haon solia passar, e en lo primer stament restituit e tornat” (ACL. S. 22, fol 1 v.).

El 6 d'octubre de 1585 el col·legial Joan Cabanelles presentà una suplicació al Gran i General Consell per adobar el camí: “Y pues el camino antiguo, por serlo y por las lluvias ya no puede andarse sin peligro, suplican el Prior y los Colegiales a Sus Mercedes, de quienes es incumbencia conservar y reparar las vías públicas, una limosna suficiente a tal efecto...” (citada per R. Juan Mestre a “Escorca. Apuntes para la historia del municipio. Por los caminos (Escorca-Lluc). *Hojas de Lluc*, núm. 23).

El 31 de maig de 1600 trobam un “Compte del que despendre de aquelles 25 ls. Rebí de m^o. Antich, escriuà dels Jurats, per adobs del camí.- Doní a mestre Raynés, picapedrer, de Selva, per set jornals feu en paradar lo Grau de la Bella Dona, a reó de 8 s. lo jornal, sinquanta y sis sous, sis diners” (ACL. Ps. 29).

L'Ajuntament de Selva formà, el 20 de febrer de 1840, un “Estado que manifiesta la distancia de este pueblo a todos los de su alrededor, empezando por el Norte y siguiendo hacia Levante hasta volver al punto primero, la estension que en cada una de dichas distancias ocupa su término, la clase de camino y su estado”, en el qual apareix el camí d'Escorca, de dues llegües, classificat com a camí de carro i de ferradura, amb un estat regular (AMS. Sig. 815).

Camí de Lluc

El 20 d'agost de 1622 els jurats tornaven a concedir doblers per adobar el camí: “A 20 Agost he rebut dels Magnífichs Jurats de la Ciutat, o més be del clavari don Gaspar Mirayes, 50 lliures, y son per adobar lo Grau i camins de Lluch, dich 50 lls.” (ACL. Ps. 41).

El mestre Antoni Vallori prengué, el mes d'agost de 1623, una escarada per “adobar lo Grau y camí de Lluch y enterrar les voltes del Grau; enterrar lo Grau y enterrar lo camí, de la Creu verda fins a lo Grau” (ACL. Ps. 41).

El 3 de maig de 1842 es va firmar el pla de condicions format pel comissionat auxiliar de camins d'Escorca dels trams que s'havien de recomposar en el camí de Lluc.

Segons aquest pla, s'havien de construir els trams següents: entre el Cavall Bernat i es Codol d'en Ceba s'havien de fer dos trams de camí, de 46 i 44 vares castellanes respectivament; 334 vares entre el Codol d'en Ceba i la Costa Llarga; 72 vares des de la Costa Llarga a les cases de Can Cantara (sic); entre Can Cantara i ses cases des Barracar s'havien de construir tres trams de camí, de 252, 5 i 151 vares, respectivament; "Desde las casas del Barraca al pedazo de camino que se hizo nuevo algunos años hace deberá el empresa rio construir dos trozos de caminos uno de estension de cincuenta y seis varas y el otro de ciento y cuatro"; des del pi gros des portell de sa Punta fins a la creu de sa Bretxa, s'havien de construir 1594 vares; i "Desde la Creu de la Brecha hasta la Barrera des Guix otro pedazo de extension de trescientas setenta y dos varas" (AMS. Sig. 815). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 65.

Camí Vell de Lluc

Segons consta a l'acta del ple de l'ajuntament selvatgí celebrat l'11 de març de 1847 es va procedir a la delimitació entre el predi Can Canta i les comunes de Selva, on podem llegir: "se puso una cruz a lo mas alto del peñal de la cova rotga y desde este punto bajando linea recta hasta legar al plano de arriba la costa llarga en cuyo punto se ha puesto otra cruz al lado de la paret del camino nuevo de Lluch, y desde este punto siguiendo linea recta hasta llegar a lo estret de mas amunt de los mal pasos; en dicho punto se ha puesto otra cruz siguiendo su divicion por el camino viejo de Lluch hasta encontrar el nuevo camino que dirige a la Virgen de Lluch" (AMS. Sig. 748/2).

L'Ajuntament de Selva, per tal de complir les disposicions del reglament del 8 d'abril de 1848 sobre construcció, conservació i millora de camins veïnals, va elaborar un itinerari general de camins existents al terme, en el qual apareix el camí vell de Lluc, amb inici al poble de Selva, "con dos brazos que se unen un poco antes de llegar al torrente de Caimari el que cruzan, dirigiendose a Ntra. Sra. de Lluch por la poblacion de Caimari, en la Villa de Escorca, una legua y tres cuartos, de unos dies pies, vecinal, en buen estado y de herradura, interes en el segundo grado" (AMS. Sig. 815).

L'any 1884 l'enginyer Eusebi Estada va formar el projecte de la secció de carretera de 3è ordre entre Inca i Lluc, a la memòria del qual podem llegir el següent: "Lluch es una colegiata enclavada en el termino municipal de Escorca cuya poblacion esta diseminada y cuyo ayuntamiento tiene su residencia oficial en Lluch, que se considera como el centro de toda la comarca y del cual irradian algunos caminos, unos carreteros y otros no.

Esta pequeña red satisface las necesidades interiores digamoslo asi, facilicta las faenas agricolas, sirve para conducir los productos hasta Lluch, mas al llegar a este punto, solo un mal camino de herradura empedrado encuentran para buscar su natural salida para los puntos de consumo..." (ACOPOT. Sig. 64).

Juan Coll Oliver, veïnat de Selva, en carta dirigida al batle de Selva el 20 de febrer de 1912, exposava el següent: "Que deseoso de realizar un gran bien al vecindario se propone proceder a la reparación del antiguo camino de Lluch conocido con el nombre de Se Costa Llarga, porcion muy transitada por las personas que tienen que dirigirse al santuario de dicho nombre y se ademas de suma utilidad para los convecinos de dicha via que se encuentra hoy en el mas completo abandono, a pesar de su grandisima importancia, desde que se abrió al tránsito público la carretera nacional de Santañy a Lluch" (AMS. Sig. 815); segons consta a l'acta del 25 de febrer de 1912,

el consistori otorgà el permís pertinent a l'esmentat veïnat per dur a terme la recomposició de la Costa Llarga (AMS. Sig. 997).

El batle de la corporació, en el ple celebrat el 6 de novembre de 1989, donava compte als assistents al ple de l'inici de les obres del camí vell de Lluc, en combinació amb Fodesma i l'escola de margers (AMS. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- CIM (1993). El camí de vell de Lluc està inclòs en el *Catàleg dels antics camins de la Serra de Tramuntana*, dins el terme municipal de Selva: "Aquest tradicional i conegut camí comunica tot el Pla de Mallorca amb el Santuari de Lluc. Té l'inici al poble de Selva i connecta amb Caimari per sa Recta, ve després el tram que discorre entre el Puig de n'Escuder i el Penyal Bernat, la Costa Llarga, sa Llengonissa i finalment la Vall de Josafat, cada un dells amb una tipologia diferent, ja que aquest camí ha sofert gran nombre de modificacions al llarg del temps..." (pàg. 329).

- CIM (1997). A la *Guia de la Serra de Tramuntana* apareix en el terme de Selva un itinerari a peu pel camí vell de Lluc (pàg. 194).

- CIM (s.d). El camí vell de Lluc està inclòs dins els *Itineraris a peu per la Serra de Tramuntana*.

- GARCÍA PASTOR (1965). Aquest camí apareix en el núm. 3 de les *Rutes Amagades de Mallorca*, "Lluc pel camí vell de Selva", on podem llegir: "El camí vell de Lluc no era exactament en tot el seu recorregut el mateix que aquí descrivim, car havia estat posteriorment modificat en alguns trossos. Es conegut avui amb el nom de Camí de Na Moltó, segons notícies recollides en les cases del trajecte.

Aquest camí era, sortint de Caimari, un camí de ferradura, empedrat, al caire d'un esglaiós precipici, que sortejava mitjançant escalons penjats en rost, des d'on més d'una vegada s'estimbaren bèsties i persones. Aquest pas, conegut després amb el nom de Salt de la Bella Dona, està ara tallat per la bretxa de sa carretera moderna. Nosaltres encara hem pogut descobrir i recorre fins a la dita bretxa alguns dels vells bocins empedrats, i altres se'n poden veure prop de la costa que fa la carretera, passada la bretxa alguns dels vells bocins empedrats, i altres se'n poden veure prop de la costa que fa la carretera, passada la bretxa, vora el mur de contenció.

[...]

Cada una d'aquestes esteles anava rematada per una creu, cosa que va fer conegut el camí per Camí de Ses Creus" (contraportada).

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de ses Creus dins *Els noms de lloc del terme de Selva*, i d'ell es diu: "Nom que antigament rebia el Camí Vell de Lluc..." (pàg. 66). També recollí el Camí vell de Lluc, del que diu: "Amb aquest nom és conegut actualment el construït entre 1704 o 1719, si bé n'hi havia un altre encara més antic. D'aquí que se l'anomenàs aleshores camí nou de Lluc. Es traçà per evitar el perillós pas del Grau..." (pàg. 70-71).

- JUAN MESTRE (s.d), als seus articles titulats "Escorca. Apuntes para la historia del municipio. Por los caminos (Escorca-Lluc)", núms. 23 i 24, fa una resenya històrica molt important del camí. Entre altres coses podem llegir el següent: "Sin duda el camino

de Lluc más trillado fue el de la Ciudad (Inca, Selva, Caimari) a Lluc. Por el desfilaban los romeros, mitigando con súplicas y rezos la fatiga de la jornada”.

- ORDINAS GARAU (1998), a la seva obra *Caimari. Apunts històrics i geogràfics*, ens parla del camí de Lluc i diu d'ell que era una important ruta de comunicació ja en temps de la dominació musulmana, i especialment a partir del segle XIII, amb l'espectacular desenvolupament del santuari de Lluc (pàg. 108).

- ROSSELLÓ VAQUER (1998) ens esmenta un document del 25 de febrer de 1464 que recull la confiscació de béns de Pere Gamundí de Selva “entre les quals hi ha la muntanya anomenada les Figueroles, alou de Pere des Catlar, confrontant amb el camí de Lluc, seguint les penyes fins a la possessió de Joan Amer i la muntanya dita les Solanes...”.

- *Última Hora* (6 d'agost de 2000) donava la notícia de la recuperació per part d'un grup de joves de Selva de la recuperació d'una drecera del camí vell de Lluc: “El atajo atraviesa al lado de varias fincas privadas y la parte de abajo comunica con la carretera que va desde Caimari a Selva [...] El atajo, según algunos vecinos, podría formar parte del antiguo camino que iba a Lluc”.

- VALERO I MARTÍ (1993), a la seva obra *Camins i paisatges. Itineraris culturals per l'illa de Mallorca (IV)*, dedica un capítol al camí vell de Caimari a Lluc (pàg. 801).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareixen els trams 2 i 3.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1959). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV. Apareix el tram 2.

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26). Apareixen els trams 2 i 3.

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix el tram 2.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix el tram 2.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000. Apareixen els trams 2 i 3.

(65) CAMÍ NOU DE LLUC / CAMÍ DE NOSTRA SRA. DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (CARRO) / ANTIGA CRTA. DE LLUC

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-2
671-2-3
671-3-3

Longitud: 6009 m.

Inici: camí Vell d'Inca, núm. 1.

Final: partió de terme amb Escorca.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

- Obres per part de l'Administració.
- Camí reial.
- Camí veïnal.
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Catàleg de camins del terme municipal d'Escorca (FODESMA,1998).
- Servitud de pas.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 3 m.
Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins a la connexió amb el camí de Son Macià, núm. 17.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 3,5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del camí fins a una longitud de 100 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: terra.

Des de sa Central fins al nucli urbà de Caimari.

Tram 4

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 3 m.
Tipus de ferm: terra i restes d'empedrat.

Des de la crta PM-213, km 7,3 fins a la mateixa crta al km 9,05.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 4 m.
Tipus de ferm: terra.

Des del final del tram 4 fins a una llargària d'uns 250 metres.

Tram 6

Tipologia: carro.
Amplada: 3,5 - 4,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Des de les rotes de Son Canta fins a les voltes de Son Canta a la ctra. PM-213, km 10,4.

Tram 7

Tipologia: carro.
Amplada: 2 m.
Tipus de ferm: terra i pedres.

Des de la carretera PM-213, km. 11,4 fins a connectar amb el tram 8.

Tram 8

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 3 m.
Tipus de ferm: terra i empedrat.

Des de la ctra PM-213, km 11,6 fins al final.

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes els trams 1, 2, 3, 4, 5 i 8 i fàcil els trams 6 i 7.

Fites

Pintades

Cartells

- Senyalització del camí Vell de Lluc als trams 4 i 8.

Tipus de limitació lateral: obert, paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

- Una reixa a la meitat del tram 5.

Estat del camí: regular als trams 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 8 i dolent al tram 7. Part del tram 3 i el final del tram 6 es troben envaïts per la vegetació. Als trams 6 i 7 trobam puntualment el ferm en molt mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☒	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☒	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☒	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions: - Els escalons els trobam puntualment als trams 4 i 8. Les cadenes i ratlletes es troben al tram 8.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Els trams 5, 6 i 7 discorren en paral·lel a l'actual carretera.
- El tram 7 i la part final del tram 6 van perdent amplada a causa del seu solapament amb l'actual carretera.
- No s'ha pogut localitzar la connexió entre els trams 5 i 6 a causa de la construcció de l'actual carretera que va soterrar bona part de l'antic traçat.
- El topònim de camí Vell de Lluc aparegué amb la construcció de l'actual carretera PM-213 de Inca a Lluc.
- El traçat dels trams 1 i 2 fan partió amb la zona urbana de Selva.
- El camí transcorre per dintre de sòl urbà entre els trams 2 i 3.
- Part del camí discorre per dintre de la finca pública de la Comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El camí nou de Lluc, que havia de substituir el vell de ferradura, es comença a projectar el 1704, com veim al llibre d'*Axides, entrades y almoines del Camí nou de Lluch de 1704 en 1719*, de l'Arxiu del Col·legi de Lluc, que recull tots els donatius i despeses fets pel camí. En ell podem veure com el 17 d'abril de 1705 es féu una festa per celebrar l'inici de les obres del camí: "...se canta un offici matinal ab musica de N^a S^a y despres se cata Te Deum i audamus, se tocaren totes les campanes y se feu gran ruido de trons y foc en actio de gratias per haverse comensade le obre del camí per porer pujar los devots a visitar N^a S^a ab major descans y decentia". El 20 de juliol de 1708 trobam el següent pagament: "Mes als 20 de Juriol pagui per mans de Dn. Sebastià Bertran Pre. Y Collegial, altre dels administradors, a Mestre N. Palou, ferrer qui està al Mercat, 15 lliures per lo valor de 3 barrubins (manuelles), dos llargs i un curt, y dos picasses, per fer la bretxa de la peña qui passe dins Son Amer. Dic 15 ls.". L'any 1720 es pagava una partida per una escarada per "empedrar lo camí y enterrar bax la Costa llarga y fer rajes fins a la bretxa, a costa de la Casa de Lluc" (ACL. Vr. 14).

Segons consta a l'acta del ple de l'ajuntament selvatgí celebrat l'11 de març de 1847 es va procedir a la delimitació entre el predi Can Canta i les comunes de Selva, on podem llegir: "se puso una cruz a lo mas alto del peñal de la cova rotga y desde este punto bajando linea recta hasta legar al plano de arriba la costa llarga en cuyo punto se ha puesto otra cruz al lado de la paret del camino nuevo de Lluch, y desde este punto siguiendo linea recta hasta llegar a lo estret de mas amunt de los mal pasos; en dicho punto se ha puesto otra cruz siguiendo su divicion por el camino viejo de Lluch hasta encontrar el nuevo camino que dirige a la Virgen de Lluch" (AMS. Sig. 748/2).

La continuació del camí dins el terme municipal d'Escorca està inclòs, amb el nom de Camí Vell de Lluc, en el *Catàleg de camins del terme municipal d'Escorca* (Fodesma, 1998).

Camí de Nostra Senyora de Lluc

El 30 de maig de 1769 el clavari de la Universitat de Selva pagava una pòlissa de 3 lliures dos sous al regidor Joan Socies per anar a Ciutat, i entre d'altres coses, "fer petició a su Exª sobre el camí de Ntre Sra de Lluc..." (AMS. Sig. 332/2).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 7 de març de 1804 es va tractar sobre la sol·licitud d'un veïnat que demanava que se li otorgàs un trast a les comunes per construir un aiguavés annexe a les seves cases "que las tiene junto el Camino Real que va a Nra. Señora de Lluch..." (AMS. Sig. 7).

El 6 de gener de 1823 l'Ajuntament de Selva va elaborar una relació d'obres públiques que s'havien de fer en el terme, entre les quals apareix "Por el camino que pasa a Ntra. Sra. de Lluch", amb un cost de 24 lliures (AMS. Sig. 815).

Camí Vell de Lluc

L'any 1818 el mestre picapedrer Nadal Servera practicà un altre reconeixement de camins, elaborant un informe amb les recomposicions que s'havien de fer a cada municipi. En el cas de Selva s'havien de fer diversos adobs en el camí vell de Lluc, en els trams compresos entre Selva i Caimari, Caimari, Escorca i costes de Lluc, en el Salt de la Bella Dóna i des del Salt fins a les cases del Guix (ARM. Sig. D-821).

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí vell de Lluc, amb una longitud construïda de 7.110 metres (AMS. Sig. 815).

El 26 de març de 1942, en sessió plenària del consistori selvatgí, "Vista la sollicitud de Antonia Seguí Tugores referente a cerrar el paso del camino viejo de Lluch y abrir otro, se acuerda autorizarle"; i el 25 de novembre de 1943 també es donà permís a una altra veïnada per a la "construccion de un paso para el ganado por bajo el camino viejo de Lluch..." (AMS. Sig. 13/4).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca, sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí vell de Lluc i el camí de la font de Valella fins a la font de Camarata (AMS. Sense signatura).

El camí vell de Lluc està inclòs, amb el número 1, en el *Catàleg de camins del terme municipal d'Escorca*, elaborat per Fodesma (Consell Insular de Mallorca) l'any 1998.

Antiga carretera de Lluc

El 10 d'abril de 1909 s'assenyalava l'alineació d'una paret a la fin a de Sa Tanca: "de Este a Oeste 50 metros de longitud, debiendo tener en dicha parte Este en donde se junta con otra pared de la misma finca, el camino titulado antigua carretera de Lluch una anchura de seis metros y en la parte Oeste cinco metros..." (AMS. Sig. 750/10).

En el ple del 20 de desembre de 1914 l'ajuntament selvatgí acorà estudiar l'informe sobre despeses necessàries per a la reparació dels portells existents en els camins veïnals del terme "y que al interin se gestione de la Jefatura de obras públicas de la provincia se proceda por cuenta del gobierno a la reparación de todos los que existen en el camino antiguo que era carretera de Lluch a Selva (y paraje Cruz den Coxet) (AMS. Sig. 11/1).

Camí de Lluc

L'any 1815, seguint les instruccions de la Junta de Camins, el picadrer Bernat Cabrer i una comissió nomenada a tal efecte procediren a inspeccionar els camins del terme de Selva, i elaboraren un informe amb el seu estat i les recomposicions que s'havien de fer. En aquest informe apareix el camí de Lluc, que s'havia de recomposar a diversos trams (AMS. Sig. 815. AGCM. Sig. VI-61/4).

El batle d'Escorca, en carta dirigida al Director de la Junta de Camins el 22 d'octubre de 1816, exposava "Que ha hecho recomponer el camino en el distrito de su villa hasta llegar al termino de la Villa de Selva que esta muy estropeado y expuesto a que sucedan muchas desgracias en los que transitan, y como en la instrucción que sobre recomposicion de caminos se circulo este prevenido que cada uno recomponga los caminos de sus respectivas Villas; en visto que los de Selva estan precisamente obligados a la recomposicion del camino llamado la Brecha del distrito de Lluch en cuya atencion = A V. S. M. I. Suplica se sirvan ordenar al Bayle de la Villa de Selva el que inmediatamente ponga mano a la recomposicion de dicho camino tomando para ello las disposiciones que hallare conducentes a dicho obgeto" (AMS. Sig. 815).

El 3 de maig de 1842 es va firmar el pla de condicions format pel comissionat auxiliar de camins d'Escorca dels trams que s'havien de recomposar en el camí de Lluc. Segons aquest pla, s'havien de construir els trams següents: entre el Cavall Bernat i es Codol d'en Ceba s'havien de fer dos trams de camí, de 46 i 44 vares castellanes respectivament; 334 vares entre el Codol d'en Ceba i la Costa Llarga; 72 vares des de la Costa Llarga a les cases de Can Cantara (sic); entre Can Cantara i ses cases des Barracar s'havien de construir tres trams de camí, de 252, 5 i 151 vares, respectivament; "Desde las casas del Barraca al pedazo de camino que se hizo nuevo algunos años hace deberá el empresa rio construir dos trozos de caminos uno de estension de cincuenta y seis varas y el otro de ciento y cuatro"; des del pi gros des portell de sa Punta fins a la creu de sa Bretxa, s'havien de construir 1594 vares; i "Desde la Creu de la Brecha hasta la Barrera des Guix otro pedazo de extension de trescientas setenta y dos varas" (AMS. Sig. 815).

El 15 d'abril de 1860 el consistori local acordà, després de llegir una carta del governador de la provincia referent a les obres dels camins veïnals de Lluc, Inca, Binibona, Moscarí i Mancor, invertir 1000 reals en les esmentades obres (AMS. Sig. 748/2).

En el projecte d'ordenació de les comunes de Caimari (1946) apareix contemplada la servitud de pas pels camins de Lluc, els Horts, l'Ermita i carretera de Lluc (AMS. Sig. 201/1).

Camí d'Escorca

En el reconeixement practicat pel mestre picapedrer Nadal Serra l'any 1817, per veure l'estat en què es trobaven els camins de l'illa, podem llegir el següent pel que fa al municipi de Selva: "El camino que desde Caymari pasa a Escorca que llaman las cuestas de Lluch desde Caymari hasta el Barranch que confina con la Comuna de Selva es menester empedrar muchos pedazos de dicho camino por estar intransitable a causa de las muchas piedras que faltan costara trescientas libras..." (ARM. Sig. D-821).

L'Ajuntament de Selva formà, el 20 de febrer de 1840, un "Estado que manifiesta la distancia de este pueblo a todos los de su alrededor, empezando por el Norte y siguiendo hacia Levante hasta volver al punto primero, la estension que en cada una de dichas distancias ocupa su término, la clase de camino y su estado", en el qual apareix el camí d'Escorca, de dues llegües, classificat com a camí de carro i de ferradura, amb un estat regular (AMS. Sig. 815).

L'Ajuntament de Selva, en ple celebrat el 12 de juny de 1850, es va aplicar el producte del jornal personal en el recomposició dels camins del Molinet, la costa de Son Vich, camí de Mancor i camí de Biniamar. Poc després, en sessió plenària celebrada el 23 de juny de 1850, els regidors selvatgins tornaven a parlar de l'inici de la prestació personal: "Al propio tiempo se dará principio el mismo día en el camino que de esta Villa se dirige a Caymari y Escorca y punto denominado la Costa de Son Vich, y concluido este al otro camino el molinet, y despues al de la construccion del bancal al camino de la Creu den Coxet..." (AMS. Sig. 748/2).

La Diputació Provincial, davant la falta de compliment de les disposicions fetes a l'Ajuntament de Selva el 22 d'agost de 1855, "con el objeto de que dispusiera la reparacion del camino que desde la misma conduce a la de Escorca a costas de los empresarios o conductores que habian arrastrado maderas por dicho camino", i el mal estat del camí, manava el compliment immediat d'aquestes disposicions (AGCM. Sig. X-776/40).

En sessió plenària celebrada el 20 de gener de 1867 es donà compte d'una comunicació del governador de la província per instar a l'ajuntament a nomenar un peó per atendre a la reparació del camí veïnal que de Selva va a Escorca per Caimari (AMS. Sig. 748/2).

L'any 1872, en carta firmada pel director de camins veïnals del partit d'Inca, es feia palès el "abandono con que tiene el Ayuntamiento de Selva los caminos vecinales, principalmente el de primer orden que de la villa de Escorca dirige a la capital de esta Provincia hasta Caymari, cuyo camino esta del todo intransitable y mayormente en la actualidad en las lluvias que acabamos de tener" (AGCM. Sig. X-784/40).

El 20 de març de 1876 l'Ajuntament d'Escorca publicà el plec de condicions facultatives que s'havien de seguir per a "la construccion de un trozo de camino en el vecinal de primer orden que del pueblo de Escorca dirige a Inca por Caymari y pasage llamado la Brecha" (AME. Sig. 298/2).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 4 de maig de 1877, acordà "que cuanto antes se reponga un desmoronamiento existente en el muro sosten del camino de Escorca y otro que hay en el camino de Palma y punto lo Hivernal, pues que dificultan muchisimo el transito y exponen los transeuntes a graves desgracias" (AMS. Sig. 748/2).

El 7 de maig de 1882 el director de camins veïnals del districte d'Inca formà el "Pliego de condiciones que deberá observar el que toma a su cargo los 660 metros lineales que forman los hoyos que se han de empedrar en el camino de Escorca dentro el termino Municipal de Selva" (AME. Sig. 2).

Camí de Cas Xorquet (trams 1 i 2)

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí de s'hort de Cas Xorquet és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici al camí de Son Bonet i final a s'hort de Cas Misser, amb una longitud de 0'6 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Camí dels Diumenges (trams 1 i 2)

Dins una relació de camins que l'Ajuntament de Selva va enviar al Govern Civil el 14 de febrer de 1903 apareix el camí dels Diumenges, amb una longitud construïda de 1.020 metres (AMS. Sig. 815). Aquesta documentació també fa referència al camí catalogat amb el núm. 23.

Camí de sa Font (tram 1 i 2)

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 22 d'abril de 1948 es varen aprovar les ordenances de la policia de camins i es va procedir a la classificació dels camins municipals del terme. Així, el camí de sa Font per Son Macià es classificava com camí de segona categoria (4 metres), amb una longitud de 300 metres (AMS. Sig. 13/6).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ALCÁNTARA PEÑA (1891), a la seva *Guía de las Baleares*, ens descriu el camí vell de Lluc: "...Al salir de esta aldea empieza la subida de Escorca por una garganta de la montaña, que se va elevando hasta llegar al predio El Barracar. La antigua y larga cuesta que sigue después lleva el nombre de llangonissa y va a parar a un estrecho paso con alto precipicio que lleva el nombre de El Salt de la bella dona a causa de un prodigioso suceso. Pasado este punto se llega a la casa del Guix que ya es del término de Escorca. Mas, desde el predio El Barracar el camino es solamente de herradura, si bien está próxima a ser terminada la nueva carretera que pasando por la parte inferior del despeñadero del Salt, mediante un atrevido desmonte en roca de mucha altura, va a unir con el anterior camino más allá del predio el Guix y sigue con carretera hasta la entrada del Colegio de Ntra. Sra. de Lluch..." (pàg. 373).
- ARXIDUC LLUÍS SALVADOR D'ÀUSTRIA (1991 [1884]), tom VIII, pàg. 270, quan parla del camí que va a Lluc, diu: "Un sinfin de explosivos han sido necesarios para abrir este tramo de la vía, apropiadamente conocida por ello por el nombre de sa Bretxa. Iniciamos seguidamente el descenso hacia el Guix..."
- CIM (1993). El camí de vell de Lluc està inclòs en el *Catàleg dels antics camins de la Serra de Tramuntana*, dins el terme municipal de Selva: "Aquest tradicional i conegut camí comunica tot el Pla de Mallorca amb el Santuari de Lluc. Té l'inici al poble de Selva i connecta amb Caimari per sa Recta, ve després el tram que discorre entre el Puig de n'Escuder i el Penyal Bernat, la Costa Llarga, sa Llengonissa i finalment la Vall de Josafat, cada un dells amb una tipologia diferent, ja que aquest camí ha sofert gran nombre de modificacions al llarg del temps..." (pàg. 329).

- CIM (1997). A la *Guia de la Serra de Tramuntana* (1997) apareix en el terme de Selva un itinerari a peu pel camí vell de Lluc (pàg. 194).
- CIM (s.d). El camí vell de Lluc està inclòs dins els *Itineraris a peu per la Serra de Tramuntana*.
- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de ses Creus dins *Els noms de lloc del terme de Selva*, i d'ell es diu: "Nom que antigament rebia el Camí Vell de Lluc..." (pàg. 66). També recollí el Camí vell de Lluc, del que diu: "Amb aquest nom és conegut actualment el construït entre 1704 o 1719, si bé n'hi havia un altre encara més antic. D'aquí que se l'anomenàs aleshores camí nou de Lluc. Es traçà per evitar el perillós pas del Grau..." (pàg. 70-71).
- ORDINAS et alt. (1998), a la seva obra *El camí vell de Lluc*, ens parlen de la construcció del camí, iniciada l'any 1704, i de les dificultats que es toparen, principalment per superar el Puig del Grau i construir la Bretxa Vella (pàg. 44-49).
- ROIG I ROIG (1995) dedica un itinerari al camí vell de Lluc a Caimari, on diu: "La segona via per on aniràs aviu és de principis de l'any 1700. Es feu un nou traçat per evitar es Grau, pas summament perillós, com ja hem dit" (pàg. 78-81).
- VALERO I MARTÍ (1993), a la seva obra *Camins i paisatges. Itineraris culturals per l'illa de Mallorca (IV)*, dedica un capítol al camí vell de Caimari a Lluc (pàg. 801).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- DESPUIG, Antoni (1785) *Mapa de la Ysla de Mallorca*.
- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca*, (1858) Escala 1/25.000. Apareix majoritàriament.
- ALCÁNTARA PEÑA, Pedro de. *Plano del término de Escorca. Año 1889. Reducido del que posee el Ayuntamiento de Escorca por Pedro de Alcántara Peña* (1860). Escala 1/30.000. Apareix la continuació d'aquest camí dins el terme municipal d'Escorca.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareix el tram 1 parcialment i el tram 3.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix el tram 1 parcialment, el tram 2 com a tirany i el tram 3 aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1959). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV. Apareix part del tram 1 i el tram 3.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26). Apareix el tram 1 majoritàriament i el tram 3.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671 (Inca).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímic del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix parcialment el tram 1 i el tram 3.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix el tram 1, el tram 2 majoritàriament i el tram 3.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000. Apareixen els trams 2, 3 i 4 i el tram 8 aproximadament.

(66) CAMÍ D'ESTABLITS DE SA CIMENTERA**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-2-4**Longitud:** 356 m.**Inici:** camí de Massanella, núm. 6.**Final:** camí de Selva a Mancor per Massanella, núm. 30.**Documentació localitzada:** **Interès excursionista:** **Tipus:**
- Delimitació de termes.**Interès constructiu:** **TIPOLOGIA****Tram 1****Tipologia:** carro.**Amplada:** 2 (4) m.**Tipus de ferm:** terra.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 200 metres.

Tram 2**Tipologia:** carro.**Amplada:** 0,5 (2) m.**Tipus de ferm:** terra.

Correspon als següents 75 metres del camí.

Tram 3**Tipologia:** carro.**Amplada:** 2,5 - 3 m.**Tipus de ferm:** terra.**Tram 4****Tipologia:****Amplada:****Tipus de ferm:**

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Fàcil.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

- Una reixa a l'inici del tram 2.

Estat del camí: regular. El ferm del tram 1 està en mal estat i el tram 2 es troba parcialment envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☐	Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Dins l'expedient format per procedir a la segregació municipal de Mancor de la Vall, apareix l'informe elaborat per l'Instituto Geográfico y Estadístico el 18 de gener de 1926 per determinar la delimitació entre els termes de Selva i Mancor, on trobam la descripció de la col·locació de les fites: "...continuando desde aquí en línea recta hasta la intercepción de la linde Sur de dicha finca con el camino de establecedores de Sa Viñasa por el que continuaba hasta encontrar el camino de Selva a Massanella, siguiendo por este camino hasta encontrar el camino de establecedores de la Cementera por el cual continua hasta su intercepción en el camino de la Sinieta...". En el mateix expedient també trobam l'acta de la comissió encarregada de la fitació, on a la descripció de les fites veim com la número 12 va ser col·locada "en el vertice que forma la finca de Mateo Coll Garau con el camino de establecedores del Sementé de Massanella, que conduce al camino de Sa Sinieta..." (AMS, Sig. 17/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III. Apareix el tram I del camí.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix el tram I del camí.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(67) CAMÍ AL COMELLAR DE SON RIERA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-3

Longitud: 1141 m.

Inici: camí de Caimari a Binibona (núm. 10), prop de les cases de Son Riera.

Final: comellar de Son Riera.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2 - 3 m.

Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins a una llargària d'uns 500 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2 - 2,5 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Fàcil.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del camí.
- Una paret amb reixa a la meitat del tram 2.

Estat del camí: regular. El tram 2 es troba parcialment envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☐	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☒	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions: els marges i els escopidors els trobam al tram 2.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí dona accés a la finca pública de la Comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix majoritàriament.

(68) CAMÍ DEL COMELLAR DE CAN PIPA**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-3-3**Longitud:** 1426 m.**Inici:** zona urbana de Caimari, prop de Son Albertí.**Final:** fins a una distància de 1225 metres prop del cim del puig des Albellons.**Documentació localitzada:** **Interès excursionista:** **Tipus:**

- Obres per part de l'Administració.
- Sol·licitud de col·laboració tècnica.

Interès constructiu: **TIPOLOGIA****Tram 1****Tipologia:** carro.**Amplada:** 2,5 - 3,5 m.**Tipus de ferm:** formigó.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 450 metres.

Tram 2**Tipologia:** carro.**Amplada:** 3 - 3,5 m.**Tipus de ferm:** ciment i pedres.

Continuació del camí fins a una llargària de 70 metres.

Tram 3**Tipologia:** pista.**Amplada:** 3 m.**Tipus de ferm:** terra i pedres.

Continuació del camí fins a una llargària d'uns 130 metres.

Tram 4**Tipologia:** ferradura.**Amplada:** 0,5 - 1 m.**Tipus de ferm:** terra.

Continuació del camí fins al final.

TIPOLOGIA**Tram 5**

Tipologia: tirany.
Amplada: 0,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Connecta el final del tram 1 amb l'inici del tram 3.

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT**Dificultat:**

- Sense problemes els trams 1, 2 i 3 i regular els trams 4 i 5.

Fites **Pintades** **Cartells**

Tipus de limitació lateral: paret i reixa al tram 1 i obert a la resta.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del tram 2 i una altra al final d'aquest tram.
- Una reixa amb un botador al final del tram 4 i a l'inici del tram 5.
- Una reixa al final del tram 3.

Estat del camí: bo al tram 1, ferm en mal estat als trams 3, 4 i 5. El tram 4 es troba envaït per la vegetació. El tram 3 ha estat obert amb cullera.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- Aquest camí dona accés a la finca pública de la Comuna de Caimari.
- El tram 5 és el que actualment dona continuïtat al camí.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 31 d'octubre de 1899, i davant la proposta d'un veïnat per procedir a convertir en camí de carro "el sendero que conduce a la parte alta del monte pasando por las Rotas [...] Y como quiera que tratandose de bienes comunales el Ayuntamiento no debe construir ni autorizar lo solicitado por el Sor. Genestar y a fin de provenir que no se lleve a cabo sin conocimiento del Ayuntamiento, este por unanimidad acordó, la construcción de un muro en el sitio de referencia que limite el sendero o camino de herradura que conduce al monte comunal de Caimari, empezando detrás de la Iglesia vieja de dicho sufraganeo pasando por las Rotas de referencia con lo cual se evitará el que pasen carros por dicho sendero..." (AMS. Sig. 749).

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca, sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí des Castellet a Sa Comuna (AMS. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Can Pipa dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 65).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareixen els trams 1 i 2 del camí.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareixen els trams 1 i 2.

(69) CAMÍ DE SA COMA LLARGA**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-3-2**Longitud:** 997 m.**Inici:** camí des Bosc, núm. 70.**Final:** partió de terme amb Campanet, prop del penyal Alt.**Documentació localitzada:****Interès excursionista:** ✓**Tipus:****Interès constructiu:** ✓

Tram 2.

TIPOLOGIA**Tram 1****Tipologia:** pista.**Amplada:** 3 - 3,5 m.**Tipus de ferm:** terra i pedres.

Des de l'inici del camí fins a una llargària d'uns 600 metres.

Tram 2**Tipologia:** carro.**Amplada:** 2 - 2,5 m.**Tipus de ferm:** restes d'empedrat i terra.**Tram 3****Tipologia****Amplada:****Tipus de ferm:****Tram 4****Tipologia:****Amplada:****Tipus de ferm:**

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes al tram 1 i regular al tram 2.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: ferm en molt mal estat al tram 1 i dolent al tram 2. Al tram 1 diversos pins han caigut sobre el camí. El tram 2 es troba envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: els escalons els trobam puntualment al tram 2.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Encara que el tram 2 del camí a l'actualitat sembla ser de ferradura, les fotografies i el text de les Rutes Amagades de Mallorca, núm 19 (García Pastor, 1967) apareix com a camí de carro.
- El topònim de camí de sa Coma Llarga prové de fonts orals.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:**

- GARCÍA PASTOR (1969). A la ruta núm. 19 dedicada a la Capella Blava, es descriu aquest camí: “El nostre camí travessa després unes idíl·liques valls plenes de bucolisme i de nostàlgica bellesa entre escarpats costers i s’internava tot seguit en un espès i embullat boscatge d’alzines, pins i mates, iniciant la pujada de Sa Coma Llarga. De tot d’una coincideix amb el llit del torrent des Picarols, un poc més amunt de la seva unió amb el de Comafreda; després s’en separa i, sempre amb una amplada pel pas d’un carro, puja immers en el bosc que cobreix tot el comellar de Sa Coma Llarga [...] el camí de carró pervé a remuntar a força de revolts la pendent i aspra Coma Llarga, encaixonada per impracticables costers i esquerps penyalars. Ja som a dalt del coll. Aquí el camí de carro es bifurca: cap a l’enfront baixa a la clotada de Sa Font de sa Pega; per l’esquerre segueix fins a un altiplà de Sa Capella Blava immediat al cim...”

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.

(70) CAMÍ DES BOSC / CAMÍ D'ALCANELLA / CAMÍ DE SES FIGUEROLES

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-1
671-3-2
671-3-3

Longitud: 5639 m.

Inici: Binibona.

Final: partió de terme d'Escorca.

Documentació localitzada: ✓

Interès excursionista: ✓

Tipus:
- Capbreuacions.
- Catàleg de camins del terme municipal d'Escorca (FODESMA,1998).

Interès constructiu: ✓

Trams 4, 6 i 7.

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a uns 90 metres abans de la caseta de sa Rota Gran.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 2,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a una llargària de 815 metres.

Tram 3

Tipologia: pista.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a una llargària de 175 metres.

Tram 4

Tipologia: ferradura.
Amplada: 0,6 m.
Tipus de ferm: terra i restes d'empedrat.

Continuació del camí fins a una llargària de 145 metres.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: pista.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Continuació del camí fins a una llargària de 120 metres.

Tram 6

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,7 - 1,5 m.

Tipus de ferm: empedrat parcialment.

Continuació del camí fins a la partió de terme.

Tram 7

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,9 m.

Tipus de ferm: empedrat.

Correspon a un curt tram d'uns 100 metres amb inici i final al tram 6.

Tram 8

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: terra.

Correspon a un ramal amb inici al final del tram 1 i que connecta amb l'inici del tram 3.

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes i fàcil els trams 4, 6 i 7.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i obert als trams 1, 2 i 8 i obert a la resta del camí.

Limitacions de pas: sí no

- Dues barreres tancades amb pany, una prop de l'inici i l'altra a la meitat del tram 2.
- Un cartell de "Propiedad Privada.Prohibido el Paso" a l'inici del tram 2.

Estat del camí: ferm en mal estat als trams 4 i 7, parcialment envaïts per la vegetació, i regular a la resta del camí. L'inici del tram 8 es troba molt envaït per la vegetació. Als primers 175 metres del tram 1 el ferm és de terra.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☒	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☒	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☒	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions: els escalons i ratlletes els trobam al tram 6, les parets als trams 1, 2 i 8 i els marges de sosteniment als trams 1, 2 i 6.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El tram 4 es troba en mal estat de conservació i presenta pocs restes constructius.
- El tram 7 correspon a un antic traçat del camí.
- Al tram 2 el bocí de camí que discorre pel llit del torrent es troba empedrat.
- El tram 8 és l'utilitzat actualment a causa de les limitacions de pas del tram 2.
- Al tram 8 el camí desapareix al seu pas pels torrents.
- El camí catalogat discorre parcialment per dins la finca pública "Ses Figueroles", propietat de la CAIB.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 22 de maig de 1718, Joan Colom als. Dolent feia venda a Miquel Amer als. Beneit, de cases i clos a Binibona, que feien partió "...ex una parte cum itinere, ex alia cum domibus Michaelis Morro als. Pipa, et ex alia cum platea de Binebona, et dictum clausum afrontat, ex una parte ab lo cami del Bosch, ab cases y taphona del dit furios, et ex alia cum clauso vestro dicti Amer Emptoris [...] Item altra pessa de terra y olivar dita la Coma del Murta, ara den Barruga, y afronta de una part ab lo torrent del grau, y de dit torrent tirant just en el cami vell de Lluch a una creu junt a dit cami ala squerra anant a Lluch, de altre ab las montanes comunas, de altra ab los conradissos del Barreca de Margarita Amer, Muller de Vicens Solivellas, y de altra ab lo Puig Naspler..." (ARM. Sig. M-1872).

El 5 de juliol de 1767 Pere Grau als. Guixa declarava unes cases a Binibona que confrontaven "...de una part ab cami qui del dit lloch de Binibona va al Bosch mediant cami, de altre ab clos de terra de Juan Mestre als furios mediant cami, de altre ab casses de Miquel Morro alias Pipa, y de altre en la Plasa del dit Lloch de Binibona...", que posseïa en virtut d'establiment firmat per Guillem Amer als. Beneit (ARM. M-5812).

El 13 de juliol de 1767 Antonina Rotger, vidua de Llorenç Reus, llorensino, denunciava posseïr unes cases a Binibona que confronten "...de una part ab las Comunes del dit Lloch de Binibona, de altre ab lo cami qui va al estepar, y al Bosch, de altre ab lo clos de Guillem Amer Beneyt, y de altre part ab Casas dels hereus de Antoni Morro, qui antes foren de Llorens Pericas alias Bossó..." (ARM. M-5812).

També en protocol notarial format el 24 de juliol de 1787, Llorenç Reus llorensino capbreuà la meitat d'un caser, abans trast de terra, de pertinències del clot del Molí, a Binibona. "Confronta ab la comuna del dit lloch de Binibona, de altre ab lo cami que va al Estepar y al Bosch, de altre ab lo clos del Honor Guillem Amer Beneyt..." (ARM. Sig. 2014).

Camí d'Alcanella

El camí d'Alcanella a Ses Figueroles està inclòs, amb el número 52, en el *Catàleg de camins del terme municipal d'Escorca*, elaborat per Fodesma (Consell Insular de Mallorca) l'any 1998.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- CIM (1993). El camí d'Alcanella (Ses Figueroles) està inclòs en el *Catàleg dels antics camins de la Serra de Tramuntana*, dins el terme municipal de Selva: "Comunica el llogaret de Binibona amb les possessions de ses Figueroles i Alcanella.

El camí coincideix amb el camí de carro de sa Coma i ja de ferradura voreja al Puig Mitjà per passar prop de ses Figueroles i arriba a Alcanella i Alcanalleta.

Al darrer fragment, entre ses Figueroles i Alcanella es troben troços d'empedrat en mal estat" (pàg. 328).

- VALERO I MARTÍ (1993), a la seva obra *Camins i paisatges. Itineraris culturals per l'illa de Mallorca (VI)*, dedica un capítol a la vall d'Alcanella, on podem llegir: Des de la font de la Rota continuam el descens, que s'aboca rost sobre les Figueroles, amb la

vall que s'estén al fons, entre la nostra posició i la serra del Pas d'en Bisquerra, amb la Capella Blava coma punt culminant (684 m). El camí, un autèntic sender de ferradura, actualment molt abandonat, discorre pel vessant de l'esquerra del comellar, amb marge de sosteniment que sempre protegeix la banda del desnivell" (pàg. 1255).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- ALCÁNTARA PEÑA, Pedro de. *Plano del término de Escorca. Año 1889. Reducido del que posee el Ayuntamiento de Escorca por Pedro de Alcántara Peña* (1860). Escala 1/30.000. Apareix la continuació d'aquest camí dins el terme municipal d'Escorca.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareixen els trams 1, 2, 3, 4, 5 i 6.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000. Apareixen els trams 1, 2, 3, 4, 5 i 6.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareixen els trams 1, 2, 3, 4 i 5.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareix tot el camí i els trams 2 i 8 parcialment i aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1959). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV. Apareixen els trams 1, 2, 3, 4 i 5 i el tram 6 fins prop de les cases de Ses Figueroles.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671 (39-26). Apareixen els trams 1, 2, 3, 4 i 5 i el tram 6 fins prop de les cases de Ses Figueroles.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III. Apareix el tram 1 del camí.
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix el tram 1 i els trams 2 i 6 parcialment.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix el tram 1 i els trams 2 i 8 majoritàriament.

(71) CAMÍ DES PORTELL DES VENT**LOCALITZACIÓ****Fulls del mapa 1/5000:** 671-3-2**Longitud:** 3717 m.**Inici:** camí des Bosc, núm 70.**Final:** camí del coll de sa Bataia a Ses Figueroles (núm 35), a sa Rota d'Alt.**Documentació localitzada:** **Interès excursionista:** **Tipus:****Interès constructiu:**

Trams 3 i 4.

TIPOLOGIA**Tram 1****Tipologia:** carro.**Amplada:** 2 - 2,5 m.**Tipus de ferm:** asfalt.

Des de l'inici del camí fins a les cases de Sa Coma.

Tram 2**Tipologia:** carro.**Amplada:** 2 m.**Tipus de ferm:** terra.

Continuació del camí fins al coll Fossar.

Tram 3**Tipologia:** ferradura.**Amplada:** 0,6 m.**Tipus de ferm:** terra.

Continuació del camí fins a una llargària d'uns 1075 metres.

Tram 4**Tipologia:** ferradura.**Amplada:** 1,7 m.**Tipus de ferm:** empedrat.

Continuació del camí fins a una llargària d'uns 50 metres.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia: ferradura.
Amplada: 0,5 - 0,9 m.
Tipus de ferm: terra i pedres.

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Molt difícil els trams 3, 4 i 5 i sense problemes els trams 1 i 2.

Fites
Pintades
Cartells

Tipus de limitació lateral: obert i paret el tram 1 i obert a la resta.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany amb un cartell de "Propiedad Privada. Prohibido el paso" prop de sa Rota Gran.

Estat del camí: regular al tram 2 i ferm en molt mal estat als trams 3, 4 i 5, que es troben envaïts per la vegetació. Bo al tram 1, als primers 290 metres el ferm es troba en molt mal estat de conservació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- El tram 4 travessa un pas conegut amb el topònim de portell des Vent.
- El camí catalogat discorre parcialment per dins la finca pública "Ses Figueroles", propietat de la CAIB.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -****CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000. Apareix el tram 7.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareixen els trams 1, 2, 3 i 4 aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1959). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV. Apareixen els trams 1, 2 i 7 i el 3 parcialment.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671 (39-26). Apareixen els trams 1, 2 i 7 i el 3 parcialment.
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix el tram 7 parcialment.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareixen els trams 3 i 7 parcialment.

**(72) CAMÍ DES PUIG DE SA CREU / CAMÍ DES HORTS
A SES ROTES**

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-3

Longitud: 769 m.

Inici: camí des Horts, núm. 61.

Final: partió de terme amb Mancor de la Vall.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2 - 3 m.

Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins a una llargària d'uns 400 metres.

Tram 2

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,5 - 1,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes al tram 1 i fàcil al tram 2.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert, paret i reixa al tram 1 i obert al tram 2.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular al tram 1 i ferm en mal estat al tram 2, que es troba parcialment envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: les parets són al tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Al final del camí trobam una barrera oberta, ja al terme municipal de Mancor de la Vall.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:**

- CIM (1993). El camí dets Horts a Ses Rotes està inclòs en el *Catàleg dels antics camins de la Serra de Tramuntana*, dins el terme municipal de Selva: "Aquest camí comunica el Comellar dets Horts amb la zona de Can Bajoca, ja dins el terme de Mancor. Es tracta d'un camí de ferradura que sols es conserva a la pujada per la vessant dets Horts. A l'altra banda del coll, la cullera ha destrossat les restes del camí" (pàg. 327).

- VALLCANERAS (1996) a la seva obra *20 itineraris alternatius per la Serra de Tramuntana (I)*, dedica l'itinerari 14 al Puig de sa Creu-sa Mola-puig de sa Fita, on diu: "Just abans d'arribar a les cases, quan tinguem un safareig petit a la dreta nostra, ens hem de fixar que per l'esquerra parteix un camí que fa pujada. Agafarem aquest camí i, pocs minuts després, serem en un hortet que ens ha de quedar a la dreta..." (pàg. 101).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.

(73) CAMÍ DES MIRADOR

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-3

Longitud: 375 m.

Inici: carretera PM-213 d'Inca a Lluc, km. 8,35.

Final: es Mirador.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,5 - 1 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del camí amb un botador.

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☐	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☒	Escalons	☐	Pujadors
☐	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions:**OBSERVACIONS GENERALS :**

- El camí discorre per dins la finca pública de la comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

(74) CARRERÓ D'EN JERONI

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-2

Longitud: 906 m.

Inici: carretera PM-213, km 11,9.

Final: a una distància de 600 metres i a 325 metres després de la meitat del tram 1.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 2,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins al torrent de Comafreda.

Tram 2

Tipologia: ferradura.
Amplada: 0,5 - 0,75 m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a una llargària de 70 metres.

Tram 3

Tipologia: ferradura.
Amplada: 0,5 - 1,5 m.
Tipus de ferm: terra i pedres.

Des de la meitat del tram 1 fins a una llargària d'uns 325 metres.

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes el tram 1, fàcil el tram 2 i difícil el tram 3.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany amb un botador a l'inici del camí.

Estat del camí: regular al tram 1 i ferm en molt mal estat als trams 2 i 3.
 Pràcticament tot el camí es troba envaït per la vegetació, el tram 3 està molt envaït.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- Segons fonts orals la part del camí coneguda amb el topònim de "Carreró d'en Jeroni" correspon al tram 3.
- Aquest camí dona accés a la finca pública de la comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

(75) CAMÍ AL COMELLAR DES ALBELLONS

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-3
671-3-3

Longitud: 895 m.

Inici: carretera PM-213 d'Inca a Lluc, km 9.

Final: coll des Albellons.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Camí veïnal.
- Obres per part de l'Administració.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 3 m.
Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins a una llargària d'uns 50 m.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 2 - 2,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a una llargària de 400 m.

Tram 3

Tipologia: ferradura.
Amplada: 0,5 - 1 m.
Tipus de ferm: terra.

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Regular.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany amb un botador a l'inici del camí.

Estat del camí: regular al tram 3 i ferm en mal estat a la resta del camí. El camí es troba envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐	Cadena	☐	Paret
☐	Clavegueres	☐	Pont
☐	Escalons	☐	Pujadors
☒	Escopidors	☐	Ratlletes
☐	Gual empedrat	☐	Pedres passadores
☐	Paretons	☒	Marges

Observacions: els escopidors i marges són al tram 2.

OBSERVACIONS GENERALS :

- Aquest camí dóna accés a la finca pública de la comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 5 de maig de 1932, en el ple de l'Ajuntament de Selva, "Se acuerda sacar a subasta la construcción de un camino vecinal, digo, forestal, en el paraje llamado "Comallá des Auvellons" en el Monte Caimari, desde Sa Cova al Homa de Cal en una extensión de unos doscientos cincuenta metros, por el precio de trescientas cincuenta pesetas, debiendo ser la subasta el proximo dia diez y seis" (AMS. Sig. 13/1).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

(76) ROTA DE CAIMARI (A)**LOCALITZACIÓ**

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-3
671-3-3

Longitud: 613 m.

Inici: camí des Horts (núm. 61).

Final: fins a una llargària de 613 m.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA**Tram 1**

Tipologia: carro.
Amplada: 2 m.
Tipus de ferm: terra.

Tram 2

Tipologia: ferradura.
Amplada: 1 - 1,5 m.
Tipus de ferm: terra.

Correspon als primers 100 metres del camí.

Tram 3

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Fàcil.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular. Parcialment envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☒ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☒ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

(77) ROTA DE CAIMARI (B)

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-3
671-3-3

Longitud: 286 m.

Inici: camí des Horts, núm. 61.

Final: fins a una llargària de 286 m.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: ferradura.

Amplada: 1 - 1,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

<p>Tram 5</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>	<p>Tram 6</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>
<p>Tram 7</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>	<p>Tram 8</p> <p>Tipologia:</p> <p>Amplada:</p> <p>Tipus de ferm:</p>

SEGUIMENT

<p>Dificultat:</p> <p>- Fàcil.</p>	<p>Fites ☐</p> <p>Pintades ☐</p> <p>Cartells ☐</p>
---	--

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

- Una reixa a l'inici del camí.

Estat del camí: regular. Parcialment envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☒ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

(78) ROTA DE CAIMARI (C)**LOCALITZACIÓ**

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-3
671-3-3

Longitud: 405 m.

Inici: carretera d'Inca a Lluc, prop del nucli urbà de Caimari.

Final: fins a una llargària de 405 m.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA**Tram 1**

Tipologia: carro.

Amplada: 3 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 2

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,5 - 1,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Correspon als primers 150 metres del camí.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat: - Fàcil.	Fites ☐ Pintades ☐ Cartells ☐
--------------------------------	---

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo el tram 1 i regular el tram 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☒ Escalons	☐ Pujadors
☒ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

(79) ROTA DE CAIMARI (D)

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-4
671-3-3
671-3-4

Longitud: 681 m.

Inici: zona urbana de Caimari.

Final: fins a una llargària de 681 m.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: ferradura.

Amplada: 1 - 1,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Fàcil.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☒ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Parctons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

(80) ROTA DE CAIMARI (E)

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-3

Longitud: 434 m.

Inici: camí des Horts, núm. 61.

Final: fins a una distància de 434 m.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: ferradura.

Amplada: 1 - 1,5 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Fàcil.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa a l'inici del camí i obert a la resta.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular, puntualment el ferm es troba en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☒ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

(81) CAMÍ A S'HORT D'EN BARONA

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5
671-3-5

Longitud: 458 m.

Inici: carretera d'Inca a Mancor PMV-2112, km 1,8.

Final: a una distància de 458 metres.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Obres per part de l'Administració.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 3 - 3,5 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: ferm en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- Al final del camí hi ha una barrera tancada amb pany.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En el ple celebrat per l'Ajuntament de Selva el 9 de maig de 1934 "Se da cuenta de una solicitud presentada por varios vecinos de Inca, pidiendo permiso para construir un puente en el torrente de Son Bonafé y camino que desde Mancor conduce a S'Hort den Barona y el Ayuntamiento acuerda que la Comisión del ramo acompañada del Maestro de obras del Ayuntamiento para señalarle la alineación a que deberá sujetarse" (AMS. Sig. 13/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921)*. Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició)*. Escala 1/100.000. Apareix parcialment i aproximadament.
- **SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948)**. *Cartografía Militar de España*. Full 671-III (Selva). Escala 1/50.000. Apareix aproximadament.
- **MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958)**. *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- **INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985)**. *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26). Apareix majoritàriament.
- **ORDINAS GARAU (1989)**. *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareix aproximadament.
- **CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994)**. *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.
- **Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002)**. *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

**(82) CAMÍ DE SA TORRENTERA AL POU MAJOR /
CAMÍ DE CAS MESTRE**

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-4
671-3-4

Longitud: 464 m.

Inici: camí de sa Comuna, núm. 29.

Final: camí de Caimari a Massanella, núm. 7.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Pla d'obres i millores (1989).

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 8 de juny de 1979 acordà sol·licitar la inclusió dins el Pla d'Obres i Millores de les obres d'acondicionament i asfaltat d'una sèrie de camins del terme, entre ells, la branca que va de Sa Torrentera fins al Pou Major (Caimari) (AMS. Sig. 14/3).

Camí de Cas Mestre

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva el 4 d'abril de 1935 es va aprovar un compte de 40 pessetes "por trabajos realizados en el camino de Cas Mestre" (AMS. Sig. 13/2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí des Pou Major dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 70).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor* (realitzat aproximadament entre 1913-1921). Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército* (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició). Escala 1/100.000.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 672-IV (Selva). Escala 1/50.000.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1959). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000. Full 671-IV.

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26). Apareix majoritàriament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España*. Escala 1/50.000. Full 671 (39-26).

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva*. Escala 1/11.765.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(83) CAMÍ DE S'ERMITA**LOCALITZACIÓ**

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-3
671-2-4
671-3-4

Longitud: 1158 m.

Inici: zona urbana de Caimari.

Final: esquena de s'Ermita.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Establiment de les comunes de Caimari.
- Servitud de pas.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA**Tram 1**

Tipologia: carro.

Amplada: 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una llargada de 75 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: terra.

Correspon als següents 75 metres del camí.

Tram 3

Tipologia: ferradura/tirany.

Amplada: 0,5 - 1,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí fins a arribar al coll Matar.

Tram 4

Tipologia: ferradura/tirany.

Amplada: 0,7 - 1,3 m.

Tipus de ferm: terra.

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes els trams 1 i 2, regular el tram 3 i difícil el tram 4.

Fites

Pintades

Cartells

Són al tram 4.

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany amb un pas per vianants a l'inici del tram 2.

Estat del camí: bo el tram 1, regular els trams 2 i 4 i dolent el tram 3. Els trams 3 i 4 es troben parcialment envaïts per la vegetació. El tram 3 discorre parcialment per dins el torrent.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: els trobam al final del tram 4.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí dona accés i discorre per dintre de la finca pública de la comuna de Caimari.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'1 de gener de 1847 l'Ajuntament de Selva otorgava les escriptures d'establiment d'una porció de les comunes de Caimari, situades vora el camí de Lluc. Una de les obligacions estipulades a les escriptures establia el següent: "2ª Segunda: se deja camino libre por todo poseedor de tierras de las comunas con cavallerias, o sin ellas por los caminos demarcados a la mosquera, el uno que dirige al coll des matá y el otro asta llegar al terreno establecido a Jayme Martorell, que dirige a lo mas alto des Puig den Escuder" (ARM. Sig. LL-520).

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 31 de desembre de 1857, va procedir a senyalar el traçat de la línia del carrer de la Mosquera fins empalmar "con el camino que dirige al Monte Comun (El Coll des Matá) por un extremo..." (AMS. Sig. 748/2).

En el projecte d'ordenació de les comunes de Caimari (1946) apareix contemplada la servitud de pas pels camins de Lluc, els Horts, l'Ermita i carretera de Lluc (AMS. Sig. 201/1).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250. Apareixen els primers 170 metres del camí.

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponimic del terme de Selva*. Escala 1/11.765. Apareixen els primers 170 metres del camí.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareixen els primers 50 metres del camí.

(84) CAMÍ DE CAN TOMASSET / CAMÍ DE CAN JORDIÓ

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4
671-3-5

Longitud: 976 m.

Inici: camí Reial de Muro, núm. 3.

Final: camí Vell de Pollença, prop del Pont des Lleó, núm. 14.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Plan Nacional de Vías Provinciales (1973).
- Declaració de camí públic.
- Obres per part de l'Administració.
- Sol·licitud de col·laboració tècnica.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.
Amplada: 2,5 - 3 m.
Tipus de ferm: asfalt.

Des de l'inici del camí fins a una distància de 250 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.
Amplada: 3 (4) m.
Tipus de ferm: asfalt i grava.

Continuació del camí fins a una distància de 550 metres.

Tram 3

Tipologia: carro.
Amplada: 3 (5) m.
Tipus de ferm: asfalt.

Tram 4

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes

Fites
Pintades
Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular, el ferm del tram 2 es troba en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☒ Paretons	☒ Marges

Observacions: els marges són als trams 2 i 3

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 30 d'abril de 1862, en sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva, "se acordó declarar públic el camí que desde la entrada del sufraganeu Moscarí, per la part de ponent dirige a Inca passant per la propietat can Tomaset de Sebastian Sureda en cuyo punt travessa el camí de Muro" (AMS. Sig. 748/2).

Dins un expedient de reconeixement de camins format per l'Ajuntament de Selva l'any 1936 trobam una relació dels lots subhastats per distribuir els que havien d'esser adobats. En el lot número 6 hi apareixen els següents camins: "Can Corritx, Pont den Lleó fins a nes Pont de Fust y Pont des Lleó fins a Can Tomaset. 800 pesetas-" (AMS. Sig. 7759/3).

El 30 d'agost de 1944, "Vista la sol·licitud de Juan Martorell Planas, se acuerda que la Comisión informe referente al camí de Can Tomaset" (AMS. Sig. 13/4).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 2.1.13. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament de Selva envià per formar aquest pla, el camí dels Pujols és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Selva*, del mateix any, amb inici en el km 6'5 de la carretera Campanet-Lloseta i final a Cas Brusquer, amb una longitud de 3 km i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquesta documentació també fa referència a part del camí Reial de Muro (núm. 3) i al camí des Pujols (núm. 20).

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 9, el camí des Pujols, amb una longitud d'1,1 km (AGCM. Sig. 1479/8). En aquesta documentació, tot i que anomeni el camí des Pujols, apareix grafiat el camí catalogat i part del camí de ses Planes.

L'Ajuntament de Selva, en data de 28 de gener de 1997, va remetre una carta al Consell de Mallorca sol·licitant col·laboració tècnica per a la redacció dels projectes d'asfaltat i acondicionament de diversos camins rurals del seu terme municipal, entre ells el camí de Son Tomasset (AMS. Sense signatura).

El mes de setembre de 2002 es va formar el projecte de pavimentació dels camins rural de Selva, en el qual s'inclou el camí de Can Tomasset, que discorre entre Moscarí i el Pont de Can Queto o des Lleó, amb una longitud de 2.720 metres i una amplada de 4 metres (AMS. Sense signatura). Aquesta documentació també fa referència al camí núm. 21.

Camí de Can Jordió

L'Ajuntament de Selva, en sessió plenària celebrada el 4 d'agost de 1938, aprovà un compte de 27'25 ptes en concepte de construcció d'una claveguera en el camí de Can Jordió (AMS. Sense signatura).

El mateix ajuntament, en ple reunit el 4 de febrer de 1943, acordà, davant la petició d'un veïnat per aixecar una paret a la seva finca vora el camí de Can Jordió, assenyalar la tirada corresponent (AMS. Sig. 13/4).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí el camí de Can Tomasset (pàg. 65) dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 65).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000. Apareix majoritàriament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1959). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. Full 671-III i IV.
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Selva (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973).* Escala 1:25.000. Apareix com a part del camí núm. 20.
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-I i III (Inca).
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1989). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671 (39-26)
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de "Camí de Can Tomasset".
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares*, escala 1/5.000.

(85) CAMÍ DES PUIG

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-6

Longitud: 360 m.

Inici: zona urbana de Biniamar.

Final: partió de terme amb Lloseta.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici del camí fins a una distància d'uns 100 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i reixa al tram 1 i obert al tram 2.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular el tram 1 i ferm en mal estat al tram 2. El tram 2 es troba parcialment envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions: les parets són al tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Pel que fa a la continuació d'aquest camí dins el terme de Lloseta apareix en un inventari de camins veïnals de Lloseta (sense data), amb el nom de camí des Puig (6). A l'esmentat inventari es diu: "Es el que discorre des d'Aiamans fins el Puig de Biniamar i, per aquest camí, es pot anar al poblet citat. El Puig de Lloseta també es diu Sa Comuna pels drets comunals que hi tenia el poble. Actualment, és de la família financera March Servera" (Ajuntament de Lloseta. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- PALOS (1984) dedica un dels seus *Itineraris de Muntanya* a Biniarroi, on utilitza aquest camí per anar de Biniamar a Lloseta.

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000. Apareix parcialment.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000. Apareix aproximadament.

- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250. Apareix aproximadament.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1959). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. Full 671-III. Apareix el tram 1.

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1983). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671 (39-26). Apareix el tram 1 del camí.

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-III (39-26). Apareix el tram 2 com a tirany.

- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000.

- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares,* escala 1/5.000. Apareix el tram 1.

(86) CAMÍ 86

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4

Longitud: 324 m.

Inici: camí des pont d'en Blai, núm. 8.

Final: camí des pou Comú, núm. 31.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Servitud de pas.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert i reixa.

Limitacions de pas: sí no

- Dues barreres tancades amb pany, una a l'inici del camí i l'altra al final.

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El 21 de setembre de 1996, en sessió plenària celebrada per l'Ajuntament de Selva, es va aprovar una servitud de pas a una finca de Caimari: "El tram de camí més curt per anar des del camí de Ses Deveres fins a la parcel·la 81 del polígon 13 és pel marge dret del bocí de finca adquirit recentment de la parcel·la 80 al Sr. Antoni Amer i germans" (AMS. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España*. Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.

- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000. Full 671-I (39-26). Apareixen els primers 75 metres del camí.

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000.

(87) CAMÍ DEL CAMÍ DES FORN DES JAI ANDREU AL PUIG DE SON JOVER

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-5

Longitud: 1911 m.

Inici: camí Llarg, núm. 45.

Final: puig de Son Jover.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Obres per part de l'Administració.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: pista.

Amplada: 3 - 3,5 m.

Tipus de ferm: terra i formigó.

Des de l'inici del camí fins a una llargària d'uns 1625 metres.

Tram 2

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany 100 metres després de l'inici del camí, amb un pas per vianants.

Estat del camí: regular, puntualment el ferm es troba en mal estat al tram 1 que ha estat obert amb cullera.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

- Gairebé tot el camí transcorre per dins la finca pública de comuna de Biniamar.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En sessió plenària celebrada el 9 de gener de 1996, en el torn de precís i preguntes, es va tractar l'impacte que produïa l'actuació al camí de la Comuna de Biniamar, i el regidor de medi ambient aclaria que es tracta d'una pista secundària "per a poder tenir accés els vehicles en cas d'incendis forestals i que el formigó era per a reforçar el trespol del camí..." (AMS. Sense sig.).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Apareixen els primers 100 metres del camí.

(88) CAMÍ DEL CAMÍ REIAL DE MURO A S'HORT D'EN VALLORI

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-4

Longitud: 864 m.

Inici: camí Reial de Muro, núm. 3.

Final: prop de s'hort d'en Vallori.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:
- Obres per part de l'Administració.

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 3 m.

Tipus de ferm: asfalt.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Sense problemes.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: paret i obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular, el ferm es troba en mal estat.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☐ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El mes de març de 1988 el Consell Insular de Mallorca va formar el projecte de reforç del ferm de la xarxa de camins asfaltats en el terme municipal de Selva, en el qual està inclòs, amb el número 10, un camí sense nom amb una longitud d'1 km, el traçat del qual coincideix amb aquest (AGCM. Sig. 1479/8).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA:

- ORDINAS GARAU (1989) recollí els camins de Can Pere Geneta i el de ses Planes dins *Els noms de lloc del terme de Selva* (pàg. 65 i 69).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano geométrico del término jurisdiccional de Selva. Partido de Inca.* (1858) Escala 1/25.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor (realitzat aproximadament entre 1913-1921).* Escala 1/100.000.
- *Mapa Militar de España formado por el Cuerpo del Estado Mayor del Ejército (realitzat aproximadament al 1930-31, 2a edició).* Escala 1/100.000.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1948). *Cartografía Militar de España.* Full 671 (Inca). Escala 1/50.000.
- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca.* Escala 1/31.250.
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1959). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/25.000. Full 671-III i IV
- INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL (1985). *Mapa Topográfico Nacional de España.* Escala 1/25.000. Full 671-I i III (39-26).
- SERVICIO CARTOGRÁFICO DEL EJÉRCITO (1989). *Cartografía Militar de España.* Escala 1/50.000. Full 671 (39-26).
- ORDINAS GARAU (1989). *Mapa Toponímico del terme de Selva.* Escala 1/11.765.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear.* Escala 1/5.000.
- Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria (2002). *Término de Selva. Provincia de Baleares,* escala 1/5.000.

(89) ROTA DE CAIMARI (F)

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-3

Longitud: 753 m.

Inici: camí Nou de Lluc, núm. 65.

Final: fins a una distància de 753 metres.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: carro.

Amplada: 2,5 - 3,5 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA	
Tram 5	Tram 6
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:
Tram 7	Tram 8
Tipologia:	Tipologia:
Amplada:	Amplada:
Tipus de ferm:	Tipus de ferm:

SEGUIMENT

<p>Dificultat:</p> <p>- Sense problemes.</p>	<p>Fites ☐</p> <p>Pintades ☐</p> <p>Cartells ☐</p>
---	--

Tipus de limitació lateral: paret i obert.

Limitacions de pas: sí no

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del camí.

Estat del camí: regular. Part del camí ha estat oberta amb cullera.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☒ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☒ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- MASCARÓ PASARIUS, Josep (1958). *Mapa General de Mallorca*. Escala 1/31.250.
- CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI, COPOT (1994). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1/5.000. Els darrers 180 metres del camí apareixen com a camí de ferradura.

(90) ROTA DE CAIMARI (G)

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-2-3

Longitud: 272 m.

Inici: camí Nou de Lluc, núm. 65.

Final: fins a una distància de 275 metres.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: ferradura.

Amplada: 0,7 - 1,5 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Tram 2

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Fàcil.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions:

OBSERVACIONS GENERALS :

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

(91) CAMÍ DES REVELLAR

LOCALITZACIÓ

Fulls del mapa 1/5000: 671-3-2

Longitud: 756 m.

Inici: camí des Portell des Vent, núm. 71.

Final: camí des Bosc, núm. 70.

Documentació localitzada:

Interès excursionista:

Tipus:

Interès constructiu:

Tram 1.

TIPOLOGIA

Tram 1

Tipologia: ferradura.

Amplada: 1,2 m.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Des de l'inici del camí fins a una llargària de 525 metres.

Tram 2

Tipologia: ferradura.

Amplada: 1,2 m.

Tipus de ferm: terra.

Tram 3

Tipologia

Amplada:

Tipus de ferm:

Tram 4

Tipologia:

Amplada:

Tipus de ferm:

TIPOLOGIA

Tram 5

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 6

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 7

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

Tram 8

Tipologia:
Amplada:
Tipus de ferm:

SEGUIMENT

Dificultat:

- Dificil.

Fites

Pintades

Cartells

Tipus de limitació lateral: obert.

Limitacions de pas: sí no

Estat del camí: - regular, el camí es troba parcialment envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS

☐ Cadena	☐ Paret
☐ Clavegueres	☐ Pont
☐ Escalons	☐ Pujadors
☐ Escopidors	☐ Ratlletes
☐ Gual empedrat	☐ Pedres passadores
☐ Paretons	☒ Marges

Observacions: els marges de sosteniment es troben al tram 1.

OBSERVACIONS GENERALS :

- El camí catalogat discorre dins la finca pública "Ses Figueroles", propietat de la CAIB.
- El nom de "camí des Revellar" prové de fonts orals.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

5. CONCLUSIONS

1- La importància i extensió de la xarxa viària del terme de Selva fa aconsellable la inclusió de la totalitat dels camins inventariats a les normes subsidiàries del municipi, per tal de preservar els usos viaris, sense perjudici de la seva titularitat.

2- La riquesa patrimonial que suposen els diferents elements que es troben a la xarxa viària del terme municipal de Selva, fa aconsellable que es preservin les característiques més significatives dels camins, empedrats, parets de tancament, amplària, etc. En aquest aspecte, és especialment recomanable la protecció dels "camins amb interès constructiu" (apartat 3.3) que es relacionen a continuació:

- 1- CAMÍ VELL D'INCA / CAMÍ DE SON BONET / CAMÍ DE CAN GUILLEM BÚGER / CAMÍ DE SA VINYA
- 33- CAMÍ AL CLOT D'EN GAMONDÍ
- 35- CAMÍ DEL COLL DE SA BATAIA A SES FIGUEROLES / PAS D'EN BARTOMEU
- 42- CAMÍ A SA ROTA DE N'ESTEVE
- 43- CAMÍ DE SON FERRER / CAMÍ DES POU DE SON FERRER / CAMÍ DE SES CASETES
- 49- CAMÍ DES COMELLAR DE SA COVETA NEGRA
- 59- CAMÍ DELS ALADERNS
- 61- CAMÍ DES HORTS
- 64- CAMÍ D'ESCORCA / CAMÍ DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (ferradura)
- 65- CAMÍ NOU DE LLUC / CAMÍ DE NOSTRA SRA. DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (carro) / ANTIGA CARRETERA DE LLUC
- 69- CAMÍ DE SA COMA LLARGA
- 70- CAMÍ DES BOSC / CAMÍ D'ALCANELLA / CAMÍ DE SES FIGUEROLES
- 71- CAMÍ DES PORTELL DES VENT
- 76- ROTA DE CAIMARI (A)
- 77- ROTA DE CAIMARI (B)
- 78- ROTA DE CAIMARI (C)
- 79- ROTA DE CAIMARI (D)
- 80- ROTA DE CAIMARI (E)
- 89- ROTA DE CAIMARI (F)
- 90- ROTA DE CAIMARI (G)
- 91- CAMÍ DES REVELLAR

3- Atesa la documentació que s'ha trobat, es pot fer una relació dels camins que apareixen explícitament com a públics o en els que l'administració ha intervingut al llarg del temps. Segons aquesta documentació i sense perjudici que l'Ajuntament consideri la necessitat de l'obertura d'un expedient d'investigació, d'acord amb l'apartat 1.1.5 d'aquest catàleg, reuneixen els requisits mínims per a ser inclosos a l'inventari de Béns Municipals de Selva (apartat 1.1.4), els següents camins:

- 1- CAMÍ VELL D'INCA / CAMÍ DE SON BONET / CAMÍ DE CAN GUILLEM BÚGER / CAMÍ DE SA VINYA
- 2- CAMÍ DES PEDREGAR / CAMÍ DE S'HORT D'EN COLL
- 3 - CAMÍ REIAL DE MURO / CAMÍ DE SES PLANES / CAMÍ DE MURO A LLUC / CAMÍ DE SA FONTASSA

- 5- CAMÍ DE MANCOR / CAMÍ DE SON PENYA / CAMÍ DE CRIST REI
 6- CAMÍ DE MASSANELLA / CAMÍ DE SELVA A MASSANELLA
 7- CAMÍ DE CAIMARI A MASSANELLA / CAMÍ DE MANCOR A CAIMARI
 8- CAMÍ DES PONT D'EN BLAI / CAMÍ DE CAIMARI AL PONT D'EN BLAI / CAMÍ DE CAIMARI A INCA
 9- CAMÍ DE CAN PALLUC / CAMÍ DES BOSC
 10- CAMÍ DE CAIMARI A BINIBONA / CAMÍ DE BINIBONA
 11- CAMÍ DE S'ALQUERIA / CAMÍ DE CAIMARI A MOSCARI / CAMÍ DE SON SASTRE
 12- CAMÍ DE MOSCARI A BINIBONA / CAMÍ DE SON MAVET / CAMÍ DE BINIBONA
 13- CAMÍ DE CAMPANET / CAMÍ DE CAN TABOU
 14- CAMÍ VELL DE POLLENÇA
 15- CAMÍ DE BINIAMAR A LLOSETA / CAMÍ DES POU / CAMÍ DE SES TANQUES
 16- CAMÍ DE BINIAMAR A INCA / CAMÍ DE MANDRAVA
 17- CAMÍ DE SON MACIÀ
 19- CAMÍ DES OMS / CAMÍ DE SES PERERES / CAMÍ DE CAS MISSER
 20- CAMÍ DES PUJOLS
 21- CAMÍ DE SA FONTASSA
 22- CAMÍ DE CRIST REI
 23- CAMÍ DES DIUMENGES
 24- CAMÍ DE SES FORQUES
 25- CAMÍ D'INCA / CAMÍ DE BINIBONA A INCA PER MOSCARI
 26- CAMÍ DE SES GUIXERIES
 27- CAMÍ DE SON PERELLÓ / CAMÍ DE CAN PELAT / CAMÍ DE SON REBASSA
 28- CAMÍ DE SA BISBAL / CAMÍ DE MOSCARI A CAIMARI
 29- CAMÍ DE SA COMUNA / CAMÍ DE SA TORRETERA / CAMÍ DES CAÇADORS
 30- CAMÍ DE SELVA A MANCOR PER MASSANELLA / CAMÍ DE SA SINIETA
 31- CAMÍ DES POU COMÚ
 32- CAMÍ DES CÓS / CAMÍ DE BINIAMAR A INCA PEL MOLÍ D'EN LLORENÇÓ
 34- CAMÍ DE PALMA / CAMÍ DE LLOSETA / CAMÍ VELL DE LLOSETA
 36- CAMÍ DE CAMPANET A INCA / CAMÍ DE CAMPANET
 38- CAMÍ D'INCA (2) / CAMÍ VELL D'INCA
 39- CAMÍ DES CAMP D'EN CALDÉS / CAMÍ DE LA FONT VALELLA A SES PERERES
 40- CAMÍ DE BINIAMAR / CAMÍ DE SON ROSSELLÓ / CAMÍ DE SON ODRE / CAMÍ DE SA MINA
 41- CAMÍ DES CARRERÓ
 43- CAMÍ DE SON FERRER / CAMÍ DES POU DE SON FERRER / CAMÍ DE SES CASETES
 45- CAMÍ REIAL DE BINIAMAR A BINIATZENT
 46- CAMÍ DES CEMENTIRI DE BINIAMAR
 49- CAMÍ DES COMELLAR DE SA COVETA NEGRA
 50- CAMÍ DE NA PONTONS
 51- CAMÍ DES COMELLAR DE S'HOMO
 53- CAMÍ DE S'HORT DES MISSER
 54- CAMÍ DES FORN DES JAI ANDREU / CAMÍ DE SA TIRA

- 55- CAMÍ DE CAIMARI AL CEMENTIRI
- 56- CAMÍ DE SES PLANES PER SA RACONADA
- 57- CAMÍ DE SA CREUETA / CAMÍ DE S'HORT D'EN BOIRA
- 58- CAMÍ DES CEMENTIRI DE SELVA
- 60- CAMÍ DEL PONT D'EN BLAI AL PONT DE FUST / CAMÍ DE MURO
- 64- CAMÍ D'ESCORCA / CAMÍ DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (ferradura)
- 65- CAMÍ NOU DE LLUC / CAMÍ DE NOSTRA SRA. DE LLUC / CAMÍ VELL DE LLUC (carro) / ANTIGA CARRETERA DE LLUC
- 68- CAMÍ DEL COMELLAR DE CAN PIPA
- 73- CAMÍ DES MIRADOR
- 74- CARRERÓ D'EN JERONI
- 75- CAMÍ AL COMELLAR DES ALBELLONS
- 81- CAMÍ A S'HORT D'EN BARONA
- 82- CAMÍ DE SA TORRENTERA AL POU MAJOR / CAMÍ DE CAS MESTRE
- 83- CAMÍ DE S'ERMITA
- 84- CAMÍ DE CAN TOMASSET / CAMÍ DE CAN JORDIÓ
- 87- CAMÍ DEL CAMÍ DES FORN DES JAI ANDREU AL PUIG DE SON JOVER
- 88- CAMÍ DEL CAMÍ REIAL DE MURO A S'HORT D'EN VALLORI

Alguns dels trams d'aquests camins tal i com apareixen grafiats al Plan Nacional de Vías Provinciales (1973) actualment no existeixen, per la qual cosa la seva inclusió a l'Inventari de Béns Municipals requeriria l'obertura, en aquests trams, d'un expedient de desllindament.

4- Atesa la documentació localitzada i el treball de camp realitzat, en els següents casos existeixen indicis d'una possible titularitat pública, però la dificultat d'assignar la documentació trobada a cada un dels camins, fa que es recomani l'obertura d'un expedient d'investigació, segons l'apartat 1.1.5 d'aquest catàleg, que reculli a més testimonis orals, no contemplats en aquest catàleg. Aquests camins són:

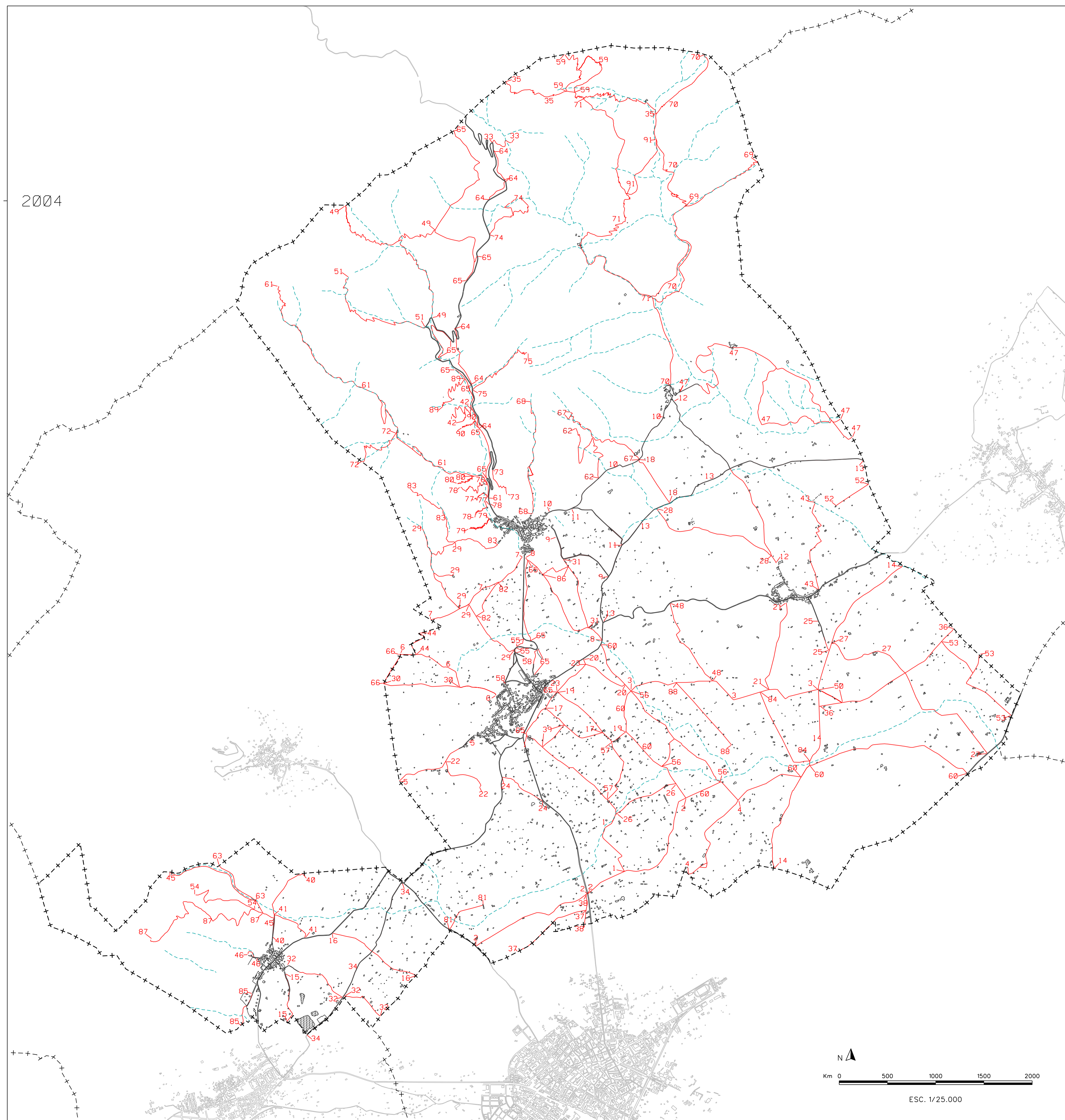
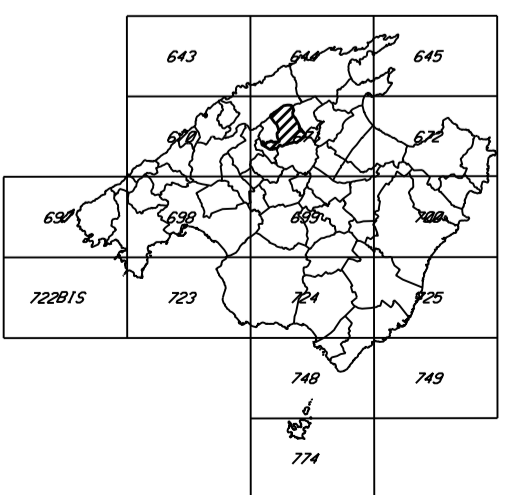
- 4- CAMÍ DE SON ESTARÀS
- 18- CAMÍ DE SON RIERA-LA BISBAL
- 37- CAMÍ DE CAN RIPOLL
- 48- CAMÍ D'AUXELLA / CAMÍ VELL D'AUXELLA
- 85- CAMÍ DES PUIG

CATÀLEG DE CAMINS DEL TERME MUNICIPAL DE SELVA
 CONSELL DE MALLORCA - DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I NATURA 2004

5.2.1. MAPA DELS CAMINS INVENTARIATS

- CAM. VELL D'INCA / CAM. DE SON BONET / CAM. DE CAN GUILLEM B-GER / CAM. DE SA VINYA
- CAM. DES PEDREGAR / CAM. DE S'HORT D'EN COLL
- CAM. REIAL DE MURO / CAM. DE SES PLANES / CAM. DE MURO A LLUC / CAM. DE SA FONTASSA
- CAM. DE SON ESTAR-S
- CAM. DE MANCOR / CAM. DE SON PENYA / CAM. DE CRIST REI
- CAM. DE MASSANELLA / CAM. DE SELVA A MASSANELLA
- CAM. DE CAIMARI A MASSANELLA / CAM. DE MANCOR A CAIMARI
- CAM. DE PONT D'EN BLAI / CAM. DE CAIMARI AL PONT D'EN BLAI / CAM. DE CAIMARI A INCA
- CAM. DE CAN PALLUC / CAM. DES BOSC
- CAM. DE CAIMARI A BINIBONA / CAM. DE BINIBONA
- CAM. DE S'ALQUERIA / CAM. DE CAIMARI A MOSCARI / CAM. DE SON SASTRE
- CAM. DE MOSCARI A BINIBONA / CAM. DE SON MAVET / CAM. DE BINIBONA
- CAM. DE CAN TABOU / CAM. DE CAMPANET
- CAM. VELL DE POLLEN-A
- CAM. DE BINIAMAR A LLOSETA / CAM. DES POU / CAM. DE SES TANDUES
- CAM. DE BINIAMAR A INCA / CAM. DE MADRAVA
- CAM. DE SON MACI-
- CAM. DE SON RIERA-LA BISBAL
- CAM. DES DMS / CAM. DE SES PARERES / CAM. DE CAS MISSER
- CAM. DES PUJOLS
- CAM. DE SA FONTASSA
- CAM. DE CRIST REI
- CAM. DES DIUMENÇES
- CAM. DE SES FORQUES
- CAM. D'INCA / CAM. DE BINIBONA A INCA PER MOSCARI
- CAM. DE SES GUIXERIES
- CAM. DE SON PERELL- / CAM. DE CAN PELAT / CAM. DE SON REBASSA
- CAM. DE SA BISBAL / CAM. DE CAIMARI A MOSCARI
- CAM. DE SA COMUNA / CAM. DE SA TORRETERA / CAM. DES CA-ADORS
- CAM. DE SELVA A MANCOR PER MASSANELLA / CAM. DE SA SINIETA
- CAM. DES POU COM-
- CAM. DES COS / CAM. DE BINIAMAR A INCA PEL MOL. D'EN LLOREN--
- CAM. AL CLOT D'EN GAMOND-
- CAM. DE PALMA / CAM. DE LLOSETA / CAM. VELL DE LLOSETA
- CAM. DEL COLL DE SA BATAIA A SES FIGUEROLS / PAS D'EN BARTOMEU
- CAM. DE CAMPANET A INCA / CAM. DE CAMPANET
- CAM. DE CAN RIPOLL
- CAM. D'INCA (2) / CAM. VELL D'INCA
- CAM. DES CAMP D'EN CALD-S / CAM. DE LA FONT VALELLA A SES PERERES
- CAM. DE BINIAMAR / CAM. DE SON ROSSELL- / CAM. DE SON OORE / CAM. DE SA MINA
- CAM. DES CARRER-
- CAM. A SA ROTA DE N'ESTEVE
- CAM. DE SON FERRER / CAM. DES POU DE SON FERRER / CAM. DE SES CASETES
- CAM. DE SA VINYASSA
- CAM. REIAL DE BINIAMAR A BINIATZENT
- CAM. DES CEMENTIRI DE BINIAMAR
- CAM. DES CASTELL
- CAM. D'AUXELLA / CAM. VELL D'AUXELLA
- CAM. DES COMELLAR DE SA COVETA NEGRA
- CAM. DE NA PONTONS
- CAM. DES COMELLAR DE S'HOMO
- CAM. DE SON BONET (B) / CAM. DES VESINS
- CAM. DE S'HORT DES MISSER
- CAM. DES FORN DES JAI ANDREU / CAM. DE SA TIRA
- CAM. DE CAIMARI AL CEMENTIRI
- CAM. DE SES PLANES PER SA RACONADA
- CAM. DE SA CREUETA / CAM. DE S'HORT D'EN BOIRA
- CAM. DEL CEMENTIRI DE SELVA
- CAM. DELS ALADERNS
- CAM. DEL PONT D'EN BLAI AL PONT DE FUST / CAM. DE MURO
- CAM. DES HORTS
- CAM. AL COMELLAR DE SON SASTRE
- CAM. LLAR-
- CAM. D'ESCORCA / CAM. DE LLUC / CAM. VELL DE LLUC (FERRADURA)
- CAM. NOU DE LLUC / CAM. DE NOSTRA SRA. DE LLUC / CAM. VELL DE LLUC (CARRO) / ANTIGA CTRA. DE LLUC
- CAM. D'ESTABLITS DE SA CIMENTERA
- CAM. AL COMELLAR DE SON RIERA
- CAM. DEL COMELLAR DE CAN PIPA
- CAM. DE SA COMA LLARGA
- CAM. DES BOSC / CAM. D'ALCANELLA / CAM. DE SES FIGUEROLS
- CAM. DEL PORTELL DES VENT
- CAM. DES PUIG DE SA CREU / CAM. DES HORTS A SES ROTES
- CAM. DES MIRADOR
- CARRER- D'EN JERONI
- CAM. AL COMELLAR DES ALBELLONS
- ROTA DE CAIMARI (A)
- ROTA DE CAIMARI (B)
- ROTA DE CAIMARI (C)
- ROTA DE CAIMARI (D)
- ROTA DE CAIMARI (E)
- CAM. A S'HORT D'EN BARONA
- CAM. DE SA TORRETERA AL POU MAJOR / CAM. DE CAS MESTRE
- CAM. DE S'ERMITA
- CAM. DE CAN TOMASSET / CAM. DE CAN JORDI-
- CAM. DES PUIG
- CAM. 86
- CAM. DEL CAM. DES FORN DES JAI ANDREU AL PUIG DE SON JOVER
- CAM. DEL CAM. REIAL DE MURO A S'HORT DE'N VALLORI
- ROTA DE CAIMARI (F)
- ROTA DE CAIMARI (G)
- CAM. DES REVELLAR

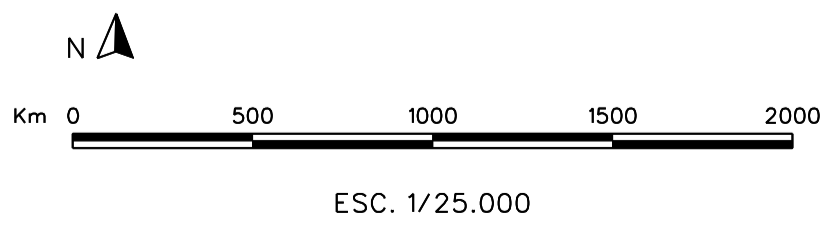
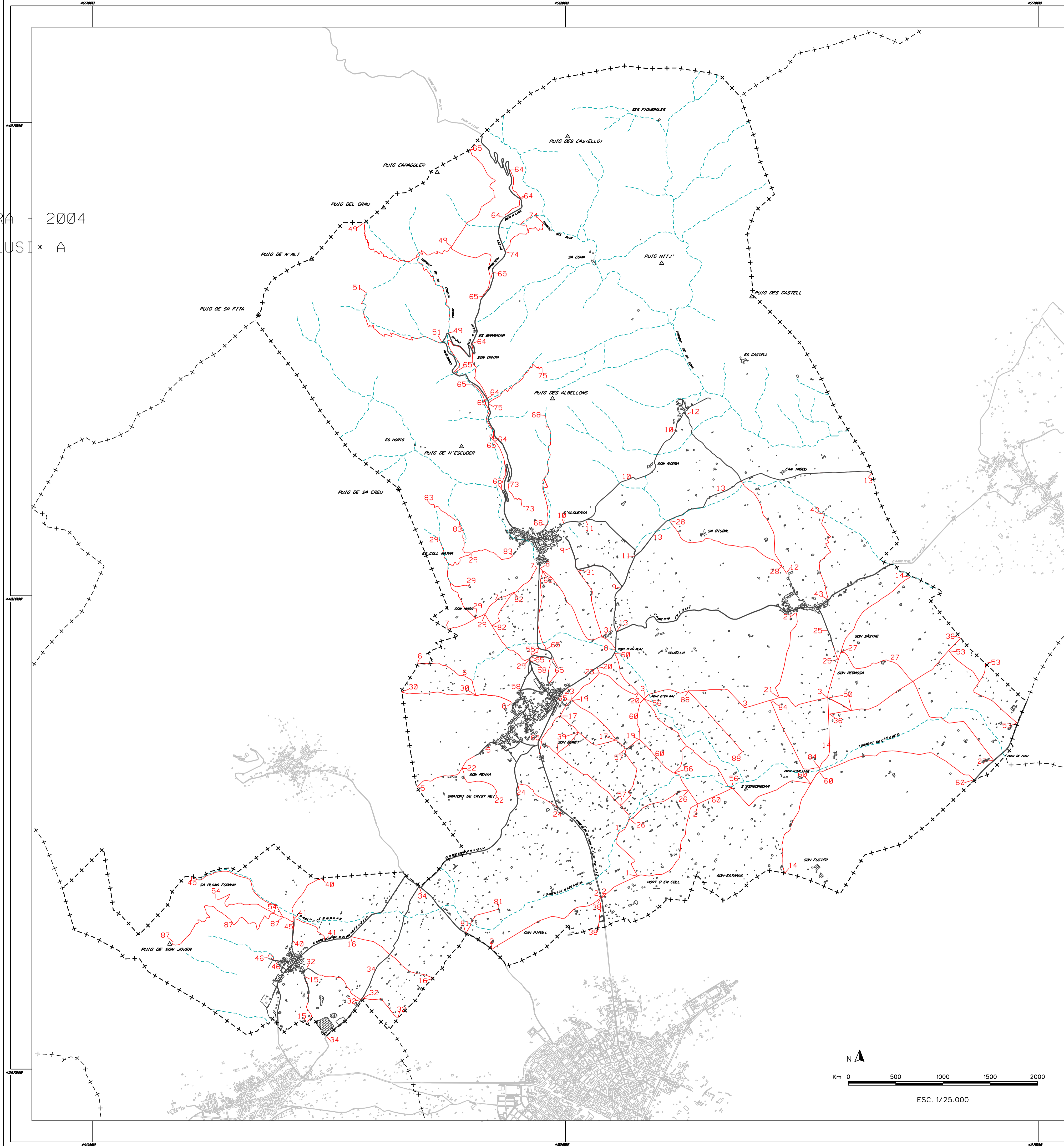
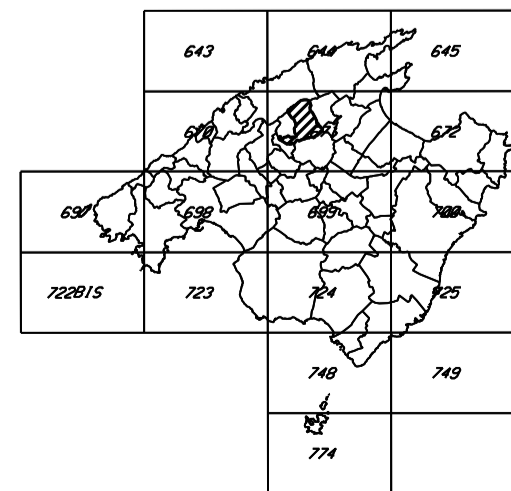
Consell de Mallorca

Departament de Medi Ambient i Natura

CAT·LEG DE CAMINS DEL TERME MUNICIPAL DE SELVA
CONSELL DE MALLORCA - DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I NATURA - 2004

5.2.2. MAPA DELS CAMINS PER ALS QUALS ES RECOMANA LA INCLUSI· A
L·INVENTARI DE B·NS MUNICIPALS

- CAM· VELL D·INCA / CAM· DE SON BONET / CAM· DE CAN GUILLEM B·GER / CAM· DE SA VINYA
- CAM· DES PEDREGAR / CAM· DE S·HORT D·EN COLL
- CAM· REIAL DE MURO / CAM· DE SES PLANES / CAM· DE MURO A LLUC / CAM· DE SA FONTASSA
- CAM· DE MANCOR / CAM· DE SON PENYA / CAM· DE CRIST REI
- CAM· DE MASSANELLA / CAM· DE SELVA A MASSANELLA
- CAM· DE CAIMARI A MASSANELLA / CAM· DE MANCOR A CAIMARI
- CAM· DE PONT D·EN BLAI / CAM· DE CAIMARI AL PONT D·EN BLAI / CAM· DE CAIMARI A INCA
- CAM· DE CAN PALLUC / CAM· DES BOSC
- CAM· DE CAIMARI A BINIBONA / CAM· DE BINIBONA
- CAM· DE S·ALQUERIA / CAM· DE CAIMARI A MOSCARI / CAM· DE SON SASTRE
- CAM· DE MOSCARI A BINIBONA / CAM· DE SON MAVET / CAM· DE BINIBONA
- CAM· DE CAN TABOU / CAM· DE CAMPANET
- CAM· VELL DE POLLEN·A
- CAM· DE BINIAMAR A LLOSETA / CAM· DES POU / CAM· DE SES TANGUES
- CAM· DE BINIAMAR A INCA / CAM· DE MADRAVA
- CAM· DE SON MACI·
- CAM· DES OMS / CAM· DE SES PARERES / CAM· DE CAS MISSER
- CAM· DES PUJOLS
- CAM· DE SA FONTASSA
- CAM· DE CRIST REI
- CAM· DES DIUMENGES
- CAM· DE SES FORQUES
- CAM· D·INCA / CAM· DE BINIBONA A INCA PER MOSCARI
- CAM· DE SES GUIXERIES
- CAM· DE SON PERELL· / CAM· DE CAN PELAT / CAM· DE SON REBASSA
- CAM· DE SA BISBAL / CAM· DE CAIMARI A MOSCARI
- CAM· DE SA COMUNA / CAM· DE SA TORRENTERA / CAM· DES CA·ADORS
- CAM· DE SELVA A MANCOR PER MASSANELLA / CAM· DE SA SINIETA
- CAM· DES POU COM·
- CAM· DES COS / CAM· DE BINIAMAR A INCA PEL MOL· D·EN LLOREN·
- CAM· DE PALMA / CAM· DE LLOSETA / CAM· VELL DE LLOSETA
- CAM· CAM· DE CAMPANET A INCA / CAM· DE CAMPANET
- CAM· D·INCA (2) / CAM· VELL D·INCA
- CAM· DES CAMP D·EN CALD·S / CAM· DE LA FONT VALELLA A SES PERERES
- CAM· DE BINIAMAR / CAM· DE SON ROSSELL· / CAM· DE SON ODRE / CAM· DE SA MINA
- CAM· DES CARRER·
- CAM· DE SON FERRER / CAM· DES POU DE SON FERRER / CAM· DE SES CASETES
- CAM· REIAL DE BINIAMAR A BINIATZENT
- CAM· DES CEMENTIRI DE BINIAMAR
- CAM· DES COMELLAR DE SA COVETA NEGRA
- CAM· DE NA PONTONS
- CAM· DES COMELLAR DE S·HOMO
- CAM· DE S·HORT DES MISSER
- CAM· DES FORN DES JAI ANDREU / CAM· DE SA TIRA
- CAM· DE CAIMARI AL CEMENTIRI
- CAM· DE SES PLANES PER SA RACONADA
- CAM· DE SA CREUETA / CAM· DE S·HORT D·EN BOIRA
- CAM· DEL CEMENTIRI DE SELVA
- CAM· DEL PONT D·EN BLAI AL PONT DE FUST / CAM· DE MURO
- CAM· D·ESCORCA / CAM· DE LLUC / CAM· VELL DE LLUC (FERRADURA)
- CAM· NOU DE LLUC / CAM· DE NOSTRA SRA. DE LLUC / CAM· VELL DE LLUC (CARRO) / ANTIGA CTRA. DE LLUC
- CAM· DEL COMELLAR DE CAN PIPA
- CAM· DES MIRADOR
- CARRER· D·EN JERONI
- CAM· AL COMELLAR DES ALBELLONS
- CAM· A S·HORT D·EN BARONA
- CAM· DE SA TORRENTERA AL POU MAJOR / CAM· DE CAS MESTRE
- CAM· DE S·ERMITA
- CAM· DE CAN TOMASSET / CAM· DE CAN JORDI·
- CAM· DEL CAM· DES FORN DES JAI ANDREU AL PUIG DE SON JOVER
- CAM· DEL CAM· REIAL DE MURO A S·HORT DE·N VALLORI

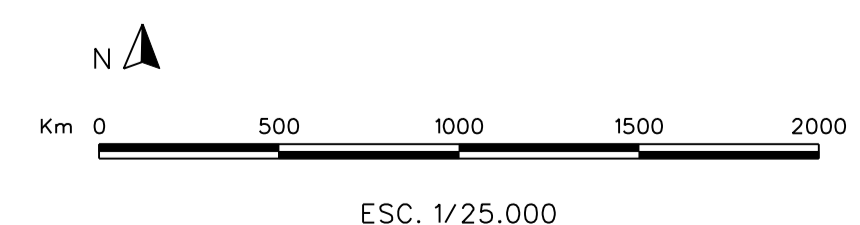
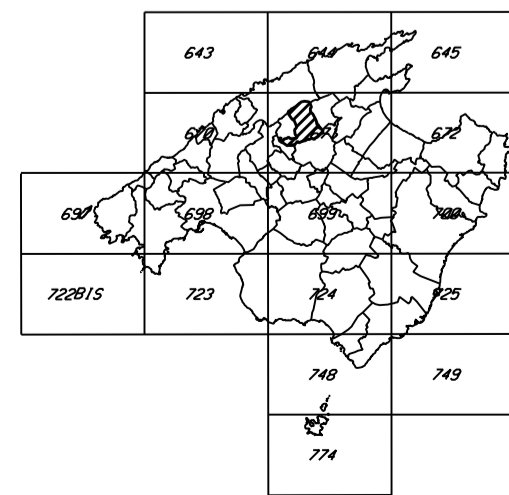
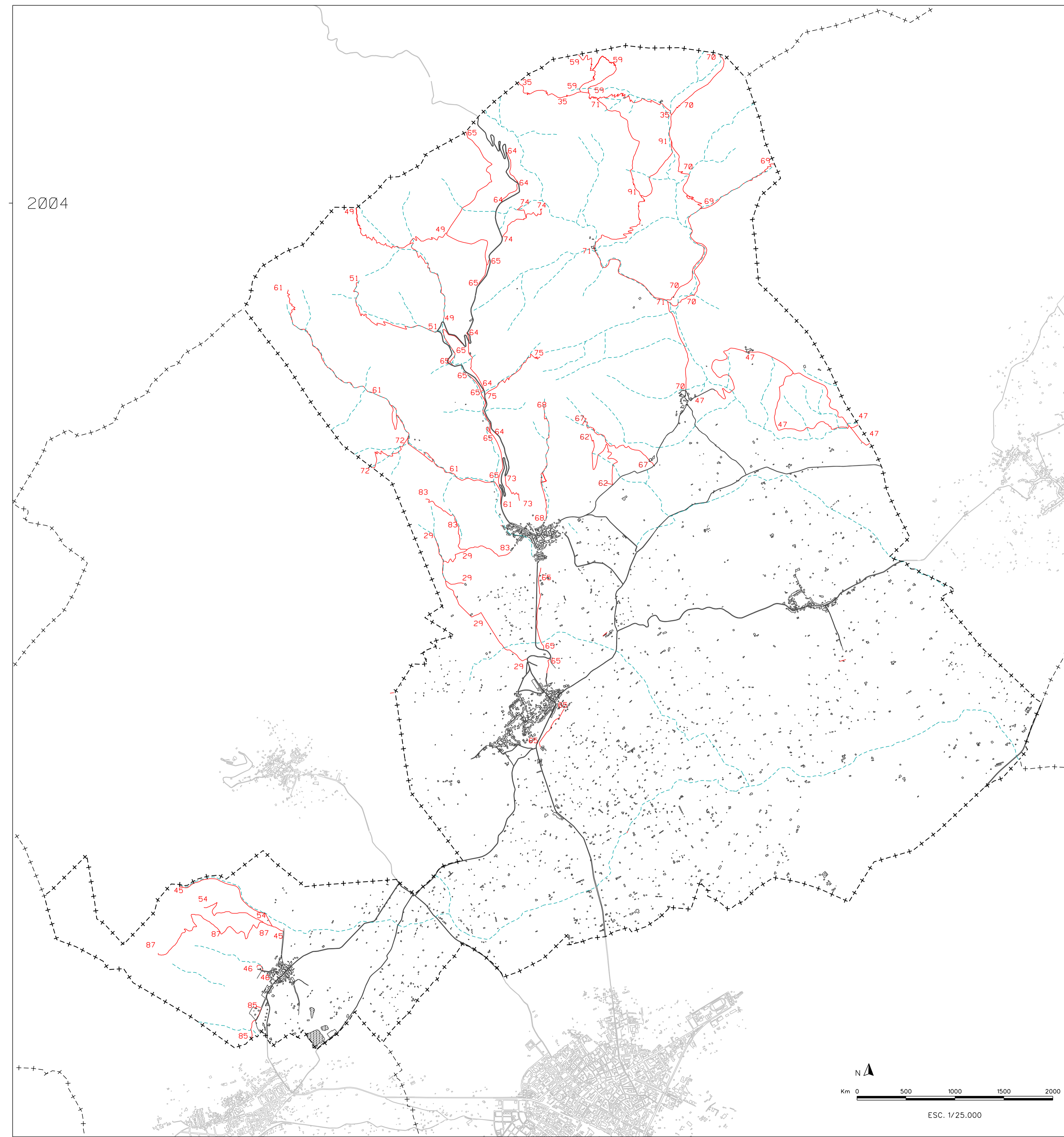

CAT·LEG DE CAMINS DEL TERME MUNICIPAL DE SELVA
 CONSELL DE MALLORCA - DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I NATURA - 2004

5.2.4. MAPA DELS CAMINS AMB INTERPES EXCURSIONISTA

- 29. CAM· DE SA COMUNA / CAM· DE SA TORRENTERA / CAM· DES CA·ADORS
- 35. CAM· DEL COLL DE SA BATAIA A SES FIGUEROLES / PAS D'EN BARTOMEU
- 45. CAM· REIAL DE BINIAMAR A BINIATZENT
- 46. CAM· DES CEMENTIRI DE BINIAMAR
- 47. CAM· DES CASTELL
- 49. CAM· DES COELLAR DE SA COVETA NEGRA
- 51. CAM· DES COELLAR DE S'HOMO
- 54. CAM· DES FORN DES JAI ANDREU / CAM· DE SA TIRA
- 59. CAM· DELS ALADERNS
- 61. CAM· DES HORTS
- 62. CAM· AL COELLAR DE SON SASTRE
- 64. CAM· D'ESCORCA / CAM· DE LLUC / CAM· VELL DE LLUC (FERRADURA)
- 65. CAM· NOU DE LLUC / CAM· DE NOSTRA SRA. DE LLUC / CAM· VELL DE LLUC (CARRO) / ANTIGA CTRA. DE LLUC
- 67. CAM· AL COELLAR DE SON RIERA
- 68. CAM· DEL COELLAR DE CAN PIPA
- 69. CAM· DE SA COMA LLARGA
- 70. CAM· DES BOSC / CAM· D'ALCANELLA / CAM· DE SES FIGUEROLES
- 71. CAM· DEL PORTELL DES VENT
- 72. CAM· DES PUIG DE SA CREU / CAM· DES HORTS A SES ROTES
- 73. CAM· DES MIRADOR
- 74. CARRER· D'EN JERONI
- 75. CAM· AL COELLAR DES ALBELLONS
- 83. CAM· DE S'ERMITA
- 85. CAM· DES PUIG
- 87. CAM· DEL CAM· DES FORN DES JAI ANDREU AL PUIG DE SON JOVER
- 91. CAM· DES REVELLAR

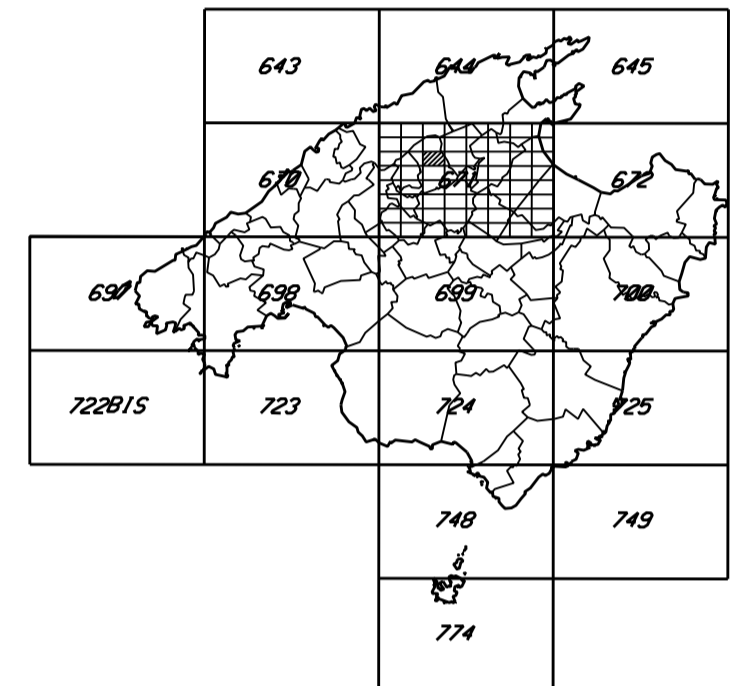

GOVERN BALEAR
 CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI
 GABINET T·CNIC · SECCIÓ DE CARTOGRAFIA
 MAPA TOPOGR·FIC BALEAR 1:5.000

CAIMARI

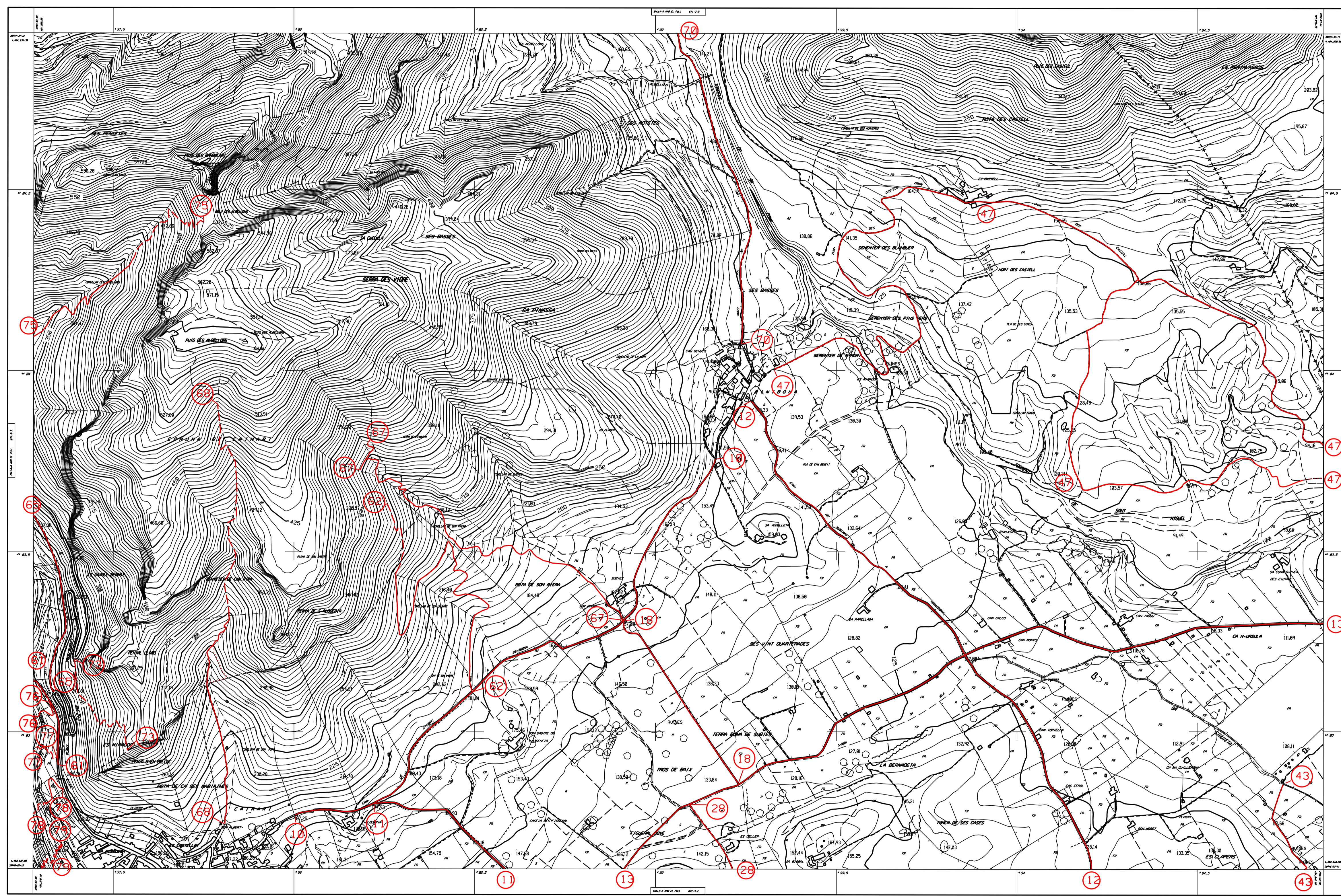
671-3-3

MALLORCA 1:50.000 / SITUACIÓ DEL PLEG 1:5.000

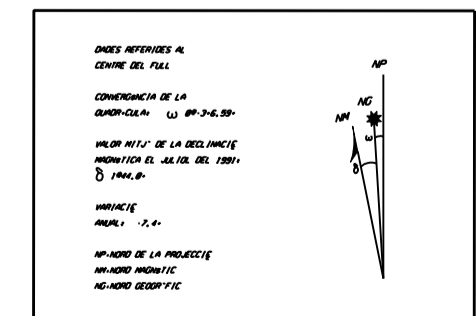
SÍMBOLS CONVENCIONALS

—+—+—	LÍMIT MUNICIPAL
—+—+—	CORONA DE NIVELL, REGIM
—+—+—	CORONA DE DEPRESSIÓ, INTERPOLADA, COTA ALTIMÈTRICA
—+—+—	VARIANTS DE PRIMER ORDRE, D'ORDE INFERIOR
—+—+—	PUNT D'INTEGRACIÓ, FITA DE TERME MUNICIPAL
—+—+—	LÍMIA DE COSTA, PISAL TORRENT
—+—+—	ESTANY NATURAL, ARTIFICIAL, ENSEBENTAT
—+—+—	CANAL
—+—+—	CANAL EN CONSTRUCCIÓ
—+—+—	INSTRUMENT, BARRICA, REGISTRE
—+—+—	PONT, SÈLIA
—+—+—	SIGNAL, POU
—+—+—	PISCINA, AUTOMÀTICA
—+—+—	PLANAL DE SERRA FANAL DE SERRA GROSSA
—+—+—	DANIEL, SALINES
—+—+—	AUTOPISTA, AUTOVIA
—+—+—	AUTOPISTA, AUTOVIA EN CONSTRUCCIÓ
—+—+—	CARRETERA COMUNAL, LOCAL, PARTICULAR O PISAL
—+—+—	CARRETERA EN CONSTRUCCIÓ, PEL·LUBR
—+—+—	CANAL, CANONAT
—+—+—	FERRISSORAL DE VIA ESTERNA
—+—+—	PANT, TANEL
—+—+—	LÍMIA ELÈCTRICA, D'ALTA TENSIÓ, DE MITJANA TENSIÓ
—+—+—	EDIFICI PÚBLIC O SINGULAR, PRIVAT
—+—+—	EDIFICI EN CONSTRUCCIÓ, EN FASES DIVERSES
—+—+—	CANAL, PALLA
—+—+—	PANET, TYPAL, MAP
—+—+—	FIL·LITERAL, HORDA
—+—+—	ESTAL, ORLA, PAV, BAL·LON
—+—+—	MOL·L, HENETA
—+—+—	TORRE ELÈCTRICA, PAL·LÈCTRIC
—+—+—	CANONAL, CANONAL SUBTERR·NIA
—+—+—	ESCALERA, ESPAL·L, HELL
—+—+—	ESCALA DE RECONSTRUCCIÓ, INCOMPLETADA
—+—+—	DIPLOM·L, ESTACIÓ DE BARRIS
—+—+—	PIVAL, HAMA A CEL·LÈR
—+—+—	PERDIDA, CANONAL, BARRIS, CANONAL
—+—+—	PANET, PANET, ZONA ESTERNA
—+—+—	HAME A·LL·L·L, BARRIS, PAL·LÈR
—+—+—	PANET DE REGISTRE, PER·LÈR DE CAL·L·L

CONVENCIONS DE SÍMBOLS

—+—+—	CONVENCIONS DE SÍMBOLS
—+—+—	CONVENCIONS DE SÍMBOLS
—+—+—	CONVENCIONS DE SÍMBOLS
—+—+—	CONVENCIONS DE SÍMBOLS

ESCALA 1:5.000

PROJECCIÓ: UTM, ZONA 30N, DATUM: ETRS89, SÍMBOLS: NAD83, UNITS: METRES.

PROJECCIÓ: UTM, ZONA 30N, DATUM: ETRS89, SÍMBOLS: NAD83, UNITS: METRES.

PROJECCIÓ: UTM, ZONA 30N, DATUM: ETRS89, SÍMBOLS: NAD83, UNITS: METRES.

PROJECCIÓ: UTM, ZONA 30N, DATUM: ETRS89, SÍMBOLS: NAD83, UNITS: METRES.

MUNICIPI

—+—+—	MUNICIPI
—+—+—	MUNICIPI
—+—+—	MUNICIPI
—+—+—	MUNICIPI

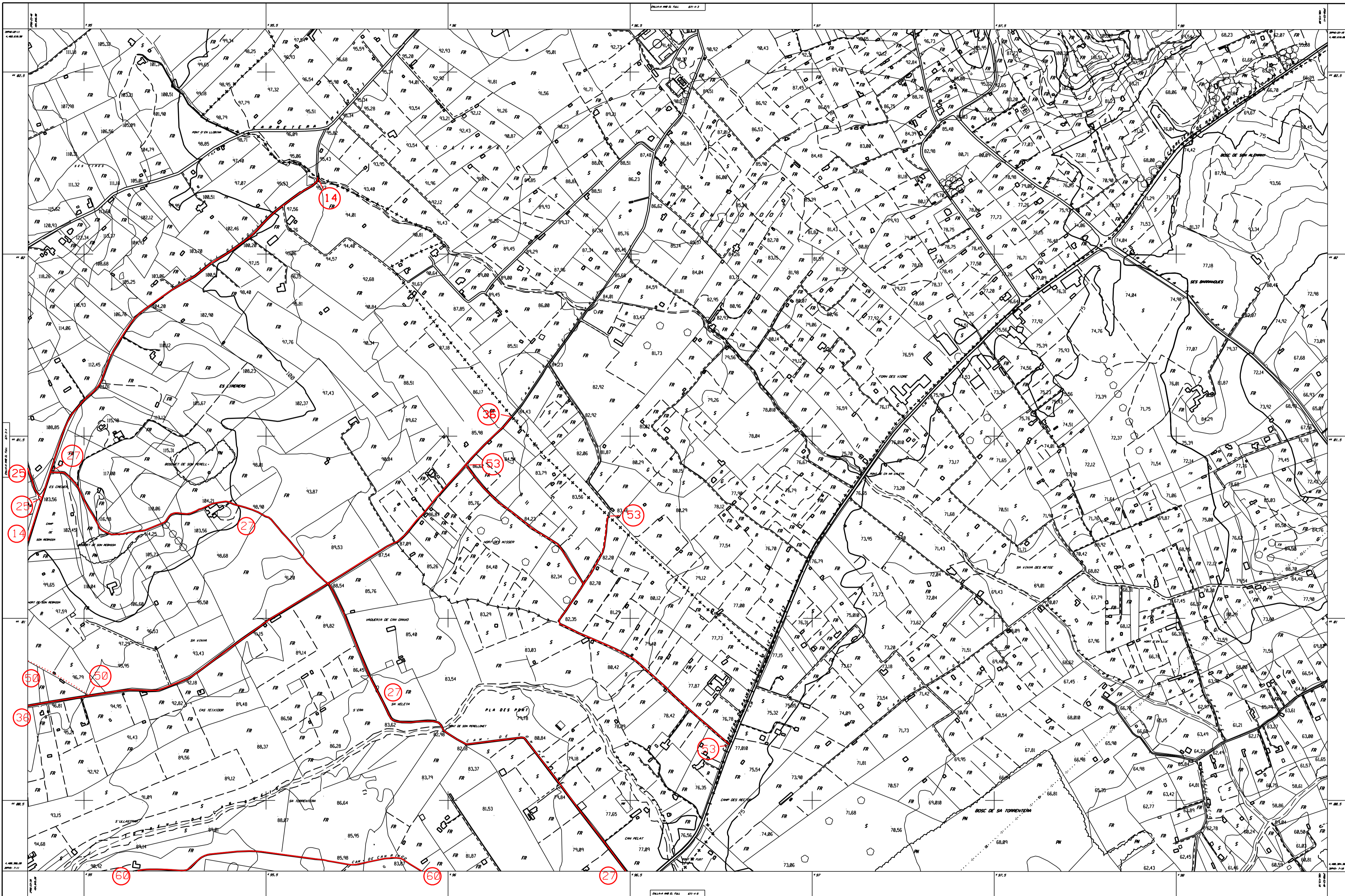
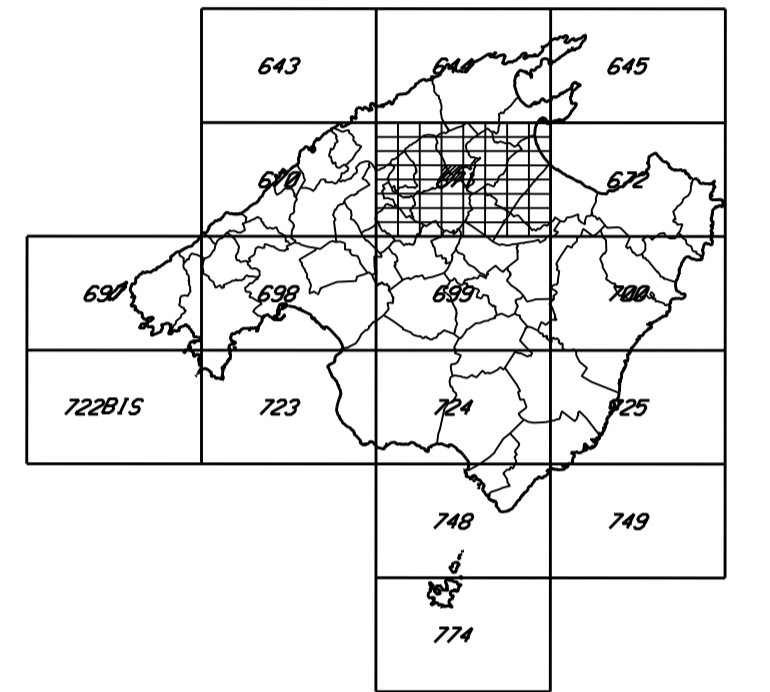
GOVERN BALEAR
CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES
I ORDENACIÓ DEL TERRITORI
GABINET 1·CHIC - SECCIÓ DE CARTOGRAFIA

MAPA TOPOGR·FIC BALEAR 1:5 000

SON BORDOI

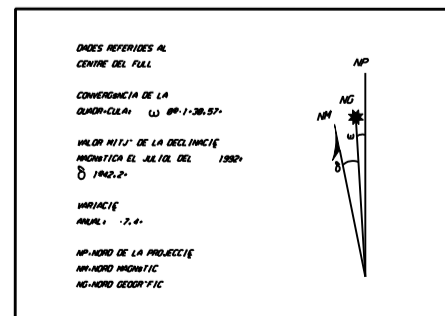
671·4·4

MALLORCA F·N·N 1:50.000; SITUACIÓ DEL FEU 1:5.000

CONVENIÈNCIES DELS SÍMBOLES GRÀFICS

---	---	---	---
---	---	---	---
---	---	---	---
---	---	---	---

ESCALA 1:5 000

PROJECCIÓ PER LA CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI DEL GOVERN BALEAR
REALITZAT PER L'INSTITUT CARTOGRAFIC DE CATALUNYA

EL LÍMITE MUNICIPAL, D'ACORD AMB LA LLEI DE 19 DE MARÇ DE 1956, HA SIDO REVISAT PER LA COMISSIÓ DE REVISIÓ DE LÍMITS MUNICIPALS DE LA D.G.C.M. EL 14 DE JULIOL DE 1980

MANEJOS DE SÍMBOLES GRÀFICS

---	---	---	---
---	---	---	---
---	---	---	---
---	---	---	---

